

كتاب الصلاة

نماز كتابي

تيار لاوچي

حسين حلمي ايشيق

رحمة الله عليه

[١٩١١-٢٠٠١ أيوب-استانبول]

قد اعتنى بطبعه طبعة جديدة بالأوفست

مكتبة الحقيقة

يطلب من مكتبة الحقيقة بشارع دار الشفقة بفاتح ٥٧ استانبول-تركيا

ميلادي

هجري شمسي

هجري قمري

٢٠١٦

١٣٩٥

١٤٣٨

من اراد ان يطبع هذه الرسالة وحدها او يترجمها الى لغة اخرى فله من الله الاجر الجزيل و منا
الشكر الجميل و كذلك جميع كتبنا كل مسلم مأذون بطبعها بشرط جودة الورق و التصحيح

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم (خيركم من تعلم القرآن وعلمه) وقال ايضا (خذوا العلم من افواه الرجال)

ومن لم تتيسر له صحبة الصالحين وجب له ان يذكر كتبنا من تأليفات عالم صالح وصاحب إخلاص مثل الإمام الرباني المجدد للألف الثاني الحنفي والسيد عبد الحكيم الارواصي الشافعي واحمد التيجاني المالكي ويتعلم الدين من هذه الكتب ويسعى نشر كتب أهل السنة بين الناس ومن لم يكن صاحب العلم أو العمل أو الإخلاص ويدعي أنه من العلماء الحق وهو من الكاذبين من علماء سوء واعلم أنّ علماء أهل السنة هم المحافظون الدين الإسلامي وأما علماء سوء هم جنود الشياطين^(١)

(١) لاخير في تعلم علم ما لم يكن بقصد العمل به مع الإخلاص (الحديقة الندية ج: ١. ص: ٣٦٦، ٣٦٧، والمكتوب ٣٦، ٤٠، ٥٩. من المجلد الأول من المكتوبات للإمام الرّبّاني المجدّد للألف الثاني قدّس سرّه).

تنبيه: إنّ كلاً من دعاة المسيحية يسعون إلى نشر المسيحية والصهاينة اليهود يسعون إلى نشر الادعاءات الباطلة لخاصاماتها وكهننتها ودار النشر - الحقيقة - في استانبول يسعى إلى نشر الدين الاسلامي وإعلائه اما الماسونيون ففي سعي لإحياء وازالة الاديان جميعا فاللييب المنصف المتصف بالعلم والادراك يعي ويفهم الحقيقة ويسعى لتحقيق ما هو حق من بين هذه الحقائق ويكون سببا في إنالة الناس كافة السعادة الابدية وما من خدمة اجلّ من هذه الخدمة اسديت إلى البشرية.

Baskı: İhlâs Gazetecilik A. Ş.
Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlâs Plaza No: 11 A/41
34197 Yenibosna-İSTANBUL Tel: 0. 212. 454 30 00

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انسان اوچون اوج توری حیات باردیر: دنیا، قبر و آخرت حیاتی. دنیا، بدن روح بیلن بیرگه لیکده دیر. انسانگه حیات، جانلیلیک بیزگن روحدیر. روح بدندن ایریلگنیده، انسان اوله دی. بدن قبرده چوریب، توپراق بولگنیده ویا یانیب کُل بولگنیده، یاده وحشی حیوان ییب یوق بولگنیده، روح یوق بوله یدی. قبر حیاتی باشله یدی. قبر حیاتیده حس باردیر، حرکت یوقدیر. قیامتده بیر بدن یره تیلیب، روح بیلن بو بدن بیرگه لیکده جنتده ویا دوزخده ابدی تیریکیلیک قیله دیر.

انسان نینگ دنیا، و آخرتده بختیار بولیشی اوچون، مسلمان بولیشی لازمدیر. دنیا، بختیار بولماق، راحت یشه ماق دیمکدیر. آخرتده بختیار بولماق، جنتگه قاوشماق دیمکدیر. الله تعالی، بنده لریگه کوپ رحم قیلگنی اوچون، بختیار بولماق یولینی، پیغمبرلر واسطه سی بیلن بنده لریگه بیلدیگن دیر. چونکه انسانلر بوسعادت یولینی، اوز عقللری بیلن تاپه آله ی دیرلر. هیچ بیر پیغمبر اوز عقلیدن بیر نرسه ایتمه گن، همه سی، الله تعالی نینگ بیلدیگنی نرسه لرنی ایتکنلر. پیغمبرلرنینگ ایتگنلری سعادت یولیکه (دین) دیله دی. محمد علیه السلام نینگ بیلدیگنلری دینگه (اسلامیت) دیله دی. آدم علیه السلامدن بیری مینگلرچه پیغمبر کیلگندیر. پیغمبرلرنینگ آخرگیسی محمد علیه السلامدیر. باشقه پیغمبرلرنینگ بیلدیگنلری دینلر، زمان بیلن بوزیلگن دیر. ایندی سعادتگه قاوشماق اوچون اسلامیتنی اورگنماقدن باشقه چاره یوقدیر. اسلامیت، قلب بیلن ایشانیله دیگن (ایمان) معلوماتلری و بدن بیلن قیلینه دیگن (احکام اسلامیة) معلوماتلریدیر. ایمان و احکام علملری (اهل سنت عالملری) نینگ کتابلردن اورگنیله دی. جاهلرلرنینگ، گمراه لرنینگ بوزوغ کتابلردن اورگنیلمه یدی. هجری بیر مینگ سنه سیدن اول، اسلام مملکتلریده کوپ (اهل سنت عالمی) بار ایدی. ایندی هیچ قالله دی. بو علملرنینگ یازگنلری عربی و فارسی کتابلر و بولرنینگ ترجمه لری، دنیانینگ هر بیریده، کتابخانه لرده کوپ باردیر. حقیقت کتاب ایوی نینگ همه کتابلری، بو منبعلردن آلینگندیر. سعادتگه قاوشماق اوچون، (حقیقت کتاب ایوی) نینگ کتابلرینی اوقینگلر!

تنبيه: مسیونرلر، مسیحیلیکنی یایشگه، یهودیلر، تلموتینی یایشگه، استانبولده گی حقیقت کتاب ایوی، اسلامیتنی یایشگه، ماسونلر بولسه، دینلرنی یوق ایتیشگه کوشش قیلماقده لر. عقلی، علمی و انصافی بولگن، بولردن توغریسینی اذعان، ادراک قیله دی، توشینه دی. بونینگ یایلیشگه یاردم قیلیب، همه انسانلرنینگ دنیا، و آخرتده سعادتگه قاوشیش لریگه سبب بوله دی. انسانلیک گه بوندن ارزشلی راغ و بوندن فایده لی راغ بیر خدمت بوله آله یدی. بوگون عیسویلرنینگ و یهودیلرنینگ قوللریده گی تورات و انجیل دییلگن دین کتابلری نینگ، انسانلر تمانیدن یازیلگنلرینی اوز آدملری هم ایتماقده. قرآن کریم بولسه، الله تعالی تمانیدن نازل قیلینگی دیک پاک پاکیزه دیر. همه پاپلرنینگ و حاخاملرنینگ، حقیقت کتاب ایوی نینگ نشر قیلگنی کتابلرنی دقت بیلن و انصاف بیلن اوقیب توشینیشگه کوشش قیلیشلری لازمدیر.

انه بودیر، مفتاح گنج قدیم، بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

نماز کتابینی یازیشگه اعود بسم الله اوقیب باشله یاپمن. الله تعالی گه حمد بولسین. اونینگ سیله گنی و یخشی کورگنی بنده لریگه و اولرنینگ اینگ اوستینی بولگن محمد علیه السلامگه صلاة و سلام بولسین. او عالی پیغمبرنینگ تمیز اهل بیتیکه، عادل، صادق اصحاب کرام نینگ رضوان الله تعالی علیهم اجمعین هر بیریکه خیرلی دعالر بولسین! دنیاده یخشی، فایده لی نرسه لر، یامان، ضررلی نرسه لر بیلن اره لشدیر. سعادتگه، راحت و تینچلیک گه قاووشماق اوچون، همیشه یخشی، فایده لی نرسه لرنی قیلماق لازمدیر. الله تعالی جوده مرحمتلی بولگنی اوچون، یخشی نرسه لرنی یامانلردن اییرگن بیر قوت یره تدی [خلق قیلدی]. بو قوتگه (عقل) دییله دی. پاک و سالم بولگن عقل، بو ایشینی جوده یخشی قیله دی، هیچ خطا قیلمه یدی. گناه ایشله ماق، نفسگه تابع بولماق، عقلنی و قلبنی کسل قیله دی. یخشینی یاماندن اییره آله یدی. الله تعالی مرحمت قیلیب، بو ایشنی اوزی قیلماقده، یخشی ایشلرنی، پیغمبرلر واسطه سی بیلن بیلدیرماقده و بولرنی قیلیشنی امر ایتماقده دیر. ضررلی نرسه لرنی هم بیلدیریب، بولرنی قیلیشنی منع ایتماقده دیر. بو امر و نخیلرگه (دین) دییله دی. محمد علیه السلام نینگ بیلدیرگنی دینگه، (اسلامیت) دییله دی. بوگون، بیر یوزیده، تغیر بیریلمه گن، بوزیلمه گن یگانه دین باردیر. او هم، اسلامیتدیر. راحتگه قاووشماق اوچون، اسلامیتگه تابع بولماق، یعنی مسلمان بولماق لازمدیر. مسلمان بولماق اوچون هم، هیچ بیر قاعده گه، امامگه، مُفتیگه کیتیشگه کیره ک یوقدیر. اول قلب بیلن ایمان کیتلیریش کیره ک کیین هم، اسلامیت نینگ امر و نخیلرینی اورگنیش کیره ک و قیلش کیره ک. ایمان کیتلیرماق اوچون، کلمه شهادت ایتماق و معنی سینی بیلماق لازمدیر. بو کلمه نینگ معنی سیگه توغری ایشانماق اوچون هم، اهل سنت عامللری نینگ یازگنی

کتابلریده بیلدیگنلری دیک ایشانیش کیره ک. اهل سنت عاملری نینگ یازگنلری، حقیقی دین کتابلریگه تابع بولگنلرگه بیر یوز شهید ثوابی بیرپله دی. تورت مذهبدن هر قیسی بیرپسی نینگ عاملریگه (اهل سنت عالمی) دیپله دی. ایمان نینگ شرطلری، تورکچه (هر کسه لازم اولان ایمان) کتابیده کینگ شکیلده بیلدیریلماقده دیر. بو کتابنی اوقیشینیگیزی توصیه قیله میز.

بوگون، همه دنیاده گی مسلمانلر، اوچ فرقه گه ایریلگن. بیرینچی فرقه، اصحاب کرام نینگ یولیده گی، حقیقی مسلمانلردیر. بولرگه (اهل سنت) و (سُنی) و (فرقه ناجیه) دوزخدن قوتیلگن فرقه دیپله دی. ایکینچی فرقه، اصحاب کرامگه دشمن بولگنلردیر. بولرگه (شیعه) و (فرقه ضاله) گمراه فرقه دیپله دی. اوچینچیسى، سُنیلرگه و شیعه لرگه دشمن بولگنلردیر. بولرگه (وهاپی) و (نجدی) دیپله دی. چونکه بولر، بیرینچی مرته، عربستان نینگ نجد شهریده اورته گه چیقگن. بولرگه (فرقه ملعونه) هم دیپله دی. چونکه بولر نینگ مسلمانلرگه مُشرک دیگنلری (قیامت و آخرت) و (سعادت ابدیه) کتابلریمیزده یازیلگندیر. مسلمانلرگه کافر دیگنلرگه، پیغمبریمیز لعنت قیلگنلر. مسلمانلرنی بو اوچ فرقه گه پارچه له گن، یهودیلر بیلن انگلیسلردیر.

قیسی فرقه دن بولسه بولسین، نفسیگه تابع و قلبی بوزوغ بولگن دوزخگه کیته دی. هر مؤمن نفسینی پاکله ماق اوچون، یعنی نفس نینگ یره تیلیشیده موجود بولگن، کُفرنی و گناه لرنی پاکله ماق اوچون، هر زمان کوپ (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) و قلبینی تصفییه اوچون، یعنی نفسدن و شیطانندن و یامان آشنالردن [و یامان دوگانه لردن] و ضررلی بوزوغ کتابلردن کیلگن کُفردن و گناه لردن قوتیلماق اوچون، (اَسْتَغْفِرُ اللَّه) اوقیشی کیره ک. اسلامیتگه تابع بولگن نینگ دعالری حتمی قبول بوله دی. نماز اوقیمه گن نینگ، آچیق عیاللرگه و عورت محلی آچیق بولگنلرگه قره گنلرنینگ و حرام ییب ایچگنلرنینگ، اسلامیتگه تابع بولمه گنلری توشینیله دی. بولر نینگ دعالری قبول بولمه یدی.

ایمان کیلتیرگندن کیین اینگ مهم امر نمازدیر. بیش وقت نماز اوقیماق، هر

مسلمانگه فرض عیندیر. اوقیمس لیک کتته گناه دیر. حنبلی مذهبیده بولسه، گُفردیر. (غایة التحقيق) رساله سیگه قره نگلر! نمازنی کامل و توغری شکیلده اوقییه آماق اوچون، اول نماز معلومات لرینی اورگنماق لازمدیر. بو کتابیمیزده، دینیمیزده بیلدیریلگن نماز معلومات لرینی [حنفی مذهبیگه کوره] قیسقه و خلاصه شکیلده بیلدیریشنی فایده لی کوردیک. بیر کوپ اسلام عالمی نینگ کتابیدن استفاده قیلیب تیارله گنیمیز بو نماز معلومات لرینی، هر مسلمان قطعی صورتده اورگنیشی کیره ک و باله لرینگه هم اورگنیشی کیره ک.

نمازنینگ توغری اوقیله آلیشی اوچون، نمازده اوقیله دیگن سوره و دعالرنی هم یاد قیلیش کیره ک. هیچ بولمه سه نماز اوقیله آله دیگنچه دعا و سوره نی، بولرنی اوقیشینی یخشی بیلگن، کامل تلفظ قیلگن، بیر مُلا (آخوند) دن ویا آشناسیدن، [دوگانه سیدن] اورگنیشی کیره ک.

قرآن کریمنی توغری اوقیماق اوچون، قرآن کریم کورسلیگه کیتیش کیره ک. قرآن کریمنی توغری شکیلده اوقیشینی قطعی صورتده اورگنیش کیره ک، باله لرگه هم اورگنیش کیره ک.

قرآن کریم نینگ لاتین [و کرپل دیک] حرفلر بیلن یازیلیشی ممکن ایمس. اونینگ اوچون اصلینی اوقیش کیره ک. اوقیماق جوده آساندیر. پیغمبریمیز "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" بیر حدیث شریفلریده (باله لرینگه قرآن کریم اورگنگنلرگه ویا قرآن کریم معلمینگه یوبارگنلرگه، اورگتیلگن قرآن نینگ هر حرفی اوچون، اون دفعه کعبه معظمه نی زیارت ثوابی بیرله دی. و قیامت کونی باشیگه دولت تاجی قویله دی. همه انسانلر کوریب غبطه قیله دی [خوشلریگه کیتیب اوزلریده هم بولیشینی خواهله ی دیلر]) بویپردیلر.

الله تعالی همه میزنی، توغری ایمان کیلتیرگندن کیین، نمازنی توغری اورگنگن و اوقیگن، خیرلی ایشلرنی قیلگن بنده لردن ایله سین!

هجری قمری

هجری شمسی

میلادی

۱۴۲۲

۱۳۸۰

۲۰۰۱

نماز کتته امردير

آدم عليه السلامدن بيرى، هر دينده بير وقت نماز بار ايدى. همه سى نينگ اوقينگنى بير آره گه بيغليب، محمد عليه السلامگه ايشانگن لرگه فرض قيليندى. نماز اوقيماق، ايمان نينگ شرطى ايمس. اما، نماز نينگ فرض بولگنيگه ايشانماق، ايمان نينگ شرطيدير.

نماز، دين نينگ ستونيدير. نمازنى دواملى، توغرى و كامل شكيلده اوقينگن كيشى، ديننى اسره گن، اسلام بناسينى اياغده توخته تگن بوله دى. نمازنى اوقيمه گن، ديننى و اسلام بناسينى بيقيتنگن بوله دى. بيغميريميز "صلى الله عليه وسلم" بويرديلر كه؛ (دينيميز نينگ باشى، نمازدير). بى باش انسان بولمه گنى ديك، بى نماز هم، دين بولمه يدى.

نماز، اسلام دينده ايماندن كين بيرينچى فرض قيلينگن امردير. الله تعالى، بنده لرپنى فقط اوزيگه عبادت قيليشلرى اوچون نمازنى فرض قيلدى. قرآن كرئمه بير يوزدن كوپ آيت كرئمه ده (نماز اوقينگلر!) بويريلماقده دير. حديث شريفده، (الله تعالى، هركون بيش وقت نماز اوقيشنى فرض قيلدى. ارزش بيريب و شرطلريگه رعايت قليب، هركون بيش وقت نماز اوقينگن نينگ جتنگه داخل قيليشينى، الله تعالى وعده بيردى) بويريلدى.

نماز، دينمیزده قيلينيشى امر ايتيلگن همه عبادتلر نينگ اينگ عالى قدر يسيدير. بير حديث شريفده، (نماز اوقيمه گن نينگ، اسلامدن نصيبى يوقدير!) بويريلدى. ينه بير حديث شريفده، (مؤمن بيلن كافرني ايرگن فرق، نمازدير) بويريلدى. يعنى مؤمن نماز اوقيدى، كافر اوقيمه يدى. منافقر بولسه بعضاً اوقيدى، بعضاً اوقيمه يدى. منافقر، دوزخده كوپ قتيغ عذاب كوره دى. رسول الله "صلى الله عليه وسلم" بويرديلر كه: (نماز اوقيمه گنلر، قيامت كوني، الله تعالى نى غضبلنگن بير حالده كوره ديلر.)

نماز اوقيماق، الله تعالى نينگ بوپوكليگينى اويلب، اونينگ قرشى سیده اوز كيچيكلگينى توشينماقدير. بونى توشينگن كيشى، همیشه يخشيليك قيله دى. هيچ يامانليک قيله آلمه يدى. هركون بيش دفعه، ربى نينگ حضوریده بولگينى نيت قيلگن كيشى نينگ قلبى اخلاص بيلن توله دى. نمازده قيلينيشى امر بولينگن

هر حرکت، قلبگه و بدنگه فایده لر تأمین قیلماقده دیر.

مسجدلرده جماعت بیلن نماز اوقیماق، مسلمانلرنینگ قلبلرنی بیریرینگه باغله یدی. آره لریده محبتنی تأمین قیله دی. بیریرلری نینگ ایناغه بولگنلرنی توشینه دیلر. کتته لر، کیچیکلرگه مرحمتلی بوله دی. کیچیکلر هم، کتته لرگه حرمتلی بوله دی. بایلر، غریبلرگه و قوتیلر، ضعیفلرگه یاردمچی بوله دی. صحتیلر، کسللرنی مسجده کوره آله گنلریده، اوپلریده آختره دیلر. (دین ایناغه سی نینگ یاردمیگه یوگیرگن نینگ، یاردمچیسی الله تعالی دیر) حدیث شریفیده گی مژده گه قاوشماق اوچون رقابت قیله دیلر. نماز؛ انسانلرنی، زشت، یامان و منع بولگن نرسه لردن آلیب قویه دی. گناه لرگه کفارت بوله دی. حدیث شریفیده، بیش وقت نماز، سیزدن بیرینگیز نینگ دروازه سی نینگ اونگیده آقگن آقر سو دی دیر. بیر کیشی، او آقر سوگه هرکون بیش دفعه کیریب یویلسه اوستیده کیر قالمه بیشی دیک، انه بیش وقت نمازنی اوقیگنلرنینگ هم، بونده ی کیچیک گناهلری عفو بولینه دی) بویریلدی.

نماز، الله تعالی گه و رسولیگه ایماندن کین، همه عمل و عبادتلردن اوستین راغ بیر عبادتدیر. بونینگ اوچون، نمازلرنی، فرضلریگه، واجبلریگه، سنتلریگه، مستحبلیریگه رعایت قیلیب اوقیش کیره ک. پیغمبریمز "صلی الله علیه وسلم" بیر حدیث شریفلریده بویردیلر که: (ای امت و اصحابیم! اداسیگه تمامی بیلن رعایت بولینگن نماز، الله تعالی نینگ خوشله گنی همه عمللرنینگ اینگ اوستیندیر. پیغمبرلرنینگ سنتیدیر. فرشته لرنینگ یخشی کورگیدیر. معرفت نینگ، بیرینگ و آسمان نینگ نوریدیر. بدن نینگ قوتیدیر. رزقلرنینگ برکتیدیر. دعانینگ قبولیگه وسیله دیر. ملک الموتگه [یعنی اولیم فرشته سیگه]، شفاعتچیدیر. قبرده نور، منکر و نکیرگه جوابدیر. قیامت کونیده اوستیگه سایه دیر. دوزخ علوی بیلن اوز آره سیده سپردیر. صراط کویریسینی برق دیک اوتکروچی دیر. جنت نینگ کلیدیدیر. جنتنده باشیگه تاجدیر. الله تعالی، مؤمنلرگه نمازدن مهم راغ بیر نرسه بیرمه گن دیر. اگر نمازدن اوستین راغ بیر عبادت بولسه ایدی، اینگ اول مؤمنلرگه اونی بیر ایدی.

زیرا فرشته لر نینگ کیمی دواملی قیامده، کیمی رکوعده، کیمی سجده ده، کیمی هم تشهدده دیر. بولر نینگ همه سینی بیر رکعت نمازده ییغیب، مؤمنلرگه ارمغان بیردی. زیوا نماز، ایمان نینگ باشی، دین نینگ ستونی، اسلام نینگ قولی [سوزی] و مؤمنلر نینگ معراجیدیر. آسمان نینگ نوری و دوزخدن نجات بیروچی دیر.

بیرکون حضرت علی "رضی الله عنه وکرم الله وجهه" نینگ عصر [دیگر] نمازی اوتکن ایدی. دقلیکلریدن اوزلرینی بیر تیه دن قویگه چیدیلر. نالینه نالینه بیغلب، فریاد قیلدیلر. پیغمبریمیز محمد مصطفی "صلی الله علیه وسلم"، اونینگ بو وضعیتیدن خبر آگنلریده، اصحابی بیلن برابر حضرت علی "رضی الله عنه" نینگ یانگه کیلدیلر. حالینی کورگنلریده، کائینات نینگ سروری بولگن پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" هم بیغله بیشگه باشله دیلر. دعا قیلدیلر. قویاش [آفتاب] ینه بلند بولدی. رسول الله "صلی الله علیه وسلم": (یا علی! باشینگنی کوتر، قویاش حلی هم کوریلماقده) بویردیلر. حضرت علی "رضی الله عنه" بونگه کوپ قواندیلر [خوش بولدیلر] و نمازلرینی اوقیدیلر. حضرت ابوبکر صدیق "رضی الله عنه"، بیر کیچه، کوپ عبادت قیلگنلریدن، کیچه آخریده اویقو باستیردی. وترنمازی اوتدی. بامداد [ایرتنگ] نمازیده، پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" نی تعقیب قیلیب، مسجد دروازه سیده حضورلریگه کیلیب فریاد قیلدیلر. (یا رسول الله! امدادیمگه بیتیشینگ، وترنمازیم اوتدی) دیب بیغلب زاری قیلدیلر. رسول الله "صلی الله علیه وسلم" هم، بیغله بیشگه باشله دیلر. بونینگ اوستیگه جبرائیل "علیه السلام" کیلیب، (یا رسول الله! صدیگه ایتگین که، الله تعالی اونو عفو ایله دی) دیدی.

اولیاءنینگ بو یوکلریدن بایزید بسطامی "قدس سره"، بیر کیچه اویقو باستیریب، بامداد نمازیگه اویغانه آله دی. اونچه بیغلب ناله قیلدی که، بیر سیس ایشیتدی: (ای بایزید! بو قصورینی عفو ایله دیم [کیچیردیم]). بو بیغله بیش نینگ برکتی بیلن سنگه بوندن باشقه یتیمیش مینگ نماز ثوابی بیردیم) بویریلدی. بیر نیچه آی کیین ینه اویقو باستیردی. شیطان کیلیب، مبارک ایاغیدن اوشلب اویغانادی. (تورگین، نمازینگ اوتیب بارادتدی)

دیدی. بایزید بسطامی حضرتلری بویردی که: (ای ملعون، سن بونده ی ایشنی قنده ی قیلرسین؟ سن، همه نینگ نمازیننگ قاچیریشینی، وقتینی اوتکزیشینی خواهلرسین. منی نیمه اوچون اویغاتدینگ؟) شیطان دیدی که: (بامداد نمازینی وقتینی اوتکزگنینگ کون، بیغلب ییتیمیش مینگ نماز ثوابی آلگن ایدینگ. بوگون اونی اویلب، سنی اویغاتدم که، بیر وقت نماز ثوابی آلالگین. ییتیمیش مینگ نماز ثوابیگه قاووشه آلمه گین!)

بوپوک ولی جنید بغدادی حضرتلری بویردی که: (دنیا نینگ بیر ساعتی، قیامت نینگ بیر مینگ ییلدن یخشیراغ دیر. زیرا بو بیر ساعتده، صالح، مقبول بیر عمل ایشلنه آله دی و اون مینگ ییلده بیر نرسه قیلینه آله یدی). رسول الله "صلی الله علیه وسلّم" بویردیلر که: (بیر کیشی بیر نمازنی، قصداً بیانکی نمازگه بیرلشتیرسه، سکسن حقه دوزخده یانه دی). بیر حقه، سکسن آخرت ییلدیر. آخرت نینگ بیر کونی بیر مینگ دنیا ییلدیر.

او حالده، ای دین ایناغم! وقتینگی بوش، بی فایده نرسه لر ییلن اوتکرمه. زمانی نینگ قدرینی ییل. وقتینگی اینگ یخشی نرسه لرگه صرف قیل. سیوگیلی پیغمبریمیز، (مصیبتلر نینگ اینگ کتته سی، وقتی بی فایده نرسه لر ییلن اوتکرماق دیر) بویردیلر. نمازلر نگی وقتیده اوقی که، قیامت کونی پشیمان بوله ی، کوپ کتته ثوابگه قاووشه آلگین! حدیث شریفده بویریلدی که، (بیر نمازنی وقتیده اوقیمه ی قضاگه قویب، ادا قیلمسدن آلدین وفات قیلگن کیشی نینگ قبریگه، دوزخدن ییتیمیش درجه آچیلیب، قیامتگه چه عذاب تارته دی). بیر نمازینی وقتیده، قصداً اوقیمه گن یعنی نماز وقتی اوتیشیده، نماز اوقیمه گنی اوچون دق بوله گن، دیندن چیقده دی ویا اولیشیده بی ایمان کیته دی. یا نمازنی، یادیکه [ایسیگه] هم کیتلر مه گنلر، نمازنی وظیفه تانیمه گنلر نیمه بوله دی؟ نمازگه اهمیت بیرمه گن نینگ، اونی وظیفه تانیمه گنلر نینگ (هوتلد) یعنی کافر بولیشلرینی تورت مذهب نینگ همه علملری سوز بیرلیگی ییلن بیلدیگنلر. نماز نینگ قصداً اوقیمه ی، قضا سینی اوقیشنی اوپلمه گن و بونینگ اوچون عذاب تارتیشیدن قورقمه گن کیشی نینگ هم (هوتلد) یعنی کافر بولیشی، عبدالغنی نابلسی حضرتلری نینگ "الحدیقه الندیه" کتابی نینگ "تیل نینگ آفتلری" بولیمیده یازیلگندیر.

امام ربانی حضرتلری (مکتوبات) کتابی نینگ ۱. نچی جلد، ۲۷۵. نچی مکتوبیده بوییره دی که: سیزنینگ بو نعمتگه قاوشیشینگیز، اسلامیت معلومات لرینی اورگتماق بیلن و فقه حُکملرینی یایماق بیلن بولگن دیر. اورلرگه جهالت بیرلشگن ایدی و بدعتلر یاییلگن ایدی. الله تعالی، یخشی کورگلری نینگ محبتینی سیزگه احسان قیلدی. اسلامیتینی یاییشگه سیزنی وسیله ایله دی. اونده ی بولسه، دین معلومات لرینی اورگتیشگه و فقه احکامینی یاییشگه قولینگیزدن کیلگنی چه کوشش قیلینگیز. بو ایکسی همه سعادتلرینینگ باشی، ترقی قیلش نینگ واسطه سی و قوتیلش نینگ سببیدیر. کوپ اورینینگیز! دین آدمی صفتیده اورته گه چیقینگیز! اورده کیلرگه امرمعروف و نھی منکر قیلیب، توغری یولنی کورستینگیز! مُزمل سوره سینینگ اوتوقیزینچی آیتیده مآلاً، (ربی نینگ رضاسیگه قاوشوماق ایسته گن اوچون، بو البته بیر نصیحتدیر) بوییریلدی.

کیلینگ نماز اوقیلیک، قلدن زنگنی پاکلیک،
الله گه یووغلشیلمه یدی، نمازنینگ اوقیمه گینچه!
قیرده نماز اوقیله دی، گناه لرهمیشه توکیله دی،
انسان، کامل بوله آله یدی، نمازنینگ اوقیمه گینچه!
قرآن کریمده حق، نمازنی کوپ مدح ایتدی،
دید یخشی کورممن کیشینی، نمازنینگ اوقیمه گینچه!
بیر حدیث شریفده: ایمان نینگ علامتی،
انسانده معلوم بوله یدی، نمازنینگ اوقیمه گینچه!
بیر نمازنینگ اوقیمس لیک، اکبر کبائردير،
توبه بیلن عفو بوله یدی، قضاسی نینگ اوقیمه گینچه!
نمازنی خفیف کورگن، ایماندن چیقده دی درحال،
مسلمان بوله آله یدی او، نمازنینگ اوقیمه گینچه!
نماز قلبنی پاکله یدی، یامانلیکدن منع قیله دی،
مُنور بوله آلیسن، نمازنینگ اوقیمه گینچه!

بیرینچی بولیم

ایمانیمیز و نماز همه، اول ایمان کیلتیریشی کیره ک

الله تعالی، انسانلریننگ دنیاده راحت و تینچلیک ایچیده تیریکلیک قیلش لرینی، آخرتده هم ابدی سعادتگه قاووشیش لرینی خواهله یدی. بونینگ اوچون، سعادتگه سبب بولگن فایده لی نرسه لرنی قیلشینی امر ایتدی. فلاکتگه سبب بولگن ضررلی نرسه لرنی هم منع ایتدی. الله تعالی نینگ بیرینچی امری، ایمان کیلتیرماق دیر. ایمان کیلتیرماق، همه انسانلرگه لازمدیر. همه اوچون ایمان ضروریدیر.

ایمان، لغتده، بیر کیشینی کامل توغری سوزلی بیلماق، اونگه ایشانماق دیمکدیر. اسلامیتده ایمان دیمک؛ محمد علیه السلام نینگ، الله نینگ پیغمبری بولگنینی و اونینگ تمانیدن سیلنگن، خیر بیروچی (نبی) بولگنینی توغری بیلماق و ایشانیب ایتماق و اونینگ، الله تعالی تمانیدن قیسقه چه بیلدیرگنلریگه قیسقه چه ایشانماق و کینگ بیلدیرگنلریگه اطرافلیچه ایشانماق و طاقتی نسبتیده (کلمه شهادت) نی تیل بیلن هم ایتماق دیر. قوتلی ایمان شونده ی دیر که، علونینگ یاقگنیکه، بیلان نینگ زهرلب اولدیرگنیکه یقین اوزره ایشانیب قاچگنیمیز دیک، کونگلیدن، کامل شکیلده، الله تعالی نی و صفتلرینی بویوک بیلیم، اونینگ رضاسیگه و جمالیکه یوگیرماق و غضبیدن، جلالتیدن قاچماق و ایمانی، مرمر اوستیگه یازیلگن خط دیک مستحکم شکیلده کونگلیگه ییرلشتیرماق دیر.

ایمان، محمد علیه السلام نینگ ایتگنلری نینگ همه سینی خوشلب، قلب نینگ تصدیق قیلشینی، یعنی ایشانیشی دیر. بو شکیلده ایشانگن انسانلرگه (مؤمن) و (مسلمان) دیله دی. هر مسلمان نینگ، محمد علیه السلامگه تابع بولیشی، اونینگ کورستگنی یولده یوریشی لازمدیر. اونینگ یولی قرآن کریم نینگ کورستگنی یولدر. بو یولگه (اسلامیت) دیله دی. اونگه تابع بولماق اوچون، اول ایمان کیلتیرماق، کین (احکام اسلامیه نی)، یعنی مسلمانلیکنی یخشیلب اورگنماق، کین فرضلرنی ادا قیلیب،

حراملردن اجتناب قیلماق، اوندن کیین سنتلرنی قیلیب، مکروه لردن اجتناب قیلماق لازمدیر. بولردن کیین، مباحلرده هم، اونگه تابع بولیشگه کوشش قیلش کیره ک. دینیمیزنینگ اساسی ایماندیر. ایمانی بولمه گنلرنینگ هیچ بیر عبادتینی و یخشیلایگینی، الله تعالی خوشله مه یدی و قبول قیلمه یدی. مسلمان بولماق خواهله گن کیشی، اول ایمان کیلتیریشی کیره ک، کیین غُسلنی، طهارتنی، نمازنی و لازم بولگنیچه هم باشقه فرضلرنی و حراملرنی اورگنیشی کیره ک.

ایمان توغری بولیشی کیره ک

حس عضولری نینگ و عقل نینگ توشینگنی معلوماتلر، ایمانگه قاووشیشگه یاردمچیدیر. ساینس علملری، عالمده گی نظام نینگ، منظم لیک نینگ تصادفاً بولمه گنینی و بیر یره توچی نینگ بارلیگینی توشینیشگه، بیلیشگه و ایمانگه قاووشیشگه سبب بوله دی. ایمان دیمک، آخرگی پیغمبر محمد علیه السلام نینگ الله تعالی دن کیلتیرگنلری معلوماتلرنی اورگنیب، ایشانماق دیمکدیر. ایشانیشی لازم کیلگن معلومات لرگه، عقلگه یاتسه ایشانه من دیمک، پیغمبرلرگه ایشانمس لیک بوله دی. دین معلوماتلری، عقل صاحبلری نینگ کشفلری ایمس. پیغمبریمیز محمد علیه السلام نینگ خبر بیرگنلری خصوصلرنی، (اهل سنت عالملری) نینگ کتابلریدن اورگنیب اوندن ی ایشانیش کیره ک. توغری و مقبول بیر ایمان صاحبی بولماق اوچون، بوندن باشقه شو شرطلرگه هم رعایت قیلش کیره ک.

۱- ایمان دواملی و ثابت بولیشی کیره ک. بیر لحظه ایریلیشنی اویلمه بیش کیره ک. اوچ ییل کیین مسلمانلیکدن چیقنه من دیگن کیشی نینگ، او لحظه دن باشلب ایمانی کیتته دی، مسلمانلیکدن چیقگن بوله دی.

۲- مؤمن نینگ ایمانی، خوف و رجاء آره سیده بولیشی کیره ک. الله تعالی نینگ عذابیدن قورقیش کیره ک، اما رحمتیدن بیر لحظه امید اوزمه بیش کیره ک. هر گناهنی ایشله ماقدن کوپ پرهیز قیلش کیره ک. گناهی سببی بیلن ایمانی نینگ

کیتیشیدن قورقیشی کیره ک. همه گناه لرنی ایشله گن بولسه هم، ریمیزنینگ عفو قیلیشیدن هیچ امید اوزمه بیش کیره ک. گناهلری اوچون توبه قیلیشی کیره ک. چونکه توبه قیلگن، هیچ گناه ایشلمه گن دیک بوله دی.

۳- جان (روح) بوغزگه کیلمسدن آلدین ایمان کیلتیرگن بولیشی کیره ک. جان بوغزگه کیلگنیده، آخرت نینگ همه حاللری کورستیه دی. او زمان همه کافرلر ایمان کیلتیرماق خواهله ی دیلر. حال بوکی ایمان نینگ غیبی بولیشی لازمدیر. کورمسدن ایشانیش کیره ک. کوریلگن نرسه گه ایمان کیلتیرگن بوله یدی. اما بو لحظه ده، مؤمنلرنینگ توبه سی قبول بولینه دی.

۴- قویاش غربدن چیقمسدن آلدین ایمان کیلتیریش کیره ک. قیامت نینگ کتته نشانه لریدن بیرسی هم، قویاش غربدن چیقسه دی. بونی کورگن همه انسانلر، ایمان کیلتیره دیلر. لیکن، بو ایمانلری قبول بوله یدی. حلی توبه دروازه سی محکم قیلینگن بوله دی.

۵- الله تعالی دن باشقه هیچ کیم نینگ غیبی، یاشیرین نرسه لرنی بیلمه گنیگه ایشانیش کیره ک. یعنی غیبی یکه الله تعالی بيله دی. بیر هم، اونینگ بیلدیرگنلری بيله دی. فرشته لر، جنیلر، شیطانلر و حتی پیغمبرلر هم غیبی بيله آله یدی. لیکن، پیغمبرلرگه و صالح بنده لرگه غیبدن معلومات بیره آله دی.

۶- دین نینگ، ایمانگه و عبادتلرگه مربوط بیر حکمینی بی ضرورت و قصداً رد قیلمه بیش کیره ک. احکام اسلامیه نی، یعنی اسلامیت نینگ امر و نخیلریدن بیرینی خفیف کورماق، قرآن کریم بیلن، فرشته لر بیلن و پیغمبرلردن بیرسی بیلن ریشخندلیک قیلماق و بولر بیلن بیلدیریلگنلرنی، بیر زورمه [جبر] و ضرورت بوله گنی پیتده، تیل بیلن انکار قیلماق، کُفر (ایشانمس لیک) بوله دی. الله تعالی نینگ بارلیگینی، فرشته لرنی، غسل نینگ و نمازنینگ فرض بولگینی، اولیم بیلن قورقیتیلماق دیک بیر ضرورت بیلن رد قیلگینی ایتگن کافر بوله یدی.

۷- اسلام دینی نینگ کوپ انیق بیلدیگنی ضروری معلوماتلرده شبهه و تردید

قیلمه بیش کیره ک. نماز اوقیش نینگ فرض، شراب و باشقه الکوللی ایچیملیک لرنی ایچیش نینگ، قمار اوینه بیش نینگ، سُود نینگ، رشوت نینگ حرام بولگنیده شک قیلماق ویا مشهور بیر حرامگه حلال دیماق و حلال نرسه گه حرام دیماق، ایماندن چیقیشگه سبب بوله دی.

۸- ایمان، اسلام دینی نینگ بیلدیرگنی شکیلده بولیشی کیره ک. عقل نینگ توشینگن لریگه، فلسفه چیلرنینگ و ساینس تقلیدچیلرنینگ بیلدیرگن لریگه کوره ایشانماق، ایمان بولهیدی. محمد علیه السلام نینگ بیلدیرگنلری شکیلده ایمان کیلتیرماق لازمدیر.

۹- ایمان کیلتیرگن، یکه الله تعالی اوچون یخشی کوریشی کیره ک و یکه الله تعالی اوچون دشمنلیک قیلیشی کیره ک. الله تعالی نینگ دوستلری بولگن مسلمانلرنی یخشی کوریشی کیره ک و اسلامیتگه، قُولی و قلمی بیلن دشمنلیک قیلگنلرنی یخشی کورمه بیشی کیره ک. بو دشمنلیک نینگ بیر قلدیر. [مسلمان بوله گن، غیرمسلم و طنداشلرگه و تورستلرگه هم گولگی یوزلی و شیرین تیللی رویه قیلش کیره ک. خوش اخلاقیمیز بیلن دینیمیزنی اولرگه یخشی کوردیریشیمیز کیره ک.]

۱۰- پیغمبریمیز نینگ و اصحابی نینگ کورستگنی توغری یولدن ایریلمه گن حقیقی مسلمانلرنینگ ایمان کیلتیرگنی دیک ایشانیش کیره ک. توغری ایشانگن بولماق اوچون، اهل سنة والجماعت اعتقادیکه موافق ایمان کیلتیریش کیره ک. [اهل سنت عالملری نینگ یازگنلری، حقیقی دین کتابلریگه تابع بولگنلرگه بیر یوز شهید ثوابی بیرله دی. تورت مذهبدن هر قیسی بیرسی نینگ عالملریگه (اهل سنت عالمی) دیبله دی. اهل سنت عالملری نینگ رئیس، امام اعظم ابوحنیفه دیر. بو عالملر، اصحاب کرامدن اورگنگن لرنی یازگنلر، اصحاب کرام هم، بولرگه رسول الله دن ایشیتگنلرنی ایتگنلر.]

اهل سنت اعتقادی

مسلمان بولیش نینگ بیرینچی شرطی، ایمان کیلتیرماق دیر. توغری ایمان بولسه، اهل سنت اعتقادیکه [عقیده سیگه] موافق ایشانیشگه باغلیق دیر. عاقل و بالغ بولگن

ایرکک نینگ و عیال نینگ بیرینچی وظیفه سی، اهل سنت عاملری نینگ کتابلریده یازگنلری ایمان معلومات لرینی اورگنماق بولرگه موافق ایشانماق دیر. قیامتده دوزخ عذابیدن قوتلماق، اولرنینگ بیلدیرگن لرگه ایشانیشگه باغلیق دیر. دوزخدن قوتیله دیگنلر، یکه بولرنینگ یولیده کیتگنلر دیر. اولرنینگ یولیده کیتگنلرگه (سُنی) ویا (اهل سنت) دییله دی. (اسلام اخلاقی) صحیفه ۵۵۳ ده ۴۶. نچی مکتوبگه قره نگلر!

بیر حدیث شریفده، (منیم امتیم ییتیمیش اوچ فرقه گه ایریله دی. بولردن یکه بیر فرقه دوزخ عذابیدن قوتیله دی، باشقه لری بولسه هلاک بوله دیلر، دوزخگه کیته دیلر) بویریلدی. بو ییتیمیش اوچ فرقه دن هر بیر، اسلامیتگه تابع بولگینی ادعا قیلماقده و دوزخدن قوتیلیشی بیلدیریلگن بیر فرقه نینگ، اوز فرقه سی بولگینی ایتماقده دیر. مؤمنون سوره سی ۵۴. نچی و روم سوره سی ۳۲. نچی آیت کریمه لریده مآلاً: (هر فرقه، توغری یولده بولگینی فکر قیلیب قوانماقده دیر) بویریلدی. حال بوکی، بو تورلی فرقه لر آره سیده، قوتیلوجی بولگن بیر نینگ نشانه سینی، ایشارتنی، پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" شونده ی بیلدیرماقده لر: (بو فرقه ده بولگنلر، منیم و اصحابیم نینگ کیتگنی یولدن کیتگنلردیر). اصحاب کرامدن بیرینی هم یخشی کورمه گن، اهل سنتدن ایریلگن بوله دی. اهل سنت اعتقادیده بوله گن هم، کافر ویا (بدعت اهلی) گمراه بوله دی.

اهل سنت اعتقادیده بولیش نینگ نشانه لری:

الله تعالی، اهل سنت اعتقادیکه موافق ایمان کیلتیرگن مسلمانلردن راضیدیر. بونده ی ایشانگن بولیش نینگ بیر کوپ شرطلری باردیر. اهل سنت عاملری، بولرنی شونده ی ایضاح قیلماقده دیر:

۱- ایمان نینگ آلتی شرطیکه، یعنی الله تعالی نینگ بارلیگیگه و بیرلیگیگه، اورتاغی [شریکی] و اوخششی بوله گنیگه، فرشته لرگه، کتابلریگه، پیغمبرلریگه، آخرت حیاتیکه، خیر و شرنینگ، یخشیلک و یامانلیک نینگ الله تعالی تمانیدن یره

تیلگنیگه ایشانیش کیره ک. (بولر (آمنت) ده بیلدیریلگن دیر.)

۲- الله تعالی نینگ آحرگی کتابی بولگن قرآن کریم نینگ، الله تعالی نینگ کلامی بولگنیگه ایشانیش کیره ک.

۳- مؤمن، اوز ایمانیدن هیچ شک قیلمه ییشی کیره ک.

۴- پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" گه ایمان کیلتیریب، تیریلیگیده اونینگ کورماق بیلن مشرف بولگن اصحاب کرام نینگ همه سینی یئیشی کوریش کیره ک. تورت خلیفه سیگه، یقین قرینداشلیری بولگن اهل بیتیکه و محترمه خانملریدن هیچ بیریکه تیل اوزه تمه ییش کیره ک.

۵- عبادتلرنی، ایماندن بیر پارچه بیلمه ییش کیره ک. الله تعالی نینگ امر و نھیلریگه ایشانیب، تنبلیک بیلن قیلمه گن مؤمنلرنی کافر بیلمه ییش کیره ک. حراملرگه اهمیت بیرمه گنلرنینگ، خفیفگه آگنلرنینگ، اسلامیت بیلن ریشخندلیک قیلگنلرنینگ ایمانی کیته دی.

۶- اهل قبله بولگنلرنی ایتگن، الله تعالی گه و پیغمبری محمد علیه السلامگه ایشاندیم دیگنی حالده، غلط عقیده گه بولگنلرنی تکفیر قیلمه ییش کیره ک، کافر بولگنلرنی ایتمه ییش کیره ک.

۷- آچیقچه گناه ایشله گنی بیلینمه گن هر امام نینگ آرقه سیده نماز اوقیش کیره ک. بو حکم، جمعه و هییت [عید] نمازلرنی اوقیتگن امیر لرگه، والیرگه هم شاملدیر.

۸- مسلمانلر، باشیده گی آمرلریگه، اداره چیلریگه باش کوترمه ییشی کیره ک. خروج، یعنی باش کوترماق، فتنه چیقرماق بوله دی و تورلی فلاکتلرگه یول آچه دی. اولرنینگ خیرلی ایش قیلش لریگه دعا ایتیش کیره ک و فسق، گناه ایشلریدن صرف نظر بولیشلری اوچون شیرین تیل بیلن نصیحت قیلش کیره ک.

۹- طهارت آلیشده ایاغلرنی یوماق بیریکه، هیچ عذر و ضرورت بوله سه هم، هؤل قولی بیلن بیر دفعه، مسی اوستیگه مسح قیلینیشی، ایرکک اوچون هم،

عیال اوچون هم جائزدير. یلنگ ایاغ و جراب اوستیگه مسح قیلینمه یدی.

۱۰- پیغمبریمیز "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" نینگ معراجی نینگ، هم روح و همده بدن بیلن بولگنیگه ایشانیش کیره ک. (معراج، بیر حالدير، یعنی توشگه بولگندیر) دیگنلر، اهل سنتدن ایریلگن بوله دی.

جنتده مؤمنلر الله تعالی نی کوره دیلر. قیامت کونیده، پیغمبرلر و صالح، یخشی شخصیتلر شفاعت قیله دیلر. قبر سوالی باردیر. قبرده عذاب، روح و بدنگه بوله دی. اولیاءنینگ کرامتی حقدیر. کرامت، الله نینگ سیوگیلی بنده لریده اورته گه کیلگن خارق العاده حاللر بولیب، الله تعالی نینگ عادتت تشقیری سیده، یعنی فیزیک، کیمیا و بیولوژی قانونلری تشقیری سیده اکرام و احسان قیلگنی نرسه لردير و انکار قیلینه آله ی دېگنچه کویدير. قبرده ارواحلر، تیریک کیشیلرنینگ قیلگن لرینی و ایتگن لرینی ایشیته دیلر. قرآن کریم اوقیماق، صدقه بیرماق و حتی همه عبادتلهیمیزنینگ ثوابلرینی، اولگنلرنینگ ارواحلریگه بخشله ماق، اولرگه فایده بیرماقده، عذابلری نینگ یینگیل بولیشیگه ویا اورته دن کوتریلیشیگه سبب بولماقده دیر. بولرنینگ همه سیگه ایشانماق، اهل سنت اعتقادیده بولیش نینگ نشانه لریدندير.

ایمان نینگ شرطلری

ایمان نینگ شرطی، آلتیدیر. بولر، (آمنت) ده ایضاح قیلینگن دیر. ایمان نینگ، معلوم آلتی نرسه گه ایشانیلیشین، رسول الله "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" بیلدیگنلر. بونینگ اوچون هر مسلمان، باله سیگه اول (آمنت) نی یاد قیلدی ریشی کیره ک و معنی سینی هم یخشیلب اورگنیشی کیره ک.

آمَنْتُ: (آمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَا لِيكَتِهِ وَكُتِبَهُ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْبَعْتُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ).

بیرینچی شرط الله تعالی گه ایشانماق

(آمَنْتُ بِاللَّهِ) دیمک، الله تعالی نینگ بارلیگیگه و بیرلیگیگه ایشاندیم، ایمان

کیلتیردیم، قلبیم بیلن تصدیق، تیلیم بیلن اقرار قیلدیم دیمکدیر. الله تعالی باردیر و بیردیر. بیر سوز نینگ، لغتده ایکی خیل معنی سی باردیر. بیرینچسی، سان نقطه نظردن، ایکی نینگ یرمسی بولیب، سانلرنینگ اولیدیر. بیانکیسی، اورتاغی و اوخششی بولمس لیک نقطه نظردن بیردیر. انه الله تعالی سان نقطه نظردن ایمس، اورتاغی و اوخششی بولمس لیک نقطه نظردن بیردیر. یعنی ذاتیده و صفتلریده هیچ بیر شکیده اونگه اورتاق یوقدیر. همه مخلوقات نینگ ذات و صفتلری، اوزلرینی یره تگن نینگ ذات و صفتلریگه اوخشه مه گنی دیک، یره تگن نینگ ذات و صفتلری هم، یره تگنلردن هیچ بیر نینگ ذات و صفتلریگه اوخشه مه یدی.

همه مخلوقات نینگ هر عضوی نینگ، هر حجره سینینگ یره توچیسی، یوقدن بار قیلوچیسی یکه الله تعالی دیر. الله تعالی نینگ ذاتی نینگ حقیقتینی هیچ بیر کیشی بیله آله یدی. عقلگه و خیالگه کیلگنلر نینگ همه سیدن منزه دیر، بریدیر. ذاتینی عقلگه، خیالگه کیلتیرماق جائز ایمس. لیکن، قرآن کریمده بیان بویریلگن صفتلرینی، اسملرینی یاد قیلیب، الوهیتینی بولر بیلن تصدیق و اقرار قیلش کیره ک. همه صفتلری و اسملری ازلی دیر، ابدیدیر. ذاتی، هیچ بیر یرده توختمه گنی دیک، بیلینگن آلتی جهتدن هم منزه دیر. یعنی اونگده، آرقه ده، راستده، چپده، اوستده، قوییده ایمس. اونینگ اوچون یکه (هر یرده حاضر و ناظر دیر) ایتله آله دی.

الله تعالی نینگ صفتلری اونتورتدیر. آلتیسیگه صفت ذاتیه، سکیزیگه هم صفت ثبوتیه دیله دی. بولرنینگ معنیلرینی بیلماق و یاد قیلماق کوپ کیره کلی دیر:

صفت ذاتیه

- ۱- وجود: الله تعالی باردیر. بارلیگی ازلیدیر. واجب الوجود دیر، یعنی بارلیگی لازم دیر.
  - ۲- قدم: الله تعالی نینگ بارلیگی نینگ اولی یوقدیر.
  - ۳- بقا: الله تعالی نینگ بارلیگی نینگ آخری یوقدیر. هیچ یوق بولمه یدی.
- اورتاغی بولماق مُحال بولگنی دیک، ذات و صفتلری اوچون هم یوقلیک مُحال دیر.

۴- وحدانية: الله تعالى نینگ ذاتیده، صفتلریده و ایشلریده اورتاغی، اوخششی یوقدیر.
۵- مخالفةً للحوادیت: الله تعالى، ذاتیده و صفتلریده هیچ بیرمخلوق نینگ ذات و صفتلریگه اوخشه مه یدی.

۶- قیام بنفسیه: الله تعالى ذاتی بیلن قایمدیر. مکانگه محتاج ایمس. ماده و مکان بولمه گنی پیتده او بار ایدی. زیرا هر احتیاجدن منزه دیر. بو کائیناتی یوقلیکدن بارلیک گه کیلتیرمسدن آلدین، ذاتی قنده ی ایدی ایسه، ابدیاً، همیشه اونده ی دیر.

صفت ثبوتیه

۱- حیاة: الله تعالى تیریک دیر. حیاتی، مخلوقلرنینگ حیاتیگه اوخشه مه ی، ذاتیگه لایق و مخصوص بولگن حیات، ازلی و ابدیدیر.

۲- علم: الله تعالى هر نرسه نی بیله دی. بیلشی مخلوقات نینگ بیلشی دیک ایمس. قرانغیلیک کیچه ده، مورچه نینگ، قره تاش اوستیده یورینگینی کوره دی و بیله دی. انسانلرنینگ قلبیدن اوتگن فکرلرنی، نیتلرنی بیله دی. بیلشیده اوزگیش [تغییرات] بولمه یدی. ازلی و ابدیدیر.

۳- سمع: الله تعالى ایشیتیه دی. بی واسطه، بی وسیله ایشیتیه دی. ایشیتیشی، بنده لرینگ ایشیتیشیگه اوخشه مه یدی. بو صفتی هم، هر صفتی دیک ازلی و ابدی دیر.

۴- بصر: الله تعالى کوره دی. بی آلت و بی شرط کوره دی. کوریشی کوز بیلن ایمس.
۵- اراده: الله تعالى نینگ تیله یشی باردیر. تیله گینی یره ته دی. هر نرسه

اونینگ تیله یشی بیلن بار بولمه دی. اراده سیگه مانع بولمه دیگن هیچ بیر قوت یوقدیر.

۶- قدرة: الله تعالى، هر نرسه گه کوچی بیتوچی دیر. هیچ بیر نرسه اونگه قیین کیلمه یدی.

۷- کلام: الله تعالى آیتوچی دیر. ایتیشی آلت، حرفلر، سیسلر و تیل بیلن ایمس.

۸- تکوین: الله تعالى یره توچی [خلق قیلوچی] دیر. اوندن باشقه یره توچی یوقدیر. هر نرسه نی او یره ته دی. الله تعالى دن باشقه سی اوچون یره توچی دیمه یش کیره ک.

الله تعالی نینگ صفتلری نینگ حقیقتلرینی توشینماق هم مُحال دیر. هیچ بیر کیشی و هیچ بیر نرسه الله تعالی نینگ صفتلریگه اورتاق و اوخشش بوله آله یدی.

ایکینچی شرط فرشته لرگه ایشانماق

وَمَلَائِكَتِهِ: الله تعالی نینگ فرشته لرگه ایشاندم، دیمکدیر. الله تعالی نینگ بنده لریدیرلر. همه سی الله تعالی نینگ امرلریگه اطاعت قیله دیرلر. گناه ایشله مه ی دیرلر. ایرکک و عیال ایمس. اولنمه ی دیرلر. تیریک دیرلر. بیمه ی دیرلر، ایچمه ی دیرلر، اوخله مه ی دیرلر. نورانی جسم دیرلر، عقلی دیرلر. اینگ اوستیلری تورت دانه دیر. ۱- جبرائیل علیه السلام: وظیفه سی، پیغمبرلرگه وحی کیلتیرماق، امر و نھیلرینی بیلدیرماق دیر.

۲- اسرافیل علیه السلام: صورگه اوفورماق بیلن وظیفه لیدیر. بیرینچی اوفوریشیده حاصل بولگن سیسنی ایشیتگن، الله تعالی دن باشقه هر تیریک اوله دی، ایکینجیسیده همه سی ینه تیريله دی.

۳- میکائیل علیه السلام: رزق یوباریلماق، ارزانچیلیک، مُولچیلیک، قحتچیلیک، قیمتچیلیک و هر ماده نی حرکت قیلدیرماق بیلن وظیفه لیدیر.

۴- عزرائیل علیه السلام: انسانلرنینگ روحینی آماق بیلن وظیفه لیدیر. بولردن کیین تورت صنف فرشته باردیر. **حمله** عرش دییلگن فرشته لر تورت دانه دیر. حضور الهیده حاضر بولگن فرشته لرگه، **مُقربین** دیيله دی. عذاب فرشته لری نینگ کتته لرگه **گروویان**، رحمت فرشته لرگه **روحانیان** دیيله دی. جنت فرشته لری نینگ کتته سی نینگ اسمی **رضوان**، دوزخ فرشته لری نینگ کتته سی نینگ اسمی **مالک** دیر. دوزخ فرشته لرگه زبانی دیيله دی. سانی اینگ کوپ بولگن مخلوق فرشته لر دیر. آسمانلرده، فرشته لرنینگ عبادت قیلمه گنلری بوش بیر یوقدیر.

اوچینچی شرط کتابلرگه ایشانماق

وَكُتُبِهِ: الله تعالی نینگ نازل قیلگنی کتابلرگه ایشاندم، دیمکدیر. الله تعالی بو کتابلرینی،

بعضی پیغمبرلرگه جبرائیل اسمیده گی فرشته بیلن وحی قیلیب، یعنی اوقیتیب، بعضیلریگه بولسه، لوحه اوستیگه یازیلگن شکیلده، بعضیلریگه هم، بی فرشته ایشیتدیریب، نازل قیلدی. همه سی الله تعالی نینگ کلامیدیر. ازلی و ابدی دیرلر. مخلوق ایملر. همه سی حقدیر. سماوی کتابلردن بیزگه بیلدیرکنلری بیروزتورت دیر. بولردن اون صحف، آدم علیه السلامگه، ایلیک صحف، شیث علیه السلامگه، اوتیز صحف، ادريس علیه السلامگه، اون صحف، ابراهیم علیه السلامگه، تورات، موسی علیه السلامگه، زبور، داود علیه السلامگه، انجیل عیسی علیه السلامگه، قرآن کریم، محمد علیه السلامگه نازل بولگن دیر.

الله تعالی، انسانلرنینگ دنیاده تینچلیک ایچیده یششلرینی، آخرتده هم ابدی سعادتگه قاووشیشلری اوچون، بیرینچی انسان و بیرینچی پیغمبر بولگن آدم علیه السلامدن، آخرگی پیغمبر محمد علیه السلامگه چه، بیر کوپ پیغمبر واسطه سی بیلن کتابلر نازل قیلگن دیر. بو کتابلرده، ایمان و عبادت اساسلرینی ایضاح قیلگن، انسانلرنینگ محتاج بولگنلری هر خصوصده معلومات بیریلگن دیر.

بولردن قرآن کریم، آخرگی الهی کتابدیر. قرآن کریم نینگ نازل قیلینیشیدن کین، باشقه همه الهی کتابلرنینگ حکملری لغو بولگن دیر. جبرائیل علیه السلام، قرآن کریمی، محمد علیه السلامگه ییگیزمه اوچ بیلده کیلتیرگن دیر. قرآن کریم، ۱۱۴ سوره، ۶۲۳۶ آیتدیر. بو رقم نینگ بعضی کتابلرده فرقلی یازیلیشی، بیر اوزون آیت نینگ بیر نیچه آیت حساب بولیشیدندیر. چونکه، قرآن کریم نازل بولگنیدن بیری هیچ بیر اوزگیشگه اوچره مه گن، بوندن کین هم اوچره مه یدی. قرآن کریم، الله کلامیدیر. بونده ی بیر کتابنی انسانلر تمانیدن توزه لیشی ممکن ایمس. بیر آیتی دیک هم ایتماق ممکن بوله آله گن دیر.

پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" نینگ آخرتگه تشریفلردن کین، بیرینچی خلیفه لری بولگن حضرت ابوبکر صدیق "رضی الله عنه"، قرآن کریم نینگ آیتلرینی بیر آره گه جمع قیلدیردیلر. بونینگ نتیجه سیده (مصحف) اورته گه کیلدی. اصحاب کرام نینگ همه سی، بو مصحف نینگ الله کلامی بولگنینی سوز بیرلیگی بیلن بیلدیردیلر. اوچینچی خلیفه عثمان "رضی الله

عنه"، بو مصحفدن آلتی نُسخه یازدیریپ، کوپلتیردیلمر. بعضی ولایتلرگه یوباردیلر. قرآن کریمین اصلده بولگنی دیک اوقیماق لازمدیر. باشقه حرفلر بیلن یازیلگنلرگه قرآن کریم دیلمه یدی. (ا) مصحفنی قولگه آیشده، طهارتلی بولیش کیره ک، قبله گه توغری اولتیریپ، دقت بیلن اوقیش کیره ک.

(ب) آغیر آغیر، خشوع بیلن اوقیش کیره ک.

(پ) مصحفگه قره ب، هر آیت نینگ حقینی بیریب اوقیش کیره ک.

(ت) تجوید قاعده لرگه کوره اوقیش کیره ک.

(ث) اوقیگنی نینگ الله کلامی بولگنینی اوپله یشی کیره ک.

(ج) قرآن کریم نینگ امر و نهیلرگه رعایت قیلیش کیره ک.

تورتینچی شرط پیغمبرلرگه ایشانماق

وَرُسُولِهِ: الله تعالی نینگ پیغمبرلرگه ایشاندیم، دیمکدیر. پیغمبرلر، الله تعالی نینگ خوشله گنی یولگه قاووشترماق، توغری یولنی کورستماق اوچون سیلنگنلر. همه پیغمبرلر همیشه عینی ایمانی ایتگن دیر. پیغمبرلرده "عليهم السلام" یتتی صفت بولگنیکه ایشانماق لازمدیر.

۱- عصمت: گناه ایشله مس لیک. پیغمبرلر، هر قیسی بیر دینده حرام بولگن و بوله دیگن کیچیک و کتته هیچ بیر گناه ایشله مه ی دیلر.

۲- امانت: پیغمبرلر هر لحاظدن اعتمادلی کیشیلردیر. هیچ قچان امانتگه خیانت قیلمه ی دیلر.

۳- صدق: پیغمبرلر سوزلریده، ایشلریده و هر تورلی رویه لریده توغری و درست انسالردیر. هیچ قچان یلغان ایتمه ی دیلر.

۴- فطانت: پیغمبرلر کوپ عقللی و کوپ فهملی کیشیلردیر. کورلیک، کرلیک دیک قصورلری بولگن کیشیلردن و عیالردن پیغمبر کیلمه گن دیر.

۵- تبلیغ: پیغمبرلر، انسالرگه بیلدیریپ ایضاح قیلگنلری نینگ همه سینى الله

تعالی دن کیلگن وحی بیلن اورگنگنلر. بیلدیگنلری امر و نھیلرینگ هیچ بیرى اوز فکری ایمس. امر بولینگن نرسه لرینگ همه سینی بیلدیگنلر.

۶- عدالت: پیغمبرلر هیچ ظلم و ناحقلىك قيلمه ی دیلر. هیچ کیم نینگ خاطرى اوچون عدالتدن ایريلمه ی دیلر.

۷- أمنُ العزل: پیغمبرلیکدن عزل قیلنمه ی دیلر [چقیريلمه ی دیلر]. دنیاده و آخرتده همیشه پیغمبر دیلر.

ینگى دین و احکام کیلتیرگن پیغمبرلرگه رسول دیله دی. ینگى بیر دین کیلتیرمه ی، انسانلرنی، اولکی دینگه دعوت قیلگن پیغمبرلرگه نبی دیله دی. پیغمبرلرگه ایمان کیلتیرماق، آره لریده هیچ بیر فرق کورمه ی، همه سینینگ الله تعالی تمانیدن سیلنگن صادق، توغرى سوزلی بولگنلرگه ایشانماق دیمکدیر. اولردن بیررگه ایشانمه گن کیشی، هیچ بیررگه ایشانمه گن بوله دی.

پیغمبرلیک، کوشش بیلن، کوپ عبادت قیلماق بیلن، آچلیک و محنت تارتماق بیلن قولگه کیلمه یدی. یکه الله تعالی نینگ احسانی، سیله یشی بیلن بوله دی. سانلری معلوم ایمس. بیر لک ییگیرمه تورت مینگدن کوپ بولگنلری مشهوردیر. بولردن اوچیوز اون اوچ ویا اوچیوز اونبیشی رسولدیر. ایچلریدن آلتیسی بلند راغ دیر. بولرگه اولوالعزم پیغمبرلر دیله دی. بولر: آدم، نوح، ابراهیم، موسی، عیسی و محمد المصطفی علیهم السلامدیر. پیغمبرلرینگ اوتیزاوچی نینگ اسملری مشهوردیر. بولر: آدم، ادريس، شیث، نوح، هود، صالح، ابراهیم، لوط، اسمعیل، اسحق، یعقوب، یوسف، ایوب، شعیب، موسی، هارون، خضر، یوشع بن نون، الیاس، الیسع، ذوالکفل، شمعون، اشموئیل، یونس بن متی، داود، سلیمان، لقمان، زکریا، یحیی، عزیز، عیسی بن مریم، ذوالقرنین و محمد "علیه و علیهم الصلاة والسلام" دیر.

بولردن یکه ییگیرمه سکیزی نینگ اسمی، قرآن کریمده بیلدیریلگن دیر. ذوالقرنین، لقمان، عزیز و خضر نینگ، پیغمبر بولیب بولمه گنلریده اختلاف باردیر.

محمد معصوم حضرتلری ۲. نچی جلد، ۳۶. نچی مکتوبده، خضر علیه السلام نینگ پیغمبر بولگنینی بیلدیرگن خبرنینگ قوتلی بولگنینی یازماقده دیر. ۱۸۲. نچی مکتوبده، خضر علیه السلام نینگ انسان شکلیده کورلیشی و بعضی ایشلرنی قیلیشی، اونینگ تیریک بولگنینی کورستمه یدی. الله تعالی، اونینگ و بیرکوپ پیغمبرلرنینگ و ولیرلرنینگ روحلری نینگ انسان شکلیده کورلیشیگه اجازه بیرگن دیر. اولرنی کورماق، حیاتده بولگنلرینی کورستمه یدی، دیماقده دیر.

پیغمبریمیز محمد"علیه السلام"

الله تعالی نینگ رسولیدیر. حبیبیدیر. پیغمبرلرنینگ اینگ اوستینی و آخرگیسی دیر. آته لری عبدالله دیر. میلاد نینگ بیشویز بیتمیشبیر [۵۷۱] ییلی اپریل آیینی نینگ ییگیرمه سیگه تصادف قیلگن، ربیع الاول آیینی نینگ اون ایکینچی دوشنبه کیچه سی، بامدادگه توغری، مکه ده دنیاگه تشریف بویردیلر. آته لری، اولراغ وفات قیلگن ایدی. آلتی یاشلیگیده آنه لری، سکیز یاشلیگیده بوبه لری وفات قیلدی. کین، عمکیسی ابوطالب نینگ یانیده کتته بولدیلر. ییگیرمه بیش یاشلیگیده، خدیجه الکبرا بیلن اولیندیلر. بوندن تورت قیزلری، ایکی اوغیللری بولدی. بیرینچی اوغیللری نینگ اسمی قاسم ایدی. بوسب بیلن، اولریگه (ابوالقاسم) هم دیله دی. قیرق یاشلیگیده، همه انسانلرگه و جنلرگه پیغمبر بولگنلری بیلدیریلدی. اوچ ییل کین، همه نی ایمانگه دعوت قیلیشگه باشله دیلر. ایللیک ایکی یاشلیگیده، بیر کیچه مکه دن قدسگه و اوردن آسمانلرگه آلیب بارلیب کیتیریلدی. بوسفریگه (معراج) دیله دی. معراجده، جنتلرنی، دوزخلرنی و الله تعالی نی کوردیلر. بیش وقت نماز، بو کیچه فرض بولدی. تاریخچیلرگه کوره میلاد نینگ ۶۲۲ ییلیده، الله تعالی نینگ امری بیلن مکه دن مدینه گه کیتدیلر. بو سفریگه (هجرت) دیله دی. مدینه شهری نینگ کوبا قشلاقیگه کیلگنلری، ربیع الاول آبی نینگ سکیزینچی دوشنبه کونیگه تصادف قیلگن افرنجی سپتمبر آبی نینگ ییگیرمه نچی کونی مسلمانلرنینگ (هجری شمسی)

تاریخ باشلنگیچی بولدی. مسلمانلرنینگ (هجری قمری) سنه لری هم، او ییل نینگ محرم آیدن باشله یدی و آسمانده گی آی نینگ، دنیا اطرافیده اون ایکی دفعه ایلنیشی بیر قمری ییل بوله دی. هجری ۱۱ [م. ۶۳۲] ییلیده، ربیع الاول آبی نینگ اون ایکینچی دوشنبه کونی، پیشیندن اول وفات قیلدیلر. سه شنبه نی چهارشنبه گه باغله گن کیچه [چهارشنبه کیچه سی] یریمی، وفات قیلگنلری اتاقگه دفن قیلیندیلر. وفاتلریده، قمری ۶۳، شمسی سنه گه کوره ۶۱ یاشگه ایدیلر.

محمد "علیه السلام" آق ایدیلر. همه انسانلرنینگ اینگ چیرایلیسی ایدیلر. چیرایلی لیکلرینی، همه گه معلوم قیلمس ایدیلر. اولرنینگ چیرایلی لیکلرینی بیر دفعه کورگن، حتی توشده کورگن کیشی نینگ عمری، لذت و خوشلیک بیلن اوتماقده دیر. او، هر زمانده، دنیانینگ هر ییریده بولگن و کیله دیگن هر انساندن، هر لحاظدن اوستیندیر. عقلی، فکری، یخشی خویلی، همه عضولرینی نینگ قوتی هر انساندن زیاده ایدی.

باله لیک پیتلریده ایکی دفعه، تجارت قیلگنلر بیلن شام تمانیگه کیتدیلر و بوسرا دییلگن ییردن پس قیتدیلر. باشقه هیچ بیر زمان، هیچ بیر ییرگه کیتمه دیلر. اُمی ایدیلر. یعنی هیچ مکتبگه کیتمه دیلر. هیچ کیمدن درس آله دیلر. اما، هر نرسه نی بیلر ایدیلر. یعنی هر نیمه نی اوپله سه لر، هر نیمه نی بیلماق خواهله سه لر، الله تعالی اولرگه بیلدیریدی. جبرائیل "علیه السلام" اسمیده گی فرشته کیلیب، اولرگه هر خواهله گنلرینی ایتر ایدی. مبارک قیلبری، قویاش [آفتاب] دیک، نورساجر ایدی. اولرنینگ ساچگنلری علم، معرفت نورلری، رادیو موجلری دیک، ییرلرگه، آسمانلرگه هر ییرگه ساچیلر ایدی. حاضر، قبرلریدن هم یایماقده لر. یاییش قوتی هر لحظه اضافه بولماقده دیر. الکترو- منیه تیک موجلرنی آماق اوچون، رادیو آلوچیسی لازم بولگنی دیک، اونینگ نورلرینی آماق اوچون هم، اونگه ایشانگن و یخشی کورگن و کورستگنلری یولده کیتیب پاکلنگن قلب لازم دیر. بونده ی قلبی بولگن انسان، بو نورلرنی آله دی

و بو هم، اطرافگه نشر قیله دی، یایه دی. بونده ی بویوک انسانلرگه (ولی) دیله دی. بو ولی نینگ تانیگن، ایشانگن و یخشی کورگن کیشی، بونینگ قرشی سیده ادب بیلن اولتیره دی ویا اوزاقده، اونى ادب بیلن، محبت بیلن اویله سه، بو کیشی نینگ هم قلبی، نور، فیض آلیشگه، پاکلیشگه، برکمال بولیشگه باشله یدی. الله تعالی، بدنیمیزی، ماده میزنی، ییتیشتماق اوچون قویاش انرژیسینی سبب قیلگنی دیک، روحلریمیزی، قلبلریمیزی برکمال قیلدیرماق، انسانلیکده ترقی قیلدیرماق اوچون هم، محمد علیه السلام نینگ قلبلرینی، اوردن فوران بولگن نورلرنی سبب قیلگن دیر. انساننی آزیقه لنتیرگن، بدنینی و انرژیسینی تأمین قیلگن همه آزیقه ماده لری، قویاش انرژیسى، اوزوملمه بیلن حاصل بولگنلری دیک، قلبگه، روحگه غذا بولگن، اولیاءنینگ صحبتلری، سوزلری و خطلری هم، همیشه رسول الله نینگ مبارک قلبلریدن فوران بولگن نورلر بیلن حاصل بولگن دیر.

الله تعالی، جبرائیل "علیه السلام" اسمیده گئی فرشته بیلن، محمد علیه السلامگه (قرآن کریم) نی نازل قیلدی. انسانلرگه دنیاده و آخرتده کیره کلی، فایده لی بولگن نرسه لرنی امر قیلدی. ضررلی بولگنلرنی منع قیلدی. بو امرلرینگ و نھیلرینگ همه سیگه (اسلام دینی) ویا (اسلامیت) و (احکام الهیه) دیله دی.

محمد علیه السلام نینگ هر سوزی توغریدیر، عالی قدر دیر، فایده لیدیر. بونده ی بولگنیگه ایشانگن کیشیگه (مؤمن) و (مسلمان) دیله دی. محمد علیه السلام نینگ سوزلریدن بیریکه ایشانمه گن، خوشلمه گن کیشیگه (کافر) دیله دی. الله تعالی، مؤمن بولگننی یخشی کوره دی. بونینگ دوزخده ابدیاً قوممه یدی. یا دوزخگه هیچ داخل قیلمه یدی، یاده، گناهی اوچون داخل قیلسه هم، کین دوزخدن چیقره دی. کافر بولگن کیشی، جنتگه کیره آلمه یدی. توغری دوزخگه کیره دی و اوردن هیچ چیقمه یدی. اونگه ایشانماق، رسول الله نی یخشی کورماق، همه سعادتلرینگ، راحتلیکلرینگ، یخشیلیکلرینگ باشیدیر. اونینگ پیغمبر بولگنیگه

ایشانمں لیک بولسہ، ہمہ فلاکتلرنینگ، مشقتلرنینگ، یامانلیکلرنینگ باشیدیر۔ رسول اللہ "صلی اللہ علیہ وسلم" نینگ علمی، عرفانی، فہمی یقینی، عقلی، ذکاسی، سخیلیگی، تواضعی، حلمی، شفقتی، صبری، غیرتی، حامیتی، صداقتی، امانتی، شجاعتی، ہیبتی، ییگیلیگی، بلاغتی، فصاحتی، فطانتی، ملاحظتی (چیرایی لیگی، سیویملی لیگی)، ورعی، عفتی، کرمی، انصافی، حیاسی، زُهدی، تقواسی، ہمہ پیغمبرلردن کوپراغ ایدی۔ دوستلردن، دشمنلردن کورگنلری ضررلرنی عفو قیلردیلر۔ ہیچ بیریکہ جواب بیرمس ایدیلر۔ اُحد غزا سیدہ [اوریشیدہ] کافرلر، مبارک یوزلرنی قانہ تیب، تیشلرنی سیندیرگنلری زمان، بونی قیلگنلر اوچون، (یا ربی! بولرنی عفو قیل! جاھللیکلریگہ بغشلہ!) دیب دعا بویرگنلر۔

محمد علیہ السلام نینگ یخشی خویرلی جودہ ہم کوپدیر۔ ہر مسلمان نینگ بولرنی اورگنیشی و بولر دیک اخلاقنیشی لازمدیر۔ بونینگ نتیجہ سیدہ، دنیاہ و آخرتدہ فلاکتلردن، مشقتلردن قوتیلماق و او ایکی جھان سروری "صلی اللہ علیہ وسلم" نینگ شفاعتیگہ قاووشماق نصیب بولہ دی۔ چونکہ، حدیث شریفدہ؛ (اللہ تعالیٰ نینگ اخلاقی بیلن اخلاقنینگیز!) بویریلگن دیر۔

اصحاب کرام

پیغمبریمیز "صلی اللہ علیہ وسلم" نینگ مبارک یوزلرنی کورماق بیلن، شیرین سوزلرنی ایشیتماق بیلن مشرف بولگن مسلمانلرگہ، "اصحاب کرام" دیلہ دی۔ پیغمبرلردن کین، کیلگن و کیلہ دیگن ہمہ انسانلرنینگ اینگ خیرلیسی، اینگ اوستینی ابو بکر الصدیق "رضی اللہ عنہ" دیر۔ بیرینچی خلیفہ بودیر۔ بوندن کین انسانلرنینگ اینگ اوستینی فاروق اعظم، ایکینچی خلیفہ عمر بن الخطاب "رضی اللہ عنہ"، کین اینگ اوستینی و رسول اللہ نینگ اوچینچی خلیفہ سی، ایمان، حیا و عرفان منبعی حضرت عثمان بن عفان "رضی اللہ عنہ"، بوندن کین انسانلرنینگ اینگ خیرلیسی، تورتینچی خلیفہ، تعجب قیلینہ دیگن اوستینلیکلر صاحبی، اللہ تعالیٰ نینگ ارسلانی

علی بن ابی طالب "رضی الله عنه" دیر. حدیث شریفردن توشینیلگنی گه کوره حضرت فاطمه، حضرت خدیجه، حضرت عائشه، حضرت مریم، حضرت آسیه دنیا عیالترینگ اینگ اوستینلری دیر. حدیث شریفده: "فاطمه، جنت عیالترینگ اوستینیدیر. حسن و حسین هم جنت ییگیتلری نینگ اوستینلری دیر" بوییریلدی.

بولردن کیین اصحاب کرام نینگ اینگ اوستینلری (عشره مبشره) دیر. جنت بیلن مژده لنگن اون کیشی دیر. بولر، حضرت ابوبکر الصدیق، عمرالفاروق، عثمان بن عفان، علی بن ابی طالب، ابوعمیده بن جراح، طلحه، زبیر بن عوام، سعد بن ابی وقاص، سعید بن زید، عبدالرحمن بن عوف "رضوان الله تعالی علیهم اجمعین." " کیین بدر محاربه سیده، کیین احدده، کیین هم بیعة الرضوانده حاضر بولکنلر دیر.

رسول الله نینگ یولیده جانلرینی، ماللرینی فدا قیلگن، اونگه یاردم قیلگن، اصحاب کرام نینگ همه سینینگ اسملرینی حرمت و محبت بیلن آیتیشلیگیمیز بیژگه واجبدیر. اولرنینگ بویوکلیگی گه یره شمه گن سوزلر ایتیشیمیز، هیچ قچان جائز ایس. اسملرینی بی حرمتجه آیتماق ضالالتدیر، گمراه لیکدیر.

رسول الله نی یخشی کورگن کیشی نینگ، اونینگ اصحابی نینگ همه سینی هم یخشی کوریشی لازمدیر. چونکه بیرحدیث شریفده بوییردیلر که: "اصحابیمنی یخشی کورگن، منی یخشی کورگنی اوچون یخشی کوره دی. اولرنی یخشی کورمه گن کیشی منی یخشی کورمه گن بوله دی. اولرنی انجیتگن [رنجیتگن] منی انجیته دی. منی انجیتگن هم، الله تعالی نینگ انجیتگن بوله دی. الله تعالی نینگ انجیتگن کیشی، البته عذاب کوره دی. "باشقه بیر حدیث شریفده: "الله تعالی، منیم امتیمدن بیر بنده سیگه یخشیلیک قیلماق خواهله سه، اونینگ قلبیگه اصحابیم نینگ محبتینی بیرلشتیره دی. اولرنینگ همه سینی جانی دیک یخشی کوره دی." بوییردیلر. ییغمیریمیز وفات قیلگنلری کون، مدینه شهریده ۳۳ مینگ صحابی بار ایدی. صحابیلرنینگ همه سی، بیر لک ییگیمه تورت مینگدن کوپ ایدی.

تورت مذهب امامی و باشقه عالمی

اعتقاد معلومات لریده توغری بولگن یگانه یول باردیر. بو هم (اهل سنة والجماعة) مذهبدیر. بیر یوزیده گی همه مسلمانلرگه توغری یولنی کورستگن و محمد علیه السلام نینگ یولینی تغیر قیلمسدن، بوزیلمسدن اورگنیشیمیزگه سبب بولگن، تورت بویوک شخصیتدیر. بولردن بیرینچیسى، امام اعظم ابوحنیفه نعمان بن ثابت دیر. اسلام عالملى نینگ اینگ بویوکلریدن دیر. اهل سنت نینگ رئیسى دیر. اکینجیسى، امام مالك بن انس، اوچینچیسى، امام محمد بن ادریس شافعی، تورتنچیسى، امام احمد بن حنبل دیر "رحمة الله علیهم اجمعین".

بوگون، بو تورت امامدن بیرگه تابع بولمه گن بیر کیشی، کتته خطرده دیر. توغری یولدن چیقگندیر. بیز بو کتابیمیزده حنفی مذهبیگه کوره نماز بیلن علاقه لی مسئله لرنی، او مذهب نینگ بویوک عالملى نینگ کتابلردن آلیب، ساده لشتیریپ بیلدیردیک.

بو تورت امام نینگ طلبه سیدن اکیسى، ایمان معلومات لریده کوپ ترقی قیلدی. بو سبب بیلن اعتقادده مذهب اکی بولدی. قرآن کریمگه و حدیث شریفلرگه موافق ایمان، بو اکیسى نینگ بیلدیگنی ایماندیر. فرقه ناجیه بولگن اهل سنت نینگ ایمان معلومات لرنی بیر یوزیگه یایگن بو اکیسى دیر. بیرسى ابو منصور ماتریدى، اکینجیسى ابوالحسن علی الأشعری دیر.

بو اکی امام، عینی ایمانی بیلدیگنلر. آره لریده بولگن بیر نیچه فرق، مهم ایس. حقیقتده عینیدیر. اسلام عالملى، قرآن کریمده و حدیث شریفلرده مختلماقده دیر. بیر آیت کریمه ده مآلاً: (هیچ بیلگنلر بیلن بیلمه گنلر بیر بوله دی می؟) بویوریلگن دیر. باشقه بیر آیت کریمه ده مآلاً: (ای مسلمانلر! بیلمه گنلرینگیزنی بیلگنلردن سوره نگلر) بویوریلدی.

حدیث شریفلرده کیلدی که: (اللہ تعالی و فرشته لر و هر جانلی، انسانلرگه یخشیلیک اورگتگن مسلمانلرگه دعا قیله دیلر). (قیامت کونی اول پیغمبرلر، کیین

عالم، کین شهیدلر شفاعت قیله دیرلر). (ای انسانلر، بیلینگلر که، علم عالمدن ایشیتیلیب اورگنیه دی). (علم اورگینگلر. علم اورگنماق، عبادتدیر. علم اورگنگنه و اورگنگنه جهاد ثوابی باردیر). (علم اورگنماق، صدقه بیرماق دی دیر. علمدن علم اورگنماق، تهجد نمازی اوقیماق دی دیر). (علم اورگنماق، همه نفل عبادتلردن ثوابراغ دیر. چونکه، اوزیگه هم، اورگنه دیگنی کیشیلرگه هم فایده سی باردیر). (باشقه لریگه اورگنماق اوچون اورگنگن کیشیگه، صدیقلر ثوابی بیرله دی). (علم خزینه دیر. کلیدی سوره ب اورگنماق دیر). (علم اورگینگلر و اورگینگلر). (هر نرسه نینگ منبعی باردیر. تقوانینگ منبعی، عارفلر نینگ قبلریدیر). (علم اورگنماق گناه لرگه کفارتدیر).

بیشینچی شرط آخرتگه ایشانماق

وَالْيَوْمِ الْآخِرِ: آخرت کونیه ایشاندیم، دهمکدیر. بو زمان نینگ باشلنگیچی، انسان نینگ اولگنی کوندیر. قیامت نینگ آخریگه چه دیر. آخرگی کون دیلیشی، آرقه سیدن کیچه کیلمه گنی اوچوندیر. یاده دنیادن کین کیلگنی اوچوندیر. قیامت نینگ قچان بولیشی بیلدیریلمه دی. اما، پیغمبریمیز "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" بیر کوپ نشانه لرینی خبر بیردیلر. حضرت مهدی کیله دی. عیسی علیه السلام آسماندن "شام" گه توشه دی. دجال چیقہ دی. یاجوج و ماجوج دییلگن کیشیلر هر بیرنی گد قیله دی. قویاش غربدن چیقہ دی. کتته زلزله لر بوله دی. دین معلوماتلری یاددن چیقیله دی. فسق، یامانلیک کویله له دی. حراملر هر بیرده ایشلنه دی. یندن علو چیقہ دی. آسمانلر و تاغلر پارچه لنه دی. قویاش و آی قرره دی. . . دیک.

قبر سوالی باردیر. قبرده، منکر و نکیر فرشته لریگه جواباً شولرنی یاد قیلماق و باله لرگه هم یاد قیلدیریش کیره ک: (ربیم، اللهُ تعالی دیر. پیغمبریم، مُحَمَّد علیه السلام دیر. دینیم، اسلام دینی دیر. کتابیم، قرآن کریم دیر. قبلم، کعبه شریف دیر. اعتقادده مذهبیم، اهل سنة والجماعة دیر. عملده مذهبیم، امام اعظم ابو حنیفه مذهبی دیر). قیامت کونی همه تیریه دی. محشر بیریده بیغیله دی. صالحلر نینگ عمل دفترلری راستیدن،

یامانلرنینگ آرقه ویا چپ تمانیدن بیریله دی. شَرکدن، گُفردن باشقه هر گناه نی، الله تعالی خواهله سه عفو قیله دی، خواهله سه کیچیک گناه اوچون هم عذاب قیله دی. عمللرنینگ تارتیلیشی اوچون (میزان) باردیر. (صراط کوپریگی)، الله تعالی نینگ امری بیلن دوزخ اوستیگه قوریله دی. پیغمبریمیز محمد مصطفیٰ "صلی الله علیه وسلم" گه مخصوص بولگن (کوثر حوضی) باردیر.

(شفاعت) حقدیر. بی توبه اولگن مؤمنلرنینگ کیچیک و کتته گناهلرینی عفو قیلینیشی اوچون پیغمبرلر، ولیلر، صالحلر، عالملر، فرشته لر، شهیدلر و الله تعالی نینگ اجازه بیرگنلری شفاعت قیله دی و قبول قیلینه دی.

(جنت و دوزخ) حاضر باردیر. جنت، یتتی طبقه آسمانلرنینگ اوستیده دیر. دوزخ، هر نرسه نینگ تگیده دیر. جنت نینگ سکیز دروازه سی باردیر. هر دروازه دن بیر جنتگه کیریله دی. دوزخ یتتی طبقه دیر. بیرینچی طبقه دن یتینچی طبقه گه توغری عذابلر کویه له دی.

آلتینچی شرط قدرگه ایشانماق

وَبِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى: قدرگه، خیر و شرلرنینگ الله تعالی دن بولگنیگه ایشاندیم، دهمکدیر. انسانلرگه کیلگن خیر و شر، فایده و ضرر، درآمد و زیانلرنینگ تمامی، الله تعالی نینگ تقدیر قیلیشی بیلن دیر.

الله تعالی نینگ بیر نرسه نینگ بارلیگینی تیله بیشیگه قدر [قسمت] دییلگن دیر. قدرنینگ، یعنی یره تیلیشی تقدیر قیلینگن نرسه نینگ یره تیلیشیگه (قضا) دییله دی. قدر و قضا کلمه لری بیربیری نینگ بیریکه هم استعمال بوله دی.

الله تعالی بنده لریگه (اراده) بیرگن، بو اراده لرینی، تیله بیشلرینی، ایشلرینی یره تیشیگه سبب قیلگن دیر. بیر بنده بیر نرسه قیلماق خواهله گنیده، الله تعالی هم تیله سه، او ایشنی یره ته دی. بنده تیله مه سه، الله تعالی هم تیله مه یدی و او نرسه نی یره تمه یدی.

بورگه چه قیسقه چه بیلدیرگنیمیز اهل سنت اعتقادینی وسیع راغ اورگنماق خواهله گنلر، حقیقت کتاب ایوی [اوی] نینگ نشر قیلگنی، اسلام عاملری نینگ کوز نوری بویوک ولی، مولانا خالد بغدادی نینگ فارسی (اعتقادنامه) کتابینی و حسین حلمی ایشیق "رحمة الله علیه" نینگ ترجمه قیلگنی (هر کسه لازم اولان ایمان)، (ایمان و اسلام) کتابینی اوقیسینلر. کوپ فایده لی، جوده نفیس بیر اثر بولیب، فیض و برکتلی، ایکی جهان سعادتیی اوچون کافیدیر.

الله تعالی، همه گه، توکلنی امر ایله گن دیر. (توکل ایمان نینگ شرطیدیر) مآلیده گی آیت کریمه، بو امرلردن بیر دیر. سوره مائده ده، (اگر ایمانلرینگیز بار بولسه، الله تعالی گه توکل قیلینگلر!)، سوره آل عمرانده، (الله تعالی، توکل قیلگنلرنی البته یخشی کوره دی)، سوره طلاقده، (بیر کیشی، الله تعالی گه توکل قیلسه، الله تعالی، اونگه کافیدیر)، سوره زمرده، (الله تعالی، بنده سیگه کافی ایمس می؟) مآلریده باشقه قنچه آیت کریمه باردیر.

رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بوییره دیلر که، (امتیمدن بیر قسمنی، منگه کورستدیلر. تاغلرنی، صحراونی تولدیرگنلر ایدی. بونده ی کوپ بولگنلریگه تعجب قیلدیم و قواندیم. قواندینگ می، دیدیلر، اوا دیدیم. بولردن یکه ییتیمیش مینگی بی حساب جنتگه کیره دی دیدیلر. بولر قیسیلری دیر دیب سوره دیم. ایشلریگه سحر، جادو، داغله ماق، فال اره لشتیرمه ی، الله تعالی دن باشقه سیگه، توکل و اعتماد قیلمه گنلر دیر بوییریلدی). قولاق سالگنلر آره سیده عکاشه "رضی الله عنه"، اورینلردن توریب، (یا رسول الله! دعا بوییرینگ ده، اولردن بوله ی) دیگنلریده، (یا ربی! بونی اولردن ایله!) بوییردیلر. بیری توریب، عینی دعانی ایسته گنیده، (عکاشه سندن تیز رویه قیلدی) بوییردیلر.

توکل، سبیلرگه یاییشیب، ایلگریسی اوچون ذهننی چرچتمس لیک دیر.

ایکینچی بولیم

عبادتلریمیز و نماز

عبادت نیمه دیر؟

عبادت، بیزنی و همه موجوداتنی یوقدن بارقیلگن، هر لحظه بارلیکده توخته تگن، کوریلگن و کوریلمه گن حادثه لردن، بلالردن اسره گن و هر لحظه تورلی نعمتler، یخشیلیکلر بیریب بیتیشترگن الله تعالی نینگ امر و نھیلرینی، بیریگه کیلتیرماق دیر. الله تعالی نینگ محبتیگه قاووشگن پیغمبرلرگه، اولیاءگه، عاملرگه اوخشه بیشگه کوشش قیلماق، تابع بولماق دیر.

انسان نینگ، اوزیگه بی حد نعمتلرنی یوبارگن الله تعالی گه، کوچی بیتگنیچه شکر قیلیشی، انسانلیک وظیفه سی دیر. عقل نینگ امر قیلگنی بیر وظیفه، بیر قرض دیر. اما انسانلر، اوز قصورلی عقللری، قیسقه [کوتاه] نظرلری بیلن الله تعالی گه قرشی شکر، حرمت بوله آله دیگن نرسه لرنی تاپه آله یدی. شکر قیلیشگه، حرمت کورستیشگه یره گن وظیفه لر، الله تعالی تمانیدن بیلدیریلمه گنیچه، محته ماق فکر قیلینگن نرسه لر، یامانله ماق بوله آله دی.

انه، انسانلرنینگ الله تعالی گه قرشی قلب، تیل و بدن بیلن قیلیشلری و ایشانیشلری لازم بولگن شکر قرضی، بنده لیک وظیفه لری، الله تعالی تمانیدن بیلدیریلگن و اونینگ سیوگیلی پیغمبری تمانیدن اورته گه قوییلگن دیر. الله تعالی نینگ کورستگنی و امر قیلگنی بنده لیک وظیفه لریگه "اسلامیت" دیبله دی. الله تعالی گه شکر، اونینگ پیغمبری نینگ کلیتیرگنی یولگه تابع بولماق بیلن بوله دی. بو یولگه تابع بولمه گن، بونینگ تشیده قالگن هیچ بیر شکرنی، هیچ بیر عبادتنی، الله تعالی قبول قیلمه یدی، خوشله مه یدی. چونکه، انسانلرنینگ یخشی، چیراییلی فکر قیلگنلری کوپ نرسه باردیر که، اسلامیت، بولرنی خوشلمه یدی، زشت بولگنلرنی بیلدیرماقده دیر.

دیمک که، عقلی بولگن کیشیلرنینگ، الله تعالی گه شکر ایتماق، عبادت قیلماق اوچون محمد علیه السلامگه تابع بولیشلری لازمدیر.

محمد عليه السلامگه تابع بولگن كيشى مسلمان دير. الله تعالى گه شُكر
قيليشگه، يعنى محمد عليه السلامگه تابع بوليشگه هم، "عبادت قيلماق" دييله دى.
اسلاميت ايكى قسم دير:

- ۱- قلب بيلن عقیده قيلينيشى، ايشانيليشى لازم بولگنلر.
  - ۲- بدن و قلب بيلن قيلينه ديگن عبادتلر.
- بدن بيلن قيلينگن عبادتلرنينگ اينگ اوستينى نماز دير. مكلف بولگن هر
مسلمان نينگ، كونده بيش وقت نماز اوقبيشى فرضدير.

مكلف كيمگه دييله دى؟

عاقل و بالغ بولگن ايركك و عياللرگه "مكلف" دييله دى. مكلف بولگن
كيشيلر، الله تعالى نينگ امر و نهيلىدن مسئول ديرلر. دينميزده، مكلف بولگن كيشيگه،
اول ايمان كيلتيرماق و كيين هم عبادت قيلماق امر ايتيلگن دير. بوندن باشقه،
قيلينيشى منع ايتيلگن حراملردن و مكروه ايشلردن هم اجتناب قيليشلرى لازمدير.
عقل، توشينوچى بير قوتدير. فايده لىنى ضررلىدن تفریق قيلماق اوچون يره
تيلگن دير. عقل، بير اولچاو آلتى دى دير. ايكى يخشى نرسه دن، يخشيراغ بولگننى
و ايكى يامان نرسه دن، يامانراغ بولگننى اييره دى. عقللى كيشى، صرف يخشينى و
ياماننى توشينگن ايمس، يخشينى كورگنیده اونى آلگن و ياماننى كورگنیده هم اونى
ترك قيلگن دير. عقل، كوز دى دير. اسلاميت هم چراغ دى دير. چراغ بولمه سه
كوز كوره آلمه يدى.

بلوغ چاغى، بلاغت ياشى ديمكدير. ايركك باله لرنينگ بلاغت ياشيگه
كيريشلرى، اون ايكى ياشينى خلاص قيلگنیده باشله يدى. ايركك باله نينگ بلاغت
ياشيگه كيرگننى كورستگن نشانه لر باردير. بو نشانه لر كوريلمه سه، اون بيش
ياشيگه كيلگنیده، دينده بلاغت ياشيگه كيرگننگه حُكم قيلينه دى.

قيز باله لرى نينگ بلاغتگه اريشى بولسه، توقيز ياشينى تولدیرگنیده باشله يدى.

توقیز یاشیده گی قیز باله نینگ بلاغتگه ارگنی نینگ نشانه لری نینگ هیچ بیری کوریلمه سه، اون بیش یاش تمام بولگنیده، بلاغت یاشیگه کیرگنیگه حکم قیلینه دی.

افعال مکلفین (احکام اسلامیة)

اسلام دینی نینگ بیلدیرگنی امرلرگه و نھیلرگه "احکام شرعیة" ویا "احکام اسلامیة" دییله دی. بولرگه "افعال مکلفین" هم دییلماقده دیر. افعال مکلفین سکیز دیر: فرض، واجب، سنت، مستحب، مباح، حرام، مکروه و مفسد.

۱- فرض: الله تعالی نینگ، قیلینیشی آیت کریمه بیلن آچیقچه و قطعی صورتده امر ایتگنی نرسه لرگه فرض دییله دی. فرضلرنی ترک قیلماق حرامدیر. ایشامه گن و قیلینیشیگه اهمیت بیرمه گن کافر بوله دی. فرض ایکی خیل دیر:

فرض عین: هر مکلف بولگن مسلمان نینگ شخصاً اوزی نینگ قیلیشی لازم بولگن فرضدیر. ایمان کیلتیرماق، طهارت آماق، غسل قیلماق، بیش وقت نماز اوقیماق، رمضان آییله روزه توتماق، بای بولگنیده زکات بیرماق و حجگه کیتماق فرض عیندیر. [اوتیز ایکی فرض و ایلیک تورت فرض مشهوردیر. ۱۹۸۰. نچی صحیفه گه قره نگلر!]

فرض کفایه: مسلمانلردن بیر نیچه سی نینگ ویا یکه بیری نینگ قیلیشی بیلن باشقه لری نینگ مسئولیتدن قوتیلگنی فرضلدیر. بیریلگن سلام نینگ جوابینی آیتماق، جنازه نی غسل قیلماق [یعنی یوماق]، جنازه نمازی اوقیماق و قرآن کریم نینگ همه سینی یاد قیلیب حافظ بولماق، جهاد قیلماق، صنعتیگه، تجارتیگه لازم بولگندن اضافه دین و ساینس علملرینی اورگنماق دیک فرضلر بونده ی دیر.

۲- واجب: قیلینیشی فرض دیک قطعی بولگن امرلرگه دییله دی. بو امرنینگ قرآن کریمده گی دلیلی فرضچه انیق ایس. گمانلی (شبهه لی) بولگن بیر دلیل بیلن ثابتدیر. وتر نمازینی و هییت نمازلرینی اوقیماق، بای بولگنیده قربانلیک قیلماق، فطره (صدقه فطر) بیرماق واجبدیر. واجب نینگ حکمی فرض دی دیر. واجبنی ترک

قیلماق، تحریماً مکروه دیر. واجب بولگنیگه ایشانمه گن کافر بولمه یدی. لیکن، قیلمه گن دوزخ عذابیگه لایق بولمه دی.

۳- سنت: الله تعالی نینگ آچیقچه بیلدیرمه ی، یکه پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" نینگ قیلینیشینی مخته گنلری، یاده دوام اوزره اوزلری نینگ قیلگنلری ویا هم قیلینیشیده کوریب هم مانع بولمه گنلری نرسه لرگه "سنت" دییله دی. سنتنی خوشله مس لیک کفردیر. خوشلب هم قیلمه گنکه عذاب بولمه یدی. اما بی عذر و دواملی ترک قیلگن عتابگه، آزارلنیشگه و ثوابیدن محروم بولیشگه لایق بولمه دی. مثلاً، آذان ایتماق، اقامه ایتماق، جماعت بیلن نماز اوقیماق، طهارت آلیشده مسواک استعمال قیلماق، اوپلنگنی کیچه طعام بیدیرماق و باله سینی سنت قیلدیرماق دیک.

سنت ایکی خیل دیر

سنت مؤکده: پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" نینگ دواملی قیلگنلری، جوده آز ترک قیلگنلری قوتلی سنتلردیر. بامداد نمازی نینگ سنتی، پیشین نینگ بیرینچی و آخرگی سنتلری، آقشام نمازی نینگ سنتی، خفتن نمازی نینگ آخرگی ایکی رکعت سنتی بونده ی دیر. بو سنتلر، هیچ قچان بی عذر ترک بولینمه یدی. خوشلمه گن کافر بولمه دی.

سنت غیرمؤکده: پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" نینگ، عبادت مقصدی بیلن گاهی قیلگنلری دیر. عصر و خفتن نمازلری نینگ تورت رکعت لیک بیرینچی سنتلری بونده ی دیر. بولر کوپ دفعه ترک بولینسه، بیر نرسه لازم کیلمه یدی. بی عذر شکیلده تماماً ترک بولینسه عتابگه و شفاعتدن محروم بولیشگه سبب بولمه دی.

بیش-اون کیشیدن بیرسی ایشله سه، باشقه مسلمانلردن ساقط بولگن سنتلرگه هم "سنة علی الکفایة" دییله دی. سلام بیرماق، اعتکافگه کیرماق دیک. طهارت آلیشگه، بیشگه، ایچیشگه و هر مبارک ایشگه باشلنیشده بسم الله ایتماق سنتدیر.

۴- مستحب: بونگه، مندوب، آداب هم دییله دی. سنت غیر مؤکده

حُکمیده دیر. پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" نینگ عمرلیده بیر ایکی دفعه هم بولسه قیلگنلری و یخشی کورگنلری، خوشله گنلری خصوصلردیر. ینگى توغیلگن باله گه ییتینچی کون آت قوماق، ایرکک و قیز باله اوچون عقیقه حیوانی سوماق، یخشی کیینماق، خوش بوی سورتماق مستحبدیر. بولرنی قیلگنگه کوپ ثواب بیرله دی. ایشلمه گنگه عذاب بولمه یدی. شفاعتدن محروم قالماق هم بولمه یدی.

۵- مباح: قیلینیشی امر ایتیلمه گن و منع هم ایتیلمه گن نرسه لرگه مباح دیله دی. یعنی گناه و یا طاعت بولگنی بیلدیریلمه گن ایشلردیر. یخشی نیت بیلن ایشلنیشیده ثواب، یامان نیت بیلن ایشلنیشیده عذاب باردیر. اوخله ماق، حالیدن تورلی طعاملر ییماق، حلال بولماق شرطی بیلن تورلی کویله ک کیمماق دیک ایشلر، مباح دیرلر. بولر، اسلامیتگه رعایت قیلماق، امرلرگه تابع بولماق نیتی بیلن قیلینسه ثواب بوله دیرلر. صحتلی بولیب، عبادت قیلیشگه نیت ایتیب، ییماق ایچماق بونده ی دیر.

۶- حرام: الله تعالی نینگ، قرآن کریمده، " قیلمه نگلر " دیب آچیقچه منع ایتگنی نرسه لردیر. حراملرنینگ ایشلنیشی و استعمال قیلینیشی قطعى صورتده منع ایتیلگن دیر. حرامگه، حلال دیگن نینگ و حلالگه حرام دیگن نینگ ایمانی کیتته دی، کافر بوله دی. حرام بولگن نرسه لرنی ترک قیلماق، اولردن پرهیز قیلماق فرضدیر و کوپ ثوابدیر.

حرام ایکی خیل دیر

حرام لعینه: آدم اولدیرماق، زنا، لواطه قیلماق، قمار اوینه ماق، شراب و هر تورلی الکوللی ایچیملیکلرنی ایچماق، یلغان آیتماق، اوغیرلیک قیلماق، دونغز گوشتی، قان و لاش [اوز اوزیگه اولگن و بی بسم الله سویلگن حیوان] ییماق، خاتینلرنینگ، قیزلرنینگ باشی، بازولری، ایاغلری آچیق کوچه گه چیقیشلری حرام بولیب، کتته گناه دیرلر. بیرکیشی، بو گناه لرنی ایشله شیده بسم الله اوقیسه ویا حلال بولگنیگه عقیده قیلسه، یاده الله تعالی نینگ حرام قیلیشیگه اهمیت بیرمه سه، کافر بوله دی. بولرنینگ

حرام بولگنیگه ایشانیب، قورقیب قیلسه کافر بولمه یدی. اما دوزخ عذابیگه لایق بوله دی. اگر اصرار قیلیب، بی توبه اولسه، بی ایمان کیتیشگه سبب بوله دی.

حرام لغیره: بولر اصلاً حلال بولیب، باشقه سی نینگ حقاری سببی بیلن حرام بولگن نرسه لردیر. مثلاً بیر کیشی نینگ باغیگه کیریب، ایگه سی نینگ اجازه سی بولمه گنی پیتده میوه سینی اوپیریب ییماق، اوی نرسه سینی و پولینی اوغیرلب استعمال قیلماق، امانتگه خیانت قیلماق، رشوت، سُود و قُمار بیلن مال، پول تاپماق دیک. بولرنی ایشله گن کیشی، ایشله شیده بسم الله ایتسه ویا هم حلالدیر دیسه کافر بولمه یدی. چونکه، او کیشی نینگ حقیدیر، پس آله دی. بیش یریم اریه (بیر دانك) آغیرلیگیده نقره ارزشیچه حق اوچون، ایرته قیامت کونیده جماعت بیلن اوقیلگن یتتی یوز رکعت قبول بولینگن نمازنینگ ثوابی، الله تعالی تمانیدن آلینب، حق صاحبیگه بیرله دی. حراملردن اجتناب قیلماق، عبادت قیلماقدن کوپراغ ثوابدیر. اونینگ اوچون حراملرنی اورگنیب، اجتناب قیلماق لازمدیر.

۷- **مکروه:** الله تعالی نینگ و محمد علیه السلام نینگ، خوشلمه گنی و عبادتلرنینگ ثوابینی برطرف قیلگن نرسه لرگه مکروه دیله دی. مکروه ایکی خیل دیر:

تحریماً مکروه: واجب نینگ ترکی دیر. حرامگه یقین بولگن مکروه لردیر. بولرنی ایشله ماق عذابنی کیره کلی قیله دی. قویاش چیقیشیده، تام تپیه ده لیگیده و باتیشیده نماز اوقیماق دیک. بولرنی قصد بیلن ایشله گن عاصی و گناهکار بوله دی. دوزخ عذابیگه لایق بوله دی. نمازده واجبلرنی ترک قیلگن نینگ، تحریمی مکروه لرنی ایشله گن نینگ، او نمازنی دوباره اوقییشی واجبدیر. اگر سهو بیلن، یاددن چیقیب ایشله سه، نماز ایچیده سجده سهو قیله دی.

تزیهاً مکروه: مباح، یعنی حلال بولگن ایشلرگه یقین، یاده، قیلینمه بیشی قیلینیشیدن یخشیراغ بولگن ایشلردیر. غیرمؤکده سترلرنی ویا مستحبلرنی قیلمس لیک دیک.

۸- مفسد: دینمیزده، مشروع بولگن بیر ایشنی ویا باشلنگن بیر عبادتنی بوزگن نرسه لردیر. ایماننی و نمازنی، نکاحنی و حجنی، زکاتنی، آیش و ساتیشنی بوزماق دیک. مثلاً، الله گه و کتابگه سوکماق کُفر بولیب، ایماننی بوزه دی. نمازده کولماق، طهارتنی و نمازنی بوزه دی. روزه لی پیتیده بیلیماق، ایچماق روزه نی آچه دی. فرضلرنی، واجبلرنی و سنتلرنی قیلگنگه و حرامدن، مکروه دن پرهیز قیلگنگه اجر، یعنی ثواب بیرله دی. حراملرنی، مکروه لرنی قیلگن و فرضلرنی، واجبلرنی قیلمه گنگه گناه یازيله دی. بیر حرامدن پرهیز قیلش نینگ ثوابی، بیر فرضنی قیلش نینگ ثوابیدن قت قت کوپدیر. بیر فرض نینگ ثوابی، بیر مکروه دن پرهیز قیلش نینگ ثوابیدن کوپدیر. مکروه دن پرهیز قیلش نینگ ثوابی هم، سنت ثوابیدن کوپدیر. مباحلر ایچیده، الله تعالی نینگ یخشی کورگنلریگه "خیرات و حسنات" دیله دی. بولرنی قیلگنگه هم ثواب بیرلسه هم، بو ثواب، سنت ثوابیدن آزدیر.

اسلام دشمنلری

اسلام دشمنلری، اسلامیتنی یوق قیلماق اوچون، اهل سنت کتابلریگه هجوم قیلماقده لر. قرآن کریمده، مائده سوره سیده، آلتینچی جزءنینگ آخرگی صحیفه سیده، (اسلام نینگ اینگ کتته دشمنی، یهودیلر بیلن مشرکلردیر) بویزه له دی. مُشرک، بُنگه، مجسمه گه پرستش قیلگن کافرلردیر. مسیحلرنینگ کویبی نینگ مشرک بولگنلری اورته ده دیر. یمنلی عبد الله بن سبأ اسمیده گی یهودی، اهل سنتنی یوق قیلماق اوچون (شیعه) فرقه سینی قوردی. شیعه لر، اوزلریگه (علوی) دییه دیلر. اسلام دشمنی انگلیسلر، همه امپراطورلیک قوتلری بیلن، هندوستاندن، افریقاندن ییغکنلری طلالر بیلن، قانلی محاربه لر بیلن و (وهابیلک) آتینی بیرگنلری، یلغانلر بیلن توله کتابلری بیلن اهل سنتگه هجوم قیلماقده لر. دنیانینگ هر بیریده، ابدی سعادتگه قاووشماق خواهله گنلرنینگ، شیعه و وهابی کتابلریگه الدنمه ی، اهل سنت عالملری نینگ کتابلریگه اتباع قیلشیلرنی توصیه قیله میز.

اسلام نینگ شرطلری

اسلام دینیگه کیرگن لرگه، یعنی مسلمانلرگه فرض بولگن، حتمی قیلینیشی کیره کلی بیش اساس وظیفه باردیر:

۱- اسلام نینگ شرطلریدن بیرینچیسى (کلمه شهادت) کیلتیرماق دیر. کلمه شهادت کیلتیرماق دیمک، (أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ) آیتماقدیر. یعنی عاقل و بالغ بولگن و گپیره آلگن کیشی نینگ، (بیرده و آسمانده، الله دن باشقه، عبادت قیلینیشگه حقی بولگن و پرستش قیلینیشگه لایق بولگن هیچ بیر نرسه و هیچ بیر کیشی یوقدیر. حقیقی معبود یکه، الله تعالی دیر). او، واجب الوجود دیر. هر اوستینلیک اونده دیر. اونده هیچ بیر قصور یوق دیر. اونینگ اسمی (الله) دیر، دیشی و بونگه قلب بیلن قطعى صورتده ایشانیشیدیر. و ینه، او گل رنگلی، آق قزل، یلتیراق، سیوملی و قره قاشلی و قره کوزلی، مبارک پیشانه لری آچیق، یخشی خویلی، سایه لری بیرگه توشمس و شیرین سوزلی، عربستانده مکه ده توغیلگنلری اوچون عرب دییلگن، هاشمی اولادیدن (عبدالله نینگ اوغلی محمد علیه السلام، الله تعالی نینگ بنده سی و رسولی دیر، یعنی پیغمبری دیر). وهب نینگ قیزی بولگن حضرت آمنه نینگ اوغلی دیر.

۲- اسلام نینگ بیش شرطیدن ایکینچیسى، شرطلریگه و فرضلریگه موافق شکیلده، هرکون بیش دفعه (وقتی کیلگنیده، نماز اوقیماق دیر). هر مسلمان نینگ، هرکون، وقتلری کیلگنیده، بیش دفعه نماز اوقیشی و هر بیرسینی وقتیده اوقیگینی بیلیشی فرضدیر. نمازلرنی؛ فرضلریگه، واجبلریگه، سنتلریگه دقت قیلیب و کونگلینی الله تعالی گه بیریب، وقتلری اوتمسدن اوقیش کیره ک. قرآن کریمده، نمازگه (صلاة) بوییره له دی. صلاة؛ لغتده انسان نینگ دعا قیلیشی، فرشته لر نینگ استغفار قیلیشی، الله تعالی نینگ مرحمت قیلیشی، رحم قیلیشی دیمکدیر. اسلامیتده (صلاة) دیمک؛ علم حال کتابلریده بیلدیریلگنی شکیلده، معلوم حرکتلرنی قیلماق و معلوم

نرسه لرنی اوقیماق دیمکدیر. نماز اوقیشگه (افتتاح تکبیری) بیلن باشلنه دی. یعنی ایرککلرنینگ قوللرینی قولاق لریگه کوترب کیندیک تگیگه توشیریشیده، (الله اکبر) دیشلری بیلن باشلنه دی. آخرگی اولتیریشده، باشنی راست و چپ شانه لرگه ایلتتیریب، سلام بیریلیب خلاص قیلینه دی.

۳- اسلام نینگ بیش شرطیدن اوچینچیسی، (مالی نینگ زکاتینی بیرماق دیر). زکات نینگ لغت معنی سی، پاکلیک و محنته ماق و یخشی، چیراییلی حالگه کیلماق دیمکدیر. اسلامیتده زکات دیمک؛ احتیاجیدن اضافه و (نصاب) دییلگن معین بیر حد مقداریده (زکات مالی) بولگن کیشی نینگ، مالی نینگ معین مقدارینی اییریپ، قرآن کریمده بیلدیریلگن مسلمانلرگه، باشگه قاقمسدن [یوزگه اورمسدن] بیریشی دیمکدیر. زکات، یتتی صنف انسانگه بیریله دی. تورت مذهبده هم، تورت تورلی زکات مالی باردیر: طلا و نقره زکاتی، تجارت مالی زکاتی، بیل نینگ اکثری زمانیده بوستانده مُفت اولته گن تورت ایاغلی حیوانلر نینگ زکاتی و تویراق محصوللری زکاتیدیر. بو تورتینچی زکاتگه (عُشر) دییله دی. زمیندن محصول آلینب آینمس عشری بیریله دی. بییانکی اوچ زکات، نصاب مقداری بولگندن بیر بیل کین بیریله دی.

۴- اسلام نینگ بیش شرطیدن تورتینچیسی، (رمضان شریف آیدده، هرکون روزه توتماق دیر). روزه توتیشگه (صوم) دییله دی. صوم، لغنده، بیرنرسه نی بیرنرسه دن اسره ماق دیمکدیر. اسلامیتده، شرطلرینی نظرگه آلیب، رمضان آیدده، الله تعالی نینگ امر قیلگنی اوچون، هرکون اوچ نرسه دن اوزینی اسره ماق دیمکدیر. بو اوچ نرسه؛ بیماق، ایچماق و جماع دیر. رمضان آبی، آسمانده هیلانی [ینگ آینی] کورماق بیلن باشله یدی. تقویم بیلن اولدن حساب قیلماق بیلن باشله مه یدی.

۵- اسلام نینگ بیش شرطیدن بیشینچیسی، (کوچی بیتگن نینگ، عمریده بیر دفعه حج قیلیشی دیر). یول امن و بدن سالم شکیلده، مکّه مکرمه شهریکه کیتیب کیلگنگه چه، آرقه ده قویگنی باله - چقه سینی گذران قیلیشگه کفایت قیله دیگن مالدن

اضافه قالگن پول بیلن اورگه کیتیب کیله آله دیگن کیشی نینگ، عمریده بیر دفعه، احراملی شکیلده، کعبه معظمه نی طواف قیلیشی و عرفات میدانیده توخته بیسی فرضدیر. یوقاریده بیلدیریلگن، اسلام نینگ بیش شرطیدن اینگ اوستینی، (کلمه شهادت) ایتماق و معنی سیگه ایشاماق دیر. بوندن کین اوستینی، نماز اوقیماقدیر. اوندن کین، روزه توماق، اوندن کین حج قیلماق دیر. اینگ کین، زکات بیرماق دیر. کلمه شهادت نینگ اینگ اوستین بولگنی، سوز بیرلیگی بیلن معلوم دیر. کینگه قالگن تورتینچی اوستینلیک قطاریده، عالمترینگ کوی نینگ سوزی، یوقاریده بیلدیرگنیمیز دی دیر. کلمه شهادت، مسلمانلیک نینگ باشلنگیچیده و بیرینچی مرته فرض بولدی. بیش وقت نماز، بعثت نینگ [یعنی پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" گه پیغمبرلیک نینگ تبلیغ قیلینیشی نینگ] اون ایکینچی ییلیده و هجرتدن بیر ییل و بیر نیچه آی اول معراج کیچه سیده فرض بولدی. رمضان شریف روزه سی، هجرت نینگ ایکینچی ییلیده، شعبان آیده فرض بولدی. زکات بیرماق، روزه فرض بولگنی ییل، رمضان آبی ایچیده فرض بولدی. حج بولسه، هجرت نینگ توقیزینچی ییلیده فرض بولدی.

اوپچینچی بولیم

نماز اوقیماق

دینیمیزده، ایماندن کین اینگ ارزشلی عبادت نمازدیر. نماز دین نینگ ستونیدیر. نماز عبادتترینگ اینگ اوستینی دیر. اسلام نینگ ایکینچی شرطیدیر. عربیده نمازگه (صلاة) دییله دی. صلاة، اصلیده دعا، رحمت و استغفار دهمکدیر. نمازده، بو اوچ معنی نینگ همه سی بولگنی اوچون، صلاة دییلگن دیر. الله تعالی نینگ، اینگ کوپ خوشله گنی و تکرار تکرار امر قیلگنی نرسه، بیش وقت نمازدیر. الله تعالی نینگ، مسلمانلرگه ایمان کیلتیرگندن کین اینگ مهم امری، نماز اوقیماق دیر. دینیمیزده بیرینچی امر قیلینگن فرض هم نمازدیر. قیامتده هم، ایماندن کین بیرینچی سوال نمازدن بوله دی. بیش وقت نمازنینگ حسابینی

بیرگن، همه مشقت و امتحانلردن قوتیلیب، ابدی قوتیلیشگه قاووشه دی. دوزخ علویدن قوتیلماق و جنتگه قاووشماق، نمازی توغری اوقیشگه باغلیق دیر. توغری نماز اوچون اول بی قصور بیر طهارت آیش کیره ک، بی علاقه لیک کورستمسدن نمازگه باشله ش کیره ک. نمازده گی هر حرکتی اینگ یخشی شکیلده قیلشگه اورینیش کیره ک.

عبادتلرنینگ همه سینی اوزیده ییگن و انساننی الله تعالی گه اینگ کوپ یقینلشتیرگن خیرلی عمل، نماز دیر. سیوگیلی پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" بویردیلر که: (نماز دین نینگ ستونیدیر. نماز اوقیگن کیشی، دینی قوتلنتیره دی. نماز اوقیمه گن، البته دینی یقیتیه دی). نمازی توغری اوقیماق بیلن مشرف بولگن بیر کیشی، زشت، یامان نرسه لر ایشله ماقدن اسره نگن بوله دی. عنکبوت سوره سینینگ قیرق بیشینچی آیتیده مآلاً، (توغری اوقیلگن نماز، انساننی یامان، زشت و ممنوع ایشلرنی ایشله ماقدن اسره یدی) بویریلدی.

انساننی یامانلیکلردن اوزاقلشتیرمه گن بیر نماز، توغری نماز ایمس. کورینیشده نماز دیر. بونینگ بیلن بیرگه، توغری سینی اوقیگن گه چه، کورینیشنی قیلشنی قولدن قویرمه بیش کیره ک. اسلام عالملری، (بیر نرسه نینگ همه سی قیلینه آله سه، همه سینی هم قولدن قاچیرمه بیش کیره ک) بویردی. ابدی احسان صاحبی بولگن ریمیز، کورینیشنی حقیقت شکیلده قبول قیله آله دی. بونده ی بوزوغ نماز اوقیشینگ گه، هیچ اوقیمه دیمه بیش کیره ک. بونده ی بوزوغ اوقیشینگ گه توغری اوقی دیش کیره ک، بوزوغ بولگنلرنی توزه تیش کیره ک. بو بارک لیکنی یخشی توشینیش کیره ک.

نمازلرنی جماعت بیلن اوقیش کیره ک. جماعت بیلن اوقیماق، یکه اوقیماقدن کوپراغ ثواب دیر. نمازده هر عضو نینگ تواضع کورستیشی و قلب نینگ هم، الله تعالی دن قورقو اوزره بولیشی لازمدیر. انساننی دنیا و آخرتده فلاکتلردن، مشقتلردن نجات بیره دیگن یکه نماز دیر. الله تعالی، مؤمنون سوره سی نینگ باشیده مآلاً (مؤمنلر هر حالده قوتیله دی. اولر، نمازلرنی خشوع بیلن اوقیگن دیر) بویردی.

خطر، قورقو بولگن بیرده قیلینگن عبادت نینگ ارزشی قت قت کوپراغ بوله دی. دشمن هجوم قیلگنیده، عسکرنینگ کیچیک بیر ایش کوریشی، جوده کوپ ارزشلی بوله دی. جوانلرنینگ عبادت قیلیشلری هم، بونینگ اوچون ارزشلی راغدیر. چونکه، نفسلری نینگ یامان آرزولرینی سیندیرماقده و عبادت قیلمس لیک آرزوسیکه قرشی کیلماقده لر. جوانلیک چاغیده، انسانگه مصلت بولگن اوچ دشمن، اونگه عبادت قیلدیرماق خواهله مه یدی. بولر، شیطان، نفس و یامان آشنا [و یامان دوگانه] دیر. همه یامانلیکلرنینگ باشی، یامان آشنا دیر. جوان بولگن کیشی، اگر بولردن کیلگن یامان آرزولرگه تابع بوله ی، نمازینی اوقیسه، عبادتلرینی ترک قیلمه سه کوپ ارزشلی بوله دی. قری کیشی نینگ قیلگنی عبادتدن قت قت اضافه ثواب آله دی. آز عبادتیکه کوپ مکافات بیرله دی.

نماز کیملرگه فرض دیر؟

نماز اوقیماق، عاقل و بالغ بولگن هر ایرکک و عیال مسلمانگه فرضدیر. نمازنینگ فرض بولیشی اوچون اوچ شرط باردیر:

۱- مسلمان بولماق. ۲- عقللی بولماق. ۳- بلاغت یاشیکه کیرماق.

دینیمیزده، عاقل بوله گن و بلاغت یاشیکه کیرمه گن میده باله لر، نماز اوقیماقدن مسؤل ایمسیر. لیکن آنه و آته لر، باله لریگه دین معلومات لرینی اورگتیشی کیره ک و عبادت قیلیشگه تعلیم قیلدیریشلری کیره ک. پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" بویردیلر که: (همه نگیز بیرگله نینگ چوپانی دیک سیزلر! چوپان گله سینی اسره گنی دیک، سیز هم اوایلرینگیزده و امرلرینگیز تگیده بولگنلرینی دوزخدن اسره شینگیز کیره ک! اولرگه مسلمانلیک نی اورگتیشینگیز کیره ک. اورگتمه سنگیز مسؤل بوله سیزلر.) باشقه بیر حدیث شریفده هم، (همه باله لر مسلمانلیکگه موافق و مساعد شکیلده دنیاگه کیله دی. بولرینی، کیین آنه لری، آته لری، مسیحی، یهودی و بی دین قیله دی) بویردیلر.

او حالده، هر مسلمان نینگ بیرینچی وظیفه سی، باله لریگه اسلامیتنی و قرآن کریم اوقیشینی، نماز اوقیشینی، ایمان نینگ و اسلام نینگ شرطلرینی اورگتماقدیر. باله سینینگ مسلمان بولیشینی خواهله گن، دنیاده و آخرتده راحتگه، تینچلیک گه قاووشیشینی تيله گن آنه و آته لر، اول بو وظیفه سی نینگ بیرگه کیلتیریشی کیره ک. چونکه آته لریمیز، "درخت یاش لیک پیتیده ایگیله دی" دیگنلر. قریگنده ایگیشگه، بوکیشگه کوشش قیلینسه، سینه دی، ضررلی بوله دی. اسلام معلوماتلری و خوش اخلاق بیرلمه گن باله، یامان یولده گی کیشیلرگه تیز الدنه دی. آنه و آته سیگه، دولتیگه و ملتیکه ضررلی بوله دی.

نماز اوقیگنلرنینگ حاللری

منقبه: زنداندن نجات بیرگن نماز

خراسان والیسی عبدالله بن طاهر، کوپ عادل ایدی. گارنیز یونلری بیر نیچه اوغری اوشله گن، والیگه بیلدیگنلر ایدی. اوغریلدن بیر قاجدی. هراتلی بیر تیمیرچی، نیشاپورگه کیتگن ایدی. بیر زمان کین، او بیگه قیتیب کیچه کیتیشیده، بونی اوشله دیلر. اوغریلر بیلن برابر، والیگه چیقردیلر. بندی قیلینگ! دیدی. تیمیرچی، زندانده طهارت آلیب نماز اوقیدی. قوللرینی آچیب، (یا ربی! منی نجات بیر! گناهیم بولمه گینی، یکه سن بیلرسین. منی بو زنداندن، یکه سن نجات بیررسین. یا ربی! منی نجات بیر!) دیب دعا قیلدی. والی، او کیچه، توشیده، تورت قوتلی کیشی کیلیب، تختینی، چیپگه ایلنتیره دیگنلری وقت اویغاندی. تیز طهارت آلیب، ایکی رکعت نماز اوقیدی. ینه اوخله دی. ینه، او تورت کیشی نینگ، تختینی بیقیماق اوزره بولگینی کوردی و اویغاندی. اوزیده، بیر مظلوم نینگ آهی بولگینی توشیندی. هکذا، شعر:

مینگرچه توپ و تُفنگ، قیله آلمس اصلا، * کوزیاشی نینگ سحر وقتی قیلگینی دشمن قاجیرگن مزارقلرنی، کوپ دفعه، * غبار دیک قیلر، بیر مؤمن نینگ دعاسی یا ربی! بویوک یکه سن سین! سن اونده ی بیر بویوک سین که، کتته لر و کیچیکلر،

قیسیلگنیده، یکه سنگه زاری قیله دی. یکه سنگه زاری قیلگن، مرادیگه قاووشه دی. درحال، او کیچه، زندان مدیرینی قیشقیریب بیر مظلوم قالگن می، دیدی. مدیر، بونی بیله آلمین. لیکن، بیری نماز اوقیب، کوپ دعا قیله دی. کوز یاشلری توکه دی دیگنیده، اونینگ کیلتیرتدی. احوالینی سوره ب توشیندی. معذرت تیلب، حقینگی حلال قیل و بیر مینگ نقره سوغاتیمنی قبول قیل و هر قیسی بیر آرزونگ بولگنیده منگه کیل! دیب التماس قیلدی. تیمیرچی، حقیمنی حلال قیلدیم و سوغاتینگی قبول قیلدیم. اما ایشیمنی، آرزومنی سندن ایسته یشگه کیله آلمین، دیدی. نیمه اوچون، دیگنیده! چونکه، منیم دیک بیر غریب اوچون، سنینگ دیک بیر سلطان نینگ تختینی بیر نیچه دفعه چپیگه ایلنترگن صاحبیمنی قویب هم، آرزولریمنی باشقه سیگه آیب باریشلیگیم بنده لیگه یره شه دی می؟ نمازردن کین قیلگنیم دعالر بیلن، منی قنچه مشقتدن نجات ببردی. قنچه مرادیگه قاووشتیردی. قنده ی بوله دی که، باشقه سیگه سیغینه من؟ ریم نهایتی بوله گن رحمت خزینه سی نینگ ایشیگینی آچگن، ابدی احسان دسترخوانینی همه گه یایگن پیتیده، باشقه سیگه قنده ی کیته من؟ کیم ایسته دی که، بیرمه دی؟ ایسته یشیمنی بیلمس سن آلامیسن. حضورینگه ادب بیلن چیقمس سن، رحمتینگه قاووشه آلمیسن. شعر:

عبادت ایشیگینگه، کیم که، بیر کیچه باش قویدی.

دوست نینگ لطفی، آچر اونگه، البته مینگبیر ایشیک.

اولیاءنینگ بوپوکلردن رابعه عدویه "رحمة الله علیها"، آدم نینگ بیری، دعا قیلیشیده: (یا ربی، منگه رحمت ایشیگینی آچ!) دیگینی ایشیتگنیده: ای جاهل! الله تعالی نینگ رحمت ایشیگی، حاضرگه چه محکم می ایدی که، ایندی آچیلیشینی ایسته یاپدینگ؟ دیدی. [رحمت نینگ چیقیش ایشیگی هرزمان آچیق بولسه هم، کیریش ایشیگی بولگن قیبلر، همه ده آچیق ایمس. بونینگ آچیلیشی اوچون دعا قیلشیمیز کیره ک!]

لهی! همه نی مشقتدن نجات بیرگن یکه سین سن. بیزنی دنیاده و آخرتده مشقتده

قومه! محتاجرگه، هر نرسه نی یوبارگن، یکه سن سین! دنیاده و آخرتده خیرلی، فایده لی بولگن نرسه لرنی، بیزگه یوبار! دنیاده و آخرتده، بیزنی هیچ کیمگه محتاج قومه! آمین!

منقبه: اویبی یانگن ایدی

اولیائی کرامدن حمید تأویل، اوز نمازگاهیده نماز اوقیماقده ایدی. اویبی علو آلگن ایدی. انسانلر ییغیلیب علونی اوچیردیلم. خانمی یوگیریب، یانیکه کیلیدی و عصبانی بولیب: "اویینگ یانماقده. انسانلر ییغیلماقده. قیلینه دیگن بونچه ایش بار. سن بولسه بیرینگدن قیمیرله مه یاپسین" دیدی. الله تعالی گه قسَم ایچه من که، بولگنلرینینگ هیچ بیریدن خبریم یوق دیر، دیدی. الله نینگ دوستلری، اونگه محبت و یقینلشماقده اونده ی بیر درجه گه بیتیشگنلر دیر و دوست نینگ مناجاتی لذتیگه اونده ی اوزلریدن کیتگنلر که، اوزلرینی یاددن چیقرگنلر.

منقبه: قزانده گی سو

اصحاب کرامدن عبدالله بن شهیر "رضی الله عنه" نقل قیله دیلم: رسول الله "صلی الله علیه وسلم" نینگ یانلریده نماز اوقییه یاتگن ایدیم. مبارک سینه لریدن، علو اوستیده قینه گن قزانده گی سو سیسی دیک سیسلر ایشیتیدیم.

منقبه: ایاغیده گی اوق

رسول الله نینگ سیوگیلی کیاواری حضرت علی "رضی الله عنه و کرم الله وجهه" نمازگه توخته گنلریده، دنیا چپه بولسه خبرلری بولمس ایدی. شونده ی بیان قیلینه دی: بیر حربده [اوریشده] حضرت علی "رضی الله عنه" نینگ مبارک ایاغیگه بیر اوق کیلیب، استخوانیگه چه باتگن ایدی. اوقنی آسیلیب چیقره آله دیلم. دوکتورگه کورستدیلم. دوکتور: (سیرگه عقلنی آلیب کیته دیگن، بیهوش قیله دیگن دوا بیریش کیره ک که، لیکن او زمان اوق ایاغینگیزدن چیقریله دی. بولمه سه، بونینگ آغریغیگه چیده آلینمه یدی) دیدی. امیرالمؤمنین حضرت علی "رضی الله عنه": (بیهوش قیلوچی دواگه نیمه کیره ک بار. آزگینه صبر قیلینگ، نماز وقتی کیلسین

نمازگه توخته گنیمده چیقیرینگ) بویردیلر. نماز وقتی کیلدی. حضرت علی نمازگه باشله دیلر. دوکتور هم حضرت علی "رضی الله عنه" نینگ مبارک ایاغینی یاریب اوقنی چیقردی. یاره نی اوره دی. حضرت علی "رضی الله عنه"، نمازینی خلاص قیلگنیده دوکتورگه: (اوقنی چیقردینگ می؟) بویردیلر. دوکتور: (اوا چیقردیم) دیدی. حضرت علی "رضی الله عنه": (هیچ فرقیگه بارمه دیم) بویردیلر.

بولرده تعجب قیلینه دیگن نیمه بار! هکذا یوسف علیه السلام نینگ چیرایی لیگی قرشی سیده مصر عیاللری حیران بولیب، اوزلرینی اونده ی یاددن چیقراگنلر که، قوللرینی قیرقراگنلریدن خبرلری بولمه گن ایدی. اگر الله تعالی نینگ حضوری، اوز سیوگیلی لرینی، اوزلریدن خبری بولمه گن بیر حالگه کیلتیرسه، بونگه نیمه اوچون تعجب قیلینسین؟ مؤمنلر هم وفات لحظه سیده رسول الله "صلی الله علیه وسلم" نی کوریب، اولیم شدیدلیگینی حس قیلمه ی دیلر.

منقبه: بیهوش قیلگن دوا

اولیاءدن بولگن امیر قیس نینگ ایاغی نینگ برماغیده جوزام کسللیگی کوریلدی. بونینگ قیرقماق لازم دیدیلر. آمر، قرارگه تسلیم، بنده لیک نینگ شرطیدیر دیدی. قیرقیدیلر. بیر نیچه کون کین، کسللیگی ایاغیگه سرایت قیلگن، رانیکه بیتیشگینی کوردیلر. بو ایاغنی قیرقماق لازم، دینیمیز بونگه رخصت بیره دی دیدیلر. جراح کیلتیردیلر. جراح، بیهوش قیلماق اوچون دوا لازمدیر که، آغریقنی حس قیلمه سین، بولمه سه چیده آله یدی دیدی. آمر، بونچه زحمتگه کیره ک یوق. خوش سیس بیلن قرآن کریم اوقیگن بیریسینی کلیتیرینگ، قرآن کریم اوقیسین. یوزمده اوزگرایش کورگنینگیز زمان، ایاغیمنی قیرقینگ، خبریم بولمه یدی دیدی. دیگنی دیک قیلدیلر. بیرسی کیلیب، خوش سیس بیلن قرآن کریم اوقیشگه باشله دی. آمرنینگ یوزی نینگ رنگی تغیر قیلدی. جراح رانی نینگ یرمیسیدن ایاغینی قیرقدی. داغلب باغله دی. قرآن کریم اوقیگن خاموش بولدی. آمر اوزیگه کیلدی و قیرقدینگیز می؟ دیدی.

قیرقدیک دیدیلر. ایاغینی قیرقگنلر، داغله گنلر، اوره گنلر هم، اونینگ خبری بولمه گن. کیین قیرقیلگن ایاغیمنی منگه بیرینگ، دیدی. بیردیلر. کوتردی و: "یا ربی، بیرگن سنسین. من هم سنینگ بنده نگ. حُکم سنینگ حکمینگ، قضا سنینگ قضانگدیر. بو بیر ایاغدیر که، اگر قیامتده امر کیلیب، هیچ بیر زمان، بیر گناه گه بیر قدم آتمه دینگ می؟ دیسنگ، دییه آله من که، هیچ بیر زمان سنینگ امرینگ بولمسن، بیر قدم آتگن، بیر نفس آلگن ایمس من."

منقبه: نماز اوچون فداکارلیک

بورسا، عثمانلیلرگه اوتمسن آلدین، شهرده اولتیرگن روملردن بیری اوغرینچی مسلمان بولگن ایدی. جوده یقین بیر دوستی، بونینگ سببینی رومی دن سوره دی:
"آته و بوبه لری نینگ دینینی قنده ی بولیب هم ترک قیلدینگ؟" دیب اونگه سرزنش قیلدی. روم نینگ جوابی معنیلی بولگن ایدی. رفیقیگه بو وضعیتنی شونده ی ایتیب بیردی:

- بیر فصللیک اسیر توشگن مسلمانلردن بیرسی منیم یانیمگه تشلندی. بیرکون قره دیم، بو بندی محکم قیلینگنی اتاقده ایگیلیب توریدی. یانیمگه کیتیب نیمه قیلگنینی سوره دیم. حرکتلری خلاص بولگنیده قوللرینی یوزیگه سورتدی و منگه نماز اوقیگنینی، شاید اجازه بیرسم، هر نمازی اوچون بیر طلا بیریشینی افاده قیلدی. من هم طمع گه توتیلدیم. هر اوتگن کون طلا سانینی اضافه قیلدیم. اونده ی بولدی که، هر وقت اوچون اون طلا ایسته دیم. او هم قبول قیلدی. عبادت اوچون قیلگنی فداکارلیگه حیرت ایتدیم. بیرکون اونگه "سنی آزاد قوییره من" دیگنیمده، کوپ قوانندی و قوللرینی کوتریب؛ منیم اوچون شونده ی دعا قیلدی:

"ای الله یم! بو بنده نگی ایمان بیلن مشرف قیل!" او لحظه ده، قلبیمده مسلمان بولماق آرزوسی اورته گه کیلدی و اوشنچه کوپلدی که، درحال (کلمهء شهادت) کیلتیریب مسلمان بولدیم.

تورتینچی بولیم

نماز نوعلری

مسلمانلرگه، اوقییشلری امر قیلینگن نمازلر فرض، واجب و نفل بولماق اوزره اوچگه ایریله دی. بولردن؛

۱- فرض نمازلری: بیش وقت نمازنینگ فرضلری، جمعه نمازنینگ ایکی رکعت فرضی و جنازه نمازی، فرض نمازلردیر. (جنازه نمازی فرض کفایه دیر).

۲- واجب نمازلری: وترنمازی، هییت نمازلری، نذر بولگن نماز و باشلنوب یریم قالگن نفل نمازلردیر. قضاگه قالگن وتر نمازی نینگ هم، قضاسینی اوقیماق واجب دیر.

۳- نفل نمازلری: بیش وقت نمازنینگ سنتلری، تراویح نمازی و ثواب آلماق نیتی بیلن اوقیلگن تَهْجُد، تَهْمَةُ الْمَسْجِد، اشراق، ضُحی، اواین، استخاره، تسبیح نمازلری دیک نمازلر، نفل نمازلردیر. یعنی اوقییشی امر ایمس. فرض و واجب بولگن نمازلردن، قرضی بولمه گن بیر کیشی نینگ، نفل عبادتلیرگه هم ثواب بیرله دی.

بیش وقت نماز

نماز، الله تعالی نینگ امریدیر. الله تعالی، قرآن کریمده بیر یوزدن کوپ بیرده "نمازنی اوقینگلر!" بوییرماقده دیر. عاقل و بالغ بولگن هر مسلمان نینگ، هرکون بیش دفعه نماز اوقییشی، قرآن کریمده و حدیث شریفلرده امر قیلینگن دیر.

روم سوره سی اون ییتینچی و اون سکیزینچی آیت کریمه لریده مآلاً: (آقشام و ایرتنگ وقتلریده الله نی تسبیح قیلینگ. آسمانلرده و بیر یوزیده بولگنلر نینگ قیلگنلری و عصر و پیشین وقتلریده قیلینگن حمدلر، الله تعالی اوچوندیر) بوییرلیدی. بقره سوره سی ایکی یوز اوتیزتوقیزینچی آیتیده مآلاً، (نمازلرنی و عصر نمازینی اسره نگ! [یعنی نمازلرنی دواملی اوقینگ!]) بوییرلیدی. آیت کریمه ده اوتگن تسبیح و حمدنینگ، نماز دیمک بولگنی تفسیر کتابلریده بیلدیریلگن دیر. هُود سوره سی بیروز اون تورتینچی آیتیده مآلاً، (کوندوزنینگ ایکی تمنیده [پیشین و عصر وقتلریده] و

کیچه گه یقین اوچ وقتده [آقشام، خفتن و ایرتنگ و قتلریده] کیره گی اوزره نماز اوقی! توغریسی بو حسنات، [بیش وقت نمازیننگ ثوابی، کیچیک] گناه لرنی محو قیله دی. بو، عبرت بیلن اوپله گنلرگه بیر نصیحت دیر (بویره له دی).

پیغمبریمیز محمد علیه السلام، بویردیلهکه: (اللَّهُ تعالی بنده لریگه هرکون بیش دفعه نماز اوقیشنی فرض قیلدی. یخشی طهارت آلیب، بو بیش نمازنی وقتلریده اوقیگن و رکوع و سجده لرینی یخشی قیلگنلرنی، اللَّهُ تعالی عفو و مغفرت قیله دی). بیش وقت نماز، قیرق رکعت بوله دی. بولردن اونیتی رکعتی فرض دیر، اوچ رکعتی واجبدیر. ییگیرمه رکعتی هم سنتدیر. شونده ی که؛

۱- بامداد (ایرتنگ) نمازی: تورت رکعت دیر. اول، ایکی رکعت سنتی، کین ایکی رکعت هم فرضی اوقیله دی. بو سنت کوپ قوتلی و مهم دیر. واجب دیگنلر هم باردیر.

۲- پیشین نمازی: اون رکعت دیر. اول، تورت رکعت بیرینچی سنتی، کین تورت رکعت فرضی، فرضدن کین هم ایکی رکعت آخرگی سنتی اوقیله دی.

۳- عصر (دیگر) نمازی: سکیز رکعت دیر. اول، تورت رکعت سنتی، کین تورت رکعت فرضی اوقیله دی.

۴- آقشام نمازی: بیش رکعت دیر. اول اوچ رکعت فرضی، کین ایکی رکعت سنتی اوقیله دی.

۵- خفتن نمازی: اون اوچ رکعت دیر. اول، تورت رکعت سنتی، کین تورت رکعت فرضی، کین ایکی رکعت آخرگی سنتی، اوندن کین اوچ رکعت (وتر نمازی) اوقیله دی.

عصر و خفتن نمازی نینگ بیرینچی سنتلری (غیرمؤکده) دیر. بولریننگ ایکیینچی رکعتلریده اولتیریشده، (التحیات) دن کین (اللهم صلّ) و کین، (اللهم بارک) دعا لری آخرگه چه اوقیله دی. ایاغکه تورگنیده، اوچینچی رکعتده، اول بسم الله ایتمسدن، (سبحانک) اوقیله دی. حال بوکی، پیشین نمازیننگ بیرینچی سنتی (مؤکد) دیر. یعنی

قوت بیلن امر قیلینگن دیر. ثوابی کوپراغ دیر. بیرینچی اولتیریشده، فرضلرده بولگنی دیک، یکه (التحیات) اوقیلیب، کین اوچینچی رکعت اوچون، درحال ایاغکه توریله دی. تورگنیده، اول بسم الله ایتیب، مستقیم (فاتحه سوره سی) اوقیله دی.

پیشین نینگ و خفتن نینگ فرضیدن کین تورت رکعت و آقشام نینگ فرضیدن کین آلتی رکعت علاوه اوقیماق مستحبدیر، جوده ثوابدیر. همه سینی بیر سلام بیلن ویا ایکی رکعتده بیرسلام بیلن اوقیله آله دی. هر ایکی شکیلده هم، بیرینچی ایکی رکعتلی، آخرگی سنتلر بیریکه اوته دی. بو مستحب نمازلرنی، آخرگی سنتلردن کین علیحده اوقیماق هم بوله دی.

بیرینچی رکعت نمازگه توخته گنیده، باشقه رکعتلر ایاغکه تورگنیده باشله یدی و ینه ایاغکه تورگنیکه چه دوام قیله دی. آخرگی رکعت بولسه، سلام بیرگنیکه چه دوام قیله دی. جفت رکعتلرده ایکیینچی سجده دن کین اولتیریله دی.

هربیر رکعتده نمازنینگ فرضلی، واجبلری، سنتلری، مفسدلری و مکروه لری باردیر. ایلگریکی صحیفه لرده بولرنی (حنفی) مذهبیگه کوره بیلدیره میز.

نمازنینگ فرضلری

فرض، الله تعالی نینگ قیلینیشینی خواهله گنی قطعی امریدیر. بیر عبادت نینگ فرضلری بیریکه کیلتیریلمه گینچه، او عبادت صحیح، توغری بوله یدی. نماز اوقیشده، اون ایکی شرطینی بیریکه کیلتیرماق فرضدیر. بو فرضلرنینگ بیسیسی نمازنینگ تشقیری سیده، بیسی هم ایچیده دیر. تشقیریده گی فرضلرگه (شرطلر) دییله دی. ایچیده گی لرگه هم (زکنلر) دییله دی. [بعضی عالملر، تحریمه تکبیری نینگ، نمازنینگ ایچیده بولگینی ایتکنلر. بولرگه کوره، نمازنینگ شرطلری هم، رکنلری هم آلتی بولماقده دیر.]

۱) نمازنینگ تشقیری سیده گی فرضلر (شرطلری):

۱- حدثن طهارت: بی طهارت بولگن نینگ طهارت آلیشی، جنب بولگن

نینگ هم غسل قیلیشی دیر.

۲- نجاستدن طهارت: نماز اوقیگن نینگ، بدینی، لباسینی و نماز اوقییه دیگنی ییرنی، غلیظ و خفیف نجاستدن یعنی دینیمیزده نجس (چتل) قبول قیلینگن نرسه لردن پاکلنماق دیر. (مثلاً؛ قان، ادرار، الکول دیک ماده لر دینیمیزده نجس قبول قیلینماقده دیر).

۳- ستر عورت: عورت ییرینی یاپماقدیر. عورت ییرینی یاپماق الله تعالی نینگ امریدیر. مُکلف بولگن، یعنی عاقل و بالغ بولگن انسان نینگ، نماز اوقیشیده آچیشی ویا هر زمان باشقه سیگه کورستیشی و باشقه سینی هم قره یشی حرام بولگن ییرلریگه (عورت محلی) دیله دی. ایرکک نینگ عورت ییری، کیندیگیدن تیزه نی تگیگه چه دیر. عبالرنینگ بولسه، یوز و قوللردن باشقه هر ییری عورتدیر.

۴- استقبال قبله: نماز اوقیشده قبله گه ایلنماق دیر. مسلمانلرنینگ قبله سی، مکهء مکرمه شهیده بولگن (کعبه) نینگ زمینی دیر. یعنی ییردن عرشگه چه او بوش لیک قبله دیر.

۵- وقت: نمازنی، وقتیده اوقیماق دیر. یعنی نمازنینگ وقتی نینگ کیرگینی بیلماق و اوقیگنی نمازنینگ وقتینی قلییدن اوتکرماق دیر.

۶- نیت: نمازگه توخته یشده قلب بیلن نیت قیلماقدیر. یکه آغیز بیلن ایتیشگه نیت دیلمه یدی. نمازگه نیت قیلماق دیمک، اسمینی، وقتینی، قبله نی، جماعت بیلن اوقیله یاتگن بولسه امامگه اقتداءنی، قلدن اوتکرماق دیمکدیر. نیت، باشله نیش تکبیری ایتیلیشده قیلینه دی. تکبیردن کین قیلینگن نیت، صحیح ایمس و او نماز قبول بولمه یدی.

۷- تحریمه تکبیری: نمازگه توخته یشده (الله اکبر) دیمکدیر. بو باشله نیش تکبیریگه (افتتاح تکبیری) هم دیله دی. باشقه کلمه ایتماق بیلن، تکبیر آلینگن بولمه یدی.

(ب) نمازنینگ ایچیده گی فرضلر (رُکنلری):

نمازگه توخته لگنده بیریکه کیلتیريله دیگن بیش فرض باردیر. بو بیش فرضدن هر بیریکه (رگن) دیيله دی. نمازنینگ ایچیده گی فرضلر شولر دیر:

۱- قیام: نمازگه باشله بییشه و اوقیشده ایاغده توخته ماق دیمکدیر. ایاغده توخته آله گن کسل، اولتیریب اوقیدی. اولتیریب اوقیه آله گن یاتیب اشاره بیلن اوقیدی. چوکیده اولتیریب نماز اوقیماق جائز ایس.

۲- قرائت: آغیز بیلن اوقیماق معنی سیگه کیله دی. نمازده، قرآن کریمدن سوره ویا آیت اوقیماقدیر.

۳- رکوع: قرائتدن کین، قوللرنی تیزه گه قویب ایگیلماق [خم بولماق] دیر. رکوعده، اینگ آز اوچ دفعه (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) دیيله دی. راست بولیشده (سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ) دیيله دی. راست بولینگنده هم، (رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ) دیيله دی.

۴- سجده: رکوعدن کین باشنی بیرگه قویماق دیر. سجده، آرقه آرقه گه ایکی دفعه قوللرنی، پیشانه نی و بوروننی بیرگه قویب، توخته ماق دیر. هر بیر سجده ده اینگ آز اوچ دفعه (سبحان ربی الاعلی) دیيله دی.

۵- قعدہ آخره: آخرگی رکعتده، (التَّحِيَّاتُ) نی اوقیه دیگنچه اولتیرماقدیر. بونگه (آخرگی اولتیریش) هم دیيله دی.

نمازنینگ کتته بیر ایش و عبادتلرنینگ اینگ مهمی بولگنی، شرطلری نینگ بونچه کوپ بولیشیدن توشینیلماقده دیر. بوندن باشقه، واجبلری، سنتلری، مستحبلری، مکروه لری، مُفسدلری هم بولرگه علاوه قیلینسه، بنده نینگ ربی نینگ حضوریده قنده ی بولینیشینی، قنده ی بولینیشی لازم کیلگنی توشینيله دی. بنده لر نینگ هر بیر، عاجز، ضعیف، فقیر مخلوق دیرلر. هر نفسده، اوزینی یره تگن، الله تعالی گه محتاج دیرلر. نماز بنده گه عاجزلیگینی بیلدیگن بیر عبادت دیر. انه بو کتابیمیزده بو معلوماتلر قطاری بیلن بیلدیریله دی.

نمازنینگ شرطری

۱- حدثن طهارت:

بو ماده ده؛ طهارت، غسل و تیممنی بیلدیره میز.

طهارت آماق:

طهارت آماق، نمازنینگ فرضلیدن دیر. قرآن کریمنی توتماق، کعبه نی طواف قیلماق، تلاوت سجده سی قیلماق، جنازه نمازی اوقیماق اوچون هم طهارت آلیش کیره ک. هر زمان طهارتلی بولماق، تخت خوابگه طهارتلی کیرماق، طهارتلی بیماق و ایچماق جوده ثوابدیر.

طهارتی بار پیتده وفات قیلگن لرگه شهید ثوابی بیرله دی. پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلّم" بویردیلر که: (طهارتلی حالده وفات قیلگن، اولیم شدیدلیگینی تارتمه یدی. چونکه طهارت، ایمانلی بولیش نینگ نشانه سی دیر. نمازنینگ کلیدی، بدن نینگ گناه لردن پاکلاوچیسی دیر.)

(مسلمان طهارت آلگنیده، گناهلری قولاغیدن، کوزیدن، قولیدن و ایاغیدن چیقہ دی. اولتیرگنیده، مغفرت بولینگن شکیلده اولتیره دی.)

(عمللرنینگ اینگ خیرلیسی نمازدیر. طهارتگه دوام قیلگنلر، بکه مؤمنلردیر. مؤمن کوندوز طهارتلی بولیشی کیره ک، کیچه هم طهارتلی یاتیشی کیره ک. بونده ی قیلگنیده، الله تعالی نینگ محافظه سیده بوله دی. طهارتی بار پیتده بیب، ایچگن نینگ قرنیده گی طعام و سو ذکر قیله دی. قرنیده قالگنلری مدت ایچیده، اونینگ اوچون استغفار قیله دیر.)

طهارت نینگ فرضلری، سنتلری، ادبلری و ممنوع بولگن و بوزگن نرسه لری باردیر. بی طهارت بولگنینی بیلیب بی ضرورت نماز اوقینگن کافر بوله دی. نماز اوقیشیده طهارتی سینگن، درحال شانه سیگه سلام بیریب، نمازیدن چیقہ دی. وقت چیقمسدن طهارت آلیب، نمازینی دوباره اوقیدی.

طهارت نینگ فرضلری

طهارت نینگ فرضی حنفی مذهبیده تورتدیر:

- ۱- یوزنی، بیر دفعه یوماق.
- ۲- ایکی بازونی، تیرسکلر بیلن بیرگه لیکده، بیردفعه یوماق.
- ۳- باشنی تورتده بیر قسمینی مسح قیلماق، یعنی هؤل قولنی باشگه سورتماق.
- ۴- ایکی ایاغنی، ایکی یانده گی آشیقلیک استخوانلری بیلن بیرگه لیکده بیر دفعه یوماق دیر.

شافعی مذهبیده نیت و ترتیب هم فرضدیر و یوزنی یویشده نیت قیلماق لازم دیر. سو یوزگه تیگمسدن آلدین نیت قیلسه، طهارتی صحیح بولمه یدی. یوز و منه ک اوستیده گی سقالنی یوماق فرض دیر. مالکی مذهبیده، دلک [اوماق یعنی باستیریپ قول سورتماق] و مُوالات [عضولری بیریری آرقه سیدن فاصله بیرمسدن یوماق] فرضدیر. شیعه لر، ایاغلرینی یومه یدی، یلنگ ایاغ اوستیگه مسح قیله دیر.

طهارت قنده ی آینه دی؟

- ۱- طهارتگه باشله ییشده شو دعا اوقیله دی:
بِسْمِ اللّٰهِ الْعَظِيْمِ. وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی دِيْنِ الْاِسْلَامِ. وَعَلٰی تَوْفِيْقِ الْاِيْمَانِ. الْحَمْدُ
لِلّٰهِ الَّذِيْ جَعَلَ الْمَاءَ طَهْوْرًا. وَجَعَلَ الْاِسْلَامَ نُورًا^[۱]. کین، قوللر بیله ک لرگه چه اوچ دفعه یویيله دی.

- ۲- راست قول بیلن آغیزگه اوچ دفعه سو بیریشده شو دعا اوقیله دی:

"اَللّٰهُمَّ اسْقِنِيْ مِنْ حَوْضِ نَبِيْكَ كَاسًا لَا اَظْمَأُ بَعْدَهُ اَبَدًا"^[۲].

(۱) عظیم بولگن الله تعالی نینگ (اسمی بیلن) باشله یمن. (بیرگه) اسلام دینی بیروغن و ایمانی احسان قیلگن الله تعالی گه حمد ثنالر بولسین. سونی پاکلاوچی، اسلامنی نورقیلگن الله گه حمد ثنالر بولسین.

(۲) ای الله یم! اوندن ایچگندن کین، دوباره هیچ سوسیزلیک حس قیلینمه گن حوض نبیدن من بنده سیگه بیر کاسه ایچیر.

۳- راست قول بیلن بورونگه اوچ دفعه سو بیریب، چپ قول بیلن قاقيله دی. بورونگه سو بیریشده: **اللَّهُمَّ ارْحِنِي رَائِحَةَ الْجَنَّةِ وَارْزُقْنِي مِنْ نَعِيمِهَا. وَلَا تُرْحِنِي رَائِحَةَ النَّارِ** [۱].

۴- آووچلرگه سو آلیب، پیشانه دن منه ک تگیگه، شفاقلرگه چه یوزنی یویشده شو دعا اوقيله دی: **اللَّهُمَّ بَيِّضْ وَجْهِي بِنُورِكَ يَوْمَ تَبْيَضُ وُجُوهُ أَوْلِيَائِكَ وَلَا تُسَوِّدْ وَجْهِي بِدُنُوبِي يَوْمَ تَسْوَدُ وُجُوهُ أَعْدَائِكَ** [۲].

۵- چپ قول بیلن، راست بازو تیرسک بیلن برابر (اوچ دفعه) یویشده:

اللَّهُمَّ أَعْطِنِي كِتَابِي يَمِينِي وَحَاسِبْنِي حِسَابًا يَسِيرًا [۳] دعاسی اوقيله دی.

۶- راست بیلن چپ بازو (اوچ دفعه) تیرسک بیلن بیرگه لیکده یویشده:

اللَّهُمَّ لَا تُعْطِنِي كِتَابِي بِشِمَالِي وَلَا مِنْ وَرَاءِ ظَهْرِي وَلَا تُحَاسِبْنِي حِسَابًا شَدِيدًا [۴] دعاسی اوقيله دی.

۷- هر ایکی بازونی یوگندن کیین قوللرنی ینه یوه دی و او هؤل لیک بیلن باشنی مسح قیلیشه: **اللَّهُمَّ حَرِّمْ شَعْرِي وَبَشْرِي عَلَى النَّارِ وَأِظْلَنِي تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِكَ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّ عَرْشِكَ** [۵] دعاسی اوقيله دی.

۸- اوندن کیین راست و چپ قول نینگ شهادت برماغلری بیلن ایکی قولاق نینگ تیشیکلریگه سو بیریشده باش برماغلر بیلن قولقلرنینگ آرقه سی مسح قیلینه دی و: **اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ** [۶] دعاسی اوقيله دی.

(۱) ای الله! منگه جنت ایسینی ایسقت و منی جنت نعمتلری بیلن رزقلنتیر. دوزخ ایسلری بیلن ایمس.

(۲) ای الله! نورینگ بیلن، اولیاءلرنینگ یوزنی آقرتدینگ (آق قیلگنینگ) دیک، منیم یوزمنی هم آقرت. دشمنلری نینگ یوزی نینگ قره بولگنی کونده، منیم گناهلریم سببی بیلن یوزمنی قره قیلمه.

(۳) ای الله! کتابمنی راست تمانمدن بیر و منی آسان حسابگه تارت.

(۴) ای الله! کتابمنی چپ تمانمدن و آرقمدن بیرمه. منی قیین بیر حساب بیلن سوال جوابگه تارتمه.

(۵) ای الله! بدنمنی و ساچلرمنی دوزخگه چپیمه. سایه نینگ بوله گنی (تاپیلمه گنی) کونده منی عرش اعلی نینگ سایه سیده سایه لنتیر.

(۶) ای الله! منی، گپنی قولاق سالیب، اینگ یخشیسینی توتگنلردن ایله.

۹- قولرلنینگ تش یوزی بیلن گردن آرقه سینی مسح قیلیشده:

اللَّهُمَّ اغْتَبْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ [۱] دعاسی اوقیله دی.

۱۰- گردننی مسح قیلگندن کین، چپ قول نینگ کیچیک برماغی بیلن، راست ایاغ نینگ کیچیک برماغیدن باشلب، ایاغ برماغلری نینگ آره سینی خلاله ماق صورتی بیلن، آشقیلیکلر بیلن بیرگه لیکده، راست ایاغنی اوچ دفعه یویشده:

اللَّهُمَّ ثَبِّتْ قَدَمِي عَلَى الصِّرَاطِ يَوْمَ تَزُلُّ فِيهِ الْأَقْدَامُ [۲] دعاسی اوقیله دی.

۱۱- چپ ایاغنی اوچ دفعه یویشده، ایاغ برماغلری نینگ آره سینی کیچیک برماغی بیلن بو سفر باش برماغدن باشلب، کیچیک برماغگه توغری، ایاغ برماغلری نینگ آره سینی خلاله ماق صورتی بیلن آشقیلیک بیلن بیرگه لیکده یویشده:

اللَّهُمَّ لَا تَطْرُدْ قَدَمِي عَلَى الصِّرَاطِ يَوْمَ تَطْرُدُ كُلُّ أقدامٍ عَدَائِكَ. اللَّهُمَّ اجْعَلْ سَعْيِي مَشْكُورًا وَذَنْبِي مَغْفُورًا وَعَمَلِي مَقْبُولًا وَتِجَارَتِي لَنْ تَبُورَ. [۳] دعاسی اوقیله دی.

بیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" بویره دیلر که: (هر کیم طهارت آلگندن کین، آسمان تمانیگه قره ب، شودعانی اوقیسه، سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ. أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ [۴]. الله تعالی حضرتلری، او کیشی نینگ گناهلرینی عفو قیله دی و قبول امضاسی بیلن تصدیق قیلیب، عرش اعلی نینگ تگیده محافظه قیله دی. قیامت کونیده بو دعانی اوقیگن کیشی کیلیب، او ثواب نینگ اجرینی آله دی.)

بیر حدیث شریفده: (هر کیم طهارت آلگندن کین "إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ" سوره سینی بیر

(۱) ای الله یم! گردنمنی علودن آزاد ایله.

(۲) ای الله یم! ایاغلرنینگ تیریلگنی کونده، صراط اوستیده ایاغلرمنی ثابت ایله.

(۳) ای الله یم! سنینگ دشمنلری نینگ صراطده ایاغلری نینگ تیریلگنی کونده، منیم ایاغلرمنی تیریلتمه. ای الله یم! کوششیمنی مشکور ایله. گناهیمنی عفو ایله. عملیمنی قبول ایله. تجارتیمنی حلال ایله!

(۴) ای الله یم! سنی، حمدینگ بیلن تسبیح و تنزیه قیله من. سندن باشقه معبود بولمه گنیگه، بیر بولگنینگ گه و شریکینگ (اورتاغینگ) بولمه گنیگه و محمد علیه السلامینگ سنینگ بنده نگ و رسولینگ بولگنیگه شهادت قیله من.

دفعه اوقیسه، الله تعالی حضرتلری، او کیشینی صدیقلردن یازه دی. ایکی دفعه اوقیسه، شهیدلردن یازه دی. اوچ دفعه اوقیسه پیغمبرلر بیلن حشر بوله دی) بوییردیلر. یینه بیر حدیث شریفده: (هر کیم طهارت آگندن کیین، منگه اون دفعه صلاة و سلام کیلتیرسه، الله تعالی حضرتلری، او کیشی نینگ غمینی دفع قیلیب مسرور قیله دی، دعاسینی قبول قیله دی) بوییردیلر.

طهارت آلیشده بیلمه گنلر، طهارت دعالرینی اوقیمه سه هم بوله دی. اما قیسقه زمانده یاد قیلیش کیره ک و طهارت آلیشده اوقیش کیره ک. کوپ ثواب دیر. طهارت نینگ آخری گه توغری ویا طهارتنی آلیب بولگندن کیین: **اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ. وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ. وَاجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ.** دعاسینی اوقیماق جوده ثواب دیر.

طهارت دعالرینی بیلمه گن، هر عضونی یویشیده (کلمه شهادت) اوقیشی کیره ک، کتته ثوابگه قاووشیش کیره ک.

عاقل بولسنگ اوقی نمازنی، چون سعادت تاجیدیر.

سن نمازنی اونده ی بیل که، مؤمن نینگ معراجیدیر!

طهارت نینگ سنتلری

طهارت نینگ سنتلری اونسکیز دیر:

- ۱- طهارتگه باشله بییشه، بسم الله اوقیماق.
- ۲- قوللرنی، بیله کلری بیلن برابر، اوچ دفعه یوماق.
- ۳- آغیزنی، علیحده علیحده سو بیلن اوچ دفعه یوماق. بونگه (مضمضه) دیله دی.
- ۴- بوروننی، علیحده علیحده سو بیلن، اوچ دفعه یوماق. بونگه (استنشاق) دیله دی.
- ۵- قاشلرنینگ، سقال نینگ، بوروت نینگ تگیده گی کورینمه گن تیرینی، یوزنی یویشیده هول قیلماق.

- ۶- یوزنی یویشده ایکی قاشنینگ تگینی هول قیلماق.
- ۷- سقال نینگ، سرقنن قسمینی مسح قیلماق.
- ۸- سقال نینگ، سرقنن قسمی نینگ ایچیگه، راست قول نینگ هول برماغلرینی تراق دیک سوقماق (خلاله ماق).
- ۹- تیشلرنی، بیر نرسه بیلن اوماق [باستیریپ سورتماق]، پاکله ماق. [مسواک استعمال قیلماق مهم سنتدیر.]
- ۱۰- باش نینگ هر طرفینی بیر دفعه مسح قیلماق.
- ۱۱- ایکی قولاقنی، بیر دفعه مسح قیلماق.
- ۱۲- گردن آرقه سینی، هر ایکی قول نینگ اوچ متصل [یانمه یان] بولگن برماغ بیلن بیر دفعه مسح قیلماق.
- ۱۳- قول و ایاغ برماغلری نینگ آره سینی تحلیل قیلماق [خلاله ماق].
- ۱۴- یویپله دیگن بیرلرنی، اوچ دفعه یوماق.
- ۱۵- یوزنی یوه دیگنی زمان قلب بیلن نیت قیلماق.
- ۱۶- ترتیب. یعنی قطاری بیلن یوماق.
- ۱۷- دلک یویپلگن بیرلرنی اوماق [باستیریپ قول سورتماق].
- ۱۸- مُوالات. هر عضونی بیربیری آرقه سیدن تیز تیز یوماق.

طهارت نینگ آدابی

طهارت نینگ ادبلیری ییگیرمه سکیز دیر:

ادب، بورده قیلینیشی ثواب بولیب، قیلینمه سه گناه بولمه گن نرسه لر دیمکدیر. حال بوکی، سنتنی قیلماق ثواب بولیب، قیلمس لیک تنزیهاً مکروه دیر. ادبرگه، مندوب و مستحب هم دیپله دی. طهارت نینگ ادبلیری شولر دیر:

۱- طهارتنی، نماز وقتی کیرمسدن آلدین آماق. (عذر صاحبلیری نینگ وقت

کیرگندن کیین آلیشی لازمدیر.)

- ۲- بیت الخلاءده استنحاء قیلیشه، قبله نی راست ویا چپ طرفگه آماق.
- طهارت سیندیریشه قبله گه اونگینی و آرقه سینی بورماق تحریماً مکروه دیر.
- ۳- نجاست یوقیشمه گن بولسه، سو بیلن استنحاء قیلماق.
- ۴- استنحاءدن کیین، بیز [لته] بیلن قوروغلنماق.
- ۵- استنحاءدن کیین، عورت ییرینی درحال یاپماق.
- ۶- باشقه سیدن یاردم ایسته مه ی، طهارتنی اوزی آماق.
- ۷- قبله گه توغری طهارت آماق.
- ۸- هر عضونی یویشده، کلمه شهادت اوقیماق.
- ۹- طهارت دعالرینی اوقیماق.
- ۱۰- آغزیگه راست قول بیلن سو بیرماق.
- ۱۱- بورنیگه راست قول بیلن سو بیرماق.
- ۱۲- بورونی چپ قول بیلن پاکله ماق.
- ۱۳- آغزینی یویشده، تیشلرنی (مسواک) بیلن پاکله ماق. مسواک تاپیلمه سه، بورس هم استعمال قیلینه آله دی.
- ۱۴- آغزینی یویشده، روزه داربوله سه آغزینی چلقه له ماق. بوغزیده خفیف غرغره قیلماق، طهارتده هم و غسلده هم سنتدیر. روزه لی پیتیده مکروه دیر.
- ۱۵- بورونی یویشده، سونی استخوانیگه یقین تارتماق.
- ۱۶- قولاقنی مسح قیلیشه بیر برماغنی، قولاق تیشیگیگه سوقماق.
- ۱۷- ایاغ برماغلرینی تحلیل قیلیشه، چپ قول نینگ کیچیک برماغنی بیلن تحلیل قیلماق.
- ۱۸- قولرنی یویشده، کینگ اوزیکنی اوینه تماق. تار، قیسیق اوزیکنی اوینه تماق بولسه لازم بولیب، فرضدیر.
- ۱۹- سو مۇل بولسه هم اسراف قیلمس لیک.

۲۰- سونی، یاغ سورتہ دیکن دیک آز استعمال قیلمس لیک (اوج دفعہ ده هم، یوییلکن بیردن، اینگ آز ایکی قطرہ سو تامیشی کیرہ ک).
۲۱- بیر آفتابہ دن طہارت آلگندہ او آفتابہ نی تولہ قویماق.

۲۲- طہارت آلیب بولگندہ ویا اورتہ سیدہ (اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ. وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ. وَاجْعَلْنِي مِنْ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ. وَاجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ.) دعاسینی اوقیماق.

۲۳- طہارتدن کیین (سُبْحًا)، یعنی ایکی رکعت نماز اوقیماق.

۲۴- طہارتی بار بیتدہ، طہارت آماق، یعنی نماز اوقیگندن کیین طہارتی بار بیتدہ، ینگی نماز اوچون دوبارہ طہارت آماق.

۲۵- یوزنی یوییشدہ، کوز چشمہ سینی، چپاقلرنی پاکلہ ماق.

۲۶- یوزنی، بازولرنی، ایاغلرنی یوییشدہ، فرض بولگن بیرلردن آزگینہ اضافہ سینی یوماق. [بازولرنی یوییشدہ، آووجگہ سو تولدیریش کیرہ ک، بونی تیرسکگہ توغری آقتیش کیرہ ک].

۲۷- طہارت آلیشدہ، استعمال بولگن سودن، کویلہ ک گہ، اوست - باشگہ سچرتمس لیک.

۲۸- اوز مذہبیدہ مکروہ بولمہ گن بیرنرسہ، باشقہ مذہبیدہ فرض بولسہ، بونی قیلماق مستحبدیر.

طہارت آلیشدہ قیلینیشی منع بولگن نرسہ لر

طہارت آلیشدہ، قیلینیشی منع بولگنلر اون ایکی دیر. بولرنی قیلماق حرام ویا مکروہ دیر کہ، شولر دیر:

۱- بیت الخلاءدہ، دشقرده طہارت سیندیریشدہ، قبلہ نی اونگہ، آرقہ گہ کیلتیرمہ بیش کیرہ ک.

۲- استنجاء قیلماق اوچون، بیرینینگ یانیدہ عورت بیرینی آچماق حرام دیر.

- ۳- راست قول بیلن استنجاء قیلمه بیش کیره ک.
- ۴- سو بولمه گنی زمان، غذا ماده سی بیلن، کود بیلن، استخوان بیلن، حیوان غذاسی بیلن، کومور بیلن و باشقه سی نینگ مالی بیلن، گلدان، خشت پارچه سی بیلن، قمیش بیلن و برگ بیلن و بیز بیلن، کاغذ بیلن استنجاء قیلماق مکروه دیر.
- ۵- طهارت آلینگن حوضگه توپلمه بیش کیره ک و بورون قاقمه بیش کیره ک.
- ۶- طهارت اعضاسینی، حدودیدن جوده بی حد ویا ناقص شکلیده یومه بیش کیره ک و اوچدن آز ویا کوپ یومه بیش کیره ک.
- ۷- طهارت اعضاسینی، استنجاءده قوروغله گنی بیز بیلن قوروغلمه بیشی کیره ک.
- ۸- یوزنی یویشده، سونی یوزگه اورمه بیش کیره ک، پیشانه اوستیدن، قویبگه توغری توکیش کیره ک.
- ۹- سوگه اوفلمه بیش کیره ک.
- ۱۰- آغیزنی و کوزلرنی، قتیغ یومه بیش کیره ک. لب نینگ کوریلگن قسمیده و کوز قباغیده هول بولمه گن، آز بیر بیر قالسه، طهارت قبول بولمه یدی.
- ۱۱- راست قول بیلن بورون قاقمه بیش کیره ک.
- ۱۲- باشنی، قولقلرنی ویا گردن آرقه سیدن بیرینی، هر دفعه سیده قولنی علیحده علیحده هول قیلیب، ببردن کوپ مسح قیلمه بیش کیره ک. هر دفعه سیده هول قیلمسدن تکرارلنه آله دی.
- مسواک استعمال قیلماق:** طهارت آلیشده، مسواک استعمال قیلماق سنت مؤکده دیر. حدیث شریفده بویریلدی که، (مسواک استعمال قیلیب اوقیلگن نماز، بی مسواک اوقیلگن نمازدن بیتمیش برابر اوستین دیر).
- (السراج الوهاج) کتابیده، مسواک استعمال قیلیش نینگ اون بیش فایده سی بولگنی بیلدیریلماقده دیر:
- ۱- وفات لحظه سیده، شهادت کلمه سینی آیتیشگه سبب بوله دی.

- ۲- تیش گوشتلرینی قوتلنتیره دی.
  - ۳- بلغمی رفع قیله دی.
  - ۴- صفرانی قطع قیله دی.
  - ۵- آغیز آغریغینی رفع قیله دی.
  - ۶- آغیز ایسینی یوقاته دی.
  - ۷- الله تعالی اوندن راضی بوله دی.
  - ۸- باش رگلرینی قوتلنتیره دی.
  - ۹- شیطان غملنه دی.
  - ۱۰- کوزلری نورلنه دی.
  - ۱۱- خیری و حسناتی کوپ بوله دی.
  - ۱۲- سنت بیلن عمل قیلگن بوله دی.
  - ۱۳- آغزی پاک بوله دی.
  - ۱۴- فصیح اللسان بوله دی، یعنی خوش گپیره دی.
  - ۱۵- مسواک استعمال قیلینیب اوقیلگن ایکی رکعت نمازنینگ ثوابی، مسواک استعمال قیلینمسدن اوقیلگن بیتیمیش رکعت نمازنینگ ثوابیدن کوپراغ بوله دی.
- مسواک، عربستانده بیتیشگن اراک درختی نینگ شاخه سی دیر. منظم اوچیدن، ایکی سانتی مترجه، پوستی ارتیلیب، بو ییری بیر نیچه ساعت سوده توتیله دی. کیین، ایزیلگنیده، بورس دیک آچپله دی. اراک درختی تاپیلمه سه، زیتون شاخه سیدن قیلینه دی. عیالر، مسواک ییریگه، مسواک استعمال قیلیش سنتیگه نیت ایتیب سقیز استعمال قیلیشی کیره ک.

طهارت آلیشده دقت قیلینه دیگن خصوصلر

- ضرورت، مجبوریت بولمه گینچه قوییده گی اون نرسه گه رعایت قیلیش کیره ک:
- ۱- ایکی قولی چولاغ بولگن، استنجاء قیله آلمه یدی. بازولرنی توپرافگه،

یوزینی دیوارگه سورتیب تیمم آله دی. یوزیده هم یاره بار بولسه، نمازنی بی طهارت اوقیدی و نمازلرینی ترک قیلمه یدی.

۲- کسل بولگنگه، زوجه سی، کنیزی، باله لری، ایناغه لری طهارت آلدیره دی.

۳- تاش و اوخششی بیلن استنجاء قیلماق سو ییریگه اوته دی.

۴- دیوانه بولگن ویا بیهوش بولگن کیشی، ییگیرمه تورت ساعتده هوشیگه کیلمه سه، یخشی بولگنیده نمازلری نینگ قضا سینی اوقیمه یدی. شراب، تریاک، دوا بیلن عقلی کیتگن، هر نمازنینگ قضا سینی اوقیدی. یاتیشیده باشی بیلن اشاره قیله آله ی دیگنچه آغیر کسل لیگی، ییگیرمه تورت ساعتدن کوپ دوام قیلگن کیشیدن، عقلی باشیده بولسه هم، نماز ساقط بوله دی.

۵- بیت الخلاءگه کیرماق اوچون، خصوصی شالوار استعمال قیلماق و باشی یایغ کیرماق مستحبدیر.

۶- بیت الخلاءگه کیریشیده، قولیده الله تعالی نینگ اسمی و قرآن کریم یازیلگن بیر نرسه بولمه یشی کیره ک. بیر نرسه گه اوره لگن ویا کیسه ده بولیشی کیره ک.
۷- بیت الخلاءگه چپ ایاغ بیلن کیریب، راست ایاغ بیلن چیقیش کیره ک.
۸- بیت الخلاءده عورت ییرینی، چوکگنیده آچیشی کیره ک، گپیرمه یشی کیره ک.

۹- عورت ییریگه و نجاستگه قره مه یشی کیره ک، بیت الخلاءگه توپلمه یشی کیره ک.

۱۰- هیچ بیر سوگه، مسجد دیواریگه، قبرستانگه و یولگه طهارت سیندیرمه یش کیره ک.

طهارتنی سیندیره دیگن نرسه لر

ییتی نرسه طهارتنی سیندیره دی که، شولر دیر:

۱- اونگدن و آرقه دن چیقگن نرسه لر:

۱) کتته و کیچیک طهارت سیندیرماق و باد قاچیرماق.
ب) احتقان، یعنی حقنه سامانی نینگ اوچی و انسان برماغی، آرقه دن
سوقیب چیقریلگنیده، اطرافی هول بولسه سیندیره دی. قوروق بولسه، ینه طهارتنی
تازه له ماق یخشی بوله دی.

پ) ایرککلرنینگ و عیالرنینگ ادرار قاچیرمس لیک اوچون اونگلریگه
قویگنلری پخته فیله سی نینگ تشقرده قالگن قسمی هول بولگنیده سینه دی.

۲- آغیزدن چیقکن نجس نرسه لر:

۱) استفراغ، آغیز توله سی بولسه.

ب) توپله گنیده، قان توپلوغوچدن کوپ بولسه.

پ) معده و جگردن کیلگن مایع قان، امام اعظمگه کوره آز بولسه هم
طهارتنی سیندیره دی.

ت) قولاقگه تامیریلگن یاغ، آغیزدن چیقسه، طهارت سینه دی.

۳- تیریدن چیقکنلر:

۱) قان، ایرینگ و سریغ سو تک باشیگه چیقسه.

ب) چیچک کسللیگیدن و قیسی بیر چپقاندن چیقکن قان، سریغ سو،
غسل طهارتیده یویلیشی لازم بولگن بیرگه بیره سه، مثال، بورنیدن کیلگن قان،
استخوانلرنی اوتسه، قولاقدن کیلگن، قولاق تیشیگیدن چیقسه.

پ) چپقان و یاره ده گی قانی، سریغ سونی، پخته بیلن ایمسه.

ت) مسواک و تیشکوک اوستیده گی قان آغیزگه یوقیشگن بولسه.

ث) قولاق، کیندیک و بیمچکدن آغریق ویا کسللیک بیلن مایع کیلسه.

ج) سلوک کوپ قان ایمسه، طهارت سینه دی.

۴- اوخله ماق: یان یاتیب ویا تیرسکیگه، یاده بیر نرسه گه تکیه قیلیب اوخله

سه، طهارت سینه دی.

۵- بیهوش بولماق، دیوانه بولماق، سارا توتماق ویا یوریشیده سالنه دیگنجه نیشه بولماق، طهارتنی سیندیره دی.

۶- رکوع و سجده لری بولگن نمازده قهقهه بیلن کولماق، نمازنی هم، طهارتنی هم بوزه دی. لیکن، باله نینگ بوزیلمه یدی. نمازده تبسم، نمازنی هم، طهارتنی هم بوزمه یدی. یانیده کیلر ایشیتسه (قهقهه) دییله دی. اوزی هم ایشیتمه سه، (تبسم) دییله دی.

۷- مباشرت فاحشه، یعنی یلنغاچ شکیلده یامان ییرلرینی سورتینماق، ایرکک نینگ هم عیال نینگ هم طهارتنی سیندیره دی.

طهارت آلگنینی بیلیم، کیین سینگنیده شک قیلسه، طهارتی بار قبول قیلینه دی. طهارتی سینگنینی بیلیم، کیین طهارت آلگنیده شک قیلسه، طهارت آلیشی لازم بوله دی.

طهارتنی سیندیرمه ی دیگن نرسه لر

شولر طهارتنی سیندیرمه یدی:

- ۱- آغیزدن، قولاقدن و تیریده گی یاره دن چیقگن قورتلر.
- ۲- بلغم قوسماق.
- ۳- قان قوسیلگنیده، باشدن کیلگن مایع قان، توپلوغوچ دن آز بولسه.
- ۴- تیشدن آقگن قان، توپلوغوچ دن آز بولسه.
- ۵- باشدن کیلگن قتیغ قان، کوپ بولسه هم.
- ۶- معده دن، جگردن کیلگن قتیغ قان، آغیز توله سی بولمه سه.
- ۷- قولاقگه تامیریلگن یاغ، قولاقدن ویا بوروندن چیقسه.
- ۸- بورونگه تارتیلگن نرسه، بوروندن کونلرچه کیین هم پس کیلسه.
- ۹- بیر نرسه نی تیشله گنیده، او نرسه اوستیده قان کورسه.
- ۱۰- آغریق بولمسدن، قیسی بیر سبب بیلن، بیغله ماق بیلن و پیاز، دُود،

گازلر تأثیری بیلن کوز یاشی آقگنیده.

۱۱- عیال باله سی نینگ بیمدیرگنیده.

۱۲- کوپ هم بولسه تیرله ماق بیلن.

۱۳- چیبین، پشه، بورگه، تخته بیته دیک حشره لر کوپ ایسه لر هم.

۱۴- آز بولیب، یاییلمه گن قان و آغیز توله سی بولمه گن قیت یعنی قوسمه.

۱۵- اوخله بییشیده تکیه قیلینگن نرسه تارتیلگنیده ییقلمه سه.

۱۶- نمازده اوخله ماق.

۱۷- تیزه لرینی تیک توتیب، باشینی تیزه لری نینگ اوستیگه قویب اوخله سه.

۱۸- ایاغلرینی بیر یانینگه چیقریب، بیرگه اولتیریب اوخله سه.

۱۹- یلنغاچ حیوان اوستیده اوخله سه، حیوان نشیب چیقته یاتگن ویا هموار

بیرده کیتته یاتگن بولسه.

۲۰- نمازده تبسم قیلماق.

۲۱- نماز اثناسیده کولگنینی یکه اوزی ایشیتسه، (ضحك) دییله دی.

ضحك، یکه نمازنی بوزه دی.

۲۲- ساچ، سقال، بوروت و تیرناغ قیرقماق.

۲۳- یاره پوستی نینگ توشیشی بیلن، طهارتی سینمه یدی.

طهارت اوچون آسانلیکلر (مسی ویا یاره اوستیگه مسح)

ایکی تورلی مسح باردیر:

۱- مسی اوستیگه مسح:

مسی، ایاغ نینگ یویلیشی فرض بولگن ییرینی یاپگن، سو اوتکزمس کووش

دیمکدیر. مسی کتته بولیب هم، برماغلر مسی نینگ اوچیگه چه کیتمه ی و مسح

بوش بیرگه راست کیلسه، جائز بولمه یدی. مسی نینگ، بیر ساعت یول یورینگنیده،

ایاغدن چیقمه ی دیگن شکیلده مستحکم و ایاغگه مناسب بولیشی لازمدیر.

تگی بیلن ایاغ اوستی ویا یکه تگی چرم قاپلنگن جراب اوستیگه مسح قیلماق جائز دیر. قتیغ بولیب هم یوریشیده قویگه توشمه گن جراب اوستیگه مسح قیلماق جائز دیر.

مسیلر، بی طهارتلیگی نینگ ایاغلرگه اوتیشیگه مانع بولماقده دیر. ایاغلر یوییلگندن کین مسیلرنی کیماق و بوندن کین طهارت آماق جائز دیر.

مسح، مسیلرنینگ اوستیگه قیلینه دی. مسیلرنینگ تگیگه، مسح قیلنمه یدی. سنت اوزره مسح قیلماق اوچون، راست قول نینگ هول بیش برماغینی، راست مسی اوستیگه، چپ قول نینگ برماغلری هم، چپ مسی اوستیگه بوی اوزونلیگی چه یاپیشتریلیب، ایاغ برماغلری اوستیگه کیلگن اوچیدن، ایاغگه توغری تارتیله دی. قول ایه لری مسیگه تیگدیریلمه یدی. مسح نینگ اوچ قول برماغی اینیده و بوییده بولیشی فرضدیر.

مسح، قول نینگ تش طرفی بیلن جائز بولسه هم، ایچ قسملری بیلن قیلماق سنتدیر. هول اوت اوستیده یوریب ویا یامغیر بیلن، مسیلرنینگ اوستی هول بولسه مسح یریگه اوته دی.

مسی اوستیگه مسح مدتی، مقیم بولگن اوچون، بیگیمه تورت ساعتدیر. مسافر اوچون، اوچ کون اوچ کیچه، یعنی بیتمیش ایکی ساعتدیر. بو مدت مسینی کییگنی زمان ایمس، مسینی کیگندن کین، طهارتی سینگنی زمان باشله یدی. مسیلی کیشی، طهارتی سینگندن کین بیگیمه تورت ساعت اوتمسدن سفرگه چیقسه، بو مسیلرگه اوچ کون و کیچه مسح قیله آله دی. مسافرلیک پیتیده مقیم بولسه، بیگیمه تورت ساعت اوتگن بولسه، مسیلرنی چیقرب، ایاغلرنی یویب طهارت آله دی.

ایاغ نینگ اوچ برماغی سیغه دیگنچه یریغی بولگن مسی اوستیگه مسح قیلماق جائز ایمس. یریغ، بوندن آز بولسه، مسح جائز بوله دی. بیر مسی نینگ بیر نیچه

یبریده، کیچیک یرتیغلر بار بولسه بولر ییغیلگنیده، اوچ برماغچه بولسه، بونگه مسح قیلماق جائز بولمه یدی. بیر مسیده ایکی برماغ، بیبانکی مسیده هم ایکی ویا بیر برماغ کوريله دیگنچه یرتیغ بار بولسه، بولرگه مسح قیلینه آله دی. مسح جائز بولمه گن یرتیغ، اوچ برماغ نینگ اوچی ایمس، اوچ برماغ نینگ همه سی کوريله دیگنچه دیر.

۲- یاره و پانسماں اوستیگه مسح:

یاره نینگ، چیقان نینگ، تیریده گی چتلق و یاریقلرنینگ اوستیگه ویا ایچیگه قوییلگن ملحم، پخته، فیله، گاز داکه سی، یاره باندی، پانسماں باغی دیک نرسه لرنینگ ایشیلیشی، چیقریلیشی یاره گه ضرر بیرسه اوستیگه مسح قیلینه دی. عذر صاحبی بولگن، خواهله گنی زمان طهارت آله دی. آلینگن طهارت بیلن خواهله گنیچه فرض و نفل اوقیدی و قرآن کریم اوقیدی. نماز وقتی چیقگنیده طهارتی سینگن بوله دی. هر نماز وقتی کیرگندن کین، تازه طهارت آلیب، بو وقت چیقگنگه چه هر عبادتنی قیله دی.

عذر صاحبی بوله آماق اوچون، طهارتنی سیندیرگن نرسه نینگ دوام اوزره موجود بولیشی لازمدیر. یعنی، قیسی بیر نماز وقتی ایچیده، طهارت آلیب یکه فرضنی اوقیه دیگنچه بیر زمان طهارتلی قاله آله گن کیشی، عذر صاحبی بوله دی. عذر صاحبی نینگ عذری، کین کی هر نماز وقتیده بیر دفعه، آزگینه آفسه، عذر دوام ایتپادی قبول قیلینه دی.

غُسل

نمازنینگ توغری بولیشی اوچون، طهارت نینگ و غسل نینگ توغری بولیشی لازمدیر. جُنْب بولگن هر عیال نینگ و ایرکک نینگ، حیض [آیاشی] دن و نفاسدن قوتیلگن عیالرنینگ، نماز وقتی نینگ آخریده او نمازنی اوقیه دیگنچه زمان قالگنیده، غسل طهارتی آلیشی فرضدیر. جنب بولماق، جماع [جنسی مناسبت] و احتلام [توشده شیطان الدیشی] بیلن بوله دی.

پیغمبریمیز "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" بویره دیر که: (غسل طهارتی آلیشگه تورگن بیر

کیشیگه، اوستیده گی قیل سانپچه [یعنی جوده کوپ] ثواب بیرپله دی. اوشنچه گناهی عفو بوله دی. جتته کی درجه سی بلند کیته دی. غسلی اوچون اونگه بیرپله دیکن ثواب، دنیاده بولگن هر نرسه دن خیرلی راغ بوله دی. الله تعالی، فرشته لرگه، بو بنده مگه قره نگلر! کیچه، ایرینمسدن توریب، منیم امریمنی اوپلب، جُنبلیکدن غسل قیلماقده. شاهد بولینگلر که، بو بنده م نینگ گناهلرینی عفو و مغفرت ایله دیم بوپیره دی.)

باشقه بیر حدیث شریفده، [کیرلنگینگیزده، تیز غسل طهارتی آلینگ! چونکه کراماً کاتبین فرشته لری، جنب یورینگن کیشیدن انجینه دی(رنجینه دی)] بوپیریلدی. امام غزالی "رحمة الله علیه" بوپیردی که: "بیر کیشی، توشیده منگه دیدی که، (بیر مقدار زمان جنب قالدیم. حاضر اوستیمگه علودن کویله ک کیدیردی. حلی هم علو ایچیده من). بیر حدیث شریفده هم، (عکس، کوچیک و جُنْب کیشی نینگ بولگنی اویگه رحمت فرشته لری کیرمه یدی) بوپیریلدی.

نماز اویگن و اوقیمه گن همه، بیر نماز وقتینی جنب اوتکرسه، کوپ قتیغ عذاب کوره دی. سو بیلن یویلماق ممکن بولمه سه تیمم آلیش کیره ک. جنب بولگن کیشیلر شولرنی قیله آله یدی: ۱- هیچ بیر نمازنی اوقییه آله یدی. ۲- قرآن کریمگه و آیتلریگه قول سورتیه آله یدی. ۳- کعبه نی طواف قیله آله یدی. ۴- جامع و مسجدلرگه کیره آله یدی.

غسل نینگ فرضلری

حنفی مذهبیده غسل نینگ فرضلری اوچدیر:

- ۱- آغیزنینگ ایچینی یوماقدیر. آغیزنینگ ایچیده ایگنه اوچیچه هُول بولمه گن بیر قالسه، تیشلرنینگ اوستی و تیش چوقوری هول بولمه سه غسل بولمه یدی.
- ۲- بورون نینگ یوماقدیر. بورنیده گی قوروق کیر (چرک) نینگ تگیگه و آغیزده گی چینه لگن نان نینگ تگیگه سو اوقمه سه، غسل بولمه یدی. حنبلی مذهبیده، آغیز و بوروننی یوماق، طهارت آلیشده هم، غسلده هم فرضدیر. شافعی

مذهبیده هم، غسل قیلیشه نیت ایتماق فرضدیر.

۳- بدن نینگ هر بیرینی یوماقدیر. کیندیک ایچینی، بوروت، قاش و سقالنی و تگیده گی تیریلرنی و باشده گی ساچلرنی یوماق فرض دیر. تیرناغلرده، لب، کوز قیاغی ویا بدن نینگ قیسی بیر ییریده سو اوتکزمه گن ماده لر بولسه [تیرناغده رنگ ناخن بولسه]، غسل طهارتی آلینگن بولمه یدی. [طهارت و غسل آلیشده تیرناغده رنگ ناخننی قطعی صورتده پاکله ماق یعنی چیقرتماق لازمدیر].

غسل نینگ سنتلری

- ۱- اول قوللرنی یوماق.
- ۲- ادب ییرلرنی یوماق.
- ۳- همه بدننی نجاستدن پاکله ماق.
- ۴- غسلدن اول طهارت آماق، یوزنی یویشده، غسلگه نیت قیلماق. شافعی مذهبیده نیت قیلماق فرضدیر.

۵- همه بدننی، اوچ دفعه اوقه لب [قوت بیلن قول سورتیب] یوماق.

۶- همه بدننی یوگندن کین، ایکی ایاغینی یوماق.

غسل طهارتی قنده ی آینه دی؟

سنت اوزره غسل طهارتی، شونده ی آینه دی:

- ۱- اول، پاک بولسه لر هم، ایکی قولنی و عورت ییرینی و بدنیده نجاست (چتل لیک) بولگن ییرلرنی یویش کیره ک.
- ۲- کین، کامل بیر طهارت آلیش کیره ک، یوزینی یویشده غسلگه نیت قیلش کیره ک. ایاغلرنینگ تگیده سو بیغیلمه یاتگن بولسه، ایاغلرنی هم یویش کیره ک.
- ۳- کین همه بدنکه اوچ دفعه سو توکیش کیره ک. اول اوچ دفعه باشکه، کین راست شانگه، کین چپ شانگه توکیش کیره ک. هر توکیشده او طرف تمامی هول بولیشی کیره ک. بیرینچی توکیشده اوقه لش کیره ک [باستیریب قول

سورتیش کیره ک].

غسلده، بیر عضوگه توکیلگن سو، باشقه عضولرگه آقتیریلسه او بیرری هم پاکلنه دی. چونکه، غسلده همه بدن، بیر عضو حساب بوله دی. طهارت آلیشده بیر عضوگه توکیلگن سو بیلن باشقه عضو هول بولسه، یوییلگن حساب بوله یدی. غسل تمام بولگنیده، ینه طهارت آماق مکروه دیر. لیکن، غسل قیلیشده طهارت سینسه، دوباره آماق لازم بوله دی.

ایضاح (تولغی و قاپلمه تیشی بولگنلر)

حنفی مذهبیده، تیشلرنینگ آره سی و تیش چوقورلری هول بوله سه، غسل تمام بوله یدی. بونینگ اوچون، تیش قاپلتگنده و تولدیرگنده، غسل طهارتی صحیح بوله یدی. انسان جنابتلیکدن قوتیله آله یدی. طلا، نقره و نحس بوله گن باشقه ماده لردن قیلینگن قاپلمه و تولغیلرنینگ تگیگه سو کیرمه گنیده، حنفی مذهبی عالملری نینگ همه سیگه کوره، غسل طهارتی جائز بوله یدی.

طحطاوی، (مراقی الفلاح) حاشیه سی، توقسن آلتینچی صحیفه سیده و بوندن باشقه بونینگ ترجمه سی بولگن (نعمت اسلام) کتابیده شونده ی یازه دی: بیر حنفی نینگ، اوز مذهبیگه کوره قیله آله گنی بیر ایشنی قیله آلیشی اوچون، شافعی مذهبینی تقلید قیلیشیده بیر بأس (ضرر) یوقدیر. (البحر الرائق) و (النهر الفائق) کتابلریده هم بونده ی یازیلگندیر. اما، بو ایشنی قیلیشیده، او مذهب نینگ شرطلرینی هم بیرریگه کیلتیریشی لازم دیر. خراج، مشقت بولمسدن و شرطلرینی قیلمسدن تقلید ایتسه، بونگه (مُلَفَّق) دییه دی که، آسانلرنی جمع قیلوچی دیمکدیر. بو، جائز ایس.

اوز مذهبیده گی بیر فرضنی قیله آله گن کیشی نینگ، یکه بو فرضنی قیلیشی اوچون باشقه مذهبینی تقلید قیلیشی لازم دیر. اما، بو ایشنی قیلیشیده، تقلید قیلگنی مذهب نینگ شرطلرینی هم بیرریگه کیلتیریشی لازم دیر. قاپلمه و تولغی قیلدیگن حنفی مذهبیده گی بیر کیشی نینگ، مالکی ویا شافعی مذهبینی تقلید قیلیشی

اوچون، غسلده، طهارت آیشده و نمازده نیت قیلیشه، امام مالکی ویا امام شافعیگه تابع بولگینی یادگه کیلتیریشی کافی کیله دی. یعنی غسل طهارتینی آیشگه باشله ییشیده، (نیت ایتدیم غسل طهارتینی آیشگه و مالکی ویا شافعی مذهبیگه تابع بولیشگه) سوزینی قلبیدن اوتکزگن بیر کیشی نینگ، غسل طهارتی صحیح بوله دی. آغزیده قاپلمه ویا تیش تولغیسی بولگن حنفی مذهبیده گی بیر کیشی، بونده ی نیت قیلگنیده، غسل صحیح بوله دی. جنلیکدن قوتیله دی، پاک بوله دی. مالکی ویا شافعی مذهبینی تقلید قیلگنیده، طهارتی و نمازلی صحیح بوله دی. قاپلمه و تولغیسی بوله گنلرگه هم امام بوله آله دی.

شافعی مذهبینی تقلید قیلگن نینگ، امام آرقه سیده فاتحه سوره سینی اوقییشی، اوزی نینگ ویا باشقه سی نینگ سیوتینیگه یعنی ایکی طهارت سیندیریش عضولریگه قول ایه سی بیلن تیگسه و نکاح بیلن آیشی حرام بولگن اونسکیز عیالدن باشقه عیال نینگ جلدیگه جلدی تیگسه طهارت آیشی، طهارتده نیت قیلگن بولیشی و آز نجاستدن هم پرهیز قیلیشی لازمدیر. قرآن کریم توتده دیگنی زمان هم شافعی مذهبیگه کوره طهارتلی بولیشی لازمدیر. حنفی مذهبیده بولگن بیر مسافرنینگ، شافعی مذهبینی تقلید قیلیب، پیشین بیلن عصر و آقشام بیلن خفتن نمازلینی تقدیم و تأخیر قیلیب، بیرگه لیکده اوقییه آیشی اوچون، شافعی مذهبیگه کوره طهارتلی بولیشی لازمدیر.

عیالرنینگ حیض و نفاس حاللری

اونبیر تورلی غسل باردیر. بیشی فرض دیر. بولدردن ایکسی عیال نینگ حیض [آیاشی] و نفاسدن قوتیلگنیده غسل طهارتی آیشی دیر.

ابن عابدین (مَنْهَلُ الْوَارِدِین) اسمیده گی اثریده دییه دی که: هر مسلمان ایرکک نینگ و عیال نینگ علم حال اورگنیشی فرض بولگینی، فقه عالملری سوز بیرلیگی بیلن بیلدیردی. هر مسلمان عیال نینگ حیض و نفاس معلومات لرینی

اورگنیشی فرضدیر. هر مسلمان ایرکک نینگ اوپلنه دیگنی زمان، حیض و نفاس معلومات لرینی اورگنیشلری لازمیدیر. اوپلنگنیده، خانمیگه هم اورگنیشی کیره ک.

حیض، سکیز یاشینی خلاص قیلیب، توقیز یاشیگه باسگن و ساغلیغی بیریده بیر قیزدن ویا (عادت زمانی) آخرگی دقیقه سیدن اونبیش کون اوتگن عیالدن کیلگن و اینگ آز اوچ کون دوام قیلگن قانگه ایتیله دی. آقدن باشقه هر رنگه و تیره بولگنگه حیض قانی دیپله دی. بیر قیز، حیض کوریشگه باشله گنیده، بلاغت یاشیگه کیره دی و خاتین حکمیده بولیب، دین نینگ امر و نھیلردن مسئول بوله دی. قان کوریلگنی لحظه دن، قطع بولگنی کونگه چه بولگن کونلرینگ سانینگه "عادت زمانی" دیپله دی. بو زمان نینگ اینگ آز اوچ، اینگ کوپی اون کوندیر. هر عیال نینگ اوز عادتی نینگ کون سانینی و ساعتینی بیلیشی لازمیدیر. سکیز یاشینی تکمیل قیلگن قیزگه، آنه سی نینگ، آنه سی بولمه سه، بی بی لری نینگ، آپه لری نینگ، عمه و خاله لری نینگ حیض و نفاس علمینی بیلدیریشلری فرضدیر.

نفاس، لوخسه دهمکدیر. عیالدن، ولادتدن کین کیلگن قانگه دیپله دی. بو قان نینگ اینگ آز مدتی یوقدیر. قان قطع بولگنیده درحال غسل طهارتی آیش کیره ک. اینگ کوپ زمانی قیرق کوندیر. قیرق کون تمام بولگنیده، قان قطع بولمه سه هم، غسل قیلیب، نمازگه باشله یدی. قیرق کوندن کین کیلگن قان، استحاضه، (یعنی عذر) بوله دی. عیالرنینگ نفاس (لوخسه لیک) کونلرینی هم یاد قیلیشلری لازمیدیر.

استحاضه [عذر قانی]، اوچ کوندن، یعنی بیتمیش ایکی ساعتدن بیش دقیقه هم آز بولگن و ینگه باشله گن اوچون اون کوندن کوپ طول تارتگن و ینگه بولمه گنلردن عادت دن کوپ بولیب، اون کونینی هم آشگن و حامله دار، ایلیک بیش یاشینی اوتگن (آپسه) عیاللردن، توقیز یاشیدن کیچیک قیزلردن کیلگن قانلرگه دیپله دی. بو قان کسل لیک اشارتی دیر. اوزون زمان آقیشی خطرلی بولیب، دوکتورگه مراجعت قیلماق لازمیدیر.

استحاضه کونلریده بولگن عیال، تیز تیز بورنی قانه گن کیشی دیک بولیب، بو حالده نماز اوقییه آله دی و روزه توته آله دی.

حیض و نفاس حالی پیتیده عیال، نماز اوقییه آله یدی و روزه توته آله یدی. تلاوت و شکر سجده سی قیله آله یدی. قرآن کریمگه تماس قیله آله یدی. جامع و مسجدگه کیره آله یدی، کعبه نی طواف قیله آله یدی. وطیده بوله آله یدی، [ایریگه یقین بوله آله یدی]. پاکلنگنیده، روزه لری نینگ قضا سینی توته دی، نماز لری نینگ قضا سینی اوقیمه یدی. عیال نینگ، حیض نینگ باشله گنینی ایریگه بیلدیریشی لازم دیر. پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" (حیض نینگ باشله گنینی و خلاص بولگنینی ایریدن سقله گن عیال ملعون دیر) بویردیلر. حیض و نفاس قطع بولگنیده، درحال غسل قیلیب یویلماق فرض دیر. الله تعالی نینگ امریدیر.

نکاح نینگ کیتیشیگه، یعنی طلاق بولیشیگه سبب بولگن کوپ سوز باردیر. ایمان نینگ کیتیشیدن قورقه دیگن دیک، نکاح نینگ کیتیشیدن هم کوپ قورقماق لازم دیر. (تام علم حال) ۵۸۵. نجی صحیفه گه قره نگلر!

حق تعالی، انتقامینی ینه بنده بیلن آله دی.

بیلمه گن (علم لدنی)، انی بنده ایتدی فکر قیله دی.

جمله نرسه خالق نینگ دیر، بنده بیلن ایشلنه دی.

امر باری بولمه گنیده، فکر قیلمه بیر چوب قیلمیرله یدی!

تیمم

تیمم، توپراق بیلن پاکلنماق دیمکدیر. طهارت آماق و یا غسل قیلماق اوچون، سو تاپیلمه سه و یا سو بولگنی حالده استعمال قیلینیشی ممکن بولمه گن وضعیترده، پاک توپراق، چگه، چونه و تاش دیک توپراق جنسیدن پاک بیر نرسه بیلن حنفیده وقت کیرمسدن آلدین هم تیمم آینه دی. بییانکی اوچ مذهبه، وقت کیرمسدن آلدین جائز ایمس.

تیمم، طہارت و غسل اوچون بیر آسانلیک دیر. دینیمیزده، توپراق بیلن تیمم هم، سو بیلن پاکلنماق دی دیر. دینیمیز بیر کوپ کیرلی لیک نینگ توپراق بیلن پاکلنه آیشینی آچیقچه بیلدیرماقده دیر.

تیممنی کیره کلی قیلگن باشلیجه حاللر شولر دیر:

۱- طہارت و غسل اوچون پاک سو تاپه آمس لیک (شهرده هر زمان سو آخترماق فرضدیر).

۲- سو استعمال قیلیشگه مانع بولگن کسل لیک، سو استعمال قیلگنیده سووغدن اولماق ویا کسل بولماق خطری بولماق.

۳- سونینگ یانیده دشمن ویا وحشی، زهرلی حیوان بولماق.

۴- زندانده بولیب، سو استعمال قیله آمس لیک.

۵- اولیم بیلن تهدید قیلینماق.

۶- مسافر بولیب، یانیده ایچمه سویدن اضافه سو بولمس لیک.

۷- قودوقدن سو چیقرماق امکانی بولمس لیک.

تیمم نینگ فرضلری

تیمم نینگ فرضی اوچ دیر:

۱- جنابتدن پاکلنماق اوچون ویا بی طہارتلیکدن پاکلنماق اوچون نیت قیلماقدیر. بی طہارت بیر کیشی، طلبه سیگه کورستماق اوچون تیمم آلسه، بونینگ بیلن نماز اوقییه آلمه یدی.

۲- ایکی قول نینگ ایچینی پاک توپراقگه سورتیب، یوزنینگ همه سینی مسح قیلماق.

۳- قوللرنی پاک توپراقگه اوریب، اول راست و کین چپ بازونی مسح قیلماق. تیمم نینگ فرضی ایکی دیر، دیگنلر هم باردیر. ایکینچی و اوچینچی فرضنی بیر فرض شکیلده ایتماقده دیرلر. ایکی شکلی هم توغری دیر.

تیمم نینگ ستلری

- ۱- بسم الله بیلن باشله ماق.
- ۲- توپراقگه آوچ نینگ ایچینی قویماق.
- ۳- آووچلرنی توپراق اوستیده ایلگری و کینگه تارتماق.
- ۴- آووچده توپراق بار بولسه، توپراق قالمه گنیگه چه، ایکی قولنی، باش برماغلری بیلن بیربیریگه اورماق.
- ۵- قوللرنی توپراقگه قوییشیده برماغلرنی آچماق.
- ۶- اولایوزنی، کیین راست بازونی، کیین چپ بازونی مسح قیلماق.
- ۷- طهارت آله دیگن دیک، تیز قیلماق.
- ۸- بازولرده و یوزده مسح قیلینمه گن بیر قالمس لیک.
- ۹- تیممدن اول، امید قیلگنی بیرده سو آخترماق.
- ۱۰- قوللرنی، توپراقگه اوریب، قوت بیلن قویماق.
- ۱۱- بازولرنی، یوقاریده بیان قیلینگن شکیلده مسح قیلماق.
- ۱۲- برماغلرنینگ آره سینی مسح قیلماق و بونینگ قیلیشیده اوزیگنی اوینه تماق.

تیممده شولرگه دقت قیلش کیره ک

- ۱- بی طهارت بیر کیشی طلبه سیگه کورستماق اوچون، تیمم آلسه، بونینگ بیلن نماز اوقییه آلمه یدی.
- ۲- تیمم بیلن نماز اوقییه آلماق اوچون، یکه تیممگه نیت قیلماق کافی کیلمه یدی. نماز اوچون هم نیت قیلماق لازمدیر.
- ۳- بیر توپراقدن بیر نیچه کیشی تیمم آلاله دی. چونکه، تیمم آلینگن توپراق و اوخششلری مستعمل بولمه یدی. تیممدن کیین قولدن، یوزدن توکیلگن چنگ مستعمل دیر.
- ۴- شافعی و حنبلیده تیمم یکه توپراق بیلن آینه دی. بییانکی مذهبلرده

[حنفی و مالکیده]، توپراق جنسیدن بولگن هر پاک نرسه بیلن، اوستیده بولریننگ چنگی بولمه سه هم، تیمم آینه دی. یانیب کُل بولگن ویا ایسیغده ایریه الگن نرسه لر، توپراق جنسیدن ایمس. او حالده، درخت، اوت، تخته، تیمیر، برنج، یاغلی رنگ سواغلی دیوار، مس، طلا، شیشه بیلن تیمم آینه آله یدی. چگه بیلن بوله دی. مروارید، مرجان بیلن بولمه یدی. چونه و گج بیلن یوییلگن مرمر، سیمیت، بی سیر فیانس، بی سیر چینی سفال بیلن، لای بیلن بوله دی. یکه لای بار بولسه، سویی یریمدن آز بولسه، بونینگ بیلن تیمم آینه دی.

۵- بیر تیمم بیلن تورلی نماز اوقیماق جائز دیر.

۶- مسافر، ایکی کیلومتردن آز اوزاقده سو تاپیله آیشینی نشانه لر بیلن ویا عاقل، بالغ و عادل بیر مسلمان نینگ خبر بیریشی بیلن، کوپ گمان قیلگنی زمان، هر طرفگه توغری ایکی یوز متر کیتیب ویا بیرینی یوباریب آختیشی فرض بوله دی. کوپ گمان قیلمه سه، سونی آختیشی لازم بولمه یدی.

۷- بیر کیشی، سونی سوره مسدن تیمم آلیب، نمازگه توخته سه، کیین یانیده بولگن عادل بیر کیشیدن، سو بارلیگینی خبر آله، طهارت آلیب، نمازینی دوباره اوقیدی.

۸- ایکی کیلومتردن اوزاقده سو بارلیگیده، تیمم بیلن نماز اوقیماق جائز دیر.

۹- نرسه سی آره سیده سو بارلیگینی یاددن چیقرگن کیشی، شهرده، قشلاقده بولمه سه، تیمم بیلن نماز اوقییه آله دی.

۱۰- سونینگ خلاص بولگننی فکر قیلگن کیشی، نمازدن کیین سویینی

کورسه، تیمم بیلن اوقیگنی نمازینی دوباره اوقیدی.

۱۱- مسافریننگ، یانیده بولگنلردن سو ایسته یشی واجبدیر. سو بیرمه سه

لر، تیمم بیلن اوقیدی. رفیقی سونی، بازارده گی نرخیکه ساتسه، اضافه پولی بولگن مسافریننگ آیشی لازمدیر. ایگه سی، سونی غبن فاحش بیلن [نرخینی کوپ اوستیده] ساتسه، تیمم بیلن اوقییشی جائز دیر. بازار نرخیکه آله دیگن اضافه پولی

بولمه سه، ینه تیمم آله دی.

۱۲- چولده، یولدرده ایچماق اوچون قوییلگن سو بارلیگیده، تیمم آینه آله دی.

۱۳- سو آز بولسه، جنب بولگن کیشی نینگ، حیضلی عیالدن، بی طهارتدن و میتدن اول یویلیشی لازمدیر. سونینگ ایگه سی باشقه لریدن اول یویله دی. ایگه لری علیحده علیحده بولگن سولر، بیر یرگه کیلتیریلگنیده، اول میت یویله دی.

۱۴- جنب بیر کیشی، تیمم آلگندن کین، طهارتی سینسه، جنب بولمه یدی. آز سو بار بولسه، یکه طهارت آله دی.

۱۵- جنب کیشی نینگ بدن سطحی نینگ یرمیدن کوی یاره ویا چیچک، قیزیل دیک بولسه تیمم آله دی. تیرسی نینگ کوی سالم بولسه و یاره لی قسملرینی هول قیلمسدن یویلیشی ممکن بولسه، غسل قیله دی. یاره لی قسملرینی هول قیلمسدن یویله آله سه ینه تیمم آله دی.

تیمم قنده ی آینه دی؟

۱- اول جنبلیکدن ویا بی طهارتلیکدن پاکلنماق اوچون نیت قیلینه دی.

تیمم بیلن نماز اوقییه آماق اوچون، یکه تیممگه نیت قیلماق کافی کیلمه یدی. عبادت بولگن باشقه بیر نرسه نی، مثلاً، جنازه نمازی اوقیماق اوچون، سجده تلاوت قیلماق اوچون ویا طهارت اوچون ویا غسل اوچون تیمم آلیشگه نیت لازمدیر.

تیممگه نیت قیلیشه، طهارت بیلن غسلنی جدا قیلیشگه کیره ک یوق دیر. طهارت اوچون نیت قیلماق بیلن، جنابتدن هم پاک بوله دی. جنابتدن پاکلنیشگه نیت قیلینگن تیمم بیلن نماز اوقیله آله دی. طهارت اوچون ایکینچی تیممگه کیره ک یوقدیر.

۲- ایکی بازو تیرسکلریدن یوقاری شیمه لگن شکیلده، ایکی قول نینگ ایچینی پاک تورپراقگه، تاشگه، تورپاق ویا چونه سواغلی دیوارگه سورتیب، اینگ آز اوچ برماغنی تیگماق اوزره، ایکی آووجی بیلن یوزنی بیر دفعه مسح قیلماق، یعنی سیغه ماق. قولنی، یوزی نینگ ایگنه اوچیچه یریکه تیگمه سه، تیمم آلینگن بولمه یدی.

یوزنی کامل مسح قیله آماق اوچون، آووچلر آچیق و تورت برماغ بیریرلریگه یاپیشیغ و ایکی قول نینگ، ایکسی بیر آره ده اوزون برماغلری نینگ اوچلری بیریرلریگه تیگگن شکیلده، آووچ ایچلرینی ساچ قیرقیمیگه قویب، منه کگه توغری آهسته آهسته توشیرله دی. برماغلر افقی وضعیتده پیشانه نی، کوز قپاقلرینی، بورون نینگ ایکی یانینی و لبلرنینگ اوستلرینی و منه ک نینگ یوز قسمینی یخشیلب مسح قیلش کیره ک. بو ائنده آووچ ایچلری هم یوزلرنی مسح قیله دی.

۳- ایکی آووچنی ینه توپراقگه سورتیب، بیریریگه اوریب، چنگ و توپراقنی قاقگندن کین، اول چپ قول نینگ تورت برماغی ایچی بیلن، راست بازونینگ تگ یوزینی، برماغ اوچیدن تیرسکگه توغری مسح قیلش کین، بازونینگ ایچ یوزینی، چپ آووچ ایچی بیلن، تیرسکدن آووچگه چه مسح قیلماق و کین چپ باش برماغ ایچی بیلن، راست باش برماغ تشینی مسح قیلماق دیر. اوزیکنی چیقماق لازمدیر. کین، ینه بونده ی راست قول بیلن، چپ بازومسح بولینه دی. قول ایه سینی توپراقگه سورتماق لازمدیر. توپراق نینگ، چنگ نینگ قولده قالیشی لازم ایس. طهارت و غسل اوچون تیمم عینی دیر.

تیممنی بوزه دیگن نرسه لر

تیممنی کیره کلی قیلگن عذر حالی اورته دن کوتریلگنیده، سو تاپیلگنیده، طهارتنی و غسلنی بوزه دیگن حالرده، تیمم هم بوزیله دی.

طهارت نینگ، غسل نینگ و تیمم نینگ فایده لری

عبادت مقصدی بیلن قیلینگن هر ایکی پاکلیک، بدن ساغلیغیمیز اوچون جوده کوپ فایده لرنی حاصل قیلماقده دیر. بدنی فایده لری نینگ یانیده، روح ساغلیغی جهتیدن هم فایده سی کوپدیر. تثیت قیلینگن بی حد فایده لریدن بعضیلرینی شونده ی قطارلب بيله میز:

۱- کونلیک حیاتیتمیزده، قوللریمیزنینگ تیگمه گنی بیر، اومه گنی [یوقیشمه

گنی] میکروب قلمه یدی. انه طهارت آیشده، قول، یوز و ایاغلرنی یوماق، جلد کسل لیکلری و التهابلری اوچون اینگ یخشی بیر اسره ش دیر. میکروبلر، طفیلی باکتریلری نینگ بعضیلری بدنکه پوست یولی بیلن داخل بوله دیلر.

۲- تنفس سیستمینینگ نگهبان لیگینی قیلگن بوروننی یوماق بیلن، چنگ و میکروب ییغیندیلری نینگ بدنکه کیریشلری نینگ اونگی آیینگ بولماقده دیر.

۳- یوزنینگ یویلیشی، جلدنی قوتلنتیره دی، باشده گی آغیرلیکنی و آرغینلیکنی یینگیل قیله دی. رگلرنی و عصبلرنی حرکتکه کیلتیره دی. دواملی طهارت آکنلرنینگ، قریسه لر هم یوزلریده گی چیراییلی لیکلری نینگ کیتمه ییشی بو یوزدن دیر.

۴- جُنبلیکه سبب بولگن حالدرده بویوک بیر انرژی صرف قیلینماقده، قلب و دوره سرعتی آشماقده، تنفس سریع بولماقده دیر. بدن نینگ بی حد ایشله شی بیلن هم آرغینلیک، فیصله لیک، سُستلیک و بی جانلیک حس قیلینماقده، عمومیت بیلن ذهنی فعالیتلر بولگینچه آهسته بولماقده دیر. غسل بیلن بدن ایسکی زنده لیگینی آله دی. بدننی معین فصللر بیلن دواملی یوماق، محافظ حکیم لیک جهتیدن فوق العاده مهم دیر.

۵- بدنیمیزنینگ نورمالده بیر ستاتیک الکتریک تعادلی باردیر. بدن ساغلیغی بو الکتریکسل تعادل بیلن یقیندن علاقه لی دیر. بو تعادل، روانی فشارلر، اقلیم شرطلری، کیم نرسه لری، حیات و ایش ییرلری و بو آره ده غسلنی کیره کلی قیلگن حاللر بیلن بوزیله دی. بو الکتریکسل یوک، غضب حالیده نورمال نینگ تورت برابریکه، غسلنی کیره کلی قیلگن حالدرده ۱۲ برابریکه چیقماقده دیر. کونیمیزده " قیزیل اوته سی " (انفرا-روژه) شعاعلر بیلن تش پوست نینگ مخصوص عکسلری آیینگ، بو عکسلرده جنسی مناسبتدن کیین، بدن نینگ همه سطحی نینگ اضافه ستاتیک الکتریک طبقه سی بیلن یاییلگنی تثبیت قیلینگن دیر. بو طبقه، پوست نینگ آکسیژن آلیب بیریشیکه مانع بولگنی دیک، جلدنینگ رنگی نینگ

بوزیلیشیکه و تیز قیریشیشیکه سبب بوله دی. بو وضعیتدن قوتیلماق اوچون بدن نینگ ایگنه اوچیچه ییری هم قالمه ی دیگن شکیلده تماماً یوییلیشی کیره ک بوله دی. بو سبب بیلن سو ذره لری، منفی الکتریک فشارینی آلیب، بدننی توپراقله ماقده و ینگیدن نورمالگه تبدیل قیلماقده. بو لحاظدن غسل، طبی جهتدن هم قطعی صورتده قیلینیشی لازم بولگن بیر پاکلیک دیر.

۶- طهارت و غسل طهارتی نینگ، دوره سیستمیده هم مثبت تأثیرلری بولماقده دیر. رگلرده گی قتیغلیشیش و تارلشیشنی اونگینی آله دی. طهارتده موضعی بیر آگاه لنتیریش باردیر. لنف سیستمی، اینگ مهم مرکزلیدن ییری بولگن بورون آرقه سی و بادمجیکلر [بادمچه بیزلر] یوییلیب آگاه لنتیریلماقده دیر. بوندن باشقه گردن و یانلری نینگ یوییلیشی هم، لنف سیستمیکه تأثیر قیله دی. طهارت و غسل بیلن آسانلشگن لنف دوره سی یاردمی بیلن، لنفوسیت دییگن اوریشچی حجره لر بدننی ضررلی عنصرلردن اسره ی دیلر و بدن مقاومتینی کویلتیره دیلر.

۷- سو تاپیلمه گنی زمان توپراق بیلن آلینگن تیمم هم بویوک اندازه ده بدنده گی ستاتیک الکتریکنی یوق قیلماقده دیر.

۲- نجاستدن طهارت

بدنده، کویله ک ده و نماز اوقییه دیگن یرده نجاست، چتل لیک بولمس لیک دیر. قرص، باشلیک، صله، مسی و نالین هم کویله ک دن حساب بوله دی. گردنگه اوره لگن گردن پیچ نینگ آسیلگن قسمی، نماز اوقیگن بیلن بیرگه لیکده حرکت قیلگنی اوچون کویله ک حساب بوله دی و بو ییری پاک بولمه سه، نماز قبول بولمه یدی. گیلیم نینگ، باسگنی و باشینی قویگنی ییری پاک بولگنیده، باشقه یریده نجاست بولسه، نماز قبول بولینه دی. چونکه فرش، گردن پیچ دیک بدنکه متصل ایمس. اما آغزی محکم بوتل ایچیده، ادرار تاشیگن نینگ نمازی جائز بولمه یدی. چونکه، بوتل بول نینگ اورتیه گه کیلگنی یر ایمس. [بوندن توشینیله دی که، کیسه سیده آغزی محکم کولونیا، ایتیل

الکول، تتوردیوت بوتلی و یا محکم قطیده گی قانلی دستمال، نجس لته بارلیگیده نماز اوقیماق جائز ایمس. [ایکی ایاغ نینگ باسگنی و سجده قیلگنی بیرنینگ پاک بولیشی لازمدیر. نجاست اوستیگه یاییغ لته، شیشه، نیلون اوستیگه نماز قبول بوله دی. سجده ده ایته ک لری قوروق نجاستگه تیگسه، ضرری بوله یدی.

تیریده، کویله ک ده، نماز اوقیلگن بیرده، (درهم مقداری) ویا کوپراغ غلیظ نجاست بوله سه، نماز قبول بولسه هم، درهم مقداری بولسه، تحریماً مکروه بوله دی و یوماق واجب بوله دی. درهمدن کوپ بولسه، یوماق فرض بوله دی. آز بولسه سنتدیر. شراب نینگ قطره سینی هم یوماق فرضدیر. امامینگه [امام ابو یوسف و امام محمدگه] کوره و بیانکی اوچ مذهبده [مالکی، شافعی و حنبلیده] غلیظ نجاستلرنینگ همه سی نینگ ذره سینی هم یوماق فرضدیر. نجاست مقداری، یوقیشگنی زمان ایمس، نمازگه توخته یشیده بولگن مقداری دیر.

درهم مقداری، قتیغ نجاستلرده، بیر مثقال، یعنی تورت گرام و سکسن سانتی گرام آغیرلیک دیر. آقوچی نجاستلرده، آچیق قول ایه سیده گی سونینگ یوزی کینگلیگی چه سطحی دیر. بیر مثقالدن آز بولگن قتیغ نجاست کویله ک نینگ، آووج ایچیدن وسیع راغ یوزیگه یاییلگنیده نمازگه مانع بوله یدی.

نجاست ایکی تورلی دیر:

۱- غلیظ نجاست: انساندن چیقگنیده، طهارت ویا غسلگه سبب بولگن هر نرسه، گوشتی ییلمه گن حیوانلرنینگ، (کورشیپه لک تشقیری) و بچه لری نینگ یوزیلگن، دباغلمه گن [ایشلنمه گن] پوستی، گوشتی، چتلیگی و بولی، انسان نینگ و همه حیوانلرنینگ قانی و شراب، لاش، دونغر گوشتی و کتک حیوانلری نینگ چتل لیگی و یوک حیوانلری نینگ، قوی و ایچکی (گیچی) نینگ نجاستلری، غلیظ دیر.

۲- خفیف نجاست: خفیف بولگن نجاستلردن، بیر عضوگه و کویله ک نینگ بیر قسمیگه یوقیشگنیده، بو قسم ویا عضو نینگ تورتده بیرپچه سی نمازگه ضرر بیرمه

یدی. گوشتی بیلگن تورت ایاغلی حیوانلرنینگ بولی و گوشتی بیلمه گن قوشلرنینگ چتل لیگی خفیف دیر. کپتر، چومچیق و اوخششلیری دیک گوشتی بیلگن قوشلرنینگ چتل لیگی پاکدیر.

شراب نینگ، ایمیقنیشی [تامدیریشی] بیلن قولگه کیلتیریلگن راقی و ایتیل الکول غلیظ نجاست بولیب، ایچیلیشی شراب دیک حرامدیر. نماز اوقیشیده، قان، ایتیل الکول و الکوللی ایچیملیکلر، کویله ک دن و جلددن یویلیب پاکلنیشی کیره ک. اوچماق بیلن پاک بوله یدی. بولر بولینگن بوتل و اوخششلرنی کیسه دن چیقیریش کیره ک.

نجاست، هر پاک سو بیلن، طهارت و غسل قیلینگن سو بیلن، سرکه و گل سویی دیک آقوچی مایعلر بیلن پاکلنه دی. طهارتده، غسلده استعمال بولگن سوگه (مستعمل سو) دییله دی. بو سو پاکدیر. لیکن، حدثنی پاکلاوچی ایمس. بونینگ بیلن نجاست پاک بوله دی. لیکن، طهارت آینمه یدی و غسل قیلینمه یدی.

استنجاء: اونگدن و آرقه دن نجاست چیقگنیده، بو بیرلرنی پاک قیلیشگه استنجاء دییله دی. استنجاء سنت مؤکده دیر. یعنی بیت الخلاده طهارت سینگندن کین، ایرکک و عیال نینگ، تاش بیلن ویا سو بیلن، اونگینی و آرقه سینی پاکلب ادرار و چتل لیک قویلمه بیسی سنتدیر. لیکن، باشقه سی نینگ یانیده عورت بیرینی آچمسدن سو بیلن استنجاء قیله آله سه، چتللیک کوپ بولسه هم، سو بیلن استنجاءدن صرف نظر بوله دی. عورت بیرینی آچمه یدی. نمازنی اونده ی اوقیدی. آچسه فاسق بوله دی. حرام ایشله گن بوله دی. خلوت بیر بیر تاپگنیده سو بیلن استنجاء قیله دی و نمازنی دوباره اوقیدی. چونکه، بیر امرنی قیلماق، بیر حرامنی ایشلشیگه سبب بولسه، حرامنی ایشله مس لیک اوچون، او امر [تأخیر ایتیله دی ویا] ترک ایتیله دی، قیلینمه یدی.

استخوان، طعام، کود، خشت، گلدان و شیشه پارچه لری، کومور، حیوان یممی و باشقه سی نینگ مالی بیلن و محترم، یعنی پول قیله دیگن نرسه لر، مثلاً

ایپک بیلن، مسجدهدن چپیلگن نرسه لر بیلن، زمزم سویی بیلن، برگ بیلن، کاغذ بیلن استنجاء تحریماً مکروه دیر. بوش کاغذگه هم حرمت لازم دیر. محترم بوله گن اسملر، دینگه یره مه گن خطرلر بولگن کاغذلر و اخبار بیلن استنجاء جائز دیر. اما اسلام حرفلری بیلن یازیلگن هیچ بیر کاغذ بیلن استنجاء قیلینمه یدی. اونگنی و آرقه نی قبله گه بوریب و ایاغده و بی عذر یلغاچ طهارت سیندیرماق مکروه دیر. ادرار ییغیلگن یرده غسل جائز ایمس. لیکن، بول آقیب کیته دی، ییغیلمه سه، بولر جائز بوله دی. استنجاءده استعمال بولگن سو نجس بوله دی. کویله ک گه سچرتمه یش کیره ک. بونینگ اوچون استنجاء قیلیشه، عورت یرینی آچماق، خلوت یرده قیلماق لازم دیر. نل باشیده، قولینی نیکری نینگ ایچیگه سوقیب، ادرار یرینی آووچده گی سوگه سورتیب یوماق بیلن استنجاء بوله یدی. ادرار تامچیسی یوقیشگیده، آووچده گی سو نجس بوله دی و تامگنی اوست باش، نیکر نجس بوله دی. بو سونینگ تامگنی یرلرنینگ ییغیندیسی آووچ ایچیدن کوپ بولسه، نماز قبول بوله یدی.

استبراء: ایرککلرنینگ یوریب، یوته لیب ویا چپ طرفگه یاتیب (استبراء) قیلیشی، یعنی ادرار یولیده تامچیلر قویلمه یشی واجب دیر. ادرار تامچیسی قالمه گنیگه قناعت کیلمسدن طهارت آله یش کیره ک. بیر تامچی سیزسه، هم طهارت سینه دی، همده اوست باش کیرلنه دی. نیکرگه آووچ ایچیدن آز سیزسه، طهارت آلیب اوقیگنی نماز مکروه بوله دی. کوپ سیزسه، نماز قبول بوله یدی. استبراءده قیینچیلیک تارتکنلر، ارپه چه نباتی پخته فیلته سینی ادرار تیشیگیگه قوییشی کیره ک. سیزگن ادرارنی پخته ایمه دی. یکه پخته نینگ اوچی نینگ تشقرده قالمه یشی لازم دیر.

۳- ستر عورت

(عورت محلی و عیالرنینگ یاپیلیشلری):

بیر کیشی نینگ آچیشی، باشقه سیگه کورستیشی و باشقه سی نینگ قره یشی حرام بولگن یرلریگه (عورت محلی) دیله دی. ایرککلرنینگ عورت محلی

کیندیکن، تیزه تگیگه چه دیر. تیزه عورت دیر. بو ییرلری آچیق لیک بیتیده اوقیلگن نماز قبول بولمه یدی. نماز اوقیشده، بدن نینگ باشقه قسملرینی (بازولرنی، باشنی) یایماق، (حراب کییماق) ایرککلرگه سنتدیر. بو ییرلری آچیق نماز اوقیشلری مکروه دیر. عیالرنینگ آوچ ایچلریدن و یوزلریدن باشقه هر ییرلری، قوللری نینگ اوستی، ساچلری و ایاغلری تورت مذهبه هم عورت دیر. بونینگ اوچون عیاللرگه (عورت) دییلگن دیر. [قوللر نینگ اوستی عورت ایمس دیگن ارزشلی کتابلر کوپ دیر. بولرگه کوره، عیاللر نینگ بیله ک لریگه چه قوللری نینگ اوستی آچیق اوقیشلری جائز بوله دی. لیکن، کتابلر نینگ همه سیگه تابع بولگن بولماق اوچون، عیاللر نینگ قوللری یاپیله دیگنچه اوزون یینگی نمازلیک ویا کینگ قرص بیلن قوللری یایغ شکیده اوقیشلری، یخشیراغ بوله دی.] بو ییرلرینی یاپیشی فرض دیر. عورت عضولریدن هر قیسی بیری نینگ تورتده بیرسی، بیر رکن آچیق قالسه، نماز بوزیله دی. آزی آچیلسه بوزیلمه یدی. نمازی مکروه بوله دی. نازک بولیب، ایچیده گی عضونینگ شکلی ویا رنگی کوریلگن تکه، یوق دیمکدیر.

عیالرنینگ، نماز تشقری سیده، یکه لیکده، تیزه و کیندیک آره سینی یاپیشی فرض بولیب، بیلینی و قرنینی یاپیشی واجب، باشقه ییرلرینی یاپیشی ادبیر. رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بویزه دیلر که: (نامحرم عیالگه شهوت بیلن قره گن بیر کیشی نینگ کوزلری علو بیلن تولدیریلیب، دوزخگه داخل قیلینه دی. نامحرم عیال بیلن قول بیریب کوریشگن نینگ قوللری گردن آرقه سیدن باغلیب، دوزخگه چیپله دی. نامحرم عیال بیلن بی کیره ک بیرگه شهوت بیلن گپلشگنلر، هر کلمه سی اوچون بیر مینگ ییل دوزخده قاله دی.)

باشقه بیر حدیث شریفده بولسه: (همسایه عیالیگه و رفیقلری نینگ عیال لریگه شهوت بیلن قره ماق، بیگانه عیال لرگه قره ماقدن اون برابر کوپ گناه دیر. اویلی عیال لرگه قره ماق، قیزلرگه قره ماقدن بیر مینگ برابر کوپراغ گناه دیر. زنا گناه

لری هم بونده ی دیر) بویریلدی.

رسول الله "صلی الله علیه وسلّم" بویردیلر که: (یا علی! رانینی آچمه و اولیک ویا تیریک، هیچ کیم نینگ ران یریرگه قره مه!)

باشقه بیر حدیث شریفده؛ (عورت یرلرینگیزنی آچمه نکیز. چونکه، یانینگیزدن هیچ ایریلمه گن کیشیلر باردیر. اولردن حیا قیلینگلر و اولرگه حرمتلی بولینگلر) [بولر، حافظه فرشته لری دیر] بویریلدی.

ینه حدیث شریفده بویریلدی که: (عورت یرلرینگی یاپ. زوجنگدن [خانمینگدن] و کنیزینگدن باشقه سیگه کورستمه. یکه لیکده هم الله تعالی دن حیا قیلینگلر!) (اوزلرینی عیاللرگه اوخشتنگن ایرککلرگه و ایرککلرگه اوخشتنگن عیاللرگه الله لعنت ایله سین!)

(بیر قیزنینگ چیرایلی لیگینی کورگن کیشی، کوزینی اوندن درحال ایرسه، الله تعالی ینگی بیر عبادت ثوابی احسان قیله دی که، بو عبادت نینگ لذتینی درحال حس قیله دی.)

(عورت یرلرینی آچگنگه و باشقه سی نینگ عورت یرلرگه قره گنگه، الله لعنت ایله سین!)

(اوزینی بیر قومگه اوخشتنگن، اولردن بوله دی). دیمک که، اخلاقینی، ایشلرینی ویا کویله ک لرینی باشقه لرگه اوخشتنگن اولردن بوله دی. مُدگه، کافرلرینگ عادتلیرگه تابع بولکنلر، حراملرگه یخشی صنعت اسمینی تاقکنلر و حرام ایشله گنلرگه صنعتکار، مترقی دیکنلر، بو حدیث شریفلردن عبرت آلیشی کیره ک، قورقیشی کیره ک، او یغانیشلری کیره ک دیر.

ایرکک ایرکک نینگ و عیال عیال نینگ عورت یرلرگه هم قره یشلری حرامدیر. کویله دی که، ایرککلرینگ عیاللرگه و عیاللرینگ، ایرککلرینگ عورت یررگه قره یشلری حرام بولگنی دیک، ایرککلرینگ ایرکک نینگ عورت یررگه و عیاللرینگ عیال

نینگ عورت بیریکه قره بیشرلی هم حرامدیر. ایرکک نینگ ایرکک اوچون و عیال اوچون عورت محلی، تیزه بیلن کیندیک آره سیدیر. عیال نینگ عیال اوچون عورت محلی هم بونده ی دیر. عیال نینگ نامحرم ایرکک اوچون عورت محلی بولسه، قوللریدن و یوزیدن باشقه همه بدنی دیر. نامحرم عیال نینگ عورت بیریکه بی شهوت هم قره ماق حرامدیر.

کوریه تگیده یلنغاچ یاتگن بیر کسل، باشی کوریه ایچیده لیگیده، اشاره بیلن نماز اوقیگنیده، یلنغاچ اوقیگن بوله دی. باشینی کوریه دن چیقریب اوقیسه، کوریه بیلن یاییغ اوقیگن بولیب، جائز بوله دی.

بیر ایرکک، نکاح بیلن آلیشی ابدی حرام بولگن، اونسکیز (محرم) عیال نینگ، باشیگه، یوزیکه، گردنیکه، بازولریگه، تیزه دن قویب ایباغیکه چه، شهوتدن مطمئن بولسه قره آله دی. بو کیشی، سینه لریگه، قولتیغلیگه، رانلریگه، تیزه لریگه و بیلیگه قره آله یدی. بیر عیال اوچون، عمکی، عمه، خاله و تاغه باله لری هم نامحرم ایرکک دی دیر. یزنه، قیین ایناغه سی هم نامحرم ایرکک دیر. بولر بیلن گپلشیشی، مذاقلشیشی و بیر ییزده بولیشی حرامدیر. ایرککلرنینگ هم عمکی، عمه، خاله و تاغه قیزلری بیلن و قیین سینگیل و ینگه بیلن گپلشیشلری حرامدیر.

بیر ایرکک، محرم بولگن اونسکیز عیال بیلن اولگنگه چه اولنه آله یدی. بولر بیلن گپلشه آله دی. یکه شکیلده بیر ییزده قاله آله دی. عیال هم، اونسکیز ایرکک بیلن اولنه آله یدی. بو اونسکیز ایرکک و عیال شولر دیر:

نسب بیلن قرینداش بولگنلر

عیاللر:

ایرککلر:

۱ - آنه.

۱ - آنه.

۲ - آنه سینینگ و آنه سینینگ

۲ - آنه سینینگ و آنه سینینگ

آنه لری

آنه لری

۳- قیزی و اوغلی نینگ	۳- اوغلی و اوغلی نینگ
و قیزی نینگ قیزلری.	و قیزی نینگ اوغیللری.
۴- قیز سینگی.	۴- ایرکک ایناغه سی.
۵- قیز سینگی نینگ قیزلری.	۵- ایرکک ایناغه سینینگ اوغیللری.
۶- ایرکک ایناغه سینینگ قیزلری.	۶- قیز سینگی نینگ اوغیللری.
۷- عمه و خاله	۷- عمکی و تاغه.

سوت بیلن قرینداش بولگنلر

عیاللر:

ایرککلر:

۸- سوت آنه.	۸- سوت آته.
۹- سوت آنه سینینگ	۹- سوت آته سینینگ
و آته لرینینگ آنه لری.	و آنه سینینگ آته لری.
۱۰- سوت قیزی، سوت قیزی نینگ	۱۰- سوت اوغلی، سوت اوغلی نینگ
و سوت اوغلی نینگ قیزلری.	و سوت قیزی نینگ اوغیللری.
۱۱- سوت قیز سینگی.	۱۱- سوت ایرکک ایناغه سی.
۱۲- سوت قیز سینگی نینگ قیزلری.	۱۲- سوت قیز سینگی نینگ اوغیللری.
۱۳- سوت ایرکک ایناغه سینینگ	۱۳- سوت ایرکک ایناغه سینینگ
قیزلری.	اوغیللری.
۱۴- سوت عمه و خاله لری.	۱۴- سوت عمکی و تاغه لری.

قودالیک (ازدواج) بیلن قرینداش بولگنلر

عیاللر:

ایرککلر:

۱۵- قیین آنه.	۱۵- قیین آته.
۱۶- اوگی قیزی.	۱۶- اوگی اوغلی
۱۷- اوگی آنه.	۱۷- اوگی آته.
۱۸- کیلین.	۱۸- کیاو.

عورت محلی آچیق شکیلده کوچه گه چیقگن و باشقه لری نینگ عورت
ییرلریگه قره گن، ایرککلر و قیزلر، دوزخ نینگ کوپ قیزغین شُعله لی علوئیده یانه
دیلر.

۴- استقبال قبله

(قبله گه ایلنماق)

نمازنی کعبه گه توغری اوقیماق دیر. مکهٔ مکرمه شهریده بولگن کعبه بناسی
نینگ استقامتیگه (قبله) دییله دی. قبله اول (قدس) ایدی. هجرتدن اونیتی آی کیین
شعبان آبی نینگ اورته سیده سه شنبه کونی، کعبه گه ایلنلیشی امر بولیندی.
قبله، کعبه بناسی ایس، زمینی دیر. یعنی، ییردن عرشگه چه، او بوش لیک
قبله دیر. بونینگ اوچون دینگیز و قودوق تگلریده، بلند تاغلرده و طیاره لرده بو
جهتگه توغری نماز اوقیله دی. کوز عصبلری نینگ چیراس استقامتی آره سیده گی
آچیقلیق کعبه گه راست کیلسه، [حنفی و مالکی مذهبلریده] نماز صحیح بوله دی.
(بو زاویه تقریباً ۴۵ درجه دیر). لیکن:

۱- کسل لیک سببی، ۲- نرسه سی نینگ اوغیرلنماق خطری، ۳- وحشی
حیوان خطری، ۴- دشمن کوریش خطری، ۵- حیوانیدن توشگنیده، دوباره بی یاردم
مینه آله ی دیگن بولسه، ایکی نمازنی [پیشین بیلن عصرنی و آقشام بیلن خفتنی،
مالکی ویا شافعی مذهبنی تقلید قیلیب] جمع قیلیب هم اوقییه آله سه، نمازنی
کوچی بیتگنی طرفگه توغری ایلنپ اوقیدی. کیمه ده، ریلده و طیاره لرده قبله گه
ایلنماق شرطدیر.

۵- نماز وقتلری

رسول اکرم "صلی الله علیه وسلم" بیر حدیث شریفده بویردیلر که، (جبرائیل
علیه السلام کعبه دروازه سی یانیده ایکی کون منگه امام بولدی. ایکیمیز، فجر
چیقیشیده بامداد نمازنی، قویاش [آفتاب] تپیه دن ایریلیشیده پیشینی، هر نرسه

نینگ سایه سی اوز بویی بولگنیده عصرنی، قویاش باتیشیده]اوست کناری غایب بولگنیده] آقشامنی و شفق قررگنیده خفتنی اوقیدیک. ایکیچی کون هم، بامداد نمازنی، هوا یاختی بولگنیده، پیشینی، هر نرسه نینگ سایه سی اوز بویی نینگ ایکی برابری بولگنیده، عصرنی، بوندن درحال کین، آقشامنی، روزه آپیلگنی زمان، خفتنی، کیچه نینگ اوچته بیری بولگنیده اوقیدیک. کین یا محمد! سنینگ و اوتگن پیغمبرلر نینگ نماز وقتلری بو دیر. اُمتینگ، بیش وقت نماز نینگ هر بیرینی، بو اوقیگنیمیز ایکی وقت نینگ آره سیده اوقیسینلر دیدی). هرکون اوقیلیشی امر بولینگن نماز سانی نینگ بیش بولگنی بوردن هم توشینیلماقده دیر.

بامداد نمازی وقتی: فجر نینگ چیقیشیدن، یعنی شرقده آقلیک باشله شیدن باشلب، قویاش چیقگنگه چه دیر.

پیشین نمازی وقتی: سایه لر قیسقه بولیب، اوزون بولیشگه باشلگنی زماندن باشلب و سایه بیر برابری ویا ایکی برابری اوزون بولگنگه چه دوام قیله دی. بیرینچسی ایکی امامگه، یعنی امام ابویوسف بیلن امام محمدگه کوره، ایکینچسی بولسه، امام اعظم ابوحنیفه "رحمة الله علیهم" گه کوره دیر.

عصر نمازی وقتی: پیشین وقتی خلاص بولگنیده باشله یدی. بو هم:

۱- امام ابو یوسف و امام محمدگه کوره، سایه اوزینی اورته گه کیلتیرگن جسمچه اوزون بولگنیده باشله یدی و قویاش غایب بولگنگه چه دوام قیله دی.

۲- امام اعظم ابو حنیفه گه کوره بولسه؛ سایه اوزینی اورته گه کیلتیرگن جسم نینگ ایکی برابری بولگنیده باشله یدی، قویاش غایب بولگنگه چه دوام قیله دی.

لیکن، قویاش سرغه یگندن کین یعنی افق خطیگه بیر نیزه بویی یقین بولگنیده، هر نمازنی اوقیماق حرامدیر. یعنی عصر نمازینی بونچه کیچیکتیرماق حرام دیر. لیکن، عصر نمازینی اوقیمه گن بولسه، قویاش باتگنگه چه هم اوقیماق لازم دیر. آقشام نمازی وقتی: قویاش غایب بولگندن کین باشلب، شفق قررگنگه چه،

یعنی قیزیل لیک غایب بولگنگه چه دوام قیله دی.

خفتن نمازی وقتی: آقشام نمازی وقتی نینگ چیقیشیدن، باشلب فجرنینگ آقریشیگه چه دوام قیله دی. امام اعظم ابوحنیفه "رحمة الله علیه" گه کوره، خفتن نینگ وقتی، آسمانلرده گی آقلیک غایب بولگنیده باشله یدی. هکذا عصر وقتیده بونده ی اوتگن ایدی. یعنی ایکی امامگه کوره خفتن وقتی بولگندن کین، اینگ آز یریم ساعت علاوه قره ب خفتنی اوقیسه، همه اماملرگه کوره اوقیگن بوله دی. خفتن نمازینی بی عذر، شرع کیچه نینگ یرمی سیدن کین گه قویماق مکروه دیر.

نمازلرنی وقتلریدن اول و کین اوقیماق حرامدیر. کتته گناه دیر. (ترکیه گزیتنه سی) نینگ تیارله گنی دیوار تقویملریده، نماز و امساک وقتلری توغری شکیلده بیلدیریلگن دیر. نماز اوقییشی تحریماً مکروه، یعنی حرام بولگن وقتلر اوچدیر. بو اوچ وقتده باشلنگن فرضلر صحیح بولمه یدی. قویاش چیقیشیده، باتیشیده، کوندوز اورتیه سی پیتیده دیر. بو اوچ وقتده، اولدن تیارلنگن جنازه نینگ نمازی، سجده تلاوت و سجده سهو هم جائز ایمس. قویاش باتیشیده، یکه او کون نینگ عصر نمازی اوقیله دی. یکه نفل اوقیماق مکروه بولگن ایکی وقت باردیر. بامداد نمازی نینگ فرضینی اوقیگندن کین، قویاش چیقگنگه چه. عصر فرضینی اوقیگندن کین، آقشام نینگ فرضیدن اول نفل اوقیماق مکروه دیر.

ایضاح (قطبلرده نماز و روزه):

هر مملکت نینگ نماز وقتی، او مملکت نینگ خط استوادن اوزاقلیگی و فصللرگه کوره تغیر قیله دی:

۶۷ درجه دن اوتگن شمال قطب دایره سی نینگ شمالیده بولگن سووغ مملکتلرده، قویاش نینگ میلی کوپ بولگنی زمانلرده، شفق غایب بولسندن فجر باشله یدی. بونینگ اوچون بالتیک دینگیزی نینگ شمال اوچیده، تابستانده کیچه بولمه ی، خفتن و بامداد نمازلرینی وقتی باشله مه یدی.

حنفی مذهبیید وقت، نمازنینگ شرطی ایس، سببی دیر. سبب کوریلمه سه، نماز فرض بولمه یدی. او حالده، بونده ی مملکتلرده بولگن مسلمانلرگه بو ایکی نماز فرض بولمه یدی. جنوب یریم کره ده، هر یر دینگیز بولگنی اوچون بونده ی مملکت یوقدیر. شعبان نینگ اوتیزینچی کیچه سی، یر شهرده هلال کوریلگنیده، همه دنیاده روزه گه باشله ماق لازم بوله دی. کوندوز کوریلگن هلال کیله دیگن کیچه نینگ هلالیدیر. [قطبلرگه و آیکه کیتگن مسلمان نینگ هم، مسافر بولمه سه، بو آیده کوندوزلری روزه توتیشی لازمدیر. ییگیرمه تورت ساعتدن اوزون راغ کونلرده، روزه گه ساعت بیلن باشله یدی و ساعت بیلن آچه دی. کوندوزی بونده ی اوزون بولمه گن یر شهرده گی مسلمانلرنینگ زمانیکه تابع بوله دی. اگر روزه تومه سه، کوندوزلری اوزون بولمه گن یرگه کیلگنیده قضا سینی توته دی.]

آذان و اقامه

آذان، همه گه بیلدیرماق دیمکدیر. بیش وقت نماز و قضا نمازلری اوچون و جمعه نمازیده خطیب نینگ قرشی سیده، ایرککلرنینگ آذان ایتیشی، سنت مؤکده دیر. عیاللرنینگ آذان و اقامه ایتیشی مکروه دیر. آذان، باشقه سیگه وقتی بیلدیرماق اوچون، بلندده ایتيله دی. آذان ایتیشده، ایکی قول نینگ کوترب، هر یری نینگ یر برماغینی ایکی قولاغی نینگ تیشیگیگه قوماق مستحبدیر. اقامه ایتماق، آذاندن افضل راغ دیر. آذان و اقامه، قبله گه توغری ایتيله دی. ایتیلیشده گپریلمه یدی، سلامگه جواب بپریلمه یدی.

آذان و اقامه قیسی حاللرده ایتيله دی؟

۱- چمنده، بوستانده یکه ویا جماعت بیلن قضا اوقیشده، ایرککلرنینگ آذانی و اقامه نی بلند سیس بیلن ایتیشلری سنتدیر. آذانی ایشیتگن انسانلر، چینلر، تاشلر، قیامت کونی شاهد بوله دی. یر نیچه قضا نمازینی یر آره ده اوقیگن، اول آذان و اقامه آیه دی. کین کی قضالرنی اوقیشیده، همه سیگه یکه اقامه آیه دی.

کین کی قضالده آذان ایتمه سه هم بوله دی.

۲- اویده یکه ویا جماعت بیلن وقت نمازی اوقیگن، آذان و اقامه ایتمه یدی. چونکه، مسجده ایتیلگن آذان و اقامه اویلرده هم ایتیلگن حساب بوله دی. اما، ایتیشلری افضل دیر. ناحیه مسجده و جماعتی معین کیشیلر بولگن هر مسجده، وقت نمازی، جماعت بیلن اوقیلگندن کین، یکه اوقیگن کیشی، آذان و اقامه ایتمه یدی. یوللرده بولگن ویا امامی و مؤذنی بولمه گن و جماعتی معین کیشیلر بولمه گن مسجدرده، تورلی زمانلرده کیلگنلر، بیر وقت نینگ نمازی اوچون، تورلی جماعتلر قیله دیلر. هر جماعت اوچون آذان و اقامه ایتیه دی. بونده ی مسجده یکه اوقیگن هم آذان و اقامه نی اویته دیگنجه سیس بیلن ایتیه دی.

۳- مسافر بولگنلر، اوز آره لریده گی جماعت بیلن هم، یکه اوقیشده هم آذان و اقامه ایتیه دی. یکه اوقیگن نینگ یانیده، رفیقلری بار بولسه، آذانی ترک قیله آله دی. سفری بولگن کیشی بیر اویده یکه اوقیشیده هم، آذان و اقامه ایتیه دی. چونکه، مسجده ایتیلگن، اونینگ نمازی اوچون حساب بوله یدی. سفری بولگنلردن بعضیسی، اویده آذان ایتسه، کین اوقیگنلر ایتمه یدی.

عقللی باله نینگ، کورنینگ، ولد زنانینگ، آذان ایتیشینی بیلگن جاهل قشلاقی نینگ آذان ایتیشی بی کراحت جائز دیر. جنب کیشی نینگ آذان و اقامه ایتیشی و بی طهارت آذان ایتماق و عیال نینگ، فاسق نینگ، نیشه نینگ، بی عقل باله نینگ آذان ایتیشی و اولتیریب آذان ایتماق تحریماً مکروه دیر. بولرنی آذانلری دوباره ایتیه دی. آذان نینگ صحیح بولیشی اوچون مؤذن، مسلمان و عاقل بولیشی کیره ک. لاسپیکر بیلن ایتماق صحیح بولمه یدی.

فاسق کیشی نینگ، آذانی صحیح بولمه یشی، عبادتلرده بونینگ سوزی قبول قیلیمه گنی اوچون دیر. فاسق نینگ و لاسپیکر نینگ آذانی بیلن وقت نینگ کیلگنیگه ایشانیلمه یدی. بونینگ آذانی بیلن ویا بیرگنی بیر اشارت بیلن روزه آچیلمه یدی.

آذانگه تعظیم و حرمت قیلگنلر و اونی، حرفلرینی، کلمه لرینی تغیر بیرمسدن، بوزمسدن، تغنی [غزل ایتگن، موسیقی دیک] قیلمسدن، مناره گه چیقیب، سنتگه موافق ایتگنلر، بلند درجه لرگه واصل بوله دیلر.

لیکن، آذان سنتگه موافق آیتیلمه یاتگن بولسه، مثلاً بعضی کلمه لری تغیر بیریلگن، ترجمه قیلینگن بولسه و بعضی ییریده تغنی قیلیب آیتیله یاتگن بولسه ویا آذان سیسی، لاسپیکر دییلگن ساماندن کیله یاتگن بولسه، (چونکه، لاسپیکردن چیقگن سیس، امام ویا مؤذن نینگ سیسی ایس. بولرینگ سیسی الکتریک و مقناطیس [آهن ربا] حالیکه ایلنماقده. بو الکتریک و مقناطیس نینگ حاصل قیلگنی سیس ایشیتیله دی) بونی ایشیتگن، هیچ بیر قطعه سینی تکرار قیلمه یدی.

ایضاح (آذان لاسپیکر بیلن ایتیله دی می؟):

مناره لرگه قوییلگن لاسپیکر، مؤذن اوچون بیر تنبلیک واسطه سی بولگن، آذان نینگ قرانغیلیک اتاقلرده اولتیریب و سنتگه رعایت قیلمه ی آیتیلیشیکه سبب بولگن دیر. عصر لرجه، آسمانلرگه توغری چوزه لگن معنوی زینتلریمیز مناره لر هم، هر بیری بو یامان بدعت یوزیدن بیر لاسپیکر ستونی حالیکه کیلتیریلگنلر دیر. اسلام عالملی ساینس نینگ تاپگنلرینی همیشه یخشی استقبال قیلگن، مثلاً مطبوعات نینگ قوریلشینی تشویق قیلگنلر، فایده لی کتابلرینگ چاپ قیلینیب علم نینگ نشرینی خواهله گنلر. رادیو و لاسپیکر بیلن، هر ییرده فایده لی نشرلر قیلینیشی هم، اسلامیت نینگ خوشله گنی و فایده لنه دیگنی بیر کشف بولگنی بی شک دیر. لیکن، مسلمانلرنی آذان نینگ شیرین سیسیدن محروم قوییب، عبادتلرنی لاسپیکرینگ ناراحت ایتوچی سیسی بیلن قیلماق، ضررلی بولماقده دیر. لاسپیکرلرنی مسجدلرگه قوماق بی کیره ک بیر اسراف دیر. ایمانلی قلبلرگه الهی تأثیرلر قیلگن صالح مؤمنلرینگ سیسلری ییریگه، مثل کلیسا زنگی دیک زیرله گن بو سامان بولمه گنی بیتده، مناره لرده آیتیلگن آذانلر و مسجدلرده گی تکبیر سیسلری، آجنیلرنی هم وجدگه کیلتیریدی. هر ناحیه ده

آیتیلگن آذانلرنی ایشیتیب مسجدرنی تولدیرگن جماعت، اصحاب کرام زمانیده بولگنی دیک نمازلرنی خشوع بیلن اوقییردیله. آذان نینگ مؤمنلرنی هیجانگه کیلتیرگن الهی تأثیرنی، لاسپیکر نینگ فلزلیک سیسلری بیلن غایب بولماقده دیر.

رسولُ الله "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" بیر حدیث شریفلریده، (هر کیم آذان سیسینی ایشیتگنی زمان، مؤذن بیلن برابر خفیف شکیلده اوقیسه، هر حرفیگه بیرمینگ ثواب بیرله دی، بیر مینگ گناهی محو بوله دی) بوییردیله.

آذاننی ایشیتگن کیشی، قرآن کریم اوقییه یاتگن بولسه هم، ایشیتگینی آهسته آهسته آیتیشی سنتدیر. (حَيَّ عَلَيَّ لَرْنِي ایشیتگنیده بولرنی آیتمه ی، (لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ) دبییه دی. آذاندن کیین صلوات کیلتیرله دی. کیین آذان دعاسی اوقیله دی. ایکیچی (أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ) آیتیلگنیده، ایکی باش برماغی نینگ تیرناغلرینی اویگندن کیین، ایکی کوز اوستیگه سورتماق مستحبدیر. اقامه ده بونده ی قیلینمه یدی.

آذان نینگ ایتیلیشی

اللَّهُ أَكْبَرُ..... دفعه ۴

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ..... دفعه ۲

أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ..... دفعه ۲

حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ..... دفعه ۲

حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ..... دفعه ۲

اللَّهُ أَكْبَرُ..... دفعه ۲

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ..... دفعه ۲

یکه بامداد آذانیده، (حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ) دن کیین ایکی دفعه (الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ

النُّومِ) ایتيله دی.

اقامه ده بولسه، (حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ) دن کیین ایکی دفعه (قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ)

دیله دی.

آذان دعاری

رسول الله "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" بویردیلر که:

(آذان ایتیلیشده شو دعانی اوقینگ:

"وَأَنَا أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
وَرَضِيْتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَسُولًا وَنَبِيًّا".

ینه بیر حدیث شریفلریده بویردیلر که، "ای منیم امتیم. آذان خلاص بولگنیده شو
دعانی هم اوقینگلر: "اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ
وَالْفَضِيلَةَ وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ".

آذان کلمه لری نینگ معنی لری:

اللَّهُ أَكْبَرُ: اللهُ تعالی، بویوک دیر. اونگه بیر نرسه لازم ایس. بنده لری نینگ
عبادتلریگه هم محتاج بولماقدن بویوک دیر. عبادتلرنینگ، اونگه هیچ بیر فایده سی یوقدیر.
بو مهم معنی نی ذهنلرده یخشی یرلشتیرماق اوچون، بو کلمه، تورت دفعه ایتیله دی.

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ: کبریاسی، بویوکلیگی بیلن هیچ کیم نینگ عبادتیگه
محتاج بولمه گنی حالده، عبادت قیلینیشگه، اوندن باشقه هیچ کیم نینگ حقى بولمه
گنیگه شهادت قیله من، البته ایشانه من. هیچ بیر نرسه اونگه اوخشه مه یدی.

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ: محمدنینگ "عليه وعلى آله الصلاة والسلام"،
اونینگ یوبارگنی پیغمبری بولگنیگه، اونینگ خواهله گنی عبادتلرنینگ یولینی
بیلدیروچی بولگنیگه و اللهُ تعالی گه یکه اونینگ بیلدیگنی، کورستگنی عبادتلرنینگ
لايق بولگنیگه شهادت قیله من، ایشانه من.

حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ: مؤمنلرنی فلاحگه، سعادتگه، قوتیلیشگه
سبب بولگن نمازگه دعوت قیلگن ایکی کلمه دیر.

اللَّهُ أَكْبَرُ: اونگه لایق بیر عبادتنی هیچ کیم قیله آله یدی. قیسی بیر کیشی نینگ
عبادتى نینگ اونگه لایق، مناسب بولیشیدن کوپ بویوک دیر، کوپ اوزاق دیر.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ: عبادتگه، قرشيسيده آلچليشگه [تذلل گه] مستحق بولگن، حقی بولگن يکه او دير. اونگه لایق عبادتنی هيچ کيم قيله آلمس ليک بيلن برابر، اوندن باشقه هيچ کيم نينگ عبادت بولنیشگه حقی يوقدير.

نمازنینگ شرفی نينگ بويوکليگی اونى همه گه، خبر بيرماق اوچون سيلنگن بو کلمه لر نينگ بويوکليگیدن توشينيليشی کيره ک.

۶- نیت

افتتاح تکبیری ایتيليشده نیت قيلينه دی. نمازگه نیت قيلماق ديمک، اسمینی، وقتینی، قبله نی، امامگه اقتداء قيليشنی قلبیدن اوتکزماق ديمکدير.

افتتاح تکبيريدن کين قيلينگن نیت، صحيح بولمه يدی و او نماز قبول بولمه يدی. فرضلرده و واجبلرده نیت قيليشده، قيسى فرض و قيسى واجب بولگينی بيلماق لازمدير. رکعت سانیکه نیت قيلماق لازم ايمس. سنتنی اوقيشده، (نمازگه) نیت ایتماق کافيدير. جنازه نمازیکه، (الله اوچون نمازگه، ميت اوچون دعاگه) ديب نیت قيلينه دی.

امام نينگ ايرککلرگه امام بوليشگه نیت قيليشی شرط ايمس. امام، حاضر بولگن جماعتگه امام بولديم ديب نیت قيلمه سه، جماعت بيلن اوقيماق ثوابيگه قاووشه آله يدی. امام بوليشگه نیت قيلسه، بو ثوابگه هم قاووشه دی. امام نينگ، (عیاللرگه امام بوليشگه) نیت قيليشی لازمدير.

عبادتلرنی قيليشده، يکه آغيز بيلن ايتيشگه نیت دييلمه يدی. قلب بيلن نیت قيلينمه سه، عبادتلا قبول بولمه يدی.

۷- تحريمه تکبیری

نمازگه توخته ييشده، (الله اکبر) ديمکدير که، فرضدير. باشقه کلمه ایتماق بيلن بولمه يدی. بعضی عاملر، تحريمه تکبیری نينگ، نمازنينگ ايچيده بولگينی ايتگنلر. بولرگه کوره، نمازنينگ شرطلری هم، زکنلری هم، آلتی بولماقده دير.

نمازنینگ رکنلری:

نمازنینگ ایچیده گی فرضلریگه (رکن) دییله دی. همه سی بیشدیر:

۱- قیام: نمازنینگ بیش رکنیدن بیرینچیسی قیامدیر. قیام، ایاغده توخته ماق دیمکدیر. ایاغده توخته آلمه گن کسل، اولتیریب اوقیدی. اولتیره آلمه گن کسل، بیل اوستی یاتیب، باشی بیلن اوقیدی. یوزی، سماگه توغری ایمس، قبله گه توغری بولیشی اوچون باشی تگیگه یاستیق [تکه] قویيله دی. ایاغلرینی تیک قیله دی. قبله گه توغری اوزه تمه یدی. ایاغده لیگیده، ایکی ایاغ بیریریدن تورت برماق اینیچه آچیق بولیشی کیره ک.

ایاغده توخته آلمه گن کسل، ایاغده باشی ایلنگن، باشی، تیشی، کوزی ویا باشقه ییری کوپ آغریگن، ادرار، باد قاچیرگن، یاره سی آقگن، ایاغده دشمن قورقیسی، نرسه نینگ اوغیرلماق خطری بولگن، ایاغده اوقیگنیده روزه سی ویا اوقیشی بوزیله دیگن ویا عورت ییری آچیله دیگن کیشیلر، اولتیریب اوقیدی. رکوع اوچون آزگینه ایگیله دی. سجده اوچون، باشینی بیرگه قویه دی. باشینی بیرگه قویه آلمه گن کیشی، رکوع اوچون آزگینه، سجده اوچون بولسه، کوپراغ ایگیله دی. سجده اوچون ایگیلشی رکوع اوچون ایگیلشیدن کوپراغ بولمه سه نماز قبول بولمه یدی. بیرگه تاش و تخته قوییب، بونینگ اوستیگه سجده قیلسه، نماز قبول بولسه هم، گناه گه کیره دی. یعنی تحریماً مکروه بوله دی.

۲- قرائت: سنتلرنینگ و وترنینگ هر رکعتیده و یکه اوقیشده فرضلرنینگ

ایکی رکعتیده، ایاغده قرآن کریمدن بیر آیت اوقیماق فرضدیر. قیسقه سوره اوقیماق ثوابراغ دیر.

قرائنده، فاتحه [الْحَمْد] اوقیماق و سنتلرنینگ و وتر نمازی نینگ هر رکعتیده و فرضلرنینگ ایکی رکعتیده فاتحه دن باشقه بیر هم، سوره ویا اوج آیت اوقیماق واجبدیر. فرضلرده فاتحه نی و ضم سوره نی بیرینچی ایکی رکعتده اوقیماق واجب ویا

سنتدیر. فاتحه نی سوره دن اول اوقیماق هم واجبدیر. بو بیش واجبدن بیرسی یاددن
چیقیلسه سجدهٔ سهو قیلماق کیره ک بوله دی.

قرائنده، قرآن کریم ترجمه سینی اوقیماق جائز ایس. امام نینگ جمعه و هییت
نمازلیدن باشقه، هر نمازده، بیرینچی رکعتده، ایکینچی رکعتده اوقیشی نینگ یکی
برابری اوزون اوقیشی سنتدیر. یکه لیک پیتیده هر رکعتده عینی مقدارده اوقیه آله
دی. امام نینگ عینی نمازلریننگ، عینی رکعتلریده، عینی آیتلرنی اوقیشنی عادت
قیشی مکروه دیر. بیرینچی رکعتده اوقیگینی ایکینچی رکعتده هم اوقیشی تنزیهاً
مکروه دیر. برعکس اوقیماق، کرپهراغ دیر. ایکینچیده، بیرینچی رکعتده اوقیگیدن
کین کی سوره نی بوکلب اوندن کین کینی اوقیماق، مکروه دیر. قرآن کریم
مصحفده گی قطاری بیلن اوقیماق، هر زمان واجبدیر.

۳- رکوع: قیامده قرائتدن کین تکبیر کیلتیریب، رکوعگه ایگیلینه دی. رکوعده
ایرککلر برماغلرینی آچیب، تیزه لری نینگ اوستیگه قویه دی، بیلینی و باشینی راست
توته دیلر.

رکوعده اینگ آز اوچ دفعه، (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) دیله دی. اوچ دفعه اوقیمسندن،
امام باشینی کوترسه، او هم درحال کوتره دی. رکوعده بازولر و ایغلر تیک توتیله
دی. عیاللر برماغلرینی آچمه یدی. بیلینی و ایغلرینی، بازولرینی تیک توتمه ی دیلر.
رکوعدن توریشده (سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ) دیماق، امامگه و یکه اوقیگنگه
سنتدیر. جماعت بونی آیمه یدی. بونینگ آرقه سیدن درحال (رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ) دیله
دی و تیک توخته له دی و (اللَّهُ أَكْبَرُ) دیب سجده گه باریلشده، اول راست، کین
چپ تیزه، کین راست، کین چپ قول، کین بورون و پیشانه بیرگه قویله دی.

۴- سجده: سجده ده قول برماغلری، بیربیرگه متصل، قبله گه توغری،
قولالقرحصه سیده، باش یکی قول آره سیده بولیشی کیره ک. پیشانه نی پاک بیرگه،
یعنی تاش، توپراق، تخته، گیلیم اوستیگه قویماق فرض بولیب، بوروننی هم برابر قویماق

واجب دیلیدی. بی عذر یکه بورونی قوماق جائز ایس. یکه پیشانه نی قوماق مکروه دیر.

ایکی ایاغنی ویا هیچ بوله سه هر بیر ایاغی نینگ بیر برماغینی بیرگه قوماق فرض دیر ویا واجبدیر. یعنی ایکی ایاغ بیرگه قویلمه سه، نماز قبول بوله یدی ویا مکروه بوله دی.

سجده ده، ایاغ برماغلرینی بوکیب اوچلرینی قبله گه ایلنتیرماق سنتدیر. ایرککلر، بازولرنی و رانلرنی قریندن علیحده توته دی. قوللرنی و تیزه لرنی بیرگه قوماق سنتدیر. پاشنه لرنی قیامده، بیریریدن تورت برماق اینیچه اوزاق، رکوعده، قومه ده و سجده ده متصل توماق سنتدیر.

سجده گه کیتیلیشده، پتلون (شلوار، ایشتان) پاچه لرنی یوقاری تارتماق مکروه دیر و بولرنی یوقاری تارتیب قتلب هم، نمازگه توخته ماق مکروه دیر. بازولری، ایاغلری، ایته ک لری شیمه لگن، قتلنگن، قیسقه شکیلده نماز اوقیماق مکروه دیر. تنبلیک بیلن ویا باشی یاییغ اوقیش نینگ اهمیتینی اولیمه ی، باشی آچیق نماز اوقیماق مکروه دیر. نمازگه اهمیت بیرمس لیک بولسه، کُفردیر. کیرلی کویله ک بیلن و ایش کویله گی بیلن نماز اوقیماق هم مکروه دیر.

۵- قعده آخره: آخرگی رکعتده (التَّحِيَّاتُ) نی اوقیه دیگنچه اولتیرماق فرضدیر. اولتیریشده، قول برماغلری بیلن اشارت قیلینمه یدی. ایرککلر چپ ایاغینی، برماغ اوچلری راستگه توغری ایلنگن شکیلده بیرگه توشه یدی. بو ایاغ نینگ اوستیگه اولتیره دی. راست ایاغنی تیک توته دی. بونینگ برماغلری بیرگه تیگه دی. برماغلری نینگ اوچی قبله گه توغری آزگینه بوکیلگن بوله دی. بونده ی اولتیرماق سنتدیر.

عیاللر غلیظ گوشتلرینی بیرگه قویب اولتیره دی. رانلری بیریریکه یقین بوله دی. راست ایاغینی، راست طرفدن تشقری چیقره دی. چپ ایاغی، برماغ اوچلری راستگه ایلنگن شکیلده تگیده قاله دی.

نماز قنده ی اوقيله دی؟

یکه اوقیگن ایرکک نینگ نمازی:

مثلاً (بامداد نمازی نینگ سنتی) شونده ی اوقيله دی:

۱- اول قبله گه توغری ایلنیه دی. ایاعر بیریریدن تورت برماغچه آچیق شکیلده موازی توتيله دی. قوللرینینگ باش برماغری قولاق مُلامیم لریگه تیگدیريله دی، آوچ ایچلری قبله استقامتیگه آچيله دی.

"نیت ایتدیم. الله رضاسی اوچون بوگون نینگ بامداد نمازی نینگ سنتینی اوقیشگه، یوزیم قبله گه" دیب قبلدن اوتکزینلگندن کیین، "الله اکبر" دیب کیندیک تگیده راست قول چپ قول نینگ اوستیگه باغله دی.

۲- کوزلرنی، سجده قیلینه دیگن بیردن ایرمسدن: ا) (سُبْحَانَكَ) اوقيله دی. ب) اعوذ بسم الله دن کیین (فاتحه) اوقيله دی. پ) فاتحه [الْحَمْدُ] دن کیین بسم الله اوقیمسدن بیر (ضم سوره) مثلاً؛ اَمْ تَرْكَيْفَ اوقيله دی [۱].

۳- ضم سوره دن کیین (الله اکبر) دیب رکوعگه ایگیلینه دی. قوللر بیلن تیزه قیاقلری احاطه قیلینه دی، بیل راست توتيله دی و کوزلر ایاعرلیدن ایرمه ی، اوچ دفعه (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) دیيله دی. بیش ویا بیتی دفعه هم ایتيله آله دی.

۴- (سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ) دیب راست بولیشده، پتلون (شلوار، ایشتان) تارتیلمه یدی و کوزلر سجده بیریدن ایریلمه یدی. کامل تیک توخته لگنده (رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ) دیيله دی. [بو تیک توخته ش گه (قومه) دیيله دی].

۵- ایاغده کوپ توخته مسدن (الله اکبر) دیب سجده گه کیتيله دی. سجده گه کیتیلیشده قطاری بیلن؛ ا) راست تیزه، کیین چپ تیزه، راست قول، کیین چپ قول، بورون و پیشانه بیرگه قویيله دی. ب) ایاغ برماغری قبله استقامتیده بوکیله دی.

(۱) شافعی مذهبیگه کوره فاتحه بیلن ضم سوره آره سیده بسم الله اوقيله دی.

پ) باش ایکی قول نینگ آره سیگه آینه دی. ت) قول نینگ برماغلری متصل بوله دی. ث) آوچ ایچلری بیرگه یایشتریله دی. تیرسکلر بیرگه یایشتریلمه یدی. ج) بو وضعیتده لیگیده اینگ آز اوچ دفعه (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) دیله دی. کین:

۶- (اللَّهُ أَكْبَرُ) دیب چپ ایاغ بیرگه یاییله دی، راست ایاغ نینگ برماغلری قبله استقامتیده بوکیله دی و رانلر نینگ اوستیده اولتیریله دی. آوچلر، تیزه نینگ اوستیگه قویله دی و برماغلر اوز حالیکه قویریله دی.

۷- رانلر اوستیده کوپ توخته مسدن (اللَّهُ أَكْبَرُ) دیب، ینه سجده گه باریله دی. [ایکی سجده آره سیده اولتیریشگه (جلسه) دیله دی].

۸- سجده ده، ینه اینگ آز اوچ دفعه (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) دیگندن کین، (اللَّهُ أَكْبَرُ) دیب ایاغگه توریله دی. ایاغگه توریلده، قوللر بیلن ییردن قوت آینمه یدی و ایاغلر اوینه تیلمه یدی. سجده دن توریلده اول پیشانه، کین بورون، کین هم چپ قول و راست قول، کین چپ تیزه و راست تیزه ییردن کوتریلیشی کیره ک.

۹- ایاغده لیگیده بسم الله دن کین (فاتحه) و بوندن کین بیر ضم سوره اوقیلیب، (اللَّهُ أَكْبَرُ) دیب رکوعگه ایگیلینه دی.

۱۰- ایکینجی رکعت هم، بیرینچی رکعتده تعریف قیلینگنی شکیلده تکمیل قیلینه دی. یکه ایکینجی سجده دن کین، (اللَّهُ أَكْبَرُ) دیگنیده ایاغگه تورمه ی رانلر اوستیگه اولتیریله دی و:

أ) (التَّحِيَّاتُ)، (اللَّهُمَّ صَلِّ)، (اللَّهُمَّ بَارِكْ) و (رَبَّنَا آتِنَا) دعالرینی اوقیگندن کین، اول راستگه (السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ)، کین چپگه (السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ) دیب سلام بیریه دی.

ب) سلام بیرگندن کین (اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ) دیله دی و هیچ گپرمسدن بامداد نمازی نینگ فرضینی اوقیشگه توریله دی. چونکه، سنت بیلن فرض آره سیده گپروماق نمازنی بوزمه سه هم ثوابینی آزه لتیره دی.

نماز دن کین، هریری تکمیل شکیلده اوچ دفعه، استغفار (اَسْتَغْفِرُاللهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ) اوقيله دی. کین، (آيَةُ الْكُرْسِيِّ) و اوتیز اوچ تسبیح (سُبْحَانَ اللَّهِ)، اوتیز اوچ تحمید (الْحَمْدُ لِلَّهِ)، اوتیز اوچ تکبیر (اللَّهُ أَكْبَرُ) و بیر تهلیل، یعنی (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) اوقيله دی. [بولرنی سیس چیقمرسدن اوقیش کیره ک. بلند سیس بیلن اوقیماق بدعتدیر.] اوندن کین دعا قیلینه دی. [نماز دن کین دعا اوچون ۱۸۰. نچی صحیفه گه قره نگلر!] دعاده ایرککلر بازولرنی سینه حصه سیگه کوتره دی. بازولر تیرسکلردن بوکیلمه یدی. آوچلر آچیله دی، آوچ ایچی سماگه ایلنتیریه دی. چونکه، قنده ی نمازنینگ قبله سی کعبه بولسه، دعانینگ قبله سی هم سمدیر. دعادن کین، هریریده بسم الله ایتیب اونبیر اخلاص سوره سی [قُلْ هُوَ اللَّهُ]، ایکی قُلْ أَعُوذُ [فلق و ناس سوره سی] و ۶۷ (اَسْتَغْفِرُ اللهُ) دیماق مستحیدیر. (سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ). آیت کریمه سینی اوقیب، قوللرنی یوزیگه سورتیه دی.

تورت رکعتلی سنتلرنینگ و فرضلرنینگ ایکینجی رکعتیدن کین التّحیات اوقیب توریه دی. سنتلرنینگ اوچ و تورتینچی رکعتلریده فاتحه [الْحَمْدُ] دن کین، ضم سوره اوقيله دی. فرضلرنینگ اوچینچی و تورتینچی رکعتلریده یکه فاتحه اوقيله دی، ضم سوره اوقیلمه یدی. آقشام نینگ فرضی هم بونده ی دیر. یعنی اوچینچی رکعتیده ضم سوره اوقیلمه یدی. وتر واجب نینگ اوچ رکعتیده هم، فاتحه دن کین ضم سوره اوقيله دی. کین تکبیر کیلتیریب قوللر قولافلرگه کوتریله دی. کین (قُنُوت) دعاری اوقيله دی. غیر مؤکد بولگن عصرنینگ و خفتن نینگ اول کی سنتلری هم بییانکی تورت رکعتلی سنتلر دی دیر. لیکن ایکینجی رکعتدن کین کی اولتیریشده التّحیات دن کین اَللّهُمَّ صَلِّ و بَارِكْ هم اوقيله دی.

یکه اوقیگن عیال نینگ نمازی:

مثلاً (بامداد نمازی نینگ سنتی) نی شونده ی اوقییه دی:

۱- بدن نینگ شکلی بیللی بومله ی دیگن شکیلده، تپیه دن تیرناغکه چه یاپیله دی. یکه قوللر و یوز آچیق قاله دی. نمازده اوقییه دیگنی سوره و دعالر، اولراغ بیان قیلینگن (یکه اوقیگن ایرکک نینگ نمازی) دی دیر. فرقلی قسملری بولسه شونده ی دیر: (ا) قوللرنی ایرککلر دیک قولاق لرگه کیلتیرمه یدی، قوللرنی شانہ حصه سیگه کیلتیریب، نیت قیله دی، تکبیر آله دی، قوللرنی سینه اوستیگه باغله یدی، نمازگه باشله یدی. (ب) رکوعده کامل راست توخته یدی. (پ) سجده ده تیرسکلرنی بیرگه یایه دی. (ت) تشهده رانلری نینگ اوستیگه اولتیره دی. یعنی راست و چپ ایاغلر، راست طرفده بولیب، چپ رانی اوستیگه اولتیره دی.

نمازده، عیاللر اوچون یخشی یایغ بولیش نینگ اینگ آسان شکلی، قوللرنی هم یاپه دیگن کینگ بیر قرص و ایاغلرنی هم یاپه دیگن، کینگ و اوزون بیر دامنلیک دیر.

نمازنینگ واجبلری

نمازنینگ واجبلری شولردیر:

- ۱- فاتحه سوره سینی اوقیماق.
  - ۲- فاتحه دن کین بیر سوره ویا اینگ آز اوچ قیسقه آیت اوقیماق.
  - ۳- فاتحه نی، سوره دن اول اوقیماق.
  - ۴- فاتحه نی و فاتحه دن کین اوقیلگن سوره نی، فرضلرنینگ بیرینچی و ایکینچی رکعتلریده، واجب و سنتلرنینگ هر رکعتیده اوقیماق.
  - ۵- سجده لرنی بیربیری آرقه سیدن قیلماق.
  - ۶- اوچ و تورت رکعتلی نمازلرنینگ ایکینچی رکعتیده تشهد مقداری اولتیرماق.
- آخرگی اولتیریش فرض دیر.

- ۷- ایکینچی رکعتده تشهددن کوپ اولتیرمس لیک.
- ۸- سجده ده بوروننی پیشانه بیلن برابر بیرگه قویماق.
- ۹- آخرگی رکعتده اولتیریشده (التَّحِيَّاتُ) دعاسینی اوقیماق.
- ۱۰- نمازده تعدیل ارکانگه رعایت قیلماق.
- ۱۱- نمازنینگ آخریده، (السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ) دیماق.
- ۱۲- وتر نمازی نینگ اوچینچی رکعتی نینگ آخریده، قنوت دعاسی اوقیماق.
- ۱۳- هییت نمازلریده تکبیر کیلتیرماق.
- ۱۴- امام نینگ بامداد، جمعه، هییت، تراویح، وتر نمازلریده و آقشام بیلن خفتن نینگ بیرینچی ایکی رکعتیده بلند سیس بیلن اوقییشی.
- ۱۵- امام نینگ و یکه اوقیگن نینگ پیشین و عصر فرضلریده و آقشام نینگ اوچینچی، خفتن نینگ اوچینچی و تورتینچی رکعتلریده خفیف سیس بیلن اوقییشی، واجبدیر. امام نینگ بلند سیس بیلن اوقییشی واجب بولگن بیرلرنی، یکه اوقیگن نینگ، بلند سیس بیلن هم، خفیف سیس بیلن هم اوقییشی جائزدر.
- قربان هییتی نینگ عرفه سی نینگ بامداد نمازیدن، تورتینچی کون نینگ عصر نمازیگه چه، ییگیرمه اوج فرض نمازی نینگ درحال آرقه سیدن، (تکبیر تشریق) اوقیماق واجبدیر.

تشریق تکبیری:

"اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَاللَّهُ أَحْمَدُ"

سهو (و یاددن چیقیریش) سجده سی: نماز اوقیگن، نمازده فرض بولگن بیر نرسه نی، بیلیب ویا یاددن چیقیریب ترک قیلسه، نمازی بوزیله دی. اگر بیر واجبنی، یاددن چیقیریب ترک قیلسه، نمازی بوزیلمه یدی. اما، سهو سجده سی قیلیشی لازم بوله دی. سجده سهونی قصداً قیلمه گن ویا نمازنینگ واجبلریدن بیرینی بیلیب ترک قیلگن کیشی نینگ او نمازنی ینگی دن اوقییشی واجب بوله دی. اوقیمه سه گناهکار

بوله دی. سنت نینگ ترکیده سجدهٔ سهو کیره ک بوله یدی. سجدهٔ سهو، بیر فرض نینگ تأخیری ده ویا بیر واجب نینگ ترک و تأخیری ده قیلینه دی.

نمازده بیر نیچه دفعه سجدهٔ سهو ایجاب ایتسه، بیر دفعه قیلماق کافی کیله دی. امام نینگ سهوی، اوزیگه اقتداء قیلگنلرینگ هم سجدهٔ سهو قیلشیرینی کیره ک قیلدیره دی. امامگه اقتداء قیلگن سهو ایتسه، اوزی امامدن علیحده سجدهٔ سهو قیلمه یدی.

سجدهٔ سهو قیلماق اوچون، التّحیات اوقیلیب، بیر طرفگه سلام بیرلگندن کیین، ایکی سجده قیلیب اولتیريله دی و (التّحیّاتُ)، (صلِّ و بارکُ)، (رَبَّنَا) دعاری اوقیلیب نماز تکمیل قیلینه دی. بیر ویا ایکی طرفگه سلام بیرگندن کیین ویا هیچ سلام بیرمسدن هم سجدهٔ سهو قیلینه آله دی.

سجدهٔ سهونی ایجاب قیلدیرگن خصوصلر:

اولتیریشی لازم کیلگن بیرلرده تورماق. توریشی لازم بولگن بیرلرده اولتیرماق. سیسلی اوقیشی ایجاب قیلگن بیرلرده، آهسته اوقیماق. آهسته اوقیشی لازم بولگن بیرلرده، سیسلی اوقیماق. دعا اوقيله دیگن بیرده، قرآن کریمدن اوقیماق. قرآن کریمدن اوقيله دیگن بیرده دعا اوقیماق. مثلاً، فاتحه سوره سی بیریکه التّحیّاتُ دعاسینی اوقیماق، التّحیّات اوقيله دیگن بیرده فاتحه اوقیماق دیک. بورده فاتحه ترک قیلینگن بوله دی. نمازنی تکمیل قیلمسدن سلام بیرماق. فرض نمازلرینگ بیرینچی و ایکینچی رکعتلریده ضم سوره نی اوقیمه ی، اوچینچی و تورتینچی رکعتلریده اوقیماق. بیرینچی ایکی رکعتده، فاتحه دن کیین ضم سوره اوقیمس لیک. هییت نمازی تکبیرلرینی ترک قیلماق. وتر واجب نمازیده قنوت دعاسینی ترک قیلماق.

تلاوت سجده سی: قرآن کریمده اونورت بیرده، سجده آیتی باردیر. بولردن بیرینی اوقیگن نینگ ویا ایشیتگن نینگ، معنی سینی توشینمه سه هم، بیر سجده قیلیشی واجبدیر. سجده آیتلرینی یازگن، هیجه له گن سجده قیلمه یدی.

تاغلردن، چوللردن و باشقه بیرلردن عکس قیلیب، قیتیب کیلگن سیسینی

ایشیتگنلرنینگ و قوشدن ایشیتگنلرنینگ سجده قیلیشی واجب بولمه یدی. انسان سیسی بولیشی لازمدیر. رادیودن، لاسپیکردن ایشیتیلگن سیس نینگ، انسان سیسی بولمه گنی، حافظ نینگ سیسیگه اوخشه گن، بی جان سامان سیسی بولگنی اولراغ بیلدیریلگن ایدی. بونینگ اوچون رادیودن و تپیدن اوقیلگن سجده آیتلرینی ایشیتگن نینگ تلاوت سجده سی قیلیشی واجب بولمه یدی.

تلاوت سجده سی قیلماق اوچون طهارتلی حالده، قبله گه توغری ایاغده توخته ب، قوللرنی قولاق لرگه کوترمسدن (الله اکبر) دیب سجده گه یاتیله دی. اوچ دفعه (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) دییله دی. کین (الله اکبر) دیب سجده دن تورگنیده سجده تلاوت تمام بوله دی. اول نیت قیلماق لازمدیر. بی نیت قبول بولمه یدی.

نمازده اوقیگنیده، درحال علیحده رکوع ویا بیر سجده قیلیب ایاغگه توره دی. اوقیشیگه دوام قیله دی. سجده آیتینی اوقیگندن کین یکی اوچ آیت کین نمازنینگ رکوعسیگه ایگیلسه و تلاوت سجده سیگه نیت قیلسه، نمازنینگ رکوعسی ویا سجده لری، تلاوت سجده سی بیرگیه اوته دی. جماعت بیلن اوقیگن، امام سجده آیتینی اوقیگنیده امام نینگ اوقیگنینی ایشیتمه سه هم، امام بیلن بیرگه لیکده، علیحده بیر رکوع و یکی سجده قیله دی. جماعت نینگ رکوعده نیت قیلیشی لازمدیر. نماز تشقیری سیده، کین گه هم قویه آله دی.

شکر سجده سی: تلاوت سجده سی دی دیر. اوزیگه نعمت کیلگن ویا بیر درددن قوتیلگن کیشی نینگ، الله تعالی اوچون (سجده شکر) قیلیشی مستحبدیر. سجده ده اول (الحمد لله) دییه دی. کین سجده تسبیحینی اوقیدی. نمازدن کین سجده قیلماق مکروه دیر.

نمازده تعدیل ارکانگه رعایت قیلمه گن نینگ همه مخلوقلرگه ضرری تیگه دی. زیرا او کیشی نینگ گناهی سببی بیلن یامغیرلر یاغمه یدی، بیرده ایکینلر بیتمه یدی و بی وقت یامغیر یاغکن بولیب، فایده بیرگیه ضرر بیرگن بوله دی، بویریلگن دیر.

نماز نینگ سنتلری

- ۱- نمازده قوللرنی قولاقگه کوترماق.
- ۲- قول ایه سینی قبله گه ایلنتیرماق.
- ۳- تکبیر آلگندن کیین، قول باغله ماق.
- ۴- راست قولنی، چپ قول نینگ اوستیگه قویماق.
- ۵- ایرکک نینگ قوللرینی کیندیگیدن قویگه قویشی، عیال نینگ سینه سیگه قویشی.
- ۶- افتتاح تکبیریدن کیین، (سُبْحَانَكَ) اوقیماق.
- ۷- امام نینگ و یکه اوقیگن نینگ (اعوذُ) اوقیشی.
- ۸- بسم الله اوقیماق.
- ۹- رکوعده اوچ دفعه (سبحان ربی العظیم) دیماق.
- ۱۰- سجده ده اوچ دفعه (سبحان ربی الاعلی) دیماق.
- ۱۱- آخرگی اولتیریشده (صلوات) دعالرینی اوقیماق.
- ۱۲- سلام بیریشیده ایکی یانیکه قره ماق.
- ۱۳- امام نینگ، جمعه و هییت نمازلریدن باشقه، هر نمازده بیرینچی رکعتده ایکینچی رکعتده اوقیه دیگنی نینگ ایکی برابری اوزون اوقیشی.
- ۱۴- رکوعدن توریشده امام نینگ و یکه اوقیگن نینگ (سمع الله لمن حمده) دییشی.
- ۱۵- رکوعدن تورگنیده (ربنا لك الحمد) دیماق.
- ۱۶- سجده ده ایاغ برماغلرینی بوکیب اوچلرینی قبله گه ایلنتیرماق.
- ۱۷- رکوع و سجده لرگه ایگیلیشده و سجده لردن توریشده (الله اکبر) دیماق.
- ۱۸- قوللرنی و تیزه لرنی بیرگه قویماق.
- ۱۹- پاشنه لرنی، قیامده بیربیریدن تورت برماغ اینیچه اوزاق، رکوعده، قومه ده

و سجده ده متصل توتماق.

۲۰- فاتحه دن کین "آمین" دیماق، رکوعدن اول تکبیر آماق، رکوعده، قوللرنی، برماغلرنی آچیق شکیلده، تیزه قباقلرنی اوستیگه باغله ماق، سجده اوچون تکبیر آماق، اولتیریشیده چپ ایاغینی بیرگه یاتقیزیب، راست ایاغینی تیک قیلیب اولتیرماق، ایکی سجده آره سیده اولتیرماق.

آقشام نمازیده قیسقه سوره لر اوقیله دی. بامداد نمازیده بیرینچی رکعت، ایکیینچی سیگه نسبت بیلن اوزون راغ قیلینه دی. امامگه اقتداء قیلگن کیشی، فاتحه و ضم سوره اوقیمه یدی. **سُبْحَانَكَ** اوقیدی. تکبیرلرنی ایته دی. التّحیات و صلوات شریفه لرنی اوقیدی.

نمازنینگ مستحبلری

- ۱- نماز اوقیشده سجده بیریکه قره ماق.
- ۲- رکوعگه کیتگنی زمان، ایاغلریگه قره ماق.
- ۳- سجده ده بورون اوچیگه قره ماق.
- ۴- التّحیاتگه اولتیرگنیده، تیزه لری نینگ اوستیگه قره ماق.
- ۵- فاتحه دن کین اوقیله دیگن آیت مقداری، بامداد و پیشین نمازلریده اوزون، آقشام نمازلریده قیسقه بولماق.
- ۶- امامگه اقتداء قیلگن کیشی، تکبیرنی یاشیرینچی آماق.
- ۷- رکوعده برماغلرنی آچیب، تیزه نی اوستیگه قویماق.
- ۸- باشینی، گردنی بیلن بیرگه لیکده رکوعده، راست توتماق.
- ۹- سجده گه باریشیده اول راست، کین چپ تیزه لرینی بیرگه قویماق.
- ۱۰- سجده نی، ایکی قول آره سیده قیلماق.
- ۱۱- سجده گه، بوروندن کین پیشانه نی قویماق.
- ۱۲- نماز اثناسیده ایسنه سه، قولنی آرقه سی بیلن آغیزنی یاپماق.

۱۳- ایرککلریننگ، سجده ده تیرسکلرینی کوتریب، بلند توتماق. عیاللر بازولرینی بیرگه یاتقیزه دیلر.

۱۴- ایرککلریننگ، سجده ده بازولرینی و ایاغلرینی قرنیدن علیحده توتماق.

۱۵- رکوع و سجده ده هر بیریده اوچ دفعه تسبیح قیله دیگنچه توخته ماق.

۱۶- سجده دن باشینی کوترگندن کیین، قوللرینی بیردن کوترماق.

۱۷- قوللرینی کوترگندن کیین، تیزه لرینی کوترماق.

۱۸- التّحیّاتده قوللرینی رانلرینی اوستیگه قوییب، برماغلرینی قبله گه توغری

راست توتماق، بوکمس لیک و هیچ بیرینی اوینه تمس لیک.

۱۹- راستیگه، چپیگه سلام بیریشیده باشینی ایلنتیرماق.

۲۰- سلام بیریشیده، شانه باشلریگه قره ماق.

نمازنینگ مکروه لری

۱- کویله ک نی کیمه ی، شانه لریگه آلیب اوقیماق.

۲- سجده گه ایگیلیشده ایته ک لرنی، پتلون (شلوار، ایشتان) پاچه لرنی

کوترماق.

۳- انتاری نینگ، ایته ک لری، بازولری شیمه لگن شکیلده، نمازگه توخته ماق.

۴- عبث، یعنی بی فایده حرکتلر قیلماق.

۵- ایش کویله گی بیلن و کتته لرنینگ یانینگه چیقه آله ی دیگن کویله ک

بیلن اوقیماق.

۶- آغیزده قرائتگه مانع بوله گن بیر نرسه بولدیرماق. مانع بولسه، نماز بوزیله دی.

۷- باشی آچیق نماز اوقیماق.

۸- کیچیک و کتته طهارتی سیقیشتییریشیده و باد زورله ییشیده نمازگه توخته ماق.

۹- نماز اثناسیده، سجده بیریدن تاشنی، توپراقنی قولی بیلن سوپیرماق.

۱۰- نمازگه توخته ییشیده، نماز ایچیده برماغلرنی چیتیردتماق.

- ۱۱- نمازده قولینی بیقینیکه قوماق.
- ۱۲- باشینی و یوزینی اطرافگه ایلنتیرماق، کوزلری بیلن اطرافگه قره ماق. سینه نی ایلنتیرگنیده نماز بوزیله دی.
- ۱۳- تشهدلرده ایت (کوچیک) دیک اولتیرماق.
- ۱۴- سجده ده، ایرککلرنینگ بازولرینی بیرگه یایشی.
- ۱۵- انسان نینگ یوزیگه توغری و بلند سیس بیلن گپیرگنلرنینگ آرقه سیگه توغری اوقیماق.
- ۱۶- بیرسی نینگ سلامیکه قولی بیلن، باشی بیلن جواب بیرماق.
- ۱۷- نمازده و نماز تشقری سیده ایسنه ماق.
- ۱۸- نمازده کوزلرنی یوماق.
- ۱۹- امام نینگ محراب ایچیده توخته یشی.
- ۲۰- امام نینگ یکه باشیگه، جماعتدن یریم متر بلندده توخته یشی تنزیهاً مکروه دیر.
- ۲۱- امام نینگ یکه باشیگه، قوییده توخته یشی هم تنزیهاً مکروه دیر.
- ۲۲- اونگده کی صفده بوش یر بارلیگیده، آرقه سیده گی صفده توخته ماق و صفده یر بولمه گنی پیتده، صف آرقه سیده یکه توخته ماق.
- ۲۳- اوستیده جانلی رسم بولگن کویله ک بیلن اوقیماق.
- ۲۴- جانلی رسم، نماز اوقیگن نینگ باشیده، اونگیده، راست و چپ حصه سیده دیوارگه چیزیلگن ویا لته گه، کاغذگه قیلینیب آسیلگن ویا قوییلگن بولسه مکروه دیر. صلیب رسمی هم جانلی رسم دی دیر.
- ۲۵- شعله لی علوگه توغری نماز اوقیماق.
- ۲۶- نمازده آیتلرنی، تسبیحلرنی قولی بیلن سنه ماق.
- ۲۷- باشندن ایاغگه چه، یر پشتمالگه اوره لیب اوقیماق.

- ۲۸- آچیق باشیگه صله اوره ب، تیپه سی آچیق شکلیده اوقیماق.
- ۲۹- آغزینی و بورینی یایب اوقیماق.
- ۳۰- بی عذر، بوغزیدن بلغم چیقماق.
- ۳۱- قولنی بیر ایکی دفعه حرکت قیلدیرماق.
- ۳۲- نمازنینگ سنتلریدن بیرینی ترک قیلماق.
- ۳۳- بی ضرورت، باله سی قوجاغیده لیگیده نمازگه باشله ماق.
- ۳۴- قلبنی مشغول قیله دیگن، خشوعنی آله دیگن نرسه لر یانیده، مثلاً زینتلی نرسه لر قرشی سیده، اوپین، ساز یانیده و آرزو قیلگنی طعام قرشی سیده اوقیماق.
- ۳۵- فرض اوقیشده، بی عذر دیوارگه و ستونگه تکیه قیلماق.
- ۳۶- رکوعگه ایگیلیشده و توریشده قوللرنی قولاق لرگه کوترماق.
- ۳۷- قرائتنی رکوعگه ایگیلگنده تکمیل قیلماق.
- ۳۸- سجده لرگه و رکوعگه، امامدن اول باشینی قویماق و کوترماق.
- ۳۹- نجس بولمه احتمالی بولگن بیرلرده نماز اوقیماق.
- ۴۰- قبرگه توغری نماز اوقیماق.
- ۴۱- تشهؤلرده، سنتگه موافق اولتیرمس لیک.
- ۴۲- ایکینجی رکعتده، بیرینچیدن اوچ آیت اوزون اوقیماق.

نماز تشقیری سیده گی مکروه نرسه لر

- ۱- بیت الخلاده و هر بیرده طهارتنی سیندیریشده و استنجاء قیلیشده، قبله گه اونگینی و آرقه سینی بورماق.
- ۲- قویاشگه و آیگه قرشی طهارت سیندیرماق.
- ۳- میده باله لرنی قبله گه توغری توتیب طهارت سیندیرتماق، توتگن کتته گه مکروه بوله دی. بونینگ اوچون، کتته لرگه حرام بولگن نرسه نی، کیچیکلرگه قیلدیرماق، قیلدیگنگه حرام بوله دی.

۴- قبله گه توغری بی عذر ایاغلرینی ویا بیر ایاغینی اوزه تماق.

۵- مصحفگه و دین کتابلریگه قرشی ایاغ اوزه تماق. بلندده بولسه لر، مکروه بوله یدی.

نمازنینگ بوزه دیگن نرسه لر

۱- بی عذر، یوته لماق ویا بوغزینی ایقله ماق [بوغزینی پاکله ماق].

۲- نماز اوقیگن کیشی، باشقه سی عطسه اورگنیده (يَرْحُمُكَ اللهُ) دیماق.

۳- نمازنی یکه اوقیگن کیشی، باشقه طرفده جماعت ایچیده امام اوقیشیده خطا اوقیگینی ایشیتیب، اونینگ آگاه لنتیرسه، نمازی بوزیله دی. اگر امام هم بو کیشی نینگ، آگاه لنتیریشیگه تابع بولیب اوقیسه، امام نینگ نمازی هم بوزیله دی.

۴- نماز ایچیده (لا اله الا الله) دیسه، اگر مقصدی جواب بولسه، نمازی بوزیله دی. اگر مقصدی بیلدیرماق بولسه، نمازی بوزیلمه یدی.

۵- عورت ییرینی آچماق.

۶- آغری ویا باشقه بیر درد سببی بیلن ییغله ماق. (جنت ویا دوزخ ذکر بولینیب، اولرنی اولیب او سبب بیلن ییغله سه بوزیلمه یدی.)

۷- قولی بیلن و تیلی بیلن سلام آماق.

۸- قضاگه قالگن نمازلرینی مقداری بیشنی اوقمه گن بولسه، نماز اثناسیده یادیگه کیلسه.

۹- نماز ایچیده، اونده ی بیر حرکت قیلسه که، اونینگ کورگن کیشی نماز اوقیمه گنینی فکر قیلسه، نمازی بوزیله دی.

۱۰- نماز ایچیده، بیر نرسه بیماق و ایچماق.

۱۱- نماز ایچیده، سوز آیتماق.

۱۲- امامیدن باشقه سی نینگ غلطینی چیقیرماق.

۱۳- نماز ایچیده کولماق.

۱۴- نماز ایچیده ناله قیلماق و آه قیلماق.

هر نمازنی بوزیشنی مباح قیلگن نرسه لر

- ۱- ییلاننی اولدیрмаق اوچون.
- ۲- قاچگن حیواننی اوشله ماق اوچون.
- ۳- گله نی بوریدن نجات بیرماق اوچون.
- ۴- تاشگن قزاننی نجات بیرماق اوچون.
- ۵- وقت نینگ ویا جماعت نینگ قاچیشیدن قورقو بولمه گنی زمان، باشقه مذهبه نمازنی بورگن بیر نرسه دن قوتیلماق اوچون، مثلاً درهمدن آز نجاستنی پاکله ماق اوچون و نامحرم عیالگه تماس قیلگننی یادیکه کیلتیرگنیده، طهارت آماق اوچون، نمازنی بوزماق جائز بوله دی.
- ۶- طهارت و باد قیستیریشیدن قوتیلماق اوچون هم نماز بوزیله دی.

هر نمازنی بوزماق اوچون فرض بولگن نرسه لر

- ۱- یاردم دیب بقیرگن بیر کیشینی نجات بیرماق اوچون و قودوقگه توشه دیگن گورنینگ، یانه دیگن، غرق بوله دیگن کیشینی نجات بیرماق، یانغین [علو]نی اوچیرماق اوچون.
- ۲- آنه، آته، بوبه و بی بی قیشقیرگنیده فرض نمازنی بوزماق واجب بولمه یدی، جائز بولسه هم، احتیاج بولمه سه بوزمه بیش کیره ک. نفل (سنتلر بیلن بیرگه لیکده) بولسه بوزیله دی. بولر، یاردم ایسته سه، فرضلرنی هم بوزماق لازم بوله دی.

جماعت بیلن نماز

نمازده، اینگ آز ایکی کیشیدن بیری نینگ امام بولیشی بیلن جماعت اورته گه کیله دی. بیش وقت نمازنینگ فرضلرنی جماعت بیلن اوقیماق، ایرککلرگه سنتدیر. جمعه و هییت نمازلری اوچون جماعت فرض دیر. جماعت بیلن اوقیلگن نمازلرگه کوپراغ ثواب بیریلگنی حدیث شریفلرده بیلدیریلماقده دیر. پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" بویردیلر که: (جماعت بیلن اوقیلگن نمازگه، یکه اوقیلگن نمازدن بیگرمه یتتی برابر

اضافه ثواب بیرپله دی. ینه بویردیله که: (یخشی بیر طهارت آلیب، مسجدردن بیرپگه جماعت بیلن نماز اوقیماق اوچون کیتگن نینگ، الله تعالی، هر قدمیگه بیر ثواب یازه دی و هر قدمیده عمل دفتردن بیر گناه نی اوچیره دی و جنتده اونی بیر درجه بلند قیله دی).

جماعت بیلن اوقیلگن نماز، مسلمانلر آره سیده بیرلیکنی و برابرلیکنی تأمین قیله دی. محبت و رابطه نی کویلتیره دی. جماعت بیغیلیب بیرپیرلری بیلن صحبت قیله دیله. درد و مشقتلری بولگنلر، کسللر بو سبب بیلن آسان شکلیده اورته گه چیقده دی. جماعت، مسلمانلرینگ تک قلب، تک وجود دیک بولگنلرینی اینگ یخشی نمونه سی دیر.

کسل، فلجلی، بیر ایاغی قطع بولگن نینگ، یوره آله گن قریلرینگ و کورنینگ جماعتگه کیتیشی شرط ایمس.

جماعت بیلن اوقیلگن نمازده اوزیگه اقتداء قیلینگن کیشیگه "امام" دییله دی. اماملیک نینگ و بونگه اقتداء قیلیب جماعت بولیش نینگ شرطلری باردیر.

اماملیک نینگ شرطلری

امام بولماق اوچون آلتی شرط لازمدیر. بو شرطلردن بیری بولمه گنی بیلینگن امام نینگ آرقه سیده اوقیلگن نماز قبول بولمه یدی.

۱- مسلمان بولماق. ابوبکر الصدیق و عمر الفاروق "رضی الله عنهما" نینگ خلیفه بولگنیگه ایشانمه گن، معراجگه، قبر عذابیگه ایشانمه گن امام بولمه آله یدی.

۲- بلاغت یاشیده بولماق.

۳- عقللی بولماق. نیشه و بوناق [حافظه سیننی و عقلینی ایتیرگن] امام بولمه آله یدی.

۴- ایرکک بولماق. عیال، ایرککلرگه امام بولمه آله یدی.

۵- هیچ بولمه سه، فاتحه شریفه بیلن، بیر آیتنی توغری اوقییه آماق. بیر آیتنی

یاد قیلمه گن و یاد قیلسه هم، تجوید بیلن اوقییه آلمه گن، نغمه قیلگن کیشی امام بوله آلمه یدی.

۶- بی عذر بولماق. عذری بولگن، عذری بولمه گنلرگه امام بوله آلمه یدی.

امام نینگ، قرآن کریمنی تجوید بیلن اوقییشی لازمدير. قرائتی یخشی دیمک، تجوید بیلن اوقیماق دیمکدير. نمازنینگ شرطلریگه اهمیت بیرمه گن اماملرنینگ آرقه سیده نماز اوقیلمه یدی. (صالح و فاجر آرقه سیده نماز اوقینگلر) حدیث شریفی، مسجد اماملری اوچون ایمس، جمعه اوقیتگن امیرلر، والیلر اوچون دیر.

اماملیگه اینگ لایق کیشی، سنتنی [دین معلومات لرینی] اینگ یخشی بیلگن کیشی دیر. بونده مساوی بولگنلر بولسه، قرآن کریمنی اینگ یخشی اوقیگن امام بوله دی. بو هم مساوی بولسه، تقوایی زیاده بولگن امام بوله دی. ینه مساویلیک بولسه، یاشی ایلگری بولگن ترجیح [انتخاب] قیلینه دی.

غلام، بدوی، فاسق، کور و زنا باله سی نینگ امامتی، مکروه دیر. امام جماعتگه بیزدیره دیگن و اولرنی قیسه دیگن شکیلده نمازنی اوزیتیرمه یدی.

عیاللرنینگ یکه باشلریگه جماعت بیلن اوقیشلری مکروه دیر.

امام بیر شخص بیلن اوقییه دیگن بولسه، اونینگ راست تمانیده توختته دی. ایکی کیشیگه امام بوله دیگن بولسه، اونگلریگه اوته دی. ایرککلرنینگ عیالگه، باله گه اقتداء قیلیشلری جائز ایمس.

امام نینگ آرقه سیده ایرککلر صف توتته دی، کیین باله لر و اولرنینگ آرقه سیده هم عیاللر صف توتته دی.

امام عیاللرگه هم امامتگه نیت قیلگن بولسه، عینی نمازده بولگن بیر عیال، بیر ایرکک بیلن عینی خطده نمازگه توختته سه، ایرکک نینگ نمازی بوزیله دی. اگر امام بو عیالگه امامتی نیت قیلمه گن بولسه، یانیده توختته گنی ایرککگه ضرر بولمه یدی. لیکن عیال نینگ نمازی جائز بولمه یدی. ایاغده نماز اوقیگن نینگ، اولتیریشده

اوقیگنگه اقتداء قیلیشی جائز دیر. مقیم بولگن مسافر امامگه اقتداء قیله آله دی. فرض اوقیگن، نفل اوقیگنگه اقتداء قیله آله یدی. نفل اوقیگن، فرض اوقیگنگه اقتداء قیله آله دی. امامگه اقتداء قیلیب نماز اوقیگندن کین، امام نینگ بی طهارت بولگینی بیلگن کیشی نمازینی دوباره اوقیدی.

رغائب، براءت و قدر نمازلرینی جماعت بیلن اوقیماق مکروه دیر.

جماعت خواهله سه هم، امام نینگ فرض اوقیتیشیده قرائتی و تسبیحلرنی سنتدن اضافه اوقیشی تحریماً مکروه دیر.

امامگه رکوعده بیتیشه آله گن او رکعتنی امام بیلن اوقیگن بوله یدی. امام رکوعده لیگیده کیلگن، نیت قیله دی و ایاغده تکبیر کیلتیریپ، نمازگه کیره دی. درحال رکوعگه ایگیلیب، امامگه اقتداء قیله دی. رکوعگه ایگیلمسندن، امام رکوعدن تورسه رکوعگه بیتیشمه گن بوله دی.

امامدن اول رکوعگه ایگیلماق، سجده گه کیتماق ویا اول تورماق تحریماً مکروه دیر. فرض نمازلی اوقیلگنیده، صفرلنی بوزماق مستحب دیر.

بیر مؤمن بیش وقت نمازینی، هرکون جماعت بیلن اوقیسه، همه پیغمبرلر"علیه السلام" بیلن اوقیگن دیک ثوابگه نائل بوله دی.

جماعت بیلن اوقیلگن نمازینینگ بونچه فضیلتی، امام نینگ نمازی قبول بولگنی تقدیرده دیر.

بیر کیشی، جماعتنی بی عذر ترک قیلسه، او کیشی جنت ایسینی حس قیله آله یدی. جماعتنی بی عذر ترک قیلگنلر، تورت کتابده ملعون دیب وصفلنتیریلگنلر.

بیش وقت نمازنی جماعت بیلن اوقیشگه غیرت قیلیش کیره ک. قیامت کونی الله تعالی حضرتلری یتتی طبقه بیرلرنی، یتتی طبقه آسمانلرنی، عرشنی، کُرسنی و همه مخلوقاتنی ترازونینگ بیر تمانیگه قویسه، شرطلری نظرگه آلینب جماعت بیلن اوقیلگن بیر وقت نمازینینگ ثوابینی بیسانکی تمانیگه قویسه، جماعت بیلن اوقیلگن نمازینینگ ثوابی آغیر راغ کیله دی.

امامگه اقتداء قیلش نینگ توغری بوله آلیشی اوچون، اون شرط باردیر:

۱- نمازگه توخته بییشه، تکبیرنی ایتمسدن آلدین، امامگه اقتداء قیلشگه نیت ایتیش دیر. "اقتداء قیلدیم حاضر بولگن امامگه" دیب قلیدن اوتکرماق لازم دیر.

۲- امام نینگ، عیاللرگه امام بولیشگه نیت قیلشی لازم دیر. ایرککلرگه امام بولیشگه نیت قیلشی لازم ایس. اما نیت قیلسه، اوزی جماعت نینگ ثوابیگه هم قاوشه دی.

۳- جماعت نینگ پاشنه سی، امام پاشنه سی نینگ آرقه سیده بولشی کیره ک.

۴- امام بیلن جماعت عینی فرض نمازنی اوقییشی لازم دیر.

۵- امام بیلن جماعت آره سیده عیال صفی بولمه یشی لازم دیر.

۶- امام بیلن جماعت آره سیده قایق اوته دیگنچه دریا و موتر اوته دیگنچه یول بولمه یشی لازم دیر.

۷- امام ویا جماعتدن بیرینی کوریشگه ویا سیسینی ایشیتیشگه امکان بیرگن درچه سی بولمه گن دیوار آره ده بولمه یشی کیره ک.

۸- امام حیوان اوستیده، جماعت یرده ویا بونینگ برعکسی بولمه یشی کیره ک.

۹- امام بیلن جماعت یاپیشیغ بولمه گن ایکی کیمه ده بولمه یشی لازم دیر.

۱۰- باشقه مذهبه گی امامگه اقتداء قیلگن جماعت نینگ نمازلینی صحیح

بولشی اوچون ایکی روایت باردیر: بیرینچی قولگه کوره، جماعت نینگ اوز مذهبلریگه کوره نمازنی بوزگن بیر نرسه نینگ، امامده بولگینی بیلمه یشی لازم دیر. ایکینجی قولگه کوره، اوز مذهبیگه کوره نمازی صحیح بولگن امامگه، باشقه مذهبه بولگنلر هم اقتداء قیله آله دی. بو قولگه کوره قاپلمه و تولغیسی بولگن امامگه اقتداء قیلماق جائز بوله دی.

جماعت بیر کیشی بولسه، امام نینگ راست یانیده خطیده توخته یدی. چپ

تمانیده توخته بیسی مکروه دیر. آرقه سیده توخته بیسی هم مکروه بوله دی. ایاغی نینگ پاشنه سی، امام نینگ پاشنه سیدن ایلگری بومه سه، نمازی صحیح بوله دی. ایکی ویا کوپراغ کیشی بولسه امام نینگ آرقه سیده توخته یدی.

امام بیلن بیرگه لیکده، یکه اوقییه دیگن دیک اوقیله دی. لیکن، ایاغده لیگیده امام ایچیدن اوقیسه هم، بلند سیس بیلن اوقیسه هم، جماعت بیر نرسه اوقیسه یدی. [شافع مذهبیده، امام بیلن بیرگه لیکده جماعت هم سیس چیقرمسدن فاتحه اوقیدی.] یکه، بیرینچی رکعتده (سبحانک) اوقیدی. امام، بلند سیس بیلن فاتحه [الْحَمْدُ] نی خلاص قیلگنیده جماعت جوده آهسته (آمین) دییه دی. بونی بلند سیس بیلن ایتمه بیس کیره ک. رکوعدن توریشده امام (سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ) دیگنیده، جماعت یکه (رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ) دییه دی. کین ایگیلیشده (الله اکبر) دیب، امام بیلن بیرگه لیکده جماعت هم سجده گه یاته دی. رکوعده، سجده لرده و اولتیریشده یکه اوقییه دیگن دیک جماعت هم اوقیدی.

وتر واجب نمازی، رمضانده جماعت بیلن اوقیله دی. باشقه زمانلرده یکه اوقیله دی.

مسبوق نینگ نمازی

امامگه اقتداء قیلگنلر تورت خیل دیر. بولر، (مُدْرِكُ)، (مُقْتَدِی)، (مَسْبُوقُ) و (لَا حَقُّ) دیر.

مدرک، افتتاح تکبیرینی امام بیلن بیرگه لیکده آلگنکه دییله دی.

مقتدی، افتتاح تکبیریکه بیتیشه آله گنکه دییله دی.

مسبوق، امامگه بیرینچی رکعتده بیتیشه آله گنکه دییله دی.

لاحق، افتتاح تکبیرینی امام بیلن برابر آلگن، اما کین، اوزیده طهارتینی سیندیرگن بیر حال اورته گه کیلگنیدن، طهارت آیب، دوباره امامگه اقتداء قیلگنکه دییله دی. بو کیشی، ینه اولدن بولگنی دیک، بی قرائت، رکوع و سجده تسییحلرینی ایتیب نمازینی اوقیدی. او کیشی، اگر دنیا کلامی ایتمه گن بولسه، امام

نینگ آرقه سیده دی دیر. لیکن، مسجودن چیقگندن کیین، یقین بیر بیرده طهارتینی آیشی کیره ک. زیرا، کوپ ایلگریگه کیتسه نمازی بوزیله دی هم دیلدی. مسبوق، یعنی امامگه بیرینچی رکعتده بیتیشه آله گن بیر کیشی، امام ایکی طرفگه هم سلام بیرگندن کیین، ایاغگه توریب بیتیشه آله گنی رکعتلرنی تکمیل قیله دی.

قرائتلرنی بیرینچی، کیین ایکیینچی، کیین اوچینچی رکعت اوقییه یاتگن دیک اوقیدی. اولتیریشنی بولسه تورتینچی، اوچینچی و ایکیینچی رکعت قطاری بیلن، یعنی آخردن باشله گن شکیلده قیله دی. مثلاً؛ خفتن نینگ آخرگی رکعتیگه بیتیشگن کیشی، امام سلام بیرگندن کیین توریب، بیرینچی و ایکیینچی رکعتده فاتحه و سوره اوقیدی. بیرینچی رکعتده اولتیره دی. ایکیینچیده اولتیره یدی.

بیش نرسه نی امام قیلمه سه، جماعت هم قیلمه یدی:

- ۱- امام قنوت اوقیمه سه جماعت هم اوقیمه یدی.
- ۲- امام هییت نمازلزیده گی تکبیرلرنی قیلمه سه، جماعت هم قیلمه یدی.
- ۳- امام، تورت رکعتلی نمازنینگ ایکیینچی رکعتیده اولتیره سه، جماعت هم اولتیره یدی.

۴- امام سجده آیتینی اوقیب، سجده قیلمه سه جماعت هم قیلمه یدی.

۵- امام سجده سهو قیلمه سه جماعت هم قیلمه یدی.

تورت نرسه نی امام قیلسه، جماعت قیلمه یدی:

- ۱- امام ایکیدن کوپ سجده قیلسه، جماعت قیلمه یدی.
- ۲- امام هییت تکبیرینی، بیر رکعتده اوچدن کوپ قیلسه، جماعت قیلمه یدی.
- ۳- امام جنازه نمازیده، تورتدن کوپ تکبیر آله جماعت آله یدی.
- ۴- امام بیشینچی رکعتگه تورسه، جماعت تورمه یدی، امامگه منتظر بوله

دی، برابر سلام بیره دیلر.

اون نرسه نی امام قیلمه سه، جماعت قیله دی:

- ۱- افتتاح تکبیریده قُول کوترماق.
- ۲- سُبحانک اوقیماق.
- ۳- رکوعگه ایگیلیشده، تکبیر کیلتیرماق.
- ۴- رکوعده تسبیح اوقیماق.
- ۵- سجده لرگه یاتیب، توریشده تکبیر ایتماق.
- ۶- سجده لرده تسبیح اوقیماق.
- ۷- سمع الله دیمه سه، ربنا لك الحمد دېماق.
- ۸- التَّحِيَّاتُنی آخریگه چه اوقیماق.
- ۹- نماز آخریده سلام بیرماق.
- ۱۰- قریان هییتیده، بیگیمره اوچ فرضدن کین سلام بیرگنیده [هیچ بیر نرسه اوقیمسدن درحال]، تکبیر اوقیماق. بو بیگیمره اوچ تکبیرگه، تشریق تکبیرلری دیپله دی. ۱۰۸. نچی صحیفه گه قره نگلر!

افتتاح تکبیری نینگ فضیلتلری

بیر کیشی، افتتاح تکبیرینی امام بیلن برابر آلسه، خزان کونلریده، درختلرنینگ برگلری، شمال تورگنیده نیمه شکیلده توکیلسه، او کیشی نینگ گناهلری هم او شکیلده توکیله دی.

بیرکون، رسول الله "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" نماز اوقیشلریده، بیر کیشی بامداد نمازیده، افتتاح تکبیریگه بیتیشه آله دی. بیر غلام آزاد قیلدی. اوندن کین کیلیب رسول الله "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" گه سوره دی: "يا رسول الله! من بوگون، افتتاح تکبیریگه بیتیشه آله دیم. بیر غلام آزاد قیلدیم. آیا افتتاح تکبیری نینگ ثوابیگه نائل بوله آلدیم می؟" رسول الله "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ"، ابو بکر صدیق "رضی اللهُ عنه" گه، (سن نیمه دیسن، بو افتتاح تکبیری نینگ باره سیده؟) دیب سوره دیلر. ابو بکر

صدیق "رضی الله عنه" بویردیلر که، (یا رسول الله! قیرق تویه گه مالک بولسم، قیرقینینگ هم یوکی جواهر بولسه، جمله سینی غریلرگه تصدوق قیلسم، ینه امام بیلن برابر آلینگن افتتاح تکبیری نینگ ثوابیگه نائل بوله آمیمن).

اوندن کین، رسول الله "صلی الله علیه وسلّم"، (یا عمر! سن نیمه دیسن، بو افتتاح تکبیری نینگ باره سیده؟) دیگنلریده، حضرت عمر "رضی الله عنه"، (یا رسول الله! مکه و مدینه آره سی توله تویه م بولسه و بولرینینگ یوکلری جواهر بولسه، جمله سینی غریلرگه تصدوق قیلسم، ینه امام بیلن برابر آلینگن افتتاح تکبیری نینگ ثوابیگه نائل بوله آمیمن) دیدیلر.

اوندن کین، رسول الله "صلی الله علیه وسلّم"، (یا عثمان! سن نیمه دیسن، بو افتتاح تکبیری باره سیده؟) دیگنلریده، حضرت عثمان ذی النورین "رضی الله عنه" (یا رسول الله! کیچه ایکی رکعت نماز اوقیسم، هر بیریده، قرآن عظیم الشاننی ختم ایله سم، ینه امام بیلن برابر آلینگن افتتاح تکبیری نینگ ثوابیگه نائل بوله آمیمن) دیدیلر. اوندن کین، رسول الله "صلی الله علیه وسلّم" حضرتلری، (یا علی! سن نیمه دیسن، بو افتتاح تکبیری باره سیده؟) دیگنلریده، حضرت علی "کرم الله وجهه": (یا رسول الله! مغرب و مشرق آره سی کُفار بیلن توله بولسه، ریم منگه قوت بیرسه، جمله سی بیلن حرب قیلسم، ینه امام بیلن آلینگن افتتاح تکبیری نینگ ثوابیگه نائل بوله آمیمن) دیدیلر.

اوندن کین، رسول الله "صلی الله علیه وسلّم" حضرتلری: (ای منیم اُمت و اصحابیم! بیته طبقه بیرلر و بیته طبقه آسمانلر کاغذ بولسه و درپالر مرکب بولسه و همه درختلر قلم بولسه و همه فرشته لر کاتب بولسه لر و قیامتگه چه یازسه لر، ینه امام بیلن آلینگن افتتاح تکبیری نینگ ثوابینی یازه آلمه ی دیلر) دیب بویردیلر.

منقبه: قصرگه توزه لگن مسجد

امام اعظم ابو حنیفه نینگ طلبه سی امام ابو یوسف "رحمة الله علیه"، هارون

رشید زمانیده قاضی ایدی. بیرکون هارون رشید نینگ یانیده لیگیده، بیر کیشی بیرسیدن دعواگر بولدی. هارون رشید نینگ وزیری هم، من شاهدیم دیدی. امام ابو یوسف و زیرنینگ شاهدلیگینی قبول قیلمه دی. خلیفه، نیمه اوچون و زیرنینگ شاهدلیگینی قبول قیلمه ی سیز، دیدی. امام، بیرکون اونگه ایش بویرگندینگیز. او هم سیزگه، من سیزنینگ نوکرینگیز، غلامینگیزمن دیگن ایدی. اگر توغری ایتگن بولسه، غلام نینگ شاهدلیگی مقبول ائمس. یلغان ایتگن بولسه، یلغانچی نینگ شاهدلیگی هم قولاق سالینمه یدی بویردی. خلیفه، من شاهدلیک قیلسم، قبول قیله سیز می؟ دیدی. یوق، قیلیمن بویردی. نیمه اوچون؟ دیدی. سن نمازی جماعت بیلن اوقیمه ی سن، بویردی. من مسلمانلر نینگ ایشلری بیلن مشغولمن دیدی. امام، خالقگه طاعت نینگ بولگنی بیرده، مخلوقگه اطاعت قیلینمه یدی بویردی. خلیفه، توغری ایته سیز دیدی و قصریده مسجد توزه لیشینی امر قیلدی. مؤذن و امام تعین قیلندی و اوندن کیین نمازی همیشه جماعت بیلن اوقیدی.

جمعه نمازی

اللہ تعالیٰ جمعه کونینی مسلمانلرگه مخصوص قیلگن دیر. جمعه کونی پیشین وقتیده، جمعه نمازینی اوقیماق، اللہ تعالیٰ نینگ امریدیر.

اللہ تعالیٰ، جمعه سوره سی آخریده گی آیت کریمه ده مالا بویردی که، (ای ایمان کیلتیرماق بیلن مشرف بولگن بنده لریم! جمعه کونی، پیشین آذانی ایتیلگنی وقت خطبه قولاق سالماق و جمعه نمازی اوقیماق اوچون مسجدگه یوگرینگلر! آلیش و ساتیشنی قوینگلر! جمعه نمازی و خطبه، سیزگه باشقه ایشلرینگیزدن فایده لی راغ دیر. جمعه نمازینی اوقیگندن کیین، مسجددن چیقر، دنیا ایشلرینگیزنی قیلماق اوچون چاشه آله سیزلر. اللہ تعالیٰ دن رزق توقع قیلیب ایشلرسیزلر. اللہ تعالیٰ نی کوپ یاد قیلینگلر که، قوتیله آله سیزلر!)

نمازدن کیین، خواهله گن ایشیگه کیتیب ایشلر، خواهله گن مسجدده قالب

نماز اوقیماق بیلن، قرآن کریم و دعا بیلن مشغول بولر. جمعه نمازی وقتی کیرگنده، آیش - ساتیش گناه دیر.

پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" تورلی حدیث شریفلریده بویردیله که: (بیر مسلمان، جمعه کونی غسل طهارتی آلیب، جمعه نمازیگه کیتسه، بیر هفته لیک گناهلری عفو بوله دی و هر قدمی اوچون ثواب بیرله دی.)

(جمعه نمازنی اوقیمه گنلرنینگ قلبلرینی الله تعالی مُهرله یدی. غافل بوله دیلر).

(کونلرنینگ اینگ عالی قدریسی جمعه دیر. جمعه کونی، هییت کونلریدن و عاشوره کونیدن ارزشلی راغ دیر. جمعه، دنیاچه و جنتده مؤمنلرنینگ هییتی دیر).

(بیر کیشی، مانع بولمه گنیده، اوچ جمعه نمازی اوقیمه سه، الله تعالی، قلبینی مُهرله یدی. یعنی یخشیلیک قیلمس بوله دی).

(جمعه نمازیدن کیین بیر لحظه باردیر که، مؤمن نینگ او لحظه ده قیلگنی دعا رد بولمه یدی).

(جمعه نمازیدن کیین، یتتی دفعه اخلاص [قُلْ هُوَ اللهُ] و مُعوذتین [فلق و ناس سوره سی] اوقیگنی الله تعالی، بیر هفته حادثه دن، بلادن و یامان ایشلردن اسره یدی).

شنبه کونلری یهودیلرگه، یکشنبه کونلری نصاراگه [مسیحیلرگه] بیریلگنی دیک، جمعه کونی هم مسلمانلرگه بیریلدی. بوگون، مسلمانلرگه خیر، برکت، یخشیلیک باردیر).

جمعه کونی قیلینگن عبادتلرگه، باشقه کونده قیلینگنلرنینگ، اینگ آز ایکی برابری ثواب بیرله دی. جمعه کونی ایشلنگن گناه لر هم ایکی برابر یازیله دی.

جمعه کونی، ارواحلر ییغیله دی و بیربیرلری بیلن تانیشه دیلر. قبرلر زیارت قیلینه دی. بو کونده قبرعذابی توخته تیله دی. بعضی عاملرگه کوره، مؤمن نینگ عذابی کیین باشله مه یدی. کافرینگ، جمعه و رمضانده قیلینمس لیک اوزره، قیامتگه چه طول تارته دی. بوگون و کیچه سیده وفات قیلگن مؤمنلر، قبر عذابی کورمه یدی.

دوزخ، جمعه کونی کوپ ایسیغ بولمه یدی. آدم علیه السلام، جمعه کونی یره تیلدی. جمعه کونی جنتدن چیقریلدی. جنتده کیلر، الله تعالی نی جمعه کونلری کوره دیلر.

جمعه نمازی نینگ فرضلری

جمعه کونی اون آلتی رکعت نماز اوقیله دی. بونینگ ایکی رکعتینی اوقیماق فرض دیر. پیشین نمازیدن هم قوتلی فرض دیر. جمعه نمازی فرض بولماق اوچون ایکی تورلی شرطی باردیر:

۱- ادا شرطلری.

۲- وُجوب شرطلری.

ادا شرطلریدن بیرى نقصان بولسه نماز قبول بولمه یدی. وجوب شرطلری بولمه سه قبول بولمه دی.

ادا، یعنی جمعه نمازی نینگ صحیح بولیشی اوچون شرطلری یتتی دیر:

۱- نمازی شهرده اوقیماق (شهر: جماعتی اینگ کتته مسجده سیغمه گن یر دیمک).

۲- دولت رئیسى نینگ ویا والى نینگ اجازه سی بیلن اوقیماق. بولر نینگ

تعین قیلگنی خطیب، اوز یرریگه باشقه سینی وکیل قیله آله دی.

۳- پیشین نمازی نینگ وقتیده اوقیماق.

۴- وقت ایچیده خطبه اوقیماق. [عالملر، جمعه خطبه سینی اوقیماق، نمازگه

توخته بییشه (الله اکبر) دیماق دی دیر دیدی.

یعنی ایکى خطبه نی هم، یکه عربی اوقیماق لازمدیر. خطیب، ایچیدن اعودُ

اوقیب، کین بلند سیس بیلن، حمد و ثنا و کلمه شهادت، صلاة سلام اوقیدی.

کین، ثوابگه، عذابگه سبب بولگن نرسه لرنی یادگه کیلتیره دی و آیت کریمه

اوقیدی. اولتیریب توره دی. ایکینجی خطبه نی اوقیب، وعظ یرریگه، مؤمنلرگه دعا

قیله دی. تورت خلیفه نینگ اسمینی ایتیشی مستحب دیر. خطبه گه دنیا سوزی اراه

لشتیرماق حرام دیر. خطبه نی، نطق و کنفرانس شکلیگه سوقمه بیش کیره ک.

خطبه نی قیسقه اوقیماق سنت دیر. اوزون اوقیماق مکروه دیر. [

۵- خطبه نی نمازدن اول اوقیماق.

۶- جمعه نمازینی جماعت بیلن اوقیماق.

۷- مسجد دروازه لرینی همه گه آچیق توتماق.

جمعه نمازی نینگ وجوب شرطلری توقیزدیر:

۱- شهرده، قصبه [شهرچه] ده اولتیرماق. مسافرلرگه فرض ایمس.

۲- صحتلی بولماق، کسلگه، کسل نینگ قوییه آله گن باقیچیگه و قریلرگه

فرض ایمس.

۳- حُر [آزاد] بولماق.

۴- ایرکک بولماق. عیاللرگه فرض ایمس.

۵- عاقل و بالغ بولماق. یعنی (مُکلف) بولماق.

۶- کور بولمس لیک. یولده آلیب بارگن بولسه هم، کورگه فرض ایمس.

۷- یوریه آماق دیر. نقل وسایطی بولسه هم فلجگه، بی ایاغگه فرض ایمس.

۸- بندی قیلینگن بولمس لیک و دشمن قورقیسی، حکومتدن، ظالمدن

قورقیسی بولمس لیک.

۹- کوپ یامغیر، قار، طوفان، لای و سووغ بولمس لیک.

جمعه نمازی قنده ی اوقیله دی؟

جمعه کونی، پیشین آذانی آیتیلگنیده، اون آلتی رکعت جمعه نمازی اوقیله دی.

بولر قطاری بیلن شونده ی دیر:

۱- اول، جمعه نمازی نینگ تورت رکعت لیک "بیرینچی سنتی" اوقیله دی. بو

سنت، پیشین نمازی نینگ بیرینچی سنت دیک اوقیله دی. بونگه "نیت ایتدیم، الله

رضاسی اوچون، جمعه نمازی نینگ بیرینچی سنتینی اوقیشگه، یوزیم قبله گه" دیب

نیت قیلینه دی.

- ۲- کین، مسجد ایچیده ایکینچی آذان و خطبه اوقيله دی.
- ۳- خطبه اوقیلگندن کین، اقامه آیتیلیب، جماعت بیلن جمعه نمازی نینگ ایکی رکعت لیک "فرضی" اوقيله دی.
- ۴- جمعه نمازی نینگ فرضی اوقیلگندن کین، تورت رکعت لیک "آخرگی سنتی" اوقيله دی. یونینگ اوقیلیشی پیشین نمازی نینگ بیرینچی سنتی دی دیر.
- ۵- بوندن کین، "گردنیمگه فرض بولگن اوقییه آلمه گنیم آخرگی پیشین نمازی نینگ فرضینی اوقیشگه" دیب نیت قیلیب، "آخر ظُهر" نمازی اوقيله دی. تورت رکعت لیک بو نمازی نینگ اوقیلیشی پیشین نمازی نینگ فرضینی نینگ اوقیلیشی دی دیر.

- ۶- کین هم، ایکی رکعت "وقت نینگ سنتی" اوقيله دی. اوقیلیشی، بامداد نمازی نینگ سنتی نینگ اوقیلیشی دی دیر.
- ۷- بوندن کین، آية الكرسي و تسيحدر اوقیلیب، دعا قیلینه دی.

جمعه کونی نینگ سنت و آدابی:

- ۱- جمعه نی پنجشنبه کونیدن استقبال قیلماق.
- ۲- جمعه کونی غسل طهارتی آماق.
- ۳- باشنی تراش قیلماق. سقال نینگ بیر توتم دن [یعنی آووج ایچی تورت برماغ آلگن دن] اضافه سینی و تیرناغلرنی قیرقماق. پاک کویله ک کیمماق.
- ۴- جمعه نمازیگه ممکن بولگنیچه وقت کیتماق.
- ۵- اونگ صفگه اوتماق اوچون، جماعت نینگ شانہ لریدن آشمه بیش کیره ک.
- ۶- مسجده نماز اوقیگن نینگ اونگیدن اوتمس لیک.
- ۷- خطیب منبرگه چیقگندن کین هیچ بیر نرسه ایتمس لیک، گپیرگنگه اشارت بیلن هم جواب بیرمس لیک و آذانی تکرار قیلمس لیک.
- ۸- جمعه نمازیدن کین فاتحه، کافرون، اخلاص، فلق و ناس سوره لرینی یتتی

دفعه اوقیماق.

- ۹- عصرگه چه مسجدهه قالیب، عبادت قیلماق.
- ۱۰- اهل سنت عامللری نینگ کتابلریدن آیتیب بیرگن عامللرنینگ درسیده، وعظیده بولینماق.
- ۱۱- جمعه کونینی، همیشه عبادت بیلن اوتکرماق.
- ۱۲- جمعه کونی، صلوات شریفه کیلتیرماق.
- ۱۳- قرآن کریم اوقیماق. (کَهف) سوره سینی اوقیش کیره ک.
- ۱۴- صدقه بیرماق.
- ۱۵- آنه-آته نی ویا قبرلرینی زیارت قیلماق.
- ۱۶- اوی نینگ طعاملرینی مُول و شیرینی بیشیرماق.
- ۱۷- کوپ نماز اوقیماق. قضاگه قالگن نمازی بولگنلر، قضا نمازی اوقیشی کیره ک.

هییت نمازلی

شوال آبی نینگ بیرینچی کونی فطر، یعنی رمضان هییتی نینگ، ذی الهجه نینگ اونینچی کونی بولسه، قربان هییتی نینگ بیرینچی کونلری دیر. بو ایکی کونده، قویاش چیقگندن و کراحت وقتی چیقگندن کین، ایکی رکعت هییت نمازی اوقیماق، ایرککلرگه واجب دیر.

هییت نمازلی نینگ شرطلری، جمعه نمازی نینگ شرطلری دی دیر. لیکن، بورده خطبه سنت دیر و نمازدن کین اوقیله دی.

رمضان هییتیده نمازدن اول شیرینی [خرما ویا قند] بیماق، غسل قیلماق، مسواک استعمال قیلماق، اینگ یخشی کویله ک لرنی کیماق، فطره نی نمازدن اول بیرماق، یولده آهسته آهسته تکبیر اوقیماق مستحب دیر.

قربان هییتی نمازیدن اول بیر نرسه بیمس لیک، نمازدن کین اول قربان گوستی

بیماق، نمازگه کیتیشیده بلند سیس بیلن، عذری بولگن آهسته آهسته تکبیر کیلتیرماق مستحب دیر.

هییت نمازلری ایکی رکعت دیر. جماعت بیلن اوقیله دی، یکه اوقیلمه یدی.

هییت نمازی قنده ی اوقیله دی؟

۱- اول " نیت ایتدیم واجب بولگن هییت نمازینی اوقیشگه، اقتداء قیلدیم حاضر بولگن امامگه " دیب نیت ایتیب، نمازگه توخته له دی. کیین "سُبْحَانَكَ" اوقیله دی.

۲- سُبْحَانَكَ دن کیین قوللر اوچ دفعه تکبیر بیلن بیرگه لیکده قولقلرگه کوتریلیب، بیرینچی و ایکینچی سیده ایکی یانگه قویریله دی. اوچینچی سیده، کیندیک تگیگه باغله دی. امام اول فاتحه، کیین بیر سوره اوقیدی و بیرگه لیکده رکوعگه ایگیلینه دی.

۳- ایکینچی رکعتده، امام اول فاتحه و بیر سوره اوقیدی. کیین ایکی قول اوچ دفعه تکبیر کیلتیریب کوتریله دی. اوچینچیده هم یانلرگه قویریله دی. تورتینچی تکبیرده قوللرنی قولقلرگه کوترمه ی، رکوعگه ایگیلینه دی. قیسقه چه: ایکی دفعه قویبر، بیر باغله، اوچ دفعه قویبر، بیر ایگیل! دیب یاد قیلینه دی.

تشریق تکبیرلری:

قربان هییتی نینگ عرفه سی کونی، بامداد نمازیدن، تورتینچی کونی عصر نمازیگه چه، حاجیلرنینگ و حجگه کیتمه گنلرنینگ، ایرکک، عیال همه نینگ، جماعت بیلن اوقیسین، یکه اوقیسین، فرض نمازیدن کیین سلام بیرر بیرمس، بیر دفعه "تشریق تکبیری" نی اوقیشی واجب دیر.

جنازه نمازیدن کیین اوقیلمه یدی. مسجودن چیقگندن کیین ویا گپرگندن کیین، اوقیماق لازم ائمس.

امام تکبیرنی یادیدن چیقرسه، جماعت ترک قیلمه یدی. ایرککلر بلند سیس

بیلن اوقییه آله دی. عیالدر آهسته آیه دی.

تشریق تکبیری:

"اللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ وَاللهُ أَكْبَرُ اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ"

اولیمگه تیارلیک

اولیمنی یادگه کیلتیرماق، اینگ کتته نصیحت دیر. هر ایمان صاحبی کیشی نینگ، اولیمنی کوپ یادگه کیلتیریشی سنت دیر. اولیمنی کوپ یادگه کیلتیرماق، امرلرگه تابع بولیشگه و گناه لردن پرهیز قیلیشگه سبب بوله دی. حرام ایشلشگه جسارتی آزه لتیره دی. سیوگیلی پیغمبریمیز "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" بویردیلهر که: (لدتلرنی بیقیتنگن، ساعت تیریلرگه خاتمه بیرگن اولیمنی، کوپ یادینگیزگه کیلتیرینگیز!). دین بوپوکلریدن بعضیسی هرکون بیردفعه یادگه کیلتیریشنی عادت قیلگن ایدی. اولیاءنینگ بوپوکلریدن محمد بهاودین بخاری "قَدَسَ سرّه" هرکون بیگیرمه دفعه، اوزینی اولگن، قبرگه قویلگن اوپلر ایدی.

طول امل، کوپ یششنی خواهله ماق دیر. عبادت قیلماق، دینگه خدمت قیلماق اوچون کوپ یششنی خواهله ماق، طول امل ایمس. طول امل صاحبلری، عبادتلرنی وقتیده قیله آله ی دیلر. توبه قیلیشنی ترک قیله دیلر. قیله قتیغ بوله دی. اولیمنی یادگه کیلتیرمه ی دیلر. وعظ و نصیحتلردن عبرت آله ی دیلر.

طول امل صاحبی، همیشه دنیا مالیکه و منصبیکه قاوشماق اوچون عمرینی صرف قیله دی. آخرتنی یاددن چیقره دی. یکه ذوق و صفاسینی اوپله یدی. حدیث شریفلرده بویریلدی که:

(اولمسدن آلدین اولینگیز. حسابگه تارتیلمسدن آلدین اوزینگیزنی حسابگه تارتینگیز!)

(اولمدن کیین بوله دیگن نرسه لرنی، سیزنینگ بیلگنینگیز دیک، حیوانلر هم بیلسه لردی، بیماق اوچون سیمیز حیوان تاپه آلمس ایدینگیز).

(کیچه کوندوز اولیمنی یادیکه کیلتیرگن کیشی، قیامت کونی شهیدلر یانیده بوله دی).
طول امل نینگ سبیلری؛ دنیا ذوقلریگه توشکین بولماق، اولیمنی یاددن
چیقارماق و صحتیگه، جوانلیگی گه الدنماق دیر. طول امل کسل لیگیدن قوتیلماق
اوجون، بو سبیلرنی یوق قیلماق لازمدیر. اولیم نینگ هر لحظه کیله آلیشینی اویله ش
کیره ک. طول امل صاحبی بولیش نینگ ضررلرینی و اولیمنی یادگه کیلتیریش نینگ
فایده لرینی اورگنیش کیره ک. حدیث شریفده بویریلدی که:

(اولیمنی کوپ یادگه کیلتیرینگلر. اونو یادگه کیلتیرماق، انساننی گناه ایشله
ماقدن اسره یدی و آخرتده ضررلی بولگن نرسه لردن پرهیز قیلیشگه سبب بوله دی).

اولیم نیمه دیر؟

اولیم، یوق بولماق دیمک ایمس. اولیم، روح نینگ بدنکه بولگن باغلیلدیگی
نینگ توگه شی دیر. روح نینگ، بدنن ایریلیشی دیر. اولیم، انسان نینگ بیر
خالدن، باشقه بیر حالگه تبدیل بولیشی دیر. بیر اویدن، بیر اویگه کوچ قیلیشی دی
دیر. عمر بن عبدالعزیز حضرتلری بویردی که، (سیزلر، یکه ابدیت، ابدی لیک
اوجون یره تیلدینگیز. لیکن بیر اویدن، بیر اویگه کوچ قیله سیزلر). اولیم، مؤمنگه
هدیه دیر، نعمت دیر. گناهی بولگنلرگه مصیبت دیر. انسان اولیمنی خواهله مه
یدی. حال بوکی اولیم، فتنه دن خیرلی دیر. انسان یششینی یخشی کوره دی. حال
بوکی، اولیم، اونگه خیرلی دیر. صالح بولگن مؤمن، اولیم بیلن دنیانینگ اذیت و
آرغین لیگیدن قوتیله دی. ظالمترینگ اولیمی بیلن مملکتلر و بنده لر راحتگه قاووشه
دی. بیر ظالم نینگ اولیمیده، ایتیلگن قدیم بیر بیت شونده ی دیر:

نه اوزی ایتدی راحت، نه عالمگه بیردی حضور،

یقیلدی کیتدی جهاندن، چیده سین اهل قبور.

مؤمن نینگ روحی نینگ بدنن ایریلیشی، بندی نینگ زنداندن قوتیلیشی دی
دیر. مؤمن اولگندن کیین، بو دنیاگه پس کیلماق خواهله مه یدی. اما شهیدلر،

دنياگه پس کيليب دوباره شهيد بولماق خواهله يدي. اوليم، هر مسلمان اوچون هديه دير. بير آدم نينگ دينيني، يکه قبری اسره يدي. قبرده گي حيات بولسه، يا جنت باغچه لريده بولماق ويا هم، دوزخ چوقورلريده بولماق دی دير.

اوليم حقدير

اوليمدن قوتيلماق، ممکن می؟ البته ایس. هيچ کيم نينگ بير ثانيه هم يششگه قوليده امکاني يوقدير. اجلی کيلگن اوله دی. بو وقت، کوز آچيب يومگنگه چه اوتگن بير لحظه دير. قرآن کریمده بير آيت کریمه ده مالاً، (اجلری کيلگنی زمان، اونی بير ساعت ايلگری و کينگه آلامه ی ديلر) بوييريلگن دير.

الله تعالی بير کيشی نينگ اوليميني قيبرده تقدیر قيلگن بولسه، او کيشی ماليني، ملکيني، اولاديني تشلب او يبرده وفات قيله دی.

الله تعالی، بيزنينگ کونده قنچه نفس آيب بيرگنيميزنی بيله دی. اونينگ بيلمه گنی بير نرسه يوقدير. ايمان کيلتيريب، حياتيميز عبادت بيلن اوتگن بولسه، آخري سعادت بوله دی. الله تعالی عزرائيل "عليه السلام" گه بوييره دی که: (دوستلريم نينگ جانيني آسان آل، دشمنلريم نينگ جانيني قيين آل!). ايمان صاحبليگه، بو نه بويوک مژده دير. ايماندن محروم قالگنلر اوچون هم، نه بويوک فلاکت دير.

جنازه نمازی

بير مؤمن نينگ وفات قيلگنيني، خبر آلگن ايرککلرگه، ايرکک بوله سه، عيال لرگه جنازه نمازی فرض کفايه دير. جنازه نمازی، الله اوچون نماز و اولگن کيشی اوچون دعا دير. اهميت بيرمه گن نينگ ايماني کيته دی.

جنازه نمازی نينگ شرطلری

۱- ميت مسلمان بوليشی کيره ک.

۲- بوييلگن بوليشی کيره ک. بوييلمسدن کوميلگن، اوستيگه توپراق چيپيلمه

گن بولسه، چيقريليب بوييله دی، کيين نمازی اوقيله دی. جنازه نينگ و امام نينگ

بولگنی بیرنینگ پاک بولیشی لازمدیر.

۳- جنازه نینگ ویا بدن نینگ یرمیشی بیلن، باشی نینگ ویا بی باش یرمیدن اضافه بدن نینگ، امام نینگ اونگیده بولیشی لازمدیر.

۴- جنازه، بیرده ویا بیرگه یقین، قوللر بیلن اوشلنگن ویا تاش اوستیگه قوییلگن بولیشی کیره ک. جنازه نینگ باشی، امام نینگ راستیگه، ایاغی چیپگه کیله دی. برعکس قویماق گناه دیر.

۵- جنازه امام نینگ اونگیده حاضر بولیشی کیره ک.

۶- جنازه نینگ و امام نینگ عورت محلی یایغ بولیشی کیره ک.

جنازه نمازی نینگ فرضلری

۱- تورت دفعه تکبیر کیلتیرماق دیر.

۲- ایاغده اوقیماق دیر.

جنازه نمازی نینگ سنتلری

۱- سُبحانک اوقیماق،

۲- صلوات اوقیماق،

۳- اوزیگه و میتگه و همه مسلمانلرگه عفو و مغفرت اوچون بیلدیریلگن دعالردن بیلگنینی اوقیماق.

جنازه نمازی، مسجد ایچکرسیده اوقیلمه یدی.

جانلی شکیلده توغیلگندن کیین اولگن باله نینگ اسمی قویله دی، یویله دی، کفنلنه دی، نمازی اوقیله دی.

جنازه تاشیله دیگنی زمان، تابوت نینگ تورت قولیدن اوشلنه دی. اول جنازه

نینگ باش طرفی راست شاننه گه، کیین ایاغ طرفی راست شاننه گه، کیین، باش طرفی

چپ شاننه گه، کیین ایاغ طرفی چپ شاننه گه قویلماق صورتی بیلن هر بیرده اون

اون قدم تاشیله دی. قبرگه باریلگنی زمان جنازه شاننه لردن بیرگه توشیریلمسدن

اولتیریلہ یدی۔ دفن قیلینیشیدہ ایشی بولہ گنلر اولتیرہ دیلر۔

جنازه نمازی قنده ی اوقیلہ دی؟

جنازه نمازی نینگ تورت تکبیریدن هر بیر، بیر رکعت دی دیر۔ تورت تکبیرنینگ یکہ بیرینچی سیده قوللر قولاق لرگه کوتریله دی۔ کین کی اوچ تکبیرده قوللر کوتریلمه یدی۔

۱- بیرینچی تکبیر آلینب، ایکی قول باغلنگنیده (سُبْحَانَكَ) اوقیلہ دی و اوقیشده (وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ) هم دیله دی۔ فاتحه [الْحَمْد] اوقیلہ یدی۔

۲- ایکیینچی تکبیردن کین، تشهدگه اولتیریشده اوقیلگن (صلوات) لر، یعنی (اللَّهُمَّ صَلِّ) و (بَارِكْ) دعاری اوقیلہ دی۔

۳- اوچینچی تکبیردن کین، جنازه دعاسی اوقیلہ دی۔ [جنازه دعاسی بیریکه "ربنا آتنا. . . ویا یکہ "اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ" دیماق ویا هم دعا نیتی بیلن (فاتحه شریفه) نی اوقیماق هم بولہ دی]۔

۴- تورتینچی تکبیردن کین، درحال راست و کین چپگه سلام بیریلہ دی۔ سلام بیریشده، جنازه گه و جماعتگه نیت قیلنه دی۔

امام یکہ تورت تکبیرنی و ایکی شانہ گه سلامنی، بلند سیس بیلن ایته دی، بیسانکی لرینی ایچیدن اوقیدی۔

جنازه نمازی، اوقیلگندن کین، تابوت نینگ یانیده دعا قیلماق جائز ایس۔ مکروه بولہ دی۔

تراویح نمازی

تراویح نمازی ایرکک و عیاللر اوچون سنت دیر۔ رمضان شریف نینگ هر کیچه سیده اوقیلہ دی۔ جماعت بیلن اوقیلیشی سنت کفایه دیر۔ وقتی خفتن نمازیدن کین و وتر واجبدن اول دیر۔ وتر واجبدن کین هم اوقیه آلینه دی۔ مثلاً، تراویح نمازی نینگ بیر قسمیکه بیتیشیب، امام بیلن وتر نمازینی اوقیگن کیشی، تراویح نمازیدن،

بیتیشیب اوقییه آله گنی رکعتلرنی، وتر واجبدن کین اوقیدی.

اوقیلمه گن تراویح نمازی نینگ قضا سی اوقیلمه یدی. قضا سی اوقیلسه، نفل بوله دی. تراویح بوله یدی.

تراویح نمازی بیگیرمه رکعت دیر.

تراویح قنده ی اوقیله دی؟

وتر نمازی، یکه رمضان آیده جماعت بیلن اوقیله دی. تراویح نمازینی ایکی ایکی رکعت بولماق اوزره، اون سلام بیلن و هر تورت رکعت آخریده توخته ب تسبیح قیلیب اوقیماق مستحب دیر. قضا قرضی بولگن، بوش زمانلریده، بیش وقت نینگ سنتلری و تراویح بییریکه هم قضا اوقیب، بیر لحظه اول، قضا لرنی خلاص قیلیب، کین بو نمازلرنی اوقیشگه باشله شی کیره ک.

تراویح نمازی مسجده جماعت بیلن اوقیلگنیده، باشقه لری اویده اوقییه آله دی. گناه بوله یدی. اما مسجده گی جماعت ثوابیدن محروم قاله دی. اویده، بیر ویا بیر نیچه کیشی بیلن جماعت بیلن اوقیسه، یکه اوقیماقدن بیگیرمه بیته برابر اضافه ثواب آله دی. هر افتتاح تکبیریده نیت قیلماق یخشیراغ دیر. خفتننی جماعت بیلن اوقیمه گنلر، تراویحنی جماعت بیلن اوقییه آله یدی. خفتننی جماعت بیلن اوقیمه گن بیر کیشی، فرضنی یکه اوقیب، کین تراویحنی جماعت بیلن اوقییه آله دی.

بیشینچی بولیم

سفرده نماز

حنفی مذهبیده بولگن بیر کیشی، اونبیش کوندن آز قالماق نیتی بیلن بیر یوز تورت کیلومتر و اوزاق راغ بیر بیرگه کیتسه مسافر بوله دی.

سفری ویا مسافر بولماق دیمک، یولگه چیقگن کیشی دیمکدیر. مسافر، تورت رکعتلی فرض نمازلرنی ایکی رکعت اوقیدی. مقیم امامگه اقتداء قیلسه، ینه تورت رکعت اوقیدی. مسافر، امام بولسه، ایکینچی رکعت نینگ آخریده سلام بیره دی. کین اونگه اقتداء قیلگن جماعت، نمازلرنی تکمیل قیلماق اوچون هر بیر ایکی رکعت علاوه اوقیدیلر. مسافر بولگن بیر کیشی، مسی اوستیگه اوچ کون، اوچ کیچه مسح قیله آله دی. روزه سینی آچه آله دی. یولگه چیقگن کیشی راحت بولسه روزه سینی آچه بیشی یخشیراغ دیر. قربانلیک قیلیشی واجب بوله یدی. جمعه نمازی هم مسافر بولگنکجه فرض ایمس.

نماز وقتی نینگ آخریده سفرگه چیقگن کیشی بو نمازنی اوقیمه گن بولسه، ایکی رکعت اوقیدی. اما وقت نینگ آخریده و طنیگه کیلگن، بو وقت نینگ نمازنی اوقیمه گن بولسه تورت رکعت اوقیدی.

(نعمۃ الاسلام) ده دئییه دی که: نفل نمازلرنی ایاغده اوقیشگه کوچی بیتگنیده، اولتیریب اوقیماق، هر زمان و هر بیرده جائز دیر. اولتیریب اوقیشیده، رکوع اوچون بدنی بیلن ایگیله دی. سجده اوچون، باشینی بیرگه قویه دی. لیکن، عذری بوله گنیده نفل لرنی اولتیریب اوقیگنکجه، ایاغده اوقیگن نینگ یرمیچه ثواب بیرله دی. بیش وقت نمازنینگ سنتلری و تراویح نمازی هم، نفل نمازی دیر. یولده، یعنی شهر، قشلاق تشقری سیده، نفل نمازلرنی حیوان اوستیده اوقیماق جائز دیر. قبله گه ایلنماق و رکوع و سجده قیلماق لازم ایمس. اشاره بیلن اوقیدی. یعنی، رکوع اوچون، بدنی بیلن آزگینه ایگیله دی. سجده اوچون، بوندن کویراغ ایگیله دی. حیوان اوستیده کوپ نجاست بارلیگی، نمازگه مانع ایمس. بیرده نفل اوقیشیده چرچه گن نینگ، عصاگه، انسانگه، دیوارگه تکیه قیلیب

اوقییشی، جائز بوله دی. اوزی یوریشیده نماز اوقیماق صحیح ایمس.

فرض و واجب نمازلرنی، ضرورت بولمه گینچه، حیوان اوستیده اوقیماق جائز ایمس. لیکن، عذر بیلن اوقییه آله دی. ضرورت بولگن عذرلر: مالی نینگ، جانی نینگ، حیوان نینگ خطرده بولیشی، توشگنیده حیوان نینگ ویا حیوانده گی ویا یانیده گی مالی نینگ اوغیرلنیشی، وحشی حیوان، دشمن، بیرده لای بولیشی، یامغیر بولیشی، کسل نینگ توشیشیده و مینیشیده، یخشی بولیشی نینگ کیچیکیشی ویا کسل لیگی نینگ شدید بولیشی، رفیقلری نینگ منتظر بولمه ی، خطرده قالیشی، توشگندن کیین، حیوانگه بی یاردمچی مینه آلمس لیک. ممکن بولسه، حیواننی قبله گه توغری توخته تیب اوقیدی. ممکن بولمه سه، حرکت جهتلریده اوقیدی. حیوان اوستیده گی محمیل [گجوه] دییلگن صندوق دیک نرسه لرنینگ ایچیده اوقیماق هم، بونده ی دیر. حیوان توخته تیلیب، محمیل نینگ تگیگه پایه قویلسه، (سرپر)، یعنی میز، کت دیک بولیب، بیرده اوقیماق دیمکدیر. قبله گه توغری ایاغده اوقیماق لازم بوله دی. توشه آله گن کیشی، فرضلرنی محمیلده اوقییه آله یدی.

کیمه ده نماز اوقیماق، جعفر طیار حضرتلری حبشستانگه کیتیشلریده، رسول الله "صلی الله علیه وسلم" نینگ اولرگه اورگنگلری دیک، شونده ی دیر: حرکت قیلگن کیمه ده، عذری بولمسن فرض و واجب هم اوقیله دی. کیمه ده جماعت بیلن اوقیله آله دی. حرکت قیلگن کیمه ده هم، اشاره بیلن اوقیماق جائز بولمه ی، رکوع و سجده قیله دی. قبله گه ایلنیشی هم لازم دیر. نمازگه باشله یشیده قبله گه توغری توخته یدی. کیمه ایلنگینچه، اوزی قبله گه ایلنه دی. کیمه ده نجاستدن طهارت هم لازم دیر. امام اعظم ابوحنیفه گه کوره، کیتگن کیمه ده فرضلرنی هم، بی عذرلیک پیتیده، بیرده اولتیریب اوقیماق جائز بوله دی.

دینگیز اورته سیده تیمیرلنگن کیمه، کوپ سالنه یاتگن بولسه، کیتگن کیمه دی دیر. آز سالنه یاتگن بولسه، ساحلده توخته گن کیمه دی دیر. ساحلده توخته گن

کیمه ده فرضلر اولتیریب اوقیلمه یدی. ساحلگه چیقماق ممکن بولسه، ایاغده اوقیماق هم صحیح بولمه ی، قوروقلیک گه چیقیب اوقیماق لازمدیر. مالی، جانی ویا کیمه نینگ حرکت قیلماق خطری بار بولسه، کیمه ده ایاغده اوقیشی جائز بوله دی.

(ابن عابدین) دییه دی که: (ایکی دیگیرلی بولیب هم، حیوانگه باغلنمسدن بیرده هموار توخته آله گن ارابه ده، توخته بییشه هم، کیتیشده هم، نماز اوقیماق، حیوان اوستیده اوقیماق دی دیر. تورت دیگیرلی ارابه، توخته بییشه سریر، میز دی دیر. حرکت اثناسیده بولسه، حیوان اوچون یوقاریده یازیلگن عذرلر بیلن، ایچیده فرض اوقیله آله دی و ارابه نی توخته تیب قبله گه توغری اوقیدی. توخته آله سه، کیتگن کیمه ده گی دیک اوقیدی). حرکت اثناسیده قبله گه ایلنه آله گن، شافعی مذهبنی تقلید قیلیب، ایکی نمازنی جمع قیله دی. بونگه هم امکان بولمه سه، قبله گه ایلنیشی ساقط بوله دی. چوکیده، کووچده اولتیریب، اشاره بیلن نماز اوقیماق، هیچ کیمگه جائز ایمس. سرویسده، طیاره ده نماز اوقیماق، ارابه ده اوقیماق دی دیر.

فرضلرنی و واجبلرنی، سفرده ضرورت بولمه گینچه حیوان اوستیده اوقیمه بیش کیره ک. وسایطلرنی توخته تیب، قبله گه توغری و ایاغده اوقیش کیره ک. بونینگ اوچون وسایطگه مینمسدن کیره کلی تدبیرلرنی اولدن آلیش کیره ک.

مسافر، کشتیده و ریلده، فرض نمازگه، قبله گه توغری توخته ب، سجده بیرینی یانینگه قطب نما قوییشی کیره ک. کشتی و ریل ایلنگینچه، اوزی قبله گه ایلنیشی کیره ک. سینه سی قبله دن ایریلسه، نمازی بوزیله دی. سرویسده، ریلده، موجلی دینگیزده قبله گه ایلنه آله گنلر نینگ فرض نمازلری جائز بولمه بیشی دن، بولر یولده بولگنلری مدت ایچیده شافعی مذهبنی تقلید قیلیب، پیشین بیلن عصرنی و آقشام بیلن خفتننی، جمع قیله آله دی. یعنی سفرده بولگنیده بو ایکی نمازنی بیریری آرقه سیگه اوقیدی. چونکه، شافعی مذهبنده ۸۰ کیلو متردن زیاده طول تارتگن سفرده، عصرنی پیشین نمازی وقتیده و خفتننی آقشام نمازی وقتیده تقدیم قیلیب اوقیماق، ویا هم

پیشینی عصر وقتیکه و آقشامنی، خفتن نمازی وقتیکه تأخیر قیلیب، ایکی نمازنی بیر آره ده اوقیماق جائز دیر. بونینگ اوچون، حنفی مذهبیده بولگن کیشی، یولده قبله گه ایلنه آله سه، یولگه چیقگندن کیین، کوندوز بیر ییرده توخته گنی زمان، پیشین وقتیده پیشینی اوقیگنیده درحال عصرنی هم اوقیشی کیره ک، کیچه توخته لگنی زمان، خفتن وقتیده آقشامنی و کیین خفتنی بیر آره ده اوقیش کیره ک و بو تورت نمازگه نیت قیلشده (شافعی مذهبنی تقلید ایتیب ادا قیلایمن) دیب نیت قیلش کیره ک، یعنی قلییدن اوتکریشی کیره ک. یولگه چیقمسدن ویا سفر خلاص بولگندن کیین، ایکی وقت نینگ نمازی بیرگه لیکده اوقیلمه یدی.

کسل لیکده نماز

طهارتنی سیندیرگن نرسه نینگ بدنن چیقیشی، دواملی بولسه، (عذر) دیله دی. ادرار، ایچ کیتتی، باد قاچیرماق، بورون قانه شی و یاره دن قان، سریغ سو آقیشی، آغریدن، شیش سببی بیلن کوز یاشی آقیشی، بیر نماز وقتی ایچیده، دواملی بولگنیده، بو کیشی و استحاضه قانی آفگن عیال، عذر صاحبی بوله دیلر. تیقماق بیلن، دوا بیلن ویا نمازنی اولتیریب یاده اشاره بیلن اوقیب، بولرنی توخته تیشلری لازمدیر. ادرار قاچیرگن ایرکک، ادرار یولیکه اریه چه نباتی پخته سوقه دی. فیلته، آز بولگن ادرارنی ایمیب، تشقری تامیشیکه مانع بوله دی. بو سبب بیلن، طهارت سینمه یدی. ادرار قیلشده، فیلته اوزلیگیدن تشقری چیقہ دی، کیتہ دی. ادرار کوپ قاچه یاتگن بولسه، اضافه سی فیلته دن اوتیب، تشقری سیزه دی و طهارتی سینه دی. سیزگن ادرار نینگ نیکرنی کیرلتمه یشی لازمدیر. عیاللر، اونگلریگه دایما (کورسوف) دیلگن بیز [لته] قوییشی کیره ک. آقیشنی توختته آله سه لر، هر نماز وقتیده طهارت آلیب، نمازنی او شکیلده اوقیدی. عذر صاحبی بولگن کیشی بیر طهارت بیلن، وقتی چیقگنیکه چه فرض، قضا و نفل اوقیه آله دیلر. قرآن کریمنی توتہ آله دیلر. نماز وقتی چیقگنیده، طهارتی سینه دی. وقت چیقمسدن آلدین هم، عذر بولگن نرسه دن

باشقه بیر سبب بیلن طهارتی ینه سینه دی. مثلاً، بورون تیشیکلری نینگ بیریدن قان کیلشیده طهارت آلیب، کیین بیانکی تیشیکدن هم قان آقیشگه باشله سه، طهارتی سینه دی. عذر صاحبی بولماق اوچون، طهارتنی سیندیرگن نرسه نینگ، بیر نماز وقتیده دواملی آقیشی لازمدير. طهارت آلیب، او وقت نینگ فرضینی اوقییه دیگنچه بیر زمانده آقمه سه، عذر صاحبی بولمه یدی. مالکی نینگ بیر قولیگه کوره، بیر تامچی آقنیده، عذر صاحبی بولمه دی. بیر کیشی عذر صاحبی بولگنیده، کیین کی نماز وقتلریده، بیر دفعه، بیر تامچی کیلگنیده، عذر صاحبی بولیشی، او وقتلرده هم دوام قیله دی. بیر نماز وقتیده هیچ کیلمه سه، عذر صاحبی بولماق خلاص بولمه دی. عذرگه سبب بولگن نجاست، کویله ک گه درهم مقداریدن کوپ یوقیشگنیده، دوباره یوقیشیشیگه مانع بولماق ممکن بولسه، یوقیشگن یرنی یوماق لازم بولمه دی.

غسل طهارتی آلگنیده، کسل بولماقندن ویا کسل لیگی نینگ شدید بولیشیدن یاده طول تارتیشیدن قورقگن، تیمم آله دی. بو قورقو، اوز تجربه لری بیلن یاده مسلمان، عادل طیب نینگ [دوکتور نینگ] آیتیشی بیلن بیلینگن بولمه دی. فسقی، گناه ایشله شی تیل لرگه توشمه گن طیب نینگ سوزی هم قبول قیلینه دی. سووغ بولیب، قالینه دیگن یر، سونی ایسیته دیگن نرسه، شهرده حمام پولی بولمه یشی، کسل لیگه سبب بولمه آله دی. حنفیده، بیر تیمم بیلن، خواهله گنچه فرض اوقییه آله دی. شافعیده و مالکیده، هر فرض نماز اوچون ینگیدن تیمم آله دی.

طهارت اعضاسی نینگ یرمیده یاره بولگن تیمم آله دی. یاره یرمیدن آزیده بولسه، سالمینی یوییب، یاره نی مسح قیله دی. غسلده، همه بدن بیر عضو حساب بولگنی اوچون، همه بدن نینگ یرمیسسی یاره بولسه تیمم آله دی. یاره لی یر، یرمیدن آز بولسه، سالمینی یوییب یاره لرنی مسح قیله دی. یاره گه مسح ضرر بیرسه، پانسمانگه مسح قیله دی. بونگه هم ضرر بیرسه، مسحنی ترک قیله دی. طهارتده و غسلده، باشگه مسح ضرر بیرسه، باشنی مسح قیلمه یدی. قولی چولاغ [آگزما،

یاره] بولیب، سو استعمال قیله آله گن تیمم آله دی. یوزینی، بازولرینی بیرگه، [گجلی، تویراقلی، تاشلی دیوارگه] سورته دی. قوللری و ایاغلی قطع بولگن نینگ یوزی هم یاره بولسه، نمازنی بی طهارت اوقیدی. طهارت آلدیره دیگن کیشی تاپه آله گن، تیمم آله دی. باله سی، غلامی، مُزد بیلن توتگنی کیشی، یاردمگه مجبور دیرلر. باشقه لریدن هم یاردم ایسته یدی. لیکن، اولر یاردمگه مجبور ایمس. خاتین و ایر هم بیریرلریگه طهارت آلدیریشگه مجبور ایملر.

قان آلدیریپ، سلوک یاپیشتریپ، یاره، چیپقان شکیلده، استخوانی سینیب ویا یاره لنیپ پانسما [پخته، گاز داکه سی اوستیگه یاره باندی، ملحم] قویگن، او ییرینی سووغ، ایسیغ سو بیلن یوییشگه ویا مسح قیلیشگه قادر بوله آله سه، طهارتده و غسلده، بولرینینگ یرمدن کوی اوستیگه بیر دفعه مسح قیله دی. پانسمانی ایشماق ضرر بیرسه، تگیده گی سالم یرلر یویلمه یدی. پانسما آره لریده کوریلگن سالم تیری قسملری مسح قیلینه دی. پانسمانی طهارتلی حالده اوره ماق لازم ایمس. مسحدن کین، پانسما تبدیل قیلینسه، اوستیگه باشقه سی هم اوره لسه، ینگی سیگه مسح لازم بوله یدی.

ایاغده توخته آله گن ویا ایاغده توخته گنیده، کسل لیگی نینگ طول تارتیشینی کوپ گمان قیلگن کسل، نمازینی اولتیریپ اوقیب، رکوع اوچون بدنینی آزگینه ایگه دی. کین تیک توخته ب، کین بیرگه ایکی دفعه سجده قیله دی. آسانیکه کیلگنی دیک اولتیره دی. تیزه چوکیشی، چهارزانو قوریشی، اهتا قیلیشی، یعنی غلیظ گوشترلرینی اوستیگه اولتیریپ بازولرینی تیزه لری نینگ اطرافیکه حلقه قیلیشی جائز دیر. باش، تیزه، کوز آغریسی کسل لیک حساب بوله دی. دشمنگه کوریلماق قورقیسی هم، عُذر دیر. ایاغده روزه سی، طهارتی بوزیلگن هم اولتیریپ اوقیدی. بیر نرسه گه تکیه قیلیب ایاغده توخته آلگن تکیه قیلیب اوقیدی. ایاغده کوپ توخته آله گن، افتتاح تکبیرینی ایاغده آلیب، آغری حاصل بولگنیده، اولتیریپ دوام قیله دی.

بیرگه سجده قیلماقدن عاجز بولگن، ایاغده اوقیب، رکوع و سجده اوچون اولتیریب اشاره قیله دی. اولتیریب رکوع اوچون آرکینه، سجده اوچون کوپراغ ایگیله دی. بدنینی ایگه آلمه گن، باشینی ایگه دی. بیر نرسه اوستیگه سجده قیلشی لازم ایمس. بیر نرسه اوستیگه سجده قیلسه، سجده اوچون، رکوعدن کوپ ایگیلگن بولسه، نمازی صحیح بولسه هم، مکروه دیر. تکیه قیلیب اولتیرماق ممکن لیگیده، یاتیب اشاره جائز بولمه یدی. بیغمیریمیز "صلی الله علیه وسلم"، بیر کسلنی زیارت قیلدیلر. بونینگ قولی بیلن یاستیقنی کوتریب، اوستیگه سجده قیلگنینی کورگنلریده، یاستیقنی آلدیلر. کسل، اوتین کوتریب بونینگ اوستیگه سجده قیلدی. اوتیننی هم آلدیلر و (اگر کوچینگ بیتسه، بیرگه سجده قیل! بیرگه ایگیله آلمه سنگ، یوزینگه بیر نرسه کوتریب، بونینگ اوستیگه سجده قیلمه! اشاره قیلیب اوقی و سجده ده، رکوعدن کوپراغ ایگیل!) بویردیلر. (بحرالرائق) ده بیلدیریلگنی اوزره، آل عمران سوره سی نینگ بیر یوز توقسن بیرینچی آیت کریمه سیده مآلاً، (نمازنی، کوچی بیتگن ایاغده اوقیدی. عاجز بولگن اولتیریب اوقیدی. بوندن هم عاجز بولگن یاتیب اوقیدی) بویریلماقده دیر. عمران بن حُصین کسل بولگنیده، رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بونگه، (ایاغده اوقی! کوچینگ بیتمه سه، اولتیریب اوقی! بونگه هم قدرتینگ بولمه سه، یان ویا بیل اوستی یاتیب اوقی!) بویردیلر. کوريله دی که، ایاغده توخته آلمه گن کسل، اولتیریب اوقیدی. اولتیره آلمه گن، یاتیب اوقیدی. چوکیده، کووچده اوقیشگه اجازه بیریلمه گن دیر. کسل نینگ و سرویسده، طیاره ده کیتگن نینگ، کووچده، چوکیده اوقیشی اسلامیتگه موافق ایمس. جماعتگه کیتگنیده ایاغده اوقیه آلمه گن، اویده ایاغده اوقیدی. بیگیرمه نرسه دن بیر نینگ بولیشی، جماعتگه کیتمس لیک اوچون عذر بوله دی. یامغیر، قتیغ ایسیغ و سووغ، جانیکه ویا مالیکه هجوم قیله دیگن دشمن قورقیسی، رفیقلری نینگ کیتیب یولده یکه فالماقدن قورقماق، هوا نینگ کوپ قرانغیلیک بولیشی، غریب قرضدار نینگ اوشلنوب بندی بولینماقدن قورقیسی، کور بولماق، یوریه آلمه یدیگن

فلجی بولیشی، بیر ایاغی قیرقیلگن بولماق، کسل، شل بولماق، لای، یوره آلمس لیک، یوره آله گن قری، نادر تاپیلگن فقه درسینی قاچیرماق، یخشی کورگنی طعامنی قاچیرماق قورقیسی، سفرگه حرکت حالیده بولماق، بیریکه قوییه دیگن کیشی تاپیلمه گن کسل باقوچی، کیچه قتیغ شمال، بیت الخلاگه کیتماق اوچون سیقیشماق. کسل لیگی نینگ شدید بولیشیدن ویا طول تارتیشیدن قورقگن کسل و کسلی بی باقیم قاله دیگن کسل باقوچی و کوپ قری لیکدن یوریشی قیین بولماق، جمعه نمازیکه کیتمس لیک اوچون عذر دیر. جماعتگه یوریب کیتیب کیلماق، وسایطگه مینیب کیتماقندن افضل دیر. مسجدهده چوکیده، کووچده اولتیریب، اشاره بیلن اوقیماق جائز ایمس. اسلامیت نینگ بیلدیریلمه گنی شکیلده عبادت قیلماق (بدعت) بوله دی. بدعت ایشلش نینگ کتته گناه بولگنی فقه کتابلریده یازیلگن دیر.

بیر نرسه گه تکیه قیلیب اولتیره آله گن کسل، بیل اوستی یاتیب، بیل اوستی یاته آله سه، راست یانیکه یاتیب باشی بیلن اشاره قیله دی. قبله گه ایله آله گن، آسانیکه کیلگن طرفگه توغری اوقیدی. بیل اوستی یاتگن نینگ باشی تگیگه بیر نرسه قویلیب، یوزی قبله گه توغری قیلینه دی. تیزه لرینی تیک قیلیشی یخشی بوله دی. باشی بیلن اشاره قیله آله گن نینگ نمازنی قضاگه قوییشی جائز بوله دی. نماز آره سیده کسل بولگن، کوچی بیتگنی شکیلده دوام قیله دی. بیرده اولتیریب اوقیگن کسل نمازده یخشی بولسه، ایاغده اوقیب دوام قیله دی. عقلی، شعوری کیتگن، نماز اوقیمه یدی. بیش وقت اوتمسدن یخشی بولسه، بیش وقت نینگ قضا سینی اوقیدی. آلتی نماز اوتسه، هیچ قضا سینی اوقیمه یدی.

اشاره بیلن هم بولسه، اوقیلمه گن نمازنینگ عجله [تیز] قضا سینی اوقیماق فرض دیر. قضا سینی اوقیمسدن اولیم حالیکه کیلسه، اوقییه آله گنی نمازلر نینگ اسقاطی اوچون، قویگنی مالدن فدیه بیرلیشینی وصیت قیلماق واجب بوله دی. وصیت قیلمه سه، ولیسی نینگ، حتی بیگانه نینگ اوز مالیدن اسقاط قیلیشی جائز بوله دی دیلگن دیر.

قضا نمازلی

نماز، بدن بیلن قیلینکن بیر عبادت بولگنیدن، باشقه سی بیریکه اوقیله آمله یدی. همه نینگ اوزی نینگ اوقیشی لازمدير. نمازلی وقتیده اوقیشگه "۱۵۱" دیله دی. قیسی بیر زمانده دوباره اوقیشگه "اعاده" دیله دی. مثلاً مکروه شکیلده اوقیلکن نمازنینگ وقتی چیقمسدن، بونگه امکان بولمه سه، هر زمان اعاده سی واجب دیر. فرض و واجب بولکن نمازنی، وقتی اوتگندن کین اوقیشگه "قضا" قیلماق دیله دی. بیر کونلیک بیش وقت فرضنی و وتر نمازنی اوقیشده و قضا اوقیشده، ترتیب صاحبی بولماق فرض دیر. یعنی، نماز اوقیشده، قطارلرینی نظرگه آلماق لازمدير. بیشدن کوپ قضاسی بولمه گنگه (ترتیب صاحبی) دیله دی. جمعه فرضینی، اوکون نینگ پیشین نمازی وقتیده اوقیماق لازمدير. بامداد نمازیکه اویغانه آله گن، خطبه اوقیلیشده هم یادیکه کیسه، درحال بونینگ قضاسینی اوقیشی کیره ک. [ترتیب صاحبی بولگنگه] بیر نمازنی اوقیمه گینچه اوندن کین کی بیش نمازنی اوقیماق جائز بولمه یدی. حدیث شریفده، (بیر نمازنی اوقیوده اوتکزگن ویا یاددن چیقرگن کیشی، کین کی نمازنی جماعت بیلن اوقیشیده یادیکه کیسه، امام بیلن نمازنی خلاص قیلیب، کین اول کی نمازی نینگ قضاسینی اوقیسین! بوندن کین، امام بیلن اوقیگینی دوباره اوقیسین!) بوییریلدی.

فرض نینگ، قضاسینی اوقیماق فرض دیر. واجب نینگ قضاسینی اوقیماق واجب دیر. سنت نینگ قضاسینی اوقیماق، امر بولیمه دی. حنفی مذهبی نینگ عاملری سوز بیرلیگی بیلن بیلدیره دیلر که؛ (سنت نمازلی یکه وقتیده اوقیلیشلی امر بولیندی. وقتیده اوقیلمه گن سنت نمازلی، انسان نینگ گردنیده فرض قالمه یدی. بونینگ اوچون، وقتیدن کین قضاسینی اوقیشلی امر بولیمه دی. بامداد نینگ سنتی، واجبگه یقین بولگنی اوچون، اوکون پیشیندن اول فرضی بیلن قضاسی اوقیله دی. بامداد سنتی پیشیندن کین، باشقه سنتلر نینگ بولسه، هیچ بیر زمان

قضاسی اوقیلمه یدی. قضاسی اوقیلسه، سنت ثوابی حاصل بوله یدی. نفل اوقیلگن بوله دی.) (ابن عابدین) ده و (ترغیب الصلاة) ۱۶۲. نچی صحیفه لریده دییه دی که، (سنترلنی، بی عذر اولتیریب اوقیماق جائز دیر. هیچ اوقیمس لیک گناه دیر. فرضلرنی عذر بیلن اولتیریب اوقیماق جائز دیر).

فرض نمازلرنی بیلیب و بی عذر بیر شکیلده ترک قیلماق کتته گناه دیر. وقتیده اوقیلمه گن بونده ی نمازلر نینگ قضاسینی اوقیماق لازمدیر. فرض و واجب بولگن بیر نمازنی قصداً قضاگه قوییه آماق اوچون، ایکی عذر باردیر: بیر دشمین قرشی سیده بولماق دیر. ایکینجیسی، سفرده بولگن، یعنی، اوچ کونلیک یول کیتیشگه نیتی بولمه سه هم، یولده بولگن کیشی نینگ اوغریدن، وحشی حیواندن، سیلدن، طوفاندن قورقیشی دیر. بولر اولتیریب و قیسی بیر طرفگه ایلنیب ویا حیوان اوستیده اشاره بیلن هم اوقییه آله گنی زمان، قضاگه قوییه آله دی. بو ایکی سبب بیلن فرضلرنی قضاگه قویماق، اویقو و یاددن چیقرماق سببی بیلن وقتینی اوتکرماق گناه بوله یدی. (اشباح) شرحیده، (غرق بولماق اوزره بولگننی و اوخششلرینی نجات بیرماق اوچون نمازنی وقتیدن کین اوقیماق هم صحیح دیر) دییه دی. لیکن، عذر خلاص بولگنیده، درحال قضاسینی اوقییشی فرض بوله دی. حرام بولگن اوچ وقتدن باشقه، بوش وقتلریده اوقیماق شرطی بیلن، باله چقه سی نینگ رزقینی قولگه کیلتیره دیگنچه کیچیکتیرماق جائز بوله دی. کوپراغ کیچتیکتیرسه، گناه گه کیریشگه باشله یدی. هکذا سیوگیلی پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلّم"، خندق محاربه سی [اوریشی] نینگ شدیدلیگیدن اوقیمه گنلری تورت نمازنی درحال او کیچه، اصحاب کرام "رضی الله عنهم" یاره لی و کوپ آرغین بولگنلری حالده، جماعت بیلن اوقیدیلر. سیوگیلی پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلّم" بویردیلر که؛ (ایکی فرض نمازنی بیر آره گه کیلتیرماق کتته گناه لردن دیر). یعنی، بیر نمازنی وقتیده اوقیمه ی، وقتیدن کین اوقیماق اینگ کتته گناه دیر. بیر حدیث شریفده بویریلدی که، (بیر نمازنی وقتی

حقیقگندن کیین اوقیگن کیشینی، الله تعالی سکسن حقبه دوزخده قویه دی.) بیر حقبه، سکسن آخرت ییلی دیر و آخرت نینگ بیر کونی، دنیا نینگ بیر مینگ ییلیچه دیر. بیر وقت نمازنی، وقتیدن کیین اوقیش نینگ جزاسی بو بولسه، هیچ اوقیمه گن نینگ جزاسینی اویله ش کیره ک.

پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" بویردیلهر که، (نماز دین نینگ ستونی دیر. نماز اوقیگن، دینی راستله گن بوله دی. نمازنی اوقیمه گن، دینی ییقیتنگ بوله دی.) بیر حدیث شریفده بویردیلهر که، (قیامت کونی، ایماندن کیین بیرینچی سوال نمازدن بوله دی.) الله تعالی بویره دی که، (ای بنده! نماز حسابی نینگ تگیدن توررسن قوتیلش سنینگ دیر. بیانکی حسابلرنی آسان قیله من). عنکبوت سوره سی، قیرق بیشینچی آیتده، مآلاً (بی قصور اوقیلگن بیر نماز، انساننی یامان، زشت ایشلرنی ایشله ماقدن اسره یدی) بویریلماقده دیر. پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" بویردیلهر که، (انسان نینگ ربیگه اینگ یقین بولگنی زمان نماز اوقیگنی زمان دیر).

بیر مسلمان نینگ قیسی بیر نمازنی وقتیده اوقیمه بیشی یکی تورلی بوله دی:

۱- عذر بیلن اوقیمه بیشی. ۲- نمازنی وظیفه بیلگنی، اهمیت بیرگنی حالده تنبل لیک بیلن ترک قیلیشی دیر.

فرض نمازنی عذری بولسدن، وقتی اوتگندن کیین اوقیماق، یعنی قضاگه قویماق حرام دیر، کتته گناه دیر. بو گناه، قضا سینی اوقیگنیده عفو بوله یدی. قضا سینی اوقیگنیده، یکه نمازنی اوقیمس لیک گناهی عفو بوله دی. بیر کیشی نمازلری نینگ قضا سینی اوقیمه گینچه، یکه توبه بیلن عفو بوله یدی. قضا سینی اوقیگندن کیین توبه قیلسه، عفو بولیشی امید قیلینه دی. توبه قیلیشیده اوقیه آلمه گنی نمازلری نینگ قضا سینی اوقییشی لازمدیر. قضا سینی اوقیشگه کوچی بارلیگیده، قضا سینی اوقیمه سه، بونینگ یانیده کتته بیر گناه هم ایشله گن بوله دی. بو کتته گناه، هر نماز اوقیه دیگنچه [۶ دقیقه] بوش زمان اوتگنیده، بیر اول کی عذاب

زمانیچه کوپلماقده دیر. چونکه نمازنی، بوش زمانلرده درحال قضا سینی اوقیماق هم فرض دیر. قضا اوقیشگه اهمیت بیرمه گن ابدی یانه دی. (عمدة الاسلام) و (جامع الفتاوی) ده دییه دی که، (دشمن قرشی سیده، بیر فرض نمازنی اوقیماق ممکن لیگیده، ترک قیلماق، یتتی یوز کتته گناه ایشله گن دیک گناه دیر). قضانی کیچیکتیریش نینگ گناهی، وقتیده اوقیمس لیک گناهیدن کوپراغ دیر. بیر نمازنینگ اول قضا سینی اوقیشگه نیت قیلیب، بیر قضا اوقیگنیده، بو گناه لریننگ همه سی عفو بوله دی.

ایضاح: (سنتلر بیرگه قضا اوقیله دی می؟)

عبدالقادر گیلانی حضرتلری (فتوح الغیب) کتابیده دییه دی که: مؤمن نینگ اینگ اول فرضلرنی قیلیشی لازمدیر. فرضلر خلاص بولگندن کیین، سنتلرنی قیله دی. اوندن کیین نفللر بیلن مشغول بوله دی. فرض قرضی بارلیگیده، سنت بیلن مشغول بولماق احمقلیک دیر. فرض قرضی بولگن نینگ سنتلری قبول بولمه یدی. علی ابن ابی طالب "رضی الله عنه" بیلدیره دیلر: رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بویردیلر که: (گردنیده فرض قرضی بولگن کیشی، قضا سینی اوقیمسدن نفل اوقیسه، بوش بیرگه زحمت تارتگن بوله دی. بو کیشی، قضا سینی ایفا قیلمه گینچه، الله تعالی، اونینگ نفل نمازلرنی قبول قیلمه یدی). عبدالقادر گیلانی نینگ یازگنی بو حدیث شریفنی شرح قیلگن حنفی مذهبی عالم لریدن عبدالحق دهلوی حضرتلری بویره دی که: (بو خبر، فرض قرضی بولگنلر نینگ، سنتلری نینگ و نفللری نینگ قبول بولمه بایشینی کورستماقده دیر. سنتلر نینگ، فرضلرنی تکمیل قیلیشینی بیله میز. بونینگ معنی سی فرضلر اوقیلشده، بولریننگ کمال لرگه سبب بولگن بیر نرسه قاچیریلسه، سنتلر، اوقیلگن فرضنی کمال تاپیشیگه سبب بوله دی. فرض قرضی بولگن نینگ قبول قیلنمه گن سنتلری بیر ایشگه یره مه یدی).

قدس قاضیسی محمد صادق، فائته نمازلری نینگ [عذر بیلن وقتینی اوتکزیب، قضاگه قالگن نمازلری بولگن] قضا سی نینگ اوقیلشینی بیان قیلشیده، شونده ی

بیلدیرماقده دیر: بویوک عالم ابن بُحیم حضرتلریگه سوره لدی که، (بیر کیشی نینگ قضاگه قالگن نمازلی بولسه، بامداد، پیشین، عصر، آقشام و خفتن نینگ سنتلرینی بو نمازلی نینگ، قضاالریگه نیت قیلیب اوقیسه، بو کیشی سنتلرنی ترک قیلگن بوله دی می؟). جوابیده: (سنتلرنی ترک قیلگن بوله یدی. چونکه، بیش وقت نمازینینگ سنتلرینی اوقیماقندن مقصد، او وقت ایچیده، فرضدن باشقه علاوه بیر نماز اوقیماق دیر. شیطان هیچ نماز اوقیتمس لیک خواهله یدی. فرضدن باشقه علاوه بیر نماز اوقیب، شیطانگه عناد قیلینگن [قرشی کیلینگن]، رزیل قیلینگن بوله دی. سنت بیرگیه قضا اوقیماق بیلن، سنت هم بیرگیه کیلتیریلگن بوله دی. قضا قرشی بولگنلر نینگ، هر نماز وقتی، او وقت نینگ فرضیدن باشقه نماز اوقیب، سنتی بیرگیه کیلتیرماق اوچون، قضا اوقییشی لازمدیر. چونکه کوپ کیشی، [قضا قرشی بولگنی حالد] قضا اوقیسه ی، سنتلرنی اوقیماقده. بولر دوزخگه کپته دی. حال بوکی، سنتلر نینگ بیرگیه قضا اوقینگن، دوزخدن قوتیله دی) بویردی.

قضا نمازلی قنده ی اوقیله دی؟

قضا نمازلیرنی بیر لحظه اول اوقیب، بر علاوه توبه هم قیلیب، کتته جزادن قوتیلش کیره ک. بونینگ اوچون، سنتلرنی هم قضا نیتی بیلن اوقیماق لازمدیر. تنبل لیک بیلن نماز اوقیمه گنلر، بیل لرچه قضا قرشی بولگنلر، نمازگه باشله گنلری زمان، سنتی اوقیشده، او وقت نینگ اول قضاگه قالگن نمازی نینگ قضا سینی اوقییشی نیت قیلیب اوقییشی کیره ک. بولر نینگ، سنتلرنی قضا نمازی اوچون نیت قیلیب اوقییشی، تورت مذهبه هم لازمدیر. حنفی مذهبه نمازنی بی عذر قضاگه قویماق اکبر کبائر دیر. بو کوپ کتته گناه، هر نماز اوقیه دیگنچه بوش زمان اوتگنیده بیر برابری کوپلماقده دیر. چونکه، نمازنی، بوش زمانلرده درحال قضا سینی اوقیماق هم فرض دیر. حسابگه، سانگه سیغمه گن بو مُدهش [قورقینچ] گناه دن و عذابدن قوتیلماق اوچون، پیشین نمازی نینگ بیرینچی تورت رکعت سنتی نینگ اوقیشده، اول

قضاگه قالگن پیشین نینگ فرضینی نیت قیلیب قضا او قیش کیره ک. پیشین نینگ آخرگی سنتی نینگ او قیشده، اول قضاگه قالگن بامداد نینگ فرضینی نیت قیلیب، قضا او قیش کیره ک. عصر نینگ سنتی نینگ او قیشده، عصر فرضینی نیت قیلیب قضا او قیش کیره ک. آقشام نینگ سنتی نینگ او قیشده، اوچ رکعت آقشام فرضینی نیت قیلیب قضا او قیش کیره ک. خفتن نینگ بیرینچی سنتینی او قیشده، خفتن فرضینی و آخرگی سنتینی او قیشده هم، اول قضاگه قالگن وتر واجینی نیت قیلیب اوچ رکعت قضا او قیش کیره ک. بو شکیلده هرکون، بیر کونلیک قضا ایفا قیلینه دی. تراویح نمازیرینی او قیشده هم، قضا نیت قیلیب، قضا او قیش کیره ک. قنچه ییل لیک قضا نمازی بار بولسه، بونگه، اوشنچه ییل دوام قیلش کیره ک. قضا لر خلاص بولگنیده، ینه سنتلرنی، او قیشگه باشله ش کیره ک. وقتی بار بولسه، بوندن باشقه هر فرصته قضا او قیب، بیر لحظه اول قضا قرضلیرینی خلاص قیلش کیره ک. او قیلمه گن قضا لر نینگ، گناهی اوتگن هرکونده بیر برابری کویلماقده دیر.

آلتینچی بولیم

نماز او قیمه گنلر

حضرت ابوبکر صدیق "رضی الله عنه" بویره دیلر که، بیش نماز وقتلری کیلگنده، فرشته لر ایته دی که: (ای آدم او غیللری، تورینگلر! انسانلرنی یا قماق او چون تیارلنگن علونی نماز او قیب او چیرینگلر.) بیر حدیث شریفده، (مؤمن بیلن کافر نینگ ایبرگن فرق، نماز دیر) بویریلدی. یعنی مؤمن نماز او قیدی، کافر او قیمه یدی. منافق لر بولسه، بعضاً او قیدی و بعضاً او قیمه یدی. منافق لر، دوزخده کوپ قتیغ عذاب کوره دی. مفسر لر نینگ شاهی، عبدالله ابن عباس "رضی الله عنهما" دییه دیلر که، رسول الله "صلی الله علیه وسلّم" دن ایشیتدیم. بویر دیلر که: (نماز او قیمه گنلر، قیامت کونی، الله تعالی نی غضبلنگن بیر حالده کوره دیلر).

حدیث اماملری سوز بیرلیگی بیلن بیلدییه دیلر که: (بیر نمازنی، وقتیده عمداً

اوقیمه گن، یعنی نماز وقتی اوتیشیده، نماز اوقیمه گنی اوچون دق بولمه گن، کافر بوله دی). ویا اولیشیده بی ایمان کیتته دی. یا، نمازنی یادیکه هم کیلتیرمه گنلر، نمازنی وظیفه تانیمه گنلر نیمه بوله دی؟ اهل سنت عامللری، سوز بیرلیگی بیلن بویردیله که، عبادتله ایماندن پارچه ایمس. یکه، نمازده سوز بیرلیگی بولمه دی. فقه اماملریدن، امام احمد ابن حنبل، اسحق ابن راهویه، عبدالله ابن مبارک، ابراهیم نخعی، حکم بن عتیبه، ایوب سختیانی، داود طائی، ابوبکر ابن شیبه، زبیر بن حرب و بوردن باشقه بیر کوپ کتته عامللر، بیر نمازنی عمداً، یعنی قصداً اوقیمه گن کیشی کافر بوله دی دیدی. او حالده، ای دین ایناغم، بیر نمازنی وقتینی اوتکزمه و اهمیت بیرمسدن اوقیمه! خوشینگه کیلتیریب اوقی! الله تعالی قیامت کونی، بو عاملر نینگ اجتهادلریگه کوره جزا بیرسه نیمه قیلرسین؟

حنبلی مذهبیده، بیر نمازنی بی عذر اوقیمه گن، مُرتد دیک قتل بولینه دی. یویلمه یدی، کفنگه اوره له یدی و نمازی اوقیلمه یدی. مسلمانلر نینگ قبرستانیکه کومیلمه یدی و قبری بیللی قیلینمه یدی. تاغده بیر چوقورگه تشلنه دی. نماز اوقیمه گن کیشی، شافعی مذهبیده، مُرتد بولمه سه هم، جزاسی قتل دیر. نماز اوقیمه گن اوچون مالکی مذهبی نینگ حُکملمری، شافعی حکملمری نینگ عینسی دیر.

نماز اوقیمه گن، حنفی مذهبیده، نمازگه باشله گنگه چه بندی بولینه دی ویا قان آفگنگه چه اوريله دی.

بیش نرسه نی قیلمه گن، بیش نرسه دن محروم بوله دی:

- ۱- مالی نینگ زکاتینی بیرمه گن، مالی نینگ خیرینی کوره آله یدی.
- ۲- عُشرینی بیرمه گن نینگ زراعت ییریده، درآمدیده برکت قالمه یدی.
- ۳- صدقه بیرمه گن نینگ بدنیده صحت قالمه یدی.
- ۴- دعا قیلمه گن آرزوسیکه قاووشه آله یدی.

۵- نماز وقتی کیلگنده، اوقیماق خواهله مه گن، آخرنفسده کلمه شهادت کیلتیره آله یدی.

بیر حدیث شریفده بوییریلدی که:

(نمازنی بی عذر اوقیمه گن کیشیگه، الله تعالی اونیش مشقت بیره دی. آلتیسی دنیاده، اوچی اولیم زمانیده، اوچی قبرده، اوچی قبردن توریشیده دیر. دنیاده بولگن آلتی عذاب:

۱- نماز اوقیمه گن نینگ عمریده برکت بولمه یدی.

۲- یوزیده، الله تعالی نینگ یخشی کورگنی کیشیلر نینگ چیرایلی لیگی، سیوملی لیگی قالمه یدی.

۳- هیچ بیر یخشیلیگیگه ثواب بیرلمه یدی.

۴- دعاری قبول بولمه یدی.

۵- اونینگ هیچ کیم یخشی کورمه یدی.

۶- مسلمانلر نینگ دعاری نینگ بونگه فایده سی بولمه یدی. اولیشیده تارته دیگنی عذابلر:

۱- ذلیل، یامان، زشت جان بیره دی.

۲- آچ شکیلده اوله دی.

۳- کوپ سو ایچسه هم، سوسوزلیک شدیددی بیلن اوله دی.

قبرده تارته دیگنی عذابلر:

۱- قبر اوننی قیسه دی. استخوانلری بیربیرگه کیره دی.

۲- قبری علو بیلن تولدیریله دی. کیچه کوندوز اوننی یاقه دی.

۳- الله تعالی قبریگه کتته بیلان یوباره دی. دنیا بیلانلریگه اوخشه مه یدی.

هرکون، هر نماز وقتیده اوننی چاقه دی. بیر لحظه قویمه یدی.

قیامتده تارته دیگنی عذابلر:

۱- دوزخگه سودره گن عذاب فرشته لری یانیدن ایریلمه یدی.

۲- الله تعالی، اونى غضبنگن بیر شکیلده استقبال قیله دی.

۳- حسابی کوپ چتین بولیب، دوزخگه چپیله دی.)

نماز اوقیگنلر نینگ فضیلتلری

نماز اوقیش نینگ فضیلتلرینی و نماز اوقیگنلرگه بیریله دیگن ثوابلرینی بیلدیگن حدیث شریفلر کوپ دیر. عبدالحق بن سیف الدین دهلوی نینگ (أشعة اللّٰمعات) کتابیده، نمازنینگ اهمیتی نینگ بیلدیگن حدیث شریفلرده بویره له دی که:

۱- ابو هُریره "رضی الله عنه" بیلدیره دیلر. رسولُ الله "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" بویردیلر که، (بیش وقت نماز و جمعه نمازی، کیله دیگن جمعه گه چه و رمضان روزه سی، کیله دیگن رمضانگه چه قیلینگن گناه لرگه کفارت دیرلر. کتته گناه ایشله ماقدن پرهیز قیلگنلر نینگ کیچیک گناه لری نینگ عفوگیگه سبب بوله دیلر.) آره ده ایشلنگن کیچیک گناه لردن بنده حقى بولمه گنلرینی یوق قیله دیلر. کیچیک گناه لری عفو قیلینیب خلاص بولگنلر نینگ، کتته گناه لری اوچون بولگن عذابلری نینگ خفیف بولیشیگه سبب بوله دیلر. کتته گناه لرنینگ عفو قیلینیشی اوچون توبه قیلماق هم لازم دیر. کتته گناه بولمه سه، درجه سی نینگ بلند بولیشیگه سبب بوله دیلر. بو حدیث شریف، (مسلم) ده یازیلگن دیر. بیش وقت نمازی قصورلی بولگنلر نینگ عفو بولیشیگه، جمعه نمازلری سبب بوله دی. جمعه نمازلری هم قصورلی بولسه، رمضان روزه لری سبب بوله دی.

۲- ینه ابو هُریره "رضی الله عنه" بیلدیره دیلر. رسولُ الله "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" بویردیلر که، (دروازه سی نینگ اونگیده آقرسو بولگن بیر کیشی، بو سوگه هرکون بیش دفعه یوییلسه، بدنیده کیر قاله دی می؟) اصحاب کرام، جواب بیریب، یوق هیچ کیر قاله یدی یا رسولُ الله دیدیلر. (بیش وقت نماز هم بونده ی دیر. بیش وقت نماز اوقیگنلر نینگ کیچیک گناه لرینی الله تعالی یوق قیله دی) بویردیلر. بو حدیث شریف، (بخاری) ده و (مسلم) ده یازیلگن دیر.

۳- عبدالله ابن مسعود "رضی الله عنه" دیبه دیلر که، بیررسی، نامحرم بیر عیالنی اویگن ایدی. یعنی، انصاردن بیرری، خرما ساتر ایدی. بیر عیال، خرما آماق اوچون کیلیدی. عیالگه قرشی حیوانی حسلری حرکت قیلدی. اویده یخشیراغی بار. کیل اوندن بیره ی دیدی. اویگه کیلگنلریده، عیالنی قوچاغله دی، اویدی. عیال، (نمه قیلیپسین الله دن قورق!) دیدی. او هم، پشیمان بولدی. رسول الله گه کیلیب، قیلگیننی آیتدی. رسول الله "صلی الله علیه وسلّم" بونگه جواب بیرمه دیلر. الله تعالی دن وحی منتظری بولدی. کیین، بو شخص نماز اوقیدی. الله تعالی هود سوره سی نینگ بیر یوز اون بیشینچی آیتینی نازل قیلدی. بو آیت کریمه ده مآلاً، (کون نینگ ایکی تمانیده و قویاش باتگنیده نماز اوقی! یخشیلکیر، یامانلیکلرنی البته یوق قیله دی) بو بیریلدی. کون نینگ ایکی طرفی، پیشیندن آلدین و پیشیندن کیین دهمکدیر. یعنی بامداد، پیشین و عصر نمازلری دیر. کوندوزگه یقین بولگن کیچه نمازی هم، آقشام و خفتن نمازلری دیر. بو آیت کریمه ده، هرکون بیش وقت نمازنینگ، گناه لرنینگ عفو قیلینیش لرگه سبب بولگنلری بیلدیریلماقده دیر. بو شخص، یا رسول الله! بو مژده یکه منیم اوچون می دیر؟ بوله سه همه امت اوچون می دیر، دیدی. (همه امتیم اوچون دیر) بو بیردیلر. بو حدیث شریف، ایکی صحیح [بخاری و مسلم] ده هم یازیلگن دیر.

۴- انس بن مالک "رضی الله عنه" دیبه دیلر که، بیر کیشی رسول الله "صلی الله علیه وسلّم" گه کیلیب، (حد جزاسی بیریله دیگن بیر گناه ایشله دیم. منگه حد جزاسی اورینگ!) دیدی. رسول الله، نیمه گناه ایشله گنینی بونگه سوره مه دی. نماز وقتی کیلیدی. برابر اوقیدیک. رسول الله "صلی الله علیه وسلّم" نمازنی خلاص قیلگنلریده، بو شخص توردی و (یا رسول الله "صلی الله علیه وسلّم"! من، حد جزاسی قیلینه دیگن بیر گناه ایشله دیم. الله تعالی نینگ کتاییده امر ایتیلگن جزانی منگه قیلینگ!) دیدی. (سن بیز نینگ بیلن برابر نماز اوقیمه دینگ می؟) بو بیردیلر. اوا اوقیدیم دیدی. (دق بولمه، الله تعالی گناهینی عفو ایله دی!) بو بیردیلر. بو حدیث شریف، ایکی اساس کتابده یازیلگن

دیر. بو شخص، حد لازم بولگن کتته گناه ایشله گنینی فکر قیلگن ایدی. نماز اوقیگنیده عفو قیلینیشی، بونینگ کیچیک گناه بولگنینی کورستماقده دیر. یاده حد دیشی، کیچیک گناه لرینگ مقابیلی بولگن (تعذیر) جزاسی ایدی. ایکنیچی سوالیده، (حد جزاسی قیل!) دیمه بیشی هم، بونده ی بولگنینی کورسته دی.

۵- عبدالله ابن مسعود "رضی الله عنه" دیمه دیلر که، الله تعالی نینگ اینگ کوپ قیسی عملنی یخشی کورگنینی رسول الله "صلی الله تعالی علیه وسلم" دن سوره دم: (وقتیده اوقیلگن نماز) بویردیله. بعضی حدیث شریفلرده بولسه (اول وقتیده اوقیلگن نمازنی کوپ یخشی کوره دی) بویریلگن دیر. اوندن کین قیسینی کوپ یخشی کوره دی دیدیم. (آنه گه - آته گه یخشیلک قیلینیشی) بویردیله. بوندن کین هم قیسینی کوپ یخشی کوره دی دیدیم. (الله یولیده جهاد قیلینیشی) بویردیله. بو حدیث شریف هم، ایکی صحیح کتابده یازیلگن دیر. باشقه بیر حدیث شریفده، (عمللر نینگ اینگ یخشیسی، طعام ییدیرماق دیر) بویریلدی. بیر باشقه سیده، (سلام بیرینشی یایماق دیر). بیر باشقه سیده بولسه، (کیچه، همه اوقوده لیگیده نماز اوقیماق دیر) بویریلگن دیر. باشقه بیر حدیث شریفده، [اینگ ارزشلی عمل، قولیدن و تیلیدن هیچ کیم نینگ انجینمه بیشی دیر. (رنجینمه بیشی دیر)] بیر حدیث شریفده هم، (اینگ ارزشلی عمل، جهاد دیر) بویریلدی. بیر حدیث شریفده، (اینگ ارزشلی عمل، حج مبرور دیر). یعنی، هیچ گناه ایشلمسدن قیلینگن حج دیر بویریلدی. (الله تعالی نی ذکر قیلماق دیر) و (دواملی بولگن عمل دیر) حدیث شریفلری هم باردیر. سوالنی سوره گنلر نینگ حال لریگه موافق، تورلی جوابلر بویریلگن دیر. یاده، زمانگه موافق تورلی جوابلر بویریلگن دیر. مثلاً، اسلامیت نینگ باشلنگیچیده، عمللر نینگ اینگ افضللی، اینگ عالی قدریسی جهاد ایدی. [زمانیمیزده، عمللر نینگ اینگ افضللی، خط بیلن، نشریات بیلن، کافرلرگه، بی مذهب لرگه جواب بیرماق، اهل سنت اعتقادینی نشر قیلماق دیر. بونده ی جهاد

قیلگن لرگه، پول بیلن، مال بیلن، بدن بیلن یاردم قیلگنلر هم بولر نینگ قولگه کیلتیرگنلری ثوابلرگه اورتاق بوله دیلر. آیت کریمه لر، حدیث شریفلر، نمازنینگ، زکاتدن، صدقه دن ارزشلی راغ بولگنینی کورسته دی. لیکن، اولیم حالیده بولگنگه بیر نرسه بیریب، اولیمدن نجات بیرماق، نماز اوقیماقدن ارزشلی راغ بوله دی.]

۶- جابر بن عبدالله خبر بیره دیلر: رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بویردیلر که، (انسان بیلن کفر آره سیده گی سرحد، نمازنی ترک قیلماق دیر.) چونکه نماز، انسانی کفرگه بارماقدن اسره گن پرده دیر. بو پرده آره دن کوتریلگنیده بنده کفرگه تیریه دی. بو حدیث شریف، (مسلم) ده یازیلگن دیر. بو حدیث شریف، نمازنی ترک قیلش نینگ جوده یامان بولگنینی کورسته دی. اصحاب کرامدن کوپ کیشی، نمازنی بی عذر ترک قیلگن کافر بوله دی دیدیلر. شافعی و مالکی مذهبلریده کافر بوله سه هم اولدیریلیشی واجب دیر. حنفی مذهبیده، نماز اوقیگنگه چه بندی بولینه دی و یسه له دی.

۷- عباده بن صامت "رضی الله عنه" خبر بیره دیلر. رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بویردیلر که، (الله تعالی بیش وقت نماز اوقیشنی امر قیلدی. بیر کیشی، یخشی طهارت آلیب، بولرنی وقتیده اوقیسه و رکوعلرینی، خشوعلرینی کامل قیلسه، الله تعالی، اونی عفو قیلیشینی وعده بیرگن. بولرنی اوقیمه گن اوچون وعده بیرمه گن دیر. بونی خواهله سه عفو قیله دی، خواهله سه عذاب قیله دی.) بو حدیث شریفنی، امام احمد، ابو داود و نسائی بیلدیگنلر. کوریه دی که، نمازنینگ شرطلریگه، رکوع و سجده لریگه دقت قیلماق لازمدیر. الله تعالی وعده سیدن قیتمه دیدی. توغری درست نماز اوقیگنلرنی حتمی عفو قیله دی.

۸- ابو امامه باهلی "رضی الله عنه" بیلدیره دیلر. رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بویردیلر که، (بیش وقت نمازینگیزنی اوقینگیز! بیر آیینگیزده روزه توتینگیز! ماللرینگیز نینگ زکاتینی بیرینگیز! باشینگیزده بولگن آمرلرگه اطاعت قیلینگیز. رینگیز نینگ جنتیگه کیرینگیز.) کوریه دی که، هرکون بیش وقت نماز اوقیگن و

رمضان آید روزه توتگن و مالی نینگ زکاتینی بیرگن و الله تعالی نینگ بیر یوزیده خلیفه سی بولگن آمرلر نینگ اسلامیتگه موافق امرلریگه اطاعت قیلگن بیر مسلمان، جنتگه کیته دی. بو حدیث شریفنی، امام احمد و ترمزی بیلدیرگن دیلر.

۹- اصحاب کرام نینگ مشهورلیدن بُریدهٔ اسلمی "رضی الله عنه" خبر بیره دیلر. رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بویردیله که، (سیزینگ بیلن آره میزده بولگن عهد، نماز دیر. نمازنی ترک قیلگن کافر بوله دی.) کوريله دی که، نماز اوقیگن نینگ مسلمان بولگنی توشینيله دی. نمازگه اهمیت بیرمه گن، نمازنی بیرینچی وظیفه قبول قیلمه گنی اوچون اوقیمه گن کافر بوله دی. بو حدیث شریفنی امام احمد و ترمزی و نسائی و ابن ماجه بیلدیردی.

۱۰- ابوذر غفاری "رضی الله عنه" دییه دیلر که، خزان کونلریدن بیریده، رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بیلن برابر کوچه گه چیقدیگ. برگلر توکیلر ایدی. بیر درختدن ایکی شاخه اوپیردیله. بولر نینگ برگلری درحال توکیلدی. (یا ابوذر! بیر مسلمان الله رضاسی اوچون نماز اوقیگنیده، بو شاخه لر نینگ برگلری توکیلگنی دیک، گناه لری توکیلده دی) بویردیله. بو حدیث شریفنی امام احمد خبر بیردی.

۱۱- زید بن خالد جهمی خبر بیره دیلر. رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بویردیله که، (بیر مسلمان، توغری شکیلده و خشوع بیلن ایکی رکعت نماز اوقیگنیده، اوتگن گناه لری عفو بوله دی.) یعنی کیچیک گناه لری نینگ همه سی عفو بوله دی. بو حدیث شریفنی امام احمد "رحمه الله تعالی" بیلدیردی.

۱۲- عبدالله بن عمرو ابن عاص "رضی الله تعالی عنهما" خبر بیره دیلر. رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بویردیله که، (بیر کیشی، نمازنی ادا قیلسه، بو نماز قیامت کونی نور و برهان بوله دی و دوزخدن قوتلیشیگه سبب بوله دی. نمازنی محافظه قیلمه سه، نور و برهان بولمه یدی و نجات تاپمه یدی. قارون بیلن، فرعون بیلن، حمان بیلن و اُبی بن خَلَف بیلن بیرگه لیکده بوله دی.) کوريله دی که، بیر کیشی، نمازنی

فرض لریگه، واجب لریگه، سنت لریگه و ادب لریگه رعایت قلیب اوقیسه، بو نماز، قیامته نور ایچیده بولیشیگه سبب بوله دی. بونده ی نماز اوقیشگه دوام قیلمه سه، قیامت کونی اسمی اوتگن کافرلر بیلن برابر بوله دی. یعنی، دوزخده قتیغ عذاب تارته دی. اَبی بن خَلَف، مکه کافرلی نینگ آزعینلریدن [کوپ شدیدلریدن] ایدی. اُحد غزاسیده، رسول الله "صَلَّى الله علیه وسلّم" مبارک قُولری بیلن اونى دوزخگه یوباردیلر. بو حدیث شریفی، امام احمد بیلن بیهقی و دارمی بیلدیرگنلر.

۱۳- تابعین نینگ بویوکلریدن عبدالله بن شقیق "رحمه الله تعالى" دییه دی که، (اصحاب کرام "رضی الله عنهم"، عبادتله ایچیده، یکه نمازنی ترک قیلش نینگ کُفر بولیشینی آیتدیلر). بونی، ترمزی بیلدیردی. عبدالله بن شقیق، عمردن، علی دن، عثماندن و عائشه دن "رضی الله عنهم" حدیث شریفله روایت قیلگن دیر. هجرت نینگ بیر یوز سکیز ییلیده وفات قیلدی.

۱۴- ابودرداء "رضی الله عنه" دییه دیلر که، کوپ یخشی کورگنیم منگه دیدی که، (بوله ک بوله ک بولدنسنگ، علوده یاقیلسنگ هم، الله تعالی گه هیچ بیر نرسه نی شریک قیلمه! فرض نمازلرنی ترک قیلمه! فرض نمازلرنی قصداً ترک قیلگن مسلمانلیکدن چیقہ دی. شراب ایچمه! شراب، همه یامانلیکلر نینگ کلیدی دیر.) کوريله دی که، فرض نمازلرگه اهمیت بیرمه ی ترک قیلگن کافر بوله دی. تبیل لیک بیلن ترک قیلگن کافر بولمه سه هم کتته گناه بوله دی. اسلامیت نینگ بیلدیرگنی بیش عذردهن بیری بیلن فوت قیلماق [وقتینی اوتکرماق] گناه ایمس. شراب و الکوللی ایچیملیکلر نینگ همه سی عقلنی آلیب کیته دی. عقلی بولمه گن هر یامانلیکنی قیله آله دی.

۱۵- علی "رضی الله عنه" خبر بیره دیلر. رسول الله "صَلَّى الله علیه وسلّم" بو بیری دیلر که، (یا علی! اوچ نرسه نی قیلشینی کیچیکتیرمه: وقتی کیلگنیده، نمازنی درحال اوقی! جنازه حاضرلنگنیده، نمازینی درحال اوقی! بیر قیز نینگ کُفوینی تاپگننگیده، درحال اوپلنتیر!) بو حدیث شریفی ترمزی "رحمه الله تعالى" بیلدیردی.

جنازه نمازینی کیچیکتیرمس لیک اوچون، مکروه بولگن اوچ وقتده هم اوقیش کیره ک. [کوريله دی که، خاتیننی، قیزنی کُفویگه، یعنی تینگیگه بیرماق لازمدیر. کُفو دیمک، بای بولماق، معاشی کوپ بولماق دیمک ایس. کُفو بولماق، ایرکک نینگ صالح مسلمان بولیشی، اهل سنت اعتقادیده بولیشی، نماز اوقیشی، شراب ایچمه یشی، یعنی اسلامیتگه رعایت قیلیشی و نفقه تاپه دیگنچه ایش صاحبی بولیشی دیمکدیر. ایرکک نینگ، یکه بای بولیشینی، پارتمان صاحبی بولیشینی خواهله گنلر، قیزلرینی فلاکتگه سودره گن، دوزحگه چییگن بوله دیلر. قیز نینگ هم نماز اوقیشی، باشی، بازوسی آچیق کوچه گه چقمه یشی، محرم بولمه گن قرینداشی بیلن هم یکه قاله یشی لازمدیر.]

۱۶- عبدالله ابن عمر "رضی الله عنهما" خبر بیره دیلر. رسول الله "صلی الله علیه وسلّم" بویردیلر که، (نمازلرینی وقتلری کیلگنده درحال اوقیگنلردن الله تعالی راضی بوله دی. وقتلری نینگ آخریده اوقیگنلرنی هم عفو قیله دی.) بو حدیث شریفنی ترمزی "رحمه الله تعالی" بیلدیردی.

شافعی و حنبلیده، هر نمازنی، وقتی نینگ اولیده اوقیماق افضل دیر. مالکی مذهبی هم بونگه یقین دیر. لیکن، کوپ ایسیغده، یکه اوقیگن نینگ، پیشینی کیچیکتیریشی افضل بوله دی. حنفی مذهبیده، بامداد و خفتن نمازلرینی کیچیکتیرماق و ایسیغ زمانلرده پیشینی، هوا سلقین بولگنیده اوقیماق افضل دیر. [اما پیشینی امامین قولیگه کوره، عصر وقتی کیرمسدن و عصرنی و خفتننی هم، امام اعظمگه کوره، وقتی کیرگنیده اوقیماق یخشی بوله دی، احتیاطلی بوله دی. تقوا اهلی بولگنلر، هر ایشلریده احتیاطلی بوله دیلر.]

۱۷- أمّ قُرَوّه "رضی الله عنها" خبر بیره دیلر. رسول الله "صلی الله علیه وسلّم" گه قیسی عمل نینگ افضل بولگنی سوره لدی. (عمللر نینگ افضلی، وقتی نینگ اولیده اوقیگن نماز دیر) بویردیلر. بو حدیث شریفنی، امام احمد، ترمزی و ابو داود "رحمه الله تعالی" بیلدیردیلر. نماز، عبادتله نینگ اینگ اوستینی دیر. وقتی کیر

کیرمس [یعنی اول وقتیده درحال] اوقیلگنیده، اوستینراغ بولماقده دیر.

۱۸- عائشه "رضی الله عنها" دییه دیلر که، (رسول الله "صلی الله تعالی علیه وسلم" نینگ نمازینی آخرگی وقتیده اوقیلگینی، ایکی دفعه کورمه دیم.)

۱۹- أم حبیبه "رضی الله عنها" خبر بیره دیلر. رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بوییردیلر که، (بیر مسلمان بنده، هرکون، فرض نمازلردن باشقه، اون ایکی رکعت، تطوع [نفل] نمازی اوقیسه، الله تعالی اونگه جنتده بیر قصر توزه ته دی.) بو حیث شریف (مسلم)ده یازیلگن دیر. کوريله دی که، هرکون بیش وقت فرض ییلن اوقیلگن سنت نمازلرگه رسول الله "صلی الله علیه وسلم" تطوع، یعنی نفل نمازی دیماقده لر.

۲۰- تابعین نینگ بویوکلریدن عبدالله بن شقیق "رحمه الله تعالی" دییه دی که، رسول الله "صلی الله علیه وسلم" نینگ تطوع نمازلینی، یعنی نفل نمازلینی، حضرت عائشه "رضی الله عنها" دن سوره دیم. (پیشین فرضیدن اول تورت، کیین ایکی، آقشام نینگ و خفتن نینگ فرضلیدن کیین ایکی، بامداد نمازلی نینگ فرضیدن اول ایکی رکعت اوقییردیلر) دیدی. بو خبرنی، مسلم و ابو داود "رحمه الله تعالی" بیلدیردیلر.

۲۱- عائشه "رضی الله عنها" دیدیلر که، (رسول الله "صلی الله علیه وسلم" نینگ نفل عبادتلردن اینگ کوپ دوام قیلگنلری، بامداد نمازی نینگ سنتی ایدی.) بو خبر، (بخاری)ده و (مسلم)ده یازیلگن دیر. عائشه "رضی الله عنها"، بیش وقت نمازده اوقیلگن سنت نمازلرگه، نفل نماز دیماقده دیر.

[بویوک اسلام عالمی، گمراه لرگه، بی مذهب لرگه قرشی اهل سنت نینگ اینگ قوتلی حامیسی، الله تعالی نینگ سیله گنی دیننی یایگن، بدعتلرنی ییقیتگن بویوک مجاهد، امام ربانی مجدد الف ثانی احمد بن عبدالاحد فاروقی سرهندی "رحمة الله علیه"، اسلام دینیده بیر اوخششی یازیلمه گن، (مکتوبات) کتابی نینگ بیرینچی جلدی، ییگیرمه توفیزینچی مکتوبیده بوییره دی که:

الله تعالی نینگ راضی بولگنی ایشلر، فرضلر و نفللر دیر. فرضلر نینگ یانیده

نفلر نینگ هیچ ارزشلری یوق دیر. بیر فرضنی وقتیده اوقیماق، بیر مینگ ییل، توخته مسدن نفل عبادت قیلماقدن ارزشلی راغ دیر. هر خیل نفل، مثلاً نماز، زکات، روزه، عُمره، حج، ذکر، فکر، همیشه بونده ی دیر. حتی بیر فرضنی اوقیشده، بونینگ ستلریدن بیر سنتنی و ادبلیدن بیر ادبنی قیلماق هم، باشقه نفلرنی قیلماقدن قت قت ارزشلی راغ دیرلر. امیر المؤمنین عمر الفاروق "رضی الله عنه"، بیر کون بامداد نمازنی اوقیتکنلریده، جماعت آره سیده بیرینی کوره آله ی سببینی سوره گنلرده، او هر کیچه نفل عبادتی قیله دی. بلکه اوخله گن، جماعتگه کیله آله گن دیر دیدیلر. (بوتون کیچه اوخله سه یدی که، بامداد نمازینی جماعت ییلن اوقیسه یدی، یخشیراغ بولیدی) بویردیلر. کوریله دی که بیر فرضنی قیلشده، ادبلیدن بیر ادبنی قیلماق و بیر مکروهیدن پرهیز قیلماق، ذکر، فکر و مراقبه دن قت قت ارزشلی راغ دیر. بلی بولر، او ادبلی قیلماق ییلن و مکروه لردن پرهیز قیلماق ییلن برابر قیلینسه، البته کوپ فایده لی بوله دیلر. اما بی اولر بولکنیده، بیر نرسه گه یره مه دیدیلر. بونینگ دیک، بیر روییه زکات بیرماق، مینگ لرچه روییه نفل صدقه بیرماقدن یخشیراغ دیر. او بیر روییه نی بیریشده بیر ادبنی نظرگه آماق، مثلاً، یقین قرینداشگه بیرماق هم او نفل صدقه دن قت قت یخشیراغ دیر. [کیچه نمازی اوقیماق خواهله گنلر نینگ قضا اوقیشلری لازم بولگنی بوردن توشینیلماقده دیر. الله تعالی نینگ امرلیگه (فرض)، نھیلریگه (حرام)، پیغمبریمیز نینگ امرلیگه (سنت)، نھیلریگه (مکروه)، بولرنینگ همه سیگه (احکام اسلامیه) دیله دی. خوش اخلاق صاحبی بولماق، انسانلرگه یخشیلک قیلماق فرض دیر. احکام اسلامیه نینگ بیر حُکمیهگه ایشانمه گن، خوشلمه گن (کافر)، (مُرتد) بوله دی. همه سیگه ایشانگنه (مسلمان) دیله دی. تبیل لیک ییلن احکام اسلامیه گه رعایت قیلمه گن مسلمانگه (فاسق) دیله دی. بیر فرضگه، بیر حرامگه رعایت قیلمه گن فاسق، دوزخگه کیته دی. بونینگ قیلگنلری نینگ هیچ بیر ی و ستلری قبول بوله یدی، ثواب بیرلمه یدی. بیر روییه زکات بیرمه گن نینگ اون لکلر بیریب قیلگنی خیراتلر نینگ و حسناتلر نینگ هیچ

بیری قبول بولمه یدی. توزه تگنی مسجد لرگه، مکتب لرگه، شفاخانه لرگه، خیر جمعیت لرگه قیلگنی یاردملرگه ثواب بیرلمه یدی. خفتن نمازینی اوقیمه گن نینگ تراویح نمازی قبول بولمه یدی. فرضلردن و واجبلردن باشقه قیلینه دیگن عبادت لرگه (نفل) دیبله دی. سنتلر نفل عبادت دیر. بو تعریفگه کوره، قضا نمازلری اوقیگن، سنت هم اوقیگن بولمه دی. بیر فرضنی قیلیش نینگ، بیر حرامدن پرهیز قیلیش نینگ ثوابی، میلیون لرجه نفل ثوابیدن کوپ دیر. بیر فرضنی قیلمه گن، بیر حرام ایشله گن، دوزخده یانه دی. نفل عبادتلی، اونی دوزخدن نجات بیره آله یدی. عبادتلرده قیلینگن اوزگیش لرگه (بدعت) دیبله دی. عبادت قیلیشده بدعت ایشله ماق حرام دیر و عبادت نینگ بوزیلیشیگه سبب بولمه دی. حدیث شریفده (بدعت ایشله گن نینگ هیچ بیر عبادتی قبول بولمه یدی) بویریلدی. فاسق نینگ، مثلاً خاتینی، قیزی حجاب قیلمه گن کیشی نینگ و بدعت صاحبی نینگ، مثلاً عبادتلرده لاسپیکر استعمال قیلگن کیشی نینگ آرقه سیده نماز اوقیمه یش کیره ک، وعظلرینی، دین باره سیده گی ساخته نطقلرینی قولاق سالمه یش کیره ک، کتابلرینی اوقیمه یش کیره ک. دوستگه هم، دشمنگه هم گولگی یوز، شیرین تیل کورستیش کیره ک، هیچ کیم بیلن جرح بحث قیلمه یش کیره ک. حدیث شریفده (احمقگه جواب بیرلمه یدی) بویریلدی. عبادتلی، قلب نینگ پاکلیگینی کوپلتیره دی. گناه لر قلبنی قره قیله دی، فیضلرنی آلامه ی دیگن بولمه دی. هر مسلمان نینگ، ایمان نینگ شرطلرینی و فرضلرینی و حراملرینی اورگنیشی فرض دیر. بیلمه یشی عذر ایمس. یعنی بیلیب هم ایشانمس لیک دی دیر. [مکتوبات] کتابی فارسی دیر. ترجمه سی بورده تمام بولدی. امام ربانی حضرتلری، ۱۰۳۴ [م. ۱۶۲۴] بیلیده، هندوستان ده، سرهند شهریده وفات قیلدی.

نمازنینگ حقیقتی

بوپوک اسلام عالمی عبدالله دهلوی "رحمة الله علیه" (مکاتیب شریفه) کتابی

نینگ ۸۵. نچی مکتوبیده بوییره دی که:

نمازنی جماعت بیلن اوقیماق و (طمانینه) بیلن اوقیماق، رکوعدن کین (قومه) قیلماق و ایکی سجده آره سیده (جلسه) قیلماق بیزلرگه الله نینگ پیغمبری تمانیدن بیلدیریلدی. قومه نینگ و جلسه نینگ فرض بولگنینی بیلدیرگن عاملر باردیر. حنفی مذهبی نینگ مُفتیلریدن (قاضی خان)، بو ایکیسی نینگ واجب بولگنینی، ایکیسیدن بیرینی یاددن چیقیریلگنیده (سجده سهو) قیلماق واجب بولگنینی و بیلیم قیلیمه گن نینگ نمازنی دوباره اوقیشینی بیلدیرگن دیر. [او حالده، نمازده، تعدیل ارکانگه دقت قیلیم کیره ک. یعنی، رکوع ده و سجده لرده و قومه ده و جلسه ده طمانینه قیلگندن، یعنی هر اعضا بی حرکت بولگندن کین آزگینه توخته ش کیره ک]. مؤکد سنت بولگنلرینی بیلدیرگنلر هم، واجبگه یقین سنت دیگنلر. سنتنی خفیف کوریب، اهمیت بیرمه ی ترک قیلماق کُفر دیر. نمازنینگ قیامیده، رکوعیده، قومه سیده، جلسه سیده، سجده لریده و اولتیریلگنی زمانیده، علیحده علیحده، باشقه باشقه کیفیتلر، حاللر حاصل بوله دی. همه عبادتلر نماز ایچیده ییغیلگن دیر. قرآن کریم اوقیماق، تسبیح ایتماق [یعنی سبحان الله دیماق]، رسول الله گه صلوات ایتماق و گناه لرگه استغفار قیلماق و احتیاجلرنی یکه الله تعالی دن ایسته ب اونگه دعا قیلماق نماز ایچیده ییغیلگن دیر. درختلر، اولتر، نمازده توخته دیگن دیک تیک توخته ماقده لر. حیوانلر، رکوع حالیده، بی جانلر هم نمازده (قعهده) ده اولتیره دیگن دیک بیرگه چوزه لیب یاتگنلر. نماز اوقیگن، بولر نینگ عبادتلری نینگ همه سینی قیلماقده دیر. نماز اوقیماق، معراج کیچه سی فرض بولدی. او کیچه، معراج قیلماق بیلن مشرف بولگن، الله نینگ سیوگیلی پیغمبریگه تابع بولیشنی اویلب نماز اوقیگن بیر مسلمان، او عالی پیغمبر دیک، الله تعالی گه یقینلشتیرگن مقاملرده ترقی قیله دی. الله تعالی گه و اونینگ رسولیگه قرشی ادبلی بیر شکیلده تینچلیک بیلن نماز اوقیگنلر، بو مرتبه لرگه ترقی قیلگنلرینی توشینه دیلر. الله تعالی و اونینگ پیغمبری، بؤمتگه مرحمت قیلیب، کتته احسان قیلگنلر، نماز اوقیشنی فرض قیلگنلر. بونینگ اوچون ربیمیزگه حمد و

شکر بولسین! اونینگ سیوگیلی پیغمبریگه صلوات و تحیات و دعالر قیله میز! نماز اوقیشده حاصل بولگن صفا و تینچلیک تعجب قیلینه دیگن نرسه دیر. استادیم [مظهر جان جانان] بویوردی که، (نماز اوقیشده، الله تعالی نی کورماق ممکن بوله سه هم، کوره دیگن دیک بیر حال حاصل بولماقده دیر). بو حال نینگ حاصل بولگینی تصوف بویوکلری سوز بیرلیگی بیلن بیلدیگنلر. اسلامیت نینگ باشلنگیچیده نماز قدسگه توغری اوقیلر ایدی. بیت المقدسگه توغری اوقیلیشنی قوییب، ابراهیم علیه السلام نینگ قبله سیگه ایلنماق امر بولینگنی زمان، مدینه ده گی یهودیلر عصبانی بولدیلر. (بیت المقدسگه توغری اوقینگینگیز نماز نیمی بوله دی؟) دیدیلر. بقره سوره سی نینگ ۱۴۳. نچی آیت کریمه سی کیلیب، (الله تعالی ایمانلرینگیزنی ضایع ایله مه یدی!) مالیده بویریلدی. نماز نینگ بی مقابل قاله ییشلری بیلدیریلدی. نماز، ایمان کلمه سی بیلن بیلدیریلدی. بوندن توشینیله دی که، نمازنی سنتگه موافق اوقیمس لیک، ایمانی ضایع قیلماق بوله دی. رسول الله "صلی الله تعالی علیه وسلم"، (کوزیم نینگ نوری و لذتی نمازده دیر) بویردیلر. بو حدیث شریف، (الله تعالی نمازده ظهور قیلماقده، مشاهده بولینماقده. بو سبب بیلن کوزیمگه راحتلیک کیلماقده) دیمکدیر. بیر حدیث شریفده، (یا بلال "رضی الله تعالی عنه!" منی راحتلتیر!) بویریلدی که، (ای بلال! آذان آیتیب و نمازنینگ اقامه سینی ایتیب، منی راحتگه قاووشتیر) دیمکدیر. نمازدن باشقه بیر نرسه ده راحتلیک آخترگن بیر کیشی، مقبول ایمس. نمازنی ضایع قیلگن، قولدن قاچیرگن، باشقه دین ایشلرینی کوپراغ قاچیره دی.

نمازده گی اوستینلیکلر

امام ربانی "رحمة الله علیه" (مکتوبات) کتابی نینگ بیرینچی جلد، ایکی یوز آتمیش بیرینچی مکتوبیده بوییره دی که:

شو بیری قطعی صورتده بیلینیشی کیره ک که، نماز، اسلام نینگ بیش شرطیدن ایکینچیسى دیر. همه عبادتلرنی اوزیده بیغگن دیر. اسلام نینگ بیشده بیر

پارچه سی بولسه هم، بو جمع قیلوچیلیگی سببی بیلن، یکه باشیگه مسلمانلیک دیماق بولگن دیر. انساننی، الله تعالی نینگ محبتیگه قاووشتیره دیگن ایشلر نینگ بیرینچیزی بولگن دیر. عالمترینگ سروری و بیغمبرلر نینگ "علیه و علیهم الصلوات والسلام" اینگ اوستینی بولگنگه معراج کیچه سی، جنتده نصیب بولگن رویت شرفی دنیاگه توشگندن کیین، دنیا نینگ حالیکه موافق شکیلده، اوزیگه یکه نمازده میسر بولگن دیر. بونینگ اوچون دیر که: (نماز مؤمنلر نینگ معراجی دیر) بویریلگن دیر. بیر حدیث شریفده، (انسان نینگ الله تعالی گه اینگ یقین بولیشی نمازده دیر) بویریلگن دیر. اونینگ یولیده، کامل ایزیده کیتگن بووکلرگه او رویت دولتیدن، بو دنیاده کتته حصه، یکه نمازده بولماقده دیر. بلی، بو دنیاده الله تعالی نی کورماق ممکن ایمس. دنیا هم بونگه مساعد ایمس. لیکن، اونگه تابع بولگن بووکلرگه، نماز اوقیشلریده رویتدن بیر نرسه لر نصیب بولماقده دیر. نماز اوقیشنی امر بویرمه سه یدی، مقصد نینگ، غایه نینگ خوشروی یوزینگدن پرده نی کیم کوتریدی؟ عاشقلر معشوقنی قنده ی تاپر ایدی؟ نماز، غمگین روحلرگه لذت بیروچی دیر. نماز، کسللرنینگ، راحت بیروچیزی دیر. روح نینگ غداسی نماز دیر. قلب نینگ شفاسی نماز دیر. (ای بلال، منی فراحلنتیر!) دیب آذان آیتیشینی امر قیلگن حدیث شریف، بونی کورستماقده، (نماز، قلبیم نینگ سیوینچی، کوزیم نینگ نوری دیر) حدیث شریفی، بو آرزونی اشارت قیلماقده دیر. ذوقلر، وجدلر، معلوماتلر، معرفتلر، مقاملر، نورلر، رنگلر، قلبده گی تلوینلر و تمکینلر، توشینیلگن و توشینیلمه گن تجلیلر، صفتلی و بی صفت ظهوردن قیسیسی نماز تشقیری سیده حاصل بولسه و نمازنینگ حقیقتیدن بیر نرسه توشینیله آله سه، بو حاصل بولگنلر، همیشه ظلدن، عکسدن و صورتدن اورته گه کیلگن دیر. بلکه هم، وهم و خیالدن باشقه بیر نرسه ایمس. نمازنینگ حقیقتینی توشینگن بیر کامل، نمازگه توخته گنیده، گویا بو دنیادن چیقیب آخرت حیاتیکه کیره دی و آخرتگه مخصوص بولگن نعمتلردن بیر نرسه لرگه قاووشه

دی. آره گه عکس، خیال اره لشمسدن، اصلدن ذوق و حصه آله دی. چونکه، دنیاده گی همه کمالات، نعمت، ظلدن، صورتدن و کورینیشن حاصل بولماقده دیر. ظل، کورینیش آره ده بولمه دن، مستقیم اصلدن حاصل بولماق، آخرتگه مخصوص دیر. دنیاده اصلدن آلاماق اوچون معراج لازم دیر. بو معراج مؤمن نینگ نمازی دیر. بو نعمت، یکه بو امتگه مخصوص دیر. پیغمبرلریگه تابع بولماق سببی بیلن بونگه قاووشه دیلر. چونکه بولر نینگ پیغمبری "صلی الله علیه وسلم"، معراج کیچه سی دنیادن چیقیب، آخرتگه کیتدی. جنتگه کیردی و رویت سعادت، نعمتی بیلن مشرف بولدی. یا ربی! سن او بویوک پیغمبر "صلی الله علیه وسلم" گه بیز نینگ تمانیمیزدن اونینگ بویوکلیگیگه یره شگن یخشیلیکلرنی احسان ایله! همه پیغمبرلرگه هم، علی نبینا وعلیهم الصلوات والتسلیمات" خیرلر، یخشیلیکلر بیر که، اولر انسانلرنی سنی تانیشگه و رضانگه قاووشیشگه قیشقیرکن خوشله گنینگ یولنی کورستگنلر دیر.

تصوف یولیده بولگنلر نینگ بیر کویی، اوزلریگه نمازنینگ حقیقتی بیلدیریلمه گنی و اونگه مخصوص کمالات تانیتمه گنی اوچون، دردلر نینگ دواسینی باشقه نر سه لرده آختردی. مقصدلریگه قاووشماق اوچون، باشقه نرسه لردن فایده توقع قیلدی. حتی بولردن بعضیسی، نمازنی، بو یول نینگ تشقیری سیده، مقصد بیلن بی ربط فکر قیلدی. روزه نی نمازدن اوستین بیلدی. نمازنینگ حقیقتینی توشینه آله گنلردن بیر کویی هم، الم لرینی تسکین و روحلرینی فراحلنتیریشنی، سیما و نغمه ده یعنی موسیقیده، وجده کیلماقده، اوزیدن کیتماقده آختردی. مقصدنی، معشوقنی، موسیقی پرده لری نینگ آرقه سیده فکر قیلدی. بونینگ اوچون رقص دن، دانس دن مدد امید قیلدیلر. حال بوکی (الله تعالی حرامده شفا تأثیری یره تمه گن دیر) حدیث شریفینی ایشیتگنلر ایدی. بلی، غرق بولماق اوزره بولگن یوزیشنی تازه اورگنگن بیر یوزوچی، هر اوتدن هم یاردم توقع قیله دی. بیر نرسه نینگ عاشقی، عاشق بولگنی کر و کور قیله دی. بولرگه اگر نمازنینگ کمالاتیدن بیر نرسه لذت آلدیریلگن بولسه ایدی، سیما

و نغمه نی اغیزلریگه آلمس، وجده کیلیشنی یادیکه هم کیلتیرمسلدی.

ای ایناغم! نماز بیلن موسیقی آره سیده قنچه اوزاقلیک بار بولسه، نمازدن حاصل بولگن کمالات بیلن موسیقیدن حاصل بولگن تأثر هم، بیریریدن اوشنچه اوزاق دیر. عقلی بولگن، بونچه اشارتدن کوپ نرسه توشینه دی.

عبادتلردن ذوق آماق و بولرنینگ قیلینیشی قیین کیلمس لیک، الله تعالی نینگ اینگ کتته نعمتلریدن دیر. خصوصاً نمازنینگ لذتینی حس قیلماق، نهایتگه بیتیشمه گنلرگه نصیب بولمه یدی. خصوصاً فرض نمازلی نینگ لذتینی آماق، یکه اولرگه مخصوص دیر. چونکه نهایتگه یقینلشگنلرگه، نفل نمازلی نینگ لذتینی حس قیلدیره دیر. نهایتده بولسه، یکه فرض نمازلی نینگ لذتی حس قیلینه دی. نفل نمازلی بی ذوق بولیب، فرضلر نینگ اوقیلیشی کتته فایده، منفعت بیلینه دی.

[نفل نماز، فرض و واجبدن باشقه نمازلی دیمکدیر. بیش وقت نمازنینگ ستلری و باشقه واجب بولمه گن نمازلی، همیشه نفل دیر. مؤکد بولگن و بولمه گن، همه ستلر نفل دیر.] نمازلی نینگ همه سیده حاصل بولگن لذتدن، نفسگه بیر حصه یوق دیر. انسان بو لذتی آلیشده، نفسی ناله قیلماقده، فریاد قیلماقده دیر. یا ربی! بو نه بویوک رتبه دیر! بیز نینگ دیک، روحلری کسل بولگنلر نینگ بو سوزلرنی ایشیتیشی هم کتته نعمت، حقیقی سعادت دیر.

یخشی بیلینگلر که، دنیاده نمازنینگ رتبه سی، درجه سی، آخرتده الله تعالی نی کوریش نینگ بلندلیگی دی دیر. دنیاده انسان نینگ الله تعالی گه اینگ یقین بولگنی زمان، نماز اوقیگنی زمان دیر. آخرتده اینگ یقین بولگنی هم، رویت، یعنی الله تعالی نی کورگنی زمان دیر. دنیاده گی همه عبادتلی انساننی نماز اوقییه آله دیگن بیر حالگه کیلتیرماق اوچون دیر. اصل مقصد، نماز اوقیماق دیر. سعادت ابدیه گه و ابدی نعمتلرگه قاووشماق یکه نماز اوقیماق بیلن قولگه کیلتیرله دی.

نماز، همه عبادتلردن و روزه دن ارزشلی دیر. نماز باردیر که، سینگن قیلرنی

ذوق بیلن تولدیره دی. نماز باردیر که، گناه لرنی یوق قیله دی. انساننی یامانلیکلردن اسره یدی. حدیث شریفده، (نماز، قلبیم نینگ قُوانچی و سیوینچ منبعی دیر) بویریلدی. نماز، غمگین روحلرگه لذت بیره دی. نماز، روح نینگ غذاسی دیر. نماز، قلب نینگ شفاسی دیر. نمازده اونده ی لحظه بوله دی که، عارف نینگ تیلی موسی علیه السلامگه آیتگن، درخت دیک بوله دی.

امام ربانی حضرتلری، (مکتوبات) کتابی نینگ

۱. نچی جلد، ۲۶۶. نچی مکتوبیده بوییره دی که:

ایماننی، اعتقادنی توزه تگندن کیین، فقه احکامینی، [یعنی دینیمیز نینگ امر قیلگنی و منع قیلگنی نرسه لرنی] اورگنماق، البته لازمیدیر. فرضلرنی، واجبلرنی، حلال و حراملرنی، سنت و مکروه لرنی و شبهه لیلرنی کیره گی چه اورگنیش کیره ک و بو معلومات بیلن حرکت قیلیش کیره ک. فقه کتابلرینی اورگنماق، هر مسلمانگه لازمیدیر. [بولرنی بیلمسدن مسلمانلیک بولمه یدی]. الله تعالی نینگ امرلرینی قیلیشگه، اونینگ خوشله گنی دیک یششگه کوشش قیلیش کیره ک. اونینگ اینگ کوپ خوشله گنی و امر قیلگنی نرسه، هرکون بیش وقت نماز اوقیماق دیر. نماز، دین نینگ ستونی دیر. نمازنینگ، اهمیتیدن وقتده ی اوقیلشیدن بیر قنچه نرسه بیلدیره من. جان قولاغی بیلن قولاق سالینگلر! اول، سنتگه [یعنی فقه کتابلریده یازیلگنگه] کامل موافق شکیلده، طهارت آلیش کیره ک. طهارت آلیشده یوییلشیشی لازم بولگن بیرلرنی اوچ دفعه و هر دفعه سیده، هر طرفلرینی کامل یوییشگه کوپ دقت قیلیش کیره ک. بو شکیلده، سنتگه موافق طهارت آلینگن بوله دی. باشگه مسح قیلشیده، باش نینگ هر طرفینی احاطه قیلیب مسح قیلش کیره ک. قولالرنی و گردن آرقه سیننی یخشی مسح قیلش کیره ک. ایاغ برماغلرینی خلاله بیشده، [یعنی برماغ آره لرینی پاک قیلشیده] چپ قول نینگ کیچیک برماغینی، ایاغ برماغلری نینگ تگ تمانیدن، آره لرگه سوقیلشیشی بیلدیریلگن دیر. بونگه اهمیت بیریش کیره ک، مستحب

دیب اومه بیش کیره ک. مستحبلرنی خفیف کورمه بیش کیره ک. بولر، الله تعالی نینگ یخشی کورگنی نرسه لر و خوشله گنلری دیر. اگر، همه دنیانی بیرماق بیلن، خوشله گنی بیر ایش نینگ قیلینه آیشی بیلینگن بولسه و دنیانی بیریب او ایشنی قیله آلسه، کوپ فایده قیلینگن بوله دی و بیر نیچه گلدان پارچه سی بیریب قیمت بها بیر الماسنی قولگه کیلتیرماق دیک بوله دی. یاده، بیر نیچه چقیل پارچه سی بیریب، اولگن بیر سیوگیلی نینگ روحینی پس کیلتیریب، تیریلتیشگه سبب بولماق دی دیر.

نماز، مؤمنلر نینگ معراجی دیر. یعنی، معراج کیچه سیده پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" گه احسان بولینگن نعمتله، بو دنیاده، اونینگ امتیگه یکه نمازده لذت آلدیریلماقده دیر. ایرککلر، فرض نمازلرنی جماعت بیلن اوقیشگه کوپ دقت قیلیشی کیره ک، حتی بیرینچی تکبیرنی امام بیلن برابر آیشنی قاچیرمه بیشی کیره ک.

[عیاللر نینگ کیره ک جماعت بیلن نماز اوقیماق اوچون، کیره کسه حافظ قولاق سالماق ویا مولد قولاق سالماق اوچون، مسجدلرده ایرککلر آره سیگه اره لیشیلری و خصوصاً ثواب آماق اوچون جمعه نمازلریگه کیلیشلیرى گناه دیر.]

نمازلرنی وقتیده اوقیماق [و وقتیده اوقینگینی بیلماق] شرط دیر. [یکه لیکده، هر نمازنی اول وقتیده اوقیش کیره ک، عصرنی و خفتننی امام اعظم نینگ قولیگه کوره اوقیش کیره ک. نماز قنچه کیچ اوقیلسه ثوابی اوشنچه آزه له دی. مستحب بولگن وقتله، جماعت بیلن اوقیماق اوچون، مسجدگه کیتماق اوچون دیر. نمازنی اوقیمسدن وقتی چیقسه، آدم اولدیگن دیک کتته گناه بوله دی. قضاسینی اوقیماق بیلن، بو گناه عفو بولمه یدی. یکه قرض ایفا بوله دی. بو گناهنی عفو قیلدیرماق اوچون، توبه نضوح قیلماق ویا حج مبرور قیلماق لازمدیر. (ابن عابدین).]

نمازده قرآن کریمنی سنت بولگن مقدارده اوقیش کیره ک. رکوعده و سجده لرده بی حرکت توخته ماق، هر حالده لازمدیر. چونکه، فرض ویا واجب دیر. رکوعدن تورگنیده، اونده ی تیک توخته ش کیره ک که، استخوانلر بیرلریگه بیرلشسین. بوندن

کیین، بیر مقدار، بو شکیلده توخته ماق فرض دیر ویا واجب ویا سنت دیگنلر. ایکی سجده آره سیده اولتیرماق هم بونده ی دیر. بولرگه هر حالده کوپ دقت قیلش کیره ک. رکوعده و سجده لرده تسبیح اینگ آز اوچ دفعه دیر. کوپی یتتی ویا اونبیر دیر. امام اوچون بولسه، جماعت نینگ حالیکه کوره دیر. قوتلی بیر انسان نینگ، مشقتی بومه گنی زمانلرده، یکه اوقیشده، تسبیحلرنی، اینگ آز مقدارده ایتیشی، قنچه شرم قیلینه دیگن بیر حال دیر. هیچ بومه سه، بیش دفعه آیتیش کیره ک. سجده گه یاتیشده، بیرگه یقینراغ اعضانی، بیرگه اولراغ قویش کیره ک. او حالده، اول تیزه لر، کیین قوللر، اوندن کیین بورون، اینگ کیین هم پیشانه قویله دی. تیزه لردن و قوللردن، اول راستلر بیرگه قویله دی. سجده دن توریشده، یوقاریده بولگن اعضا اول کوتریله دی. او حالده، اول پیشانه کوتریلیشی کیره ک. ایاغده بولگنیده، سجده بیرگه، رکوعده بولگنیده ایاغلرگه، سجده ده بورون اوچیگه و اولتیریشده ایکی قول لرگه ویا قوچاغیکه قره له دی. بو ایتگنیمیز بیرلرگه قره ب هم، کوزلر اطرافگه سپریمه سه، نماز، جمعیت بیلن اوقییه آینه دی. یعنی قلب هم، دنیا قیغیلردن قوتیله آله دی. خشوع حاصل بوله دی. هکذا، پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" بونده ی بویرگنلر. قول برماغلرنی رکوعده آچماق و سجده ده بیربرلرگه یایشتیرماق سنت دیر. بولرگه هم دقت قیلش کیره ک. برماغلرنی آچیق یاده متصل توتماق بی سبب، بوش نرسه لر ایمس. اسلامیت نینگ صاحبی [یعنی پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم"] فایده لرینی اویلب بونده ی قیلگنلر. بیزلر اوچون، اسلامیت نینگ صاحبیکه تابع بولماق چه کتته بیر فایده یوق دیر "علیه الصلوات والسلام". بو ایتگنلریمیز، فقه کتابلریده بیلدیریلگن نرسه لرنی قیلشگه تشویق دیر، هوسلنتیرماق دیر. الله تعالی، بیزگه و سیزگه اسلامیت نینگ کورستگنی صالح ایشلرنی قیلماق نصیب ایتسین! پیغمبرلر نینگ سیدی، سروری، اینگ یخشیسسی، اینگ اوستینی حرمتی اوچون "علیه وعلیهم وعلی آله کُل من الصلوات افضلها ومن التسلیمات اکملها"، بو دعامیزنی قبول بویرسین! آمین.

امام ربانی "رحمة الله عليه" (مکتوبات) کتابی نینگ

ینه ایکینچی جلد، آلتیمیش توقیزینچی مکتوبیده بوییره دی که:

اللہ تعالیٰ گه حمد بولسین! اونینگ سیله گنی، خوشله گنی بنده لریگه سلامر، راحتلیکلر بولسین! مکتوبینگیز کیلدی. رفیقلر نینگ، دوستلر نینگ، توغری یولدن ایریلمه گنلری توشینیلیب، کوپ شاد قیلدی. اللہ تعالیٰ، توغریلینگیزنی و توغری یولده بولیشینگیزنی اضافه قیلسین! رفیقلریمیز بیلن بیرگه لیکده بیرگینگیز وظیفه نی قیلشگه دوام ایتیاپیمیز. بیش وقت نمازنی، ایلیک آلتیمیش کیشیلیک جماعت بیلن اوقییاپیمیز، دییه سیزلر. بونینگ اوچون، اللہ تعالیٰ گه حمد و ثنالر بولسین! قلب نینگ اللہ تعالیٰ بیلن بولیشی، بدن نینگ، اعضا نینگ هم احکام شرعیه نی قیلماق بیلن زینتلنیشی، نه بویوک بیر نعمت دیر. بو زمانده انسانلر نینگ کوپی نماز اوقیماقده سست لیک قیلماقده. طمانینه و تعدیل ارکانگه اهمیت بیرمه ی دیلر. بونینگ اوچون، سیز یخشی کورگنلریمگه، بو نقطه نی افاده قیلشگه مجبور بولدیم. یخشی قولاق سالینگلر! پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم"، (اینگ کتته اوغری، اوز نمازیدن اوغریلیک قیلگن کیشی دیر) بویردیلر. یا رسول الله! بیر کیشی، اوز نمازیدن قنده ی اوغریلیک قیله دی؟ دیب سوره دیلر. (نمازنینگ زکیننی و سجده لرینی کامل قیلمس لیک بیلن) بویردیلر. بیر دفعه هم بویردیلر که، (رکوعده و سجده لرده، بیلینی بیربگه بیرلشتیریب آزگینه توختمه گن کیشی نینگ نمازینی اللہ تعالیٰ قبول قیلمه یدی). پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم"، بیر کیشینی نماز اوقیشیده، رکوعسینی و سجده لرینی کامل قیلمه گیننی کوریب، (سن نمازلرینگی بونده ی اوقیگینگی اوچون، محمد نینگ "علیه الصلاة والسلام" دینیدن باشقه بیر دین اوزره اولماقدن قورقمیسن می؟) بویردیلر. ینه بویردیلر که، (سیزلردن بیرینگیز، نماز اوقیشده، رکوعدن کین کامل توریب، تیک توختمه گینچه و ایاغده، هر عضو بیربگه بیرلشیب توختمه گینچه نمازی کامل بولمه یدی). بیر دفعه هم بویردیلر که، (ایکی سجده آره سیده تیک اولتیرمه

گینچه، نمازینگیز کامل بولمه یدی). بیر کون پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلّم"، بیرینی نماز اوقیشیده، نمازینگی احکام و ارکانیگه رعایت قیلمه گنینی، رکوعدن تورگنیده، تیکیلیب توخته گنینی و ایکی سجده آره سیده اولتیرمه گنینی کوریب، بویردیله که، (اگر نمازلرینگی بونده ی اوقیب اولسنگ، قیامت کونی، سنگه منیم امتیمدن دیمه ی دیله). بیر باشقه بیرده هم بویردیله، (بو حال اوزره اولسنگ، محمد نینگ "علیه السلام" دینی اوزره اولمه گن بولرسین). ابو هریره "رضی الله عنه" بویردیله که، (آتمیش ییل، همه نمازلرینی اوقیب هم، هیچ بیر نمازی قبول بولمه گن کیشی، رکوع و سجده لرینی کامل قیلمه گن کیشی دیر). زید ابن وهب "رحمة الله تعالی علیه" بیرینی نماز اوقیشیده رکوع و سجده لرینی کامل قیلمه گنینی کوردی، یانگیگه قیشقیریب، قنچه زمان دیر بونده ی نماز اوقیسن، دیدی. قیرق ییل دیگنیده، سن قیرق ییل دیر نماز اوقیمه گن سین. اولسنگ محمد رسول الله "صلی الله علیه وسلّم" نینگ سنتی [یعنی دینی] اوزره اولس سین، دیدی.

طبرانی "رحمة الله تعالی علیه" نینگ (اوساطی) ده بیلدیگن دیر که، بیر مؤمن نمازینی یخشی اوقیسه، رکوع و سجده لرینی کامل قیلسه، نماز شاد بوله دی و نورلی بوله دی. فرشته لر، او نمازنی آسمانگه چیقره دی. او نماز، نمازنی اوقیگنگه، یخشی دعا قیله دی و سن منی قصورلی بولماقدن اسره گنینگ دیک، الله تعالی هم، سنی محافظه قیلسین، دییه دی. نماز یخشی اوقیلمه سه، قره بوله دی. فرشته لر او نمازدن تیکسینه دی. آسمانگه آلیب بارمه ی دیله. او نماز، اوقیگنگه، گنده دعا قیله دی. سن منی ضایع ایله گنینگ، یامان حالگه سوقگنینگ دیک، الله تعالی هم، سنی ضایع ایله سین، دییه دی. او حالده، نمازلرنی کامل اوقیشگه کوشش قیلش کیره ک، تعدیل ارکاننی قیلش کیره ک، رکوعنی، سجده لرنی، (قومه) نی [یعنی رکوعدن توریب تیکیلیشنی] و (جلسه) نی [یعنی، ایکی سجده آره سیده اولتیریشنی] یخشی قیلش کیره ک. باشقه لری نینگ هم قصورلرینی کورگنده ایتیش کیره ک. دین ایناغه لری

نینگ نماز لرنی کامل اوقیشلریگه یاردم قیلش کیره ک. طُمانینه [یعنی عضولر نینگ حرکت قیلمه ییشی] و تعدیل ارکان نینگ [بیر دفعه سبحان الله دییه دیگنچه بی حرکت توخته ماق] قیلینیشگه چیغیر [یول] آچیش کیره ک. مسلمانلر نینگ کوپی، بولرنی قیلماق شرفیدن محروم قالماقده. بو نعمت، قولدن چیقکن بولماقده. بو عملنی اورتیه گه چیقماق کوپ مهم دیر. پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلّم" بویردیلر که، (یاددن چیقیریلگن بیر سنتیمنی اورتیه گه چیقیرگنکه، بیر یوز شهید ثوابی بیریله دی).

جماعت بیلن نماز اوقیشده صفلرنی راست قیلشگه هم دقت ایتیش کیره ک. صفدن ایلگریده و کیتگده توخته ییش کیره ک. همه، بیر خطده توخته ییشگه کوشش قیلش کیره ک. پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلّم"، اول صفلرنی توزه تردیلر، اولندن کین نمازگه توختردیلر. (صفلرنی توزه تماق، نماز اوقیش نینگ بیر پارچه سی دیر) بویردیلر. یا ربی! بیزلرگه، بی نهایت رحمت خزینه ننگدن نصیب ایله! همه میزنی توغری بولدن اییرمه!

بیر مسلمان: دنیاده عزیز، آخرتده سعید بولیشینی خواهله سه، اوزی شو اوج خویگه صاحب بولسین:

مخلوقاتدن هیچ بیر نرسه توقع قیلمس لیک. مسلمانلرنی [و زمی کافرلرنی، اولگن بولسه لر هم] غیبت قیلمس لیک. باشقه سی نینگ حقنی بولگن بیر نرسه نی آلمس لیک.

نمازنینگ اسراری

امام ربانی "قدّس سرّه" (مکتوبات) کتابی نینگ بیرینچی جلد، اوج یوز تورتینچی مکتوبیده بوییره دی که: الله تعالی گه حمد قیلگندن و پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلّم" گه صلوات کیتیرگندن کین، ابدی سعادتگه قاوشیشینگیزگه دعا قیله من. الله تعالی، بیر کوپ آیت کریمه ده، عمل صالحه ایشله گن مؤمنلر نینگ، جنتگه کیریشلرنی بیلدیره دی. بو عمل صالحلر نیمه لر دیر، یخشی ایشلر نینگ همه سی می،

بولمه سه بیر نیچه سی می؟ اگر، یخشی نرسه لر نینگ همه سی بولسه، بولر نی هیچ کیم قیله آله یدی. بیر نیچه سی بولسه، آیا قیسی یخشی ایشلر خواهلنماقده؟ نهایت الله تعالی لطف قیلیب شونده ی بیلدیدی که، عمل صالحه، اسلام نینگ بیش زکنی، ستونی دیر. اسلام نینگ بو بیش اساسینی، بیر کیشی حقی بیلن بی قصور قیلسه، دوزخدن قوتیلیشی قوت بیلن امید قیلینه دی. چونکه بولر، اصلیده صالح ایشلر بولیب، انساننی گناه لردن و زشت نرسه لر نی قیلماقدن اسره یدی. هکذا، قرآن کریمده، عنکبوت سوره سی، قیرق بیشینچی آیتیده مآلاً، (بی قصور اوقیلگن بیر نماز، انساننی یامان، زشت ایشلر نی ایشله ماقدن اسره یدی) بو بیر یلماقده دیر. بیر انسانگه، اسلام نینگ بیش شرطینی بیر یگه کیلتیرماق نصیب بولسه، نعمت لر نینگ شکرینی قیلگن بوله دی. چونکه اوزی، نیسا سوره سی، بیر یوز قیرق آلتینچی آیتیده مآلاً، (ایمان کیلتیرر و شکر قیلرسنگیز، عذاب قیلیمین) بویره دی. او حالده، اسلام نینگ بیش شرطینی بیر یگه کیلتیریشگه، جان و کونگیلدن کوشش قیلیش کیره ک.

بو بیش شرطدن اینگ مهمی، نماز دیر که، دین نینگ ستونی دیر. نماز نینگ ادبلریدن بیر ادبنی قاچیرمه ی قیلیشگه غیرت ایتیش کیره ک. نماز کامل اوقیله آلگن بولسه، اسلام نینگ اساس و کتته بنیادی قوریلگن بوله دی. دوزخدن نجات بیرگن مستحکم ایپ اوشلنگن بوله دی. الله تعالی، همه میزگه، توغری نماز اوقیماق نصیب قیلسین!

نمازگه توخته بیشده، (الله اکبر) دیماق، (الله تعالی نینگ، هیچ بیر مخلوق نینگ عبادتیگه محتاج بوله گنینی، هر لحاظدن هیچ بیر نرسه گه احتیاجی بوله گنینی، انسانلر نینگ نمازلری نینگ، اونگه فایده سی بوله بیشینی) بیلدیرماقده دیر. نماز ایچیده گی تکبیرلر بولسه، (الله تعالی گه قرشی لایق بیر عبادت قیلیشگه، لیاقت و کوچیمیز بوله گنینی) کورسته دی. رکوعده گی تسبیح لرده هم بو معنی بولگنی اوچون، رکوعدن کیین، تکبیر امر بولینمه دی. حال بوکی سجده تسبیح لریدن کیین امر بولیندی. چونکه سجده تواضع و پست لیک نینگ اینگ زیاده سی و ذلت و کیچیک لیک

نینگ آخر درجه سی بولگنیدن، بونی قیلگنیده، حقی بیلن، کامل عبادت ایتگن فکر قیلینه دی. بو فکردن اسره نفاق اوچون، سجده لرده یاتیب توریشده، تکبیر ایتماق سنت بولگنی دیک، سجده تسبیح لریده (اعلی) دیماق امر بولیندی. نماز مؤمن نینگ معراجی بولگنی اوچون، نمازنینگ آخریده پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" نینگ معراج کیچه سیده ایتماق بیلن مشرف بولگنلری کلمه لرنی، یعنی التَّحِيَّاتُ نى اوقیماق امر بولیندی. او حالده نماز اوقیگن بیر کیشی، نمازنی اوزیگه معراج قیلیشی کیره ک. الله تعالی گه یقینلیگی نینگ نهایتینی نمازده آختریشی کیره ک.

پیغمبریمیز "علیه وعلى آله الصلاة والسلام" بویردیله که، (انسان نینگ، ریگه اینگ یقین بولگنی زمان نماز اوقیگنی زمان دیر). نماز اوقیگن بیر کیشی، ربی بیلن گپیرماقده، اونگه زاری قیلماقده و اونینگ بویوک لیگینی و اوندن باشقه هر نرسه نینگ، هیچ بولگنینی کورماقده دیر. بونینگ اوچون، نمازده قورقو، دهشت، اورکماق حاصل بولیشیدن، تسلی و راحت تاپیشی اوچون، نمازنینگ آخریده، ایکی دفعه سلام بیریشی امر بویریلدی.

پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" بیر حدیث شریف لریده، (فرض نمازدن کیین ۳۳ تسبیح، ۳۳ تحمید، ۳۳ تکبیر و بیر هم تهلیل) امر قیلگنلر. بونینگ سببی، نمازده گی قصورلر (تسبیح) بیلن یاپیله دی. لایق بولگن، کامل عبادت قیله آله گنی بیلدیریله دی. (تحمید) بیلن، نماز اوقیماق بیلن مشرف بولگن نینگ، اونینگ یاردمی و بیتیشتریشی بیلن بولگنی بیلینیب، بو کتته نعمتگه شکر قیلینه دی، حمد قیلینه دی. (تکبیر) قیلیب هم، اوندن باشقه عبادتگه لایق کیشی بولمه گنی بیلدیریله دی.

نماز، شرط لر یگه و ادب لر یگه موافق بیر شکیلده اوقیلیب و ایشلنگن قصورلر هم بو شکیلده یاپیلیب، نمازنی نصیب قیلگنیگه هم شکر قیلیب، عبادتگه باشقه هیچ کیم نینگ حقی بولمه گنینی، قلییدن پاک و خالص بیر شکیلده، کلمهء توحید بیلن بیلدیریلگنیده، بو نماز قبول بولینه آله دی. بو کیشی، نماز اوقیگنلردن و قوتیلوچیلردن

بوله دی. یا ربی! پیغمبرلری نینگ اینگ اوستینی حرمتی اوچون "علیهم وعلی آلمهم الصلوات والتسلیمات" بیزلرنی نماز اوقیگن و قوتیلگن، بختیار بنده لرینگدن ایله! آمین.

امام مُحمد معصوم حضرتلری، (مکتوباتی) نینگ،

ایکینچی جلد، اونبیرینچی مکتوبیده بوییره دی که:

اللہ تعالیٰ، انسانلرنی باشی بوش قویبرمه دی. هر خواهله گنلرینی قیلیشگه اجازه بیرمه دی. نفسلری نینگ آرزولریگه و طبیعی، حیوانی ذوقلریگه، تاشقین و شاشقین شکیلده تابع بولیشلرینی، بو سبب بیلن فلاکتلرگه سوده لیشلرینی تیه مه دی. راحت و تینچلیک ایچیده یششلی و ابدی سعادتگه قاووشیشلری اوچون آرزولرینی و ذوقلرینی استعمال قیلیش یوللرینی کورستدی و دنیا و آخرت سعادتگه سبب بولگن فایده لی نرسه لرنی قیلیشلرینی امر ایتدی. ضررلی نرسه لرنی قیلیشلرینی منع ایتدی. بو امر و نخیلرگه (احکام اسلامیة) دیلیدی. دنیاده راحت یشه ماق، سعادتگه قاووشماق خواهله گن، اسلامیتگه تابع بولیشگه مجبور دیر. نفسی نینگ و طبیعتی نینگ، اسلامیتگه تابع بولمه گن آرزولرینی ترک قیلیشی لازم دیر. اسلامیتگه تابع بولمه سه، صاحبی نینگ، یره تگنی نینگ غضیبگه، عذابیگه دُچار بوله دی. اسلامیتگه تابع بولگن بنده، مسلمان بولسه هم، کافر بولسه هم، دنیاده بختیار، راحت بوله دی. صاحبی اونگه یاردم قیله دی. دنیا زراعت بیردی دیر. زراعت بیرینی ایگمه ی، تخملرنی ییب ذوق و صفا سورگن، محصول آماقندن محروم قالیشی دیک، دنیا حیاتی، اوتوچی [مؤقت] ذوقلرنی، نفس نینگ آرزولرینی تاشقین و شاشقین شکیلده قیلماق بیلن اوتکرگن هم، ابدی نعمتلردن، بی پایان ذوقلردن محروم بوله دی. بو حال، عقلی باشیده بولگن نینگ قبول قیله دیگنی بیر نرسه ایمس. ابدی لذتلرنی قاچیشیگه سبب بولگن، اوتوچی لذتلرنی ضررلی شکیلده قیلیشنی ترجیح قیلمه یدی. [اللہ تعالیٰ، دنیا ذوقلریدن، اوتوچی لذتلریدن، نفسگه یاقیملی کیلگن نرسه لردن هیچ بیرینی، منع قیلمه دی. بولرنی، اسلامیتگه موافق، بی ضرر شکیلده استعمال قیلیشگه اجازه بیردی.]

اسلامیت‌گه کامل تابع بولماق اوچون، اولاً (اهل سنت) عالم‌لری نینگ، اصحاب کرامدن اورگنیب و قرآن کریمدن و حدیث شریف‌لردن توشینیب بیلدیگنلری (عقاید) گه موافق ایمان کیلتیرماق، کین حرام، منع قیلینگنلری اورگنیب بولردن پرهیز قیلماق و قیلینیشی امر ایتمکدن فرض‌لرنی اورگنیب قیلماق لازمدیر. بولرنی قیلشگه (عبادت) ایتماق دییله دی. حرام‌لردن پرهیز قیلشگه (تقوا) دییله دی.

نیت قیلیب احکام اسلامیه گه تابع بولیشگه (عبادت ایتماق) دییله دی. اللہ تعالیٰ نینگ امر‌لریگه و نھیلریگه (احکام اسلامیه) و (احکام الهیه) دییله دی. امر قیلینگنلرگه (فرض)، منع قیلینگنلرگه (حرام) دییله دی. عبادت‌لر نینگ اینگ عالی قدرسی و اسلام دینی نینگ اساسی هرکون بیش وقت (نماز) اوقیماق دیر. [نماز اوقیماق، ایاغده قبله گه توغری فاتحه اوقیماق و قبله گه توغری ایگیلماق و قبله گه توغری باشینی بیرگه قویماق دیمک‌دیر. بولرنی قبله گه توغری قبله آله سه، نماز اوقیماق بولمه یدی.] نماز اوقیگن، مسلمان دیر. نماز اوقیمه گن، یا مسلمان دیر، یا کافر دیر. نماز اوقیماق بیلن حاصل بولگن قُرب الهی [یعنی، اللہ تعالیٰ نینگ یخشی کوریشی]، باشقه عبادت‌لرنی قیلماق بیلن نادر نصیب بوله دی. هرکون، بیش وقت نمازنی، جمیعت بیلن [یعنی دنیا ایشلرینی اولیلمسدن] و جماعت بیلن، تعدیل ارکان بیلن و طهارتنی دقتلی آلیب و مستحب بولگن وقت‌لریده اوقیش کیره ک. نماز اوقیشیده، اللہ تعالیٰ بیلن بنده آره سیده گی پرده لر کوتریله دی. بیش وقت نماز اوقیگن، هرکون بیش دفعه یویلیب پاکلنگن کیشی دیک، گناه لردن پاکلنه دی. هرکون بیش وقت نمازنی توغری شکیلده اوقیگن گه بیر یوز شهید ثوابی بیرله دی.

تجارت نرسه نینگ و بوستانده اوتله گن حیوانلر نینگ [و زراعت بیریدن، درختلردن قولگه کیلتیریلگن محصول نینگ و کاغذ پوللر نینگ و آغیلر نینگ] زکات‌لرنی امر قیلینگن بیرلرگه خوشگه کیلتیریب بیریش کیره ک. زکاتی بیریلگن مال آزه مله یدی. زکاتی بیرلمه گن مال، دوزخده علو بوله دی. اللہ تعالیٰ، کوپ مرحمت

قیلیب، احتیاجدن اضافه بولگن مال، نصاب مقداری بولسه، بیر ییل کیین زکاتینی بیریشنی امر قیلدی. جاننی و مالنی بیرگن او دیر. مال نینگ همه سینی و جاننی بیریشنی امر قیلسه یدی، اونینگ عاشقلری درحال بیرر ایدی.

رمضان شریف آیدیه، الله تعالی امر قیلگنی اوچون، خوشگه کیلتیریب روزه توتیش کیره ک. بو آچلیگی و سوسیزلیگی سعادت بیلش کیره ک.

اسلام نینگ بناسی بیش دیر: بیرینچیسى، (أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ) دیماق و بونینگ معنی سینی بیلماق و ایشانماق دیر. بونگه (کلمه شهادت) دیله دی. تورتی هم، نماز، زکات، روزه و حج دیر. بو بیش اساسدن بیرى بوزوغ بولسه، اسلامیت هم بوزوغ بوله دی. اعتقادنی توزه تگندن و اسلامیتگه تابع بولگندن کیین، صوفیه عالیه نینگ یولیده ایلگری کیتماق لازمدیر. الله تعالی نینگ معرفتی، بو یولده حاصل بوله دی و نفس نینگ آرزولریدن قوتیلماق نصیب بوله دی. صاحبی نینگ تانیمه گن کیشی، قنده ی یشه آله دی، قنده ی راحت قیله دی! بو یولده معرفت صاحبی بولماق اوچون، (فنا بالمعروف) لازمدیر. یعنی، الله تعالی دن باشقه هر نرسه نی یاددن چقرماق لازمدیر. اوزینی بار بیلگن کیشی، معرفتگه قاووشه آله یدی. (فنا) و (بقا) وجدانده، قلبده حاصل بولگن نرسه لر دیر. ایتیب بیرماق بیلن توشینیلمه یدی. معرفت نعمتیگه قاووشمه گن نینگ، بونی دایما آختریشی لازمدیر. تحقیری امر قیلینگن و مؤقت بولگن نرسه نینگ تعمیرى بیلن اورینمه بیش کیره ک.

نمازدن کیین دعا

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.
یا ربی! اوقیگنیم نمازنی قبول ایله! آخر و عاقبتیمنی خیر ایله. آخرگی نفسیمده کلمه توحید ایتیشیمنی نصیب ایله. اولگنلریمنی عفو و مغفرت ایله. اَللّهُمَّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ. تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ. اَللّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِأَسْتَاذِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ. یا ربی! منی شیطان شریدن و دشمن شریدن و

نفس امارم شریدن محافظه ایله! اویمیگزگه یخشیلیکلر، حلال و خیرلی رزق لر احسان ایله!
اهل اسلامگه سلامت احسان ایله! اعداء مسلمینی قهر و پریشان ایله! کافر لر بیلن
جهاد قیلماقده بولگن مسلمانلرگه امداد الهینگ بیلن امداد ایله! اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ عَفُوٌّ كَرِيْمٌ
تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي. یا ربی! کسللریمیگزگه شفا، دردلی بولگنلریمیگزگه دوا احسان ایله!
اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ الصّٰحَّةَ وَالْعَافِيَةَ وَالْاَمَانَةَ وَحُسْنَ الْخُلُقِ وَالرِّضَاءَ بِالْقَدْرِ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ
الرّٰحِمِيْنَ. آتمگه، آتمگه و اولادلریمیگه و قرینداش و احبایمیگه و همه دین ایناغه لریمگه
خیرلی عمرلر و حُسن خُلُق، عقل سلیم و صحت و عافیت، رُشد هدایت و استقامت
احسان ایله یا ربی! آمین. وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ
مُحَمَّدٍ. كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرٰهِيْمَ وَعَلٰى آلِ اِبْرٰهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ. ، اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرٰهِيْمَ وَعَلٰى آلِ اِبْرٰهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ. ،
اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا اَتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ
الرّٰحِمِيْنَ. وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ، اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ، اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ، اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ
الْعَظِيْمَ الْكَرِيْمَ الَّذِي لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ وَاتُوْبُ اِلَيْهِ.

ایضاح: (دعایینگ قبول بولیشی اوچون، شرطلر):

۱- مسلمان بولماق.

۲- اهل سنت اعتقادیده بولماق. بونینگ اوچون، تورت مذهبدن بیریکه تابع

بولماق لازمدیر.

۳- فرضلرنی قیلماق. قضاگه قالگن نمازلرنی، کیچه لری هم و سنتلر بیریکه

هم قضا اوقیب، بیر لحظه اول ایفا قیلش کیره ک.

فرض نمازی قضاگه قالگن کیشی نینگ، سنت و نقل نمازلری و دعاری قبول

بولمه یدی. یعنی، صحیح بولسه هم ثواب بیریلمه یدی. شیطان، مسلمانلرنی الدتماق

اوچون، فرضلرنی بی اهمیت کورستیپ، سنت و نقللرنی اوقیشگه سوق قیله دی.

نمازنی، نماز وقتی کیلگنینی بیلپ و اول وقتیده اوقیش کیره ک.

۴- حرامدن پرهیز قیلش کیره ک. حلال بیگن نینگ دعاسی مقبول دیر.

۵- اولیائی کرامدن بیرینی وسیله قیلیب، دعا قیلش کیره ک.

هندوستان عاملریدن محمد بن احمد زاهد، (ترغیب الصلاة) کتابی نینگ ایلیک تورتنچی فصلیده، فارسی لسانیده دییه دی که، (حدیث شریفده) دعانینگ قبول بولیشی اوچون، ایکی نرسه لازمدیر: بیرینچیسى، دعانی اخلاص بیلن قیلش کیره ک. ایکنینچیسى، بیگنی و کیگنی حاللدن بولیشی کیره ک. مؤمن نینگ اتاغیده، حرامدن بیر ایلیک بار بولسه، بو اتاقده قیلگنی دعا، هیچ قبول بولمه یدی) بویریلدی. (اخلاص، الله تعالی دن باشقه، هیچ بیرنرسه اوپلمه ی، یکه الله تعالی دن ایسته ماق دیر. بونینگ اوچون، اهل سنت عاملری نینگ بیلدیگنلری دیک ایمان کیلتیرماق و احکام اسلامیه گه تابع بولماق، بالخاصه اوستیده بنده حقى بولمس لیک و بیش وقت نمازنی اوقیماق لازمدیر.

تجدید ایمان و نکاح دعاسی

یا ربی! حین بلوغیمدن بو لحظه گه چه، اسلام دشمنلریگه و بدعت اهلیگه الدنیب، اورگنکیم غلط، بوزوغ عقیده لریمگه و بدعت، فسق بولگن ایتگنلریمگه، ایشیتگن لریمگه، کورگن لریمگه و ایشله گن لریمگه نادیم بولدیم، پشیمان بولدیم، دوباره بونده ی غلط ایشانمه بیشگه و قیلمه بیشگه عزم، جزم و قصد ایله دیم. پیغمبرلرینگ اولی آدم علیه السلام و آخرکیسی بیز نینگ سیوگیلی پیغمبریمیز محمد علیه السلام دیر. بو ایکی پیغمبرگه و ایکیسی آره سیده کیلگن اوتگن پیغمبرلرینگ جمله سیگه ایمان کیلتیردیم. همه سی حقدیر، صادقیر. بیلدیگنلری توغریدیر.

أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَمَا جَاءَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ عَلَى مُرَادِ اللَّهِ وَآمَنْتُ بِرَسُولِ اللَّهِ وَمَمَا جَاءَ مِنْ عِنْدِ رَسُولِ اللَّهِ عَلَى مُرَادِ رَسُولِ اللَّهِ، وَأَمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقِّ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

حنفی بولگن، آسان لیک بولماق اوچون، نکاحینی تازه لشگه، زوجه سیدن وکیل لیک آلیشی کیره ک، ایکی شاهد یانیده، (اوتگندن بیرى نکاهیم تگیده بولگن زوجمنی، اونینگ تمانیدن وکالّه و تمانیمنن اصالّه اوزیمگه تزویج قیلدیم) (اللّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُجَدِّدَ الْإِيْمَانَ وَالنِّكَاحَ تَجْدِيداً بِقَوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ) دیشی کیره ک. مسجده جماعت نینگ کوپ بولگنی بیر نمازنینگ دعاسیدن کیین، امام، تجدید ایمان و نکاح دعاسینی جماعت بیلن بیرگه لیکده اوقیسه، جماعت بیربیرلریگه شاهد بولگن، نکاحلری هم تازه لنگن بوله دی.

آخر نفسده مسلمان نینگ توبه قیلیشی صحیح بوله دی. لیکن، کافر نینگ ایمانگه کیلیشی صحیح بوله یدی. هر مسلمان، ایرتنگ و آقشام، شو ایمان دعاسینی اوقیشی کیره ک:

(اللّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُشْرِكَ بِكَ شَيْئاً وَأَنَا أَعْلَمُ وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ).

کوپ مهم تنبیه

ایرکک بولسین، عیال بولسین، هر انسان نینگ، هر سوزیده، هر ایشیده، اللّهُ تعالی نینگ امرلریگه، یعنی فرضلرگه ومنع قیلگن لریگه [حراملرگه] تابع بولیشی لازمیدیر. بیر فرض نینگ قیلینیشیگه، بیر حرامدن پرهیز قیلیشیگه اهمیت بیرمه گن نینگ ایمانی کیته دی، کافر بوله دی. کافرصفتیده اولگن کیشی، قبرده عذاب تارته دی. آخرتده دوزخگه کیته دی. دوزخده ابدی یانه دی. عفو قیلینیشیگه، دوزخدن چیقیشیگه امکان و احتمال یوقدیر. کافر بولماق کوپ آساندیر. هر سوزده، هر ایشده کافر بولماق احتمالی کوپدیر. کُفُردن قوتیلماق هم کوپ آساندیر. کفرنینگ سببی بیلینمه سه هم هرکون بیر دفعه استغفار قیلسه، یعنی (أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ) دیسه، حتمی عفو بوله دی، یعنی، (یا ربی! بیلیم ویا بیلیمه ی کُفرگه سبب بولگن بیر سوز ایتگن بولسم ویا ایش قیلگن بولسم، نادیم بولدیم، پشیمان بولدیم. منی عفو قیل) دیب توبه قیلسه،

الله تعالی گه زاری قیلسه، حتمی عفو بوله دی. دوزخگه کیتماقدن قوتیله دی. دوزخده ابدی یانمس لیک اوچون، هرکون حتمی توبه و استغفار قیلش کیره ک. بو توبه دن کوپ مهم راغ بیر وظیفه یوقدیر. بنده حقی بولگن گناه لرگه توبه قیلشده، بو حقلرنی توله ماق و ترک ایتیلیگن نمازلرگه توبه قیلشده، فرضلریننگ قضاسینی اوقیماق لازمدیر.

کلمهٔ تنزیه

(سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ). بو کلمهٔ تنزیه، امام ربانی مُجدد الفِ ثانی شیخ احمد فاروقی سرهندی "قُدَس سرّه" حضرتلری نینگ (مکتوبات ترجمه سی) کتابی نینگ ۳۰۷ و ۳۰۸. نجی مکتوبلریده یازیلگن دیر. بونی، ایرتنگ و آقشام بیر یوز دفعه اوقیگن نینگ گناه لری عفو بوله دی. دردلدن قوتیله دی. دوباره گناه ایشله ماقدن محافظه بولینه دی.

استغفار دعاسی

[مفتاح النجاة] ده یازیلگن حدیث شریفده، (بیر کیشی، مؤمنلر اوچون، هرکون بیگیمه بیش دفعه، استغفار اوقیسه، الله تعالی، بو کیشی نینگ قلبیدن غل و حسدنی چیقره دی. اسمی، ابدال اسملری آره سیگه یازیله دی. اونگه، همه مؤمنلر سانچه، ثواب یازیله دی. قیامت کونی، همه مؤمنلر: یا ربی، بو بنده نگ بیز نینگ اوچون، استغفار اوقیوردی. سن هم اونی عفو ایله! دییه دیلر) بو بویریلدی. غل، حيله دیمکدیر. ابدال، اولیاءدن بیر صنف نینگ اسمی دیر. هرکون (اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِأَسْتَاذِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ) اوقیش کیره ک. بو دعا، (کتاب الصلاة) کتابیمیزده هم یازیلگن دیر.]

نمازنینگ حکمتلری (نماز و ساغلیغیمیز)

مسلمان، نمازنی الله تعالی نینگ امری بولگنی اوچون اوقیدی. ربیمیزنینگ امرلریده بیر کوپ حکمت، فایده باردیر. نخیلریده هم بیر کوپ ضررلریننگ بولگنی

حتمی دیر. بو فایده و ضرر لر نینگ بیر قسمی بوگون طب متخصصلری تمانیدن تثبیت قیلینکن وضعیتده دیر. اسلامیت نینگ ساغلیک گه بیرگنی اهمیتی، هیچ بیر دین و مفکوره بیرمه گن دیر. دینیمیز، عبادت لر نینگ اینگ اوستینی بولکن نمازنی، عمریمیز نینگ آخریگه چه اوقیشنی امر قیلکن دیر. نماز اوقیگن، ساغلیک اوچون بولکن فایده لر یگه هم البته قاووشه دی. نماز نینگ ساغلیک جهتیدن تأمین قیلگنی فایده لردن بعضیلری شولر دیر:

۱- نمازده قیلینکن حرکتلر آهسته بولگنیدن قلبنی چرچتمه یدی و کون نینگ مختلف ساعتلریده بولگنی اوچون انسانی دواملی زنده توته دی.

۲- کونده باشینی سکسن دفعه بیرگه قویگن بیر کیشی نینگ مغز یگه ریتمیک بیر شکیلده اضافه قان بیتیشه دی. بو یوزدن مغز حجره لری یخشیلب آزیقه لنگنیدن حافظه و شخصیت بوزوغلیکلریگه، نماز اوقیگنلرده جوده آزاراغ تصادف قیله دی. بو انسانلر ساغلیکلی راغ بیر عمر اوتکزه دیلر. بوگون طبلده "دمانس سنیل" دییلگن بونامه [حافظه سینی و عقلینی ایتیرماق] کسل لیگه مبتلا بولمه ی دیلر.

۳- نماز اوقیگنلر نینگ کوزلری، منتظم بیر شکیلده ایگیلب - راست بولماق سببی بیلن قوتلی راغ قان دورانیکه مالک بوله دی. بو سبب بیلن کوز ایچی فشاریده کویلمه بولمه یدی و کوز نینگ اونگ قسمیده گی مایع نینگ دواملی تغییر قیلیشی تأمین ایتیلگن بوله دی. کوزنی "پرده" ویا "قره سو" کسل لیگیدن اسره یدی.

۴- نماز اوقیشده گی ایزومتربیک حرکتلر، معده ده گی غذالرنینگ یخشی مخلوط بولیشیگه، صفرائینگ آسان آقیشیگه و سببی بیلن صفرا کیسه سیده بیغیلمه قیلمه بیشیگه، پانکراسده گی انزیملر نینگ آسان خالی بولیشیگه یاردمچی بولیشی دیک، قبزیلیک نینگ رفع قیلینیشیده هم رولی کتته دیر. گرده نینگ و ادرار یوللری نینگ یخشیلب چلقه لیشیدن، گرده ده تاش تشکلی نینگ اونگینی آلیشگه و مثانه نینگ خالی بولیشیگه هم یاردمچی بولماقده دیر.

۵- بیش وقت اوقیلگن نمازده گی ریتیمیک حرکتلر، کونلیک حیاتده ایشله تيله آله گن عضله و مفصللرنی ایشله تیب، آرتروز و آهکلمه دیک مفصل کسللیکلرینی و عضله توتیلیشلری نینگ اونگینی آله دی.

۶- بدن ساغلیغی اوچون پاکلیک حتمی لازمدير. طهارت و غسل، هم مادی، همده معنوی بیر پاکلیک دیر. انه نماز، پاکلیک نینگ اوز اوزی دیر. زیرا هم بدنی، همده روحی پاکلیک بولمسنن نماز بولمه یدی. طهارت و غسل بدنی پاکلی لیکنی تأمین قیله دی. عبادت وظیفه سینی بیرگیه کیلتیرگن بیر کیشی، روحاً دم آلگن، پاکلنگن بوله دی.

۷- محافظ حکیم لیکده، معین زمانلرده قیلینگن بدن حرکتلری کوپ مهم دیر. نماز وقتلری، قان دورانیلی تازه له ماق و تنفسنی جانلنتیرماق اوچون اینگ مناسب وقتلر دیر.

۸- اویقونی تنظیم قیلگن مهم عنصر نماز دیر. حتی بدنده ییغیلگن ستاتیک (تورغون) الکتریکلنتیریش، سجده قیلماق بیلن توپراقلمه قیلینگن بوله دی. بو سبب بیلن بدن دوباره زنده لیگی گه قاووشه دی.

نمازنینگ بو فایده لرگیه قاووشماق اوچون، نمازنی وقتیده اوقیماق بیلن بیرگه لیکده، پاکلیک گه، کوپ بیمه بیشگه و ییلگن غذالرنینگ پاک، حلال بولیشیگه هم دقت قیلینیشی هم لازمدير.

هیچ کیمگه باقی ایمس، مُلک دنیا، سیم و زر،
بیر خراب بولگن قلبنی، تعمیر قیلماق دیر هنر،

بیتینچی بولیم

نماز اسقاطی میت اوچون اسقاط و دوره

(نورالایضاح) ده و (الطحاوی) حاشیه سیده و (حلبی) بیلن (دُرالمختار) ده، نمازلرنینگ قضا سی آخریده، (مُلْتَقَى) ده و (دُرالمُنْتَقَى) ده و (وقایه) ده، (دُرُر) ده و (جوهره) ده و باشقه عالی قدر کتابلرده، روزه نینگ آخریده، وصیت ایتگن میت اوچون اسقاط و دوره قیلماق لازم بولگنی یازیلگن دیر. مثلاً، (الطحاوی) حاشیه سیده دییه ده، (توتیلمه گن روزه لرنینگ فدییه بیریب اسقاط قیلینشی اوچون نص [یعنی آیت و حدیث] باردیر. نماز روزه دن مهم راغ بولگیدن، شرعی بیر عذر بیلن او قیلمه گن و قضا سینی اوقیماق خواهله گنی حالده، اولیم کسل لیگه مبتلا بولگن بیر کیشی نینگ، قضا سینی اوقییه آله گنی نمازلی اوچون هم، روزه ده قیلینگی دیک اسقاط قیلینشی اوچون، همه عامللرنینگ سوز بیرلیگی باردیر. نمازنینگ اسقاطی بوله یدی دیگن کیشی جاهل دیر. چونکه، مذهبلرنینگ سوز بیرلیگی گه قرشی کیلماقده دیر. حدیث شریفده، (بیر کیشی، باشقه سی بیریکه روزه توته آله یدی و نماز اوقییه آله یدی. لیکن، اونینگ روزه سی و نمازی اوچون غریبی تویغزه دی) بویریلدی. اهل سنت عاملری نینگ اوستینلیکلرینی توشینمه گن و مذهب اماملریمیزی هم، اوزلی دیک خیال بیلن گپرماقده فکر قیلگن بعضی کیشیلرنینگ، (اسلامیتده اسقاط و دوره یوقدیر. اسقاط، عیسویلرنینگ گناه چیقیشیگه اوخشه یدی) دیک نرسه لر ایتگنلرینی ایشیتیه میز. بونده ی سوزلی، اوزلرینی خطری وضعیتگه توشیرماقده دیر. چونکه پیغمبریمیز "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ"، (امتیم، ضالانده بیرلشمه یدی) بویردیلر. بو حدیث شریف، مجتهدلرنینگ سوز بیرلیگی بیلن بیلدیگنلری نرسه لرنینگ البته توغری بولگنلرینی کورسته دی. بولرگه ایشانمه گن، بو حدیث شریفگه ایشانمه گن بوله دی. ابن عابدین، وتر نمازینی بیلدیریشیده، (دینده ضروری بولگن، یعنی جاهللرنینگ هم بیلگنلری اجماع معلومات لریگه ایشانمه گن کیشی، کافر بوله

دی) بویرماقده. (اجماع)، علملرنینگ سوز بیرلیگی دیمکدیر. اسقاط، گناه چیقرتیشگه قنده ی اوختیله آله دی؟ پاپلر، گناه چیقریاپدیک دیب انسانلرنی تله ماقده لر. حال بوکی، اسلامیتده دین آدملری اسقاط قیله آله یدی. اسقاطنی یکه، اولیک نینگ ولیسی قیله آله دی و پول دین آدملیگه ایمس، غریلرگه بیرله دی.

بوگون، قیبرده ایسه هریرده، اسقاط و دوره ایشلری اسلامیتگه موافق قیلینمه یاپدی. اسلامیتده اسقاط یوقدیر دیگنلر، بونده ی ایتمه ی هم، بوگون قیلینماقده بولگن اسقاط و دوره لر اسلامیتگه موافق ایمس دیر، دیسه لردی، کوپ یخشی بولردی. بیز هم اوزلریگه آرقه چیقردیک. بونده ی ایتیشلری بیلن، هم قورقینچ بیر خطرگه توشماقن قوتیلردیلر، همده اسلامیتگه خدمت قیلگن بولردیلر. اسقاط و دوره لر نینگ، دینیمیزگه موافق بیر شکیلده قنده ی قیلینیشی قوییده بیلدیرله دی. ابن عابدین، قضا نمازلری نینگ آخریده بویره دی که:

فائته نمازلری بولگن [یعنی عذر بیلن وقتینی اوتکزیب، قضاگه فالگن نمازلری بولگن] بیر کیشی، بولرنی اشاره بیلن هم اوقیشگه کوچی بیتگنی پیتده اوقیمه گن بولسه، اوله دیگنی زمان، کفارتی نینگ اسقاط قیلینیشی اوچون وصیت قیلیشی واجب دیر. قضاگه کوچی بیتمه گن بولسه، وصیت قیلیشی لازم بوله یدی. رمضان شریفده روزه بیگن مسافر و کسل هم قضا سینی توته دیگن زمان تاپه آلمسدن اولسه، وصیت قیلیشلری لازم کیلمه یدی. الله تعالی، بولرنینگ عذرلرینی قبول قیله دی. کسل نینگ کفارتلری نینگ اسقاطی، اولگندن کین ولیسی تمانیدن قیلینه دی. اولمسدن آلدین قیلینمه یدی. تیریک انسان نینگ، اوزی اوچون اسقاط قیلدیریشی جائز ایمس. (جَلَاءُ الْقُلُوبِ) ده دییه دی که، (اوستیده الله تعالی نینگ حقی ویا بنده حقی بولگن کیشی نینگ، ایکی شاهد یانیده وصیت آیتیشی ویا یازگینی بولرگه اوقییشی واجب دیر. اوستیده حق بوله گن نینگ وصیت قیلیشی مستحب دیر).

کفارت اسقاطی اوچون وصیت قیلگن میت نینگ ولیسی، یعنی میراثینی بیرلریگه

صرف اوچون وصیت قیلگنی ویا وارثی بولگن کیشی، میراث نینگ اوچده بیریدن، هر بیر وقت نماز اوچون و وتر واجب نمازی اوچون و قضا قیلینیشی لازم بولگن بیر کونلیک روزه اوچون، بیر فطره مقداری یعنی یریم صاء [بیش یوز ییگنمه درهم ویا بیرمینگ یتتی یوز ایلیک گرام] بوغدایینی غریبلرگه [و یا غریبلرنینگ وکیلرگه] فدییه بیره دی.

کفارت اسقاطی اوچون وصیت قیلمه گن بولسه، ولی نینگ کفارت اسقاطی قیلینیشی حنفیده لازم بولمه یدی. شافعی مذهبیده، وصیت قیلمه گن بولسه هم، ولی نینگ اسقاط قیلینیشی لازمدير. بنده حقینی، وصیت بولمه سه هم، میت نینگ قویگنی مالدن ولی نینگ توله یشی، حنفی مذهبیده هم لازمدير. حتی آغیدارلر، میراثنی قولگه کیلتیرگنیده، بی محکمه آلاه دیلر. قضاگه قالگن روزه لر نینگ فدییه سینی، یعنی مال بیلن تولینیشینی وصیت قیلگن بولسه، بونینگ یرینگه کیلتیرماق واجب دیر. چونکه، اسلامیت امر قیلماقده دیر. وصیت قیلمه گن بولسه، نماز فدییه سینی بیرماق واجب ایمس، جائز بولمه دی. بو آخرگی ایکسی قبول بولمه سه، هیچ بولمه سه صدقه ثوابی حاصل بولیب، گناهلرینی پاکله یشگه یاردم قیله دی. امام محمد بونده ی بوییرگن دیر. (مَجْمَعُ الْأَنْهَرُ) ده دئییه دی که، (نفسیگه و شیطانگه تابع بولیب نمازلرینی اوقیمه گن، عُمری نینگ آخریگه توغری بونگه پشیمان [بولیب اوقیشگه و قضا سینی اوقیشگه باشله گن] نینگ، قضا سینی اوقییه آله گنی نمازلری نینگ اسقاطینی قیلینیشی اوچون وصیت ایتیشی جائز بولمه یدی دیلدی سه هم، جائز بولگنی، (المُسْتَصْفَى) ده یازیلگن دیر).

(جَلَاءُ الْقُلُوبِ) ده دئییه دی که: (بنده حقلری، تولینه دیگن قرضلر، امانت، غصب، سرقت (اوغیرلیک)، مُزد و بیع [ساتیش] سببی بیلن بیرله دیگنلر و یسه ماق، زخم قیلماق، ناحق شکیلده استعمال قیلماق دیک بدن حقلری و سوکماق، ریشخند، غیبت، تهمت دیک قلب حقلری دیر).

وصیت ایتگن میت نینگ مالی نینگ اوچده بیر اسقاط قیلینیشگه کفایت ایتمه یاتگن بولسه، ولی نینگ بو مال بیلن فدییه بیریشی لازمدير. کفایت ایتمه یاتگن

بولسه، اوچده بیریدن اضافه سینی وارث نینگ تبرع قیلیشی جائز بولگنی (فتح القدیر) ده یازیلگن دیر. بونینگ دیک، فرض بولگن حجی نینگ قیلینیشی اوچون وصیت قیلسه، وارثی ویا باشقه بیری، حج پولینی هدیه بیرسه، جائز بولمه یدی. اولمصدن وصیت قیلمه ی، وارثی اوز پولی بیلن اسقاط قیلسه ویا حجگه کیتسه، میت نینگ فرضی ایفا قیلینگن بولمه دی. وارثدن باشقه سی نینگ پولی بیلن بولر جائز بولمه یدی دیگنلر بار بولسه هم، (دُرُّ الْمُخْتَار) و (مَرَاقِی الْفَلَاح) و (جِلَاءُ الْقُلُوب) کتابلری نینگ صاحبلری بولمه دی، دیدیلر.

کفارت اسقاطی، بوغدای بیریکه اون ویا بیر صاء ارپه، خرما، میز بیلن هم حساب قیلیب، بولر هم بیرله آله دی. [چونکه، بولر بوغدای دن ارزشلی راغ بولگنلری اوچون، غریگه کوپ فایده لی دیرلر]. همه سی بیریکه بهاری بولگن طلا ویا نقره هم بیرله آله دی. [کاغذ پول بیلن اسقاط قیلینمه یدی]. سجده تلاوت اوچون فدییه بیرماق لازم ایس.

اسقاط و دوره قنده ی قیلینه دی؟

فدییه پولی، میراث نینگ اوچده بیرینی آشسه، وارثلر اجازه بیرمه گینچه، ولی اوچده بیردن اضافه سینی صرف قیله آله یدی. (قنیه) کتابیده دییه دی که، همه عمری نینگ نمازلری اوچون مالی نینگ اوچده بیری نینگ بیریلینیشی وصیت قیلگن میت نینگ، فرضی هم بولسه، آغیداری، وصیت نینگ قیلینیشیگه اجازه بیرسه هم، وصیت نینگ قیلینیشی جائز بولمه یدی. چونکه، اسلامیت، اول قرض نینگ تولینیشی امر قیلماقده دیر. فرضی توله ماق، آغیدار نینگ راضی بولیشی بیلن کین گه تشلنه آله یدی.

همه نمازلرنینگ اسقاط قیلینیشی اوچون وصیت قیلگن کیشی نینگ قنچه یاشیده اولگنی بیلینمه یاپسه، قویگنی میراث نینگ اوچده بیری، نمازلری نینگ اسقاطیگه بیتیشمه گنی زمان، بو وصیت جائز بولمه دی. میراث نینگ اوچده بیری، اسقاط اوچون بیتیشیب و اضافه لیک قیلسه، بو وصیتی جائز بولمه یدی، باطل بولمه دی. چونکه، مال نینگ اوچده بیری، اسقاطگه بیتیشمه گنی زمان، اوچده بیری بیلن، اسقاط قیلینه دیگن

نماز نینگ سانی معلوم بولگنیدن، وصیتی بو نماز لر اوچون صحیح بوله دی. کینگه قالگن نماز لر اوچون بولگن وصیتی لغو، یعنی بوش لاف بوله دی. اوچده بیر، کوپ بولگنی زمان، عمری و سببی بیلن نماز سانی معلوم بوله گنی اوچون، وصیتی باطل بوله دی.

نماز اسقاطی اوچون وصیت قیلگن میت نینگ هیچ مالی بوله سه ویا اوچده بیر، وصیتگه بیتیشمه یاتگن بولسه ویا هیچ وصیت قیلمه گن بولیب، ولی اوز مالی بیلن اسقاط قیلماق خواهله یاتگن بولسه، (دوره) قیله دی. اما ولی قیلشگه مجبور ایس. دوره قیلماق اوچون، ولی بیر آلیک ویا بیر بیل لیک اسقاط اوچون لازم بولگن طلا لیره لیک، ویا بیلر زیک، اوزیک ویا جاری نقره پول قرض آله دی. میت ایرکک بولسه، یاشیدن اون ایکی بیل، عیال بولسه توقیز بیل توشیب، قنچه بیل قرضی بولگنی حساب قیله دی. بیر کونلیک آلتی نماز اوچون [و تر واجب نمازی بیلن بیرگه لیکده]، اون کیلو، بیر شمسی بیلی [۳۶۵ کون] اوچون، اوچ مینگ آلتی یوز آلتیش کیلو بوغدای بیرماق لازم دیر. مثلاً بیر کیلو بوغدای بیر یوز سکسن قوش بولگنی زمان، بیر بیل لیک نماز اسقاطی آلتی مینگ بیش یوز سکسن سکیز ویا قیسقه چه آلتی مینگ آلتی یوز لیره بوله دی. بیر طلا لیره [بیتی گرام و ییگیرمه سانتی گرام بولیب] بیر یوز ییگیرمه لیره بولگنی زمان، بیر بیل لیک نماز اسقاطی اوچون ایلیک بیش ویا احتیاطاً آلتیش طلا [۶۰ طلا $\times$ ۷,۲۰ گرام = ۴۳۲ گرام] لازم بوله دی. میت نینگ ولیسی بیش طلا [۵ طلا $\times$ ۷,۲۰ گرام = ۳۶ گرام] قرض آلسه و دنیاگه توشکین بوله گن، دینی بیلگن و یخشی کورگن بیر قنچه، مثلاً تورت غریب تاپسه: [بولر نینگ فطره بیره آله دیدگن، یعنی صدقه آله دیدگن غریب بولیشلری شرط دیر. غریب بوله سه لر، اسقاط قبول بوله یدی]. میت نینگ ولیسی، یعنی وصیت قیلگنی کیشی ویا وارثلریدن بیر ویا بولردن بیر نینگ وکیل تعین قیلگنی کیشی، (مرحوم) . . . . . نینگ اسقاط صلاتی اوچون، بها شکیلده، بو بیش عدد [۳۶ گرام] طلانی سنگه بیردم) دیب، بیش طلانی بیرینچی غریگه صدقه نیت قیلیب بیره دی.

کیین غریب، (آلدم قبول قیلدیم. سنگه هدیه قیلدیم) دیب بونی وارثگه ویا وارث نینگ وکیلگه هدیه قیله دی و وارث تسلیم آله دی. کیین، ینه بونگه ویا ایکینچی غریگه بیره دی و هدیه شکلیده اوندن پس تسلیم آله دی. بو شکلیده، عینی غریگه تورت دفعه ویا تورت غریب نینگ هر بیرگه بیر دفعه بیریب و آماق بیلن بیر دوره بوله دی. بیر دوره ده، بیگیمه طلالیک [۲۰ طلا × ۷,۲۰ گرام = ۱۴۴ گرام طلا] نماز کفارتی اسقاط قیلینگن بوله دی. میت ایرکک و آتمیش یاشیده بولسه، قیرق سکیز ییل لیک نماز اوچون ۴۸ ییل ۶۰ × عدد طلا = ۲۸۸۰ عدد طلا [۲۸۸۰ عدد

طلا × ۷,۲۰ گرام = ۲۰۷۳۶ گرام] طلا بیرماق لازم بوله دی. بونینگ اوچون هم،

۲۸۸۰ طلا ۷,۲۰ × ۲۸۸۰ گرام = ۲۰۷۳۶ گرام طلا

_____ = [_____] = ۱۴۴ دفعه دوره قیله دی.

۲۰ طلا ۴ غریب × ۵ طلا = ۲۰ طلا × ۷,۲۰ گرام = ۱۴۴ گرام

ینه تورت غریب بیلن طلا عددی اون [۱۰ × ۷,۲۰ = ۷۲ گرام طلا] بولسه،

۷۲ دوره؛ طلا عددی بیگیمه [۲۰ × ۷,۲۰ = ۱۴۴ گرام طلا] بولسه، ۳۶ دوره قیله

دی. غریب عددی اون و طلا عددی هم اون [۱۰ × ۷,۲۰ = ۷۲ گرام طلا] بولسه،

۴۸ ییل لیک نماز کفارتی نینگ اسقاطی اوچون، بیگیمه توقیز دوره قیله دی. چونکه:

نماز اوقیمه گنی بیلر × بیر ییل لیک طلا عددی = غریب عددی × دوره

قیلگن طلا عددی × دوره عددی دیر. مثالیمزده تقریباً:

۴۸ ییل ۶۰ × عدد طلا [۶۰ × ۷,۲۰ = ۴۳۲ گرام طلا]

یاده ۴ غریب × ۵ عدد طلا [۵ × ۷,۲۰ = ۳۶ گرام طلا] × ۱۴۴ دوره

یاده ۴ غریب × ۱۰ عدد طلا [۱۰ × ۷,۲۰ = ۷۲ گرام طلا] × ۷۲ دوره

یاده ۴ غریب × ۲۰ عدد طلا [۲۰ × ۷,۲۰ = ۱۴۴ گرام طلا] × ۳۶ دوره

یاده ۱۰ غریب × ۱۰ عدد طلا [۱۰ × ۷,۲۰ = ۷۲ گرام طلا] × ۲۹ دوره

شکلیده قیلینه دی. هر وضعیتده هم تقریباً ۲۰۷۳۶ گرام طلا بولیب ۴۸ ییل

لیک دوره اسقاط قیلینگن بوله دی.

کوریله دی که، نماز اسقاطیده، دوره سانینی تاپماق اوچون، بیر بیل لیک طلا سانی [گرامی] بیلن میت نینگ نماز قرض بیلی ضرب بوله دی. بر علاوه، دوره بولینگن طلا سانی [گرامی] بیلن، غریب سانی هم ضرب بوله دی. بیرینچی ضرب نینگ نتیجه سی، ایکینچی ضرب نینگ نتیجه سیگه تقسیم بوله دی. نتیجه، دوره سانی بوله دی. یعنی:

نماز قیلمه گنی بیل لر $1 \times$ بیل لیک طلا مقداری (گرامی)

دوره عددی = _____

غریب عددی $1 \times$ غریبگه بیریلگن طلا مقداری (گرامی)

۴۸ بیل $60 \times$ طلا

مثال = _____

۱۰ غریب $10 \times$ طلا

۲۸۸۰ عدد طلا (۲۸۸۰ عدد $7,20 \times$ گرام = ۲۰۷۳۶ گرام)

_____ =

۱۰۰ طلا (۱۰۰ $\times 7,20 = 720$ گرام طلا)

۲۰۷۳۶ گرام

_____ = ۲۸,۸۰ تقریباً ۲۹ دوره قیله دی.

۷۲۰ گرام طلا

بوغدای نینگ و طلانینگ کاغذ پول ارزشلری هر زمان تقریباً عینی نسبتده تغییر قیلماقده دیر. یعنی طلا ارزشی بیلن بوغدای نینگ ارزشی هر زمان بیرگه لیکده آزه لماقده ویا کویلماقده دیر. بو لحاظدن، اسقاط اوچون، بیر بیل لیک بوغدای مقداری تغییر قیلمه گنی دیک، بیر بیل لیک طلا عددی [گرامی] هم یعنی یوقاریده تاپگنیمیز آتمیش طلا هم اونگه یقین عینی بولماقده دیر. بونینگ اوچون، اسقاط حسابیده، هر زمان احتیاطاً:

بیر آلیک نماز اسقاطی بیش طلا [۳۶ گرام طلا] دیر.
[بیر ییل لیک نماز اسقاطی ۶۰ طلا او هم ۴۳۲ گرام طلا بوله دی.]
بیر آلیک رمضان روزه اسقاطی بیر طلا [۷,۲۰ گرام] دیر.
قبول قیلینماقده دیر. دوره قیلینه دیگن طلا مقداری [گرامی] و دوره عددی
بوردن تاپیله دی.

نماز اسقاطی خلاص بولگندن کین، توتیلمه گن، قضا قیلینیشلری لازم بولگن
روزه لریننگ اسقاطی اوچون، بیش طلا تورت غریگه اوچ دفعه دوره قیله دی. چونکه،
بیر ییل لیک یعنی، اوتیز کونلیک روزه کفارت اسقاطی، ایلیک ایکی یریم کیلو
بوغدای ویا ۵، ۲۵ گرام طلا، یعنی ۰,۷۳ عدد طلا لیره بولماقده دیر. کوريله دی که
حنفیده، [احتیاطاً] بیر طلا [۷,۲۰ گرام] بیر ییل لیک روزه کفارتینی اسقاط قیله دی و
قیرق سکیز ییل اوچون قیرق سکیز طلا بیرماق لازم بوله دی. بیش طلا بیلن، تورت
غریگه بیر دوره قیلگنیده، بیگیرمه طلا بیریلگن بوله دی. [احتیاطاً ۳ دوره بیلن اسقاط
تمام قیلینگن بوله دی. یعنی ۴ غریب $\times$ ۵ طلا $\times$ ۳ دوره = ۴ غریب $\times$ (۵,۲۰ $\times$ ۷,
گرام) $\times$ ۳ دوره = ۴ $\times$ ۳۶ گرام = ۳ $\times$ ۴۳۲ گرام طلا بیلن احتیاطی شکیلده روزه
اسقاطی تمام قیلینگن بوله دی.] قضا قیلینیشلری لازم بولگن روزه لریننگ اسقاطی
قیلینگندن کین، زکاتی اوچون، کین قربان اوچون بیر قنچه دوره قیلینه دی.

بیر عهد کفارتی اوچون، هرکون اون غریب و بی عذر بوزیلیب، کفارت لازم
بولگن بیر کونلیک روزه کفارتی اوچون بیر کونده آلتیش غریب لازمدير و بیر غریگه
بیر کونده، یریم صاء بوغدای دن کوپ بیریلمه یدی. یعنی، بیر قنچه عهد کفارتی، بیر
کونده اون غریگه بیریلمه یدی. او حالده، عهد و روزه کفارتلری اوچون بیر کونده
دوره قیلینمه یدی. عهد وصیتی بار بولسه، بیر عهد اوچون، بیر کونده اون غریب
نینگ هر بیرگه ایکی کیلو بوغدای ویا اون ویا بو ارزشده قیسی بیر مال، طلا، نقره
بیريله دی. بولرنی، بیر غریگه اون کون آرقه آرقه گه بیرماق هم بوله دی. یاده بیر

غریبگه کاغذ پول بیریب، "سنی وکیل قیلدم. بو پول بیلن، هرکون، ایرتنگ و آقشام بولماق اوزره ایکی دفعه، اون کون قرینی توغزه سن!" دیش کیره ک. قرینی بونده ی اون کون توغزیه ی، قهوه، چای، اخبار پولی قیلسه جائز بوله یدی. اینگ یخشیسی، بیر آشپز بیلن سودالشیب، اون کونلیک پولنی آشپزگه بیریب، غریب، بو آشپزدن هرکون ایرتنگ و آقشام بولماق اوزره ایکی دفعه اون کون قرینی توغزیشی کیره ک. نیت قیلگندن کین بوزیلگن روزه و ظهار کفارتلری هم بونده ی بولیب، بو ایکیسیده، بیر کون نینگ کفارتی اوچون، آتمیش غریبگه بیر کون ویا بیر غریبگه آتمیش کون یریم صاء بوغدای ویا بو ارزشده باشقه مال بیرماق ویا هرکون ایکی دفعه توغزماق لازمدیر. وصیت ایتلمه گن زکات اسقاطی قیلینشی لازم ائمس. وارث نینگ، زکات اسقاطی اوچون هم، اوزلیگیدن دوره قیله آلیشیکه فتوا بیریلگن دیر. دوره قیلشده ولی، طلالرنی غریبگه هر بیریشده، نماز ویا روزه اسقاطی دیب نیت قیلشی کیره ک. غریب هم، پس بیریشده، هدیه قیلدم دیشی کیره ک و ولی تسلیم آلدیم دیشی کیره ک. ولی، اسقاط قیله آله ی دیگن حالد بولسه، میت نینگ اسقاطلرینی قیلینشی اوچون بیرینی وکیل قیله دی، اسقاطلرنی و دوره نی بیر وکیل قیله دی.

امام برگیوی نینگ (وصیت نامه) کتابیده و بونینگ قاضی زاده احمد شرحیده دیه دی که، غریبلرنینگ نصابگه مالک بوله یشی شرط دیر. میت نینگ قرینداشیدن بولسه، جائز دیر. غریبگه بیریشده، (فلانی نینگ شونچه نمازی نینگ اسقاطی اوچون، شونی سنگه بیردم) دیشی لازمدیر. غریب هم، (قبول قیلدم) دیشی کیره ک و طلالرنی آلگنیده، اوزنکی بولگیننی بیلشی لازمدیر. بیلمه سه اولدن اورگیش کیره ک. بو غریب هم لطف قیلیب اوز آرزوسی بیلن (فلانچه نینگ نمازی نینگ اسقاطی اوچون، بها شکیلده شونی سنگه بیردم) دیب، باشقه غریبگه بیره دی. او غریب هم، قولیکه آلیب، (قبول قیلدم) دیشی کیره ک. آلگنیده اوز مُلکی بولگیننی بیلشی کیره ک. امانت هدیه دیک آله، دوره قبول بوله یدی. بو ایکینچی غریب هم، (آلدم، قبول قیلدم) دیگندن

کین، [بُول وجه بیلن (عینی شکیلده سنگه بیردیم)] دیب اوچینچی غریگه بیره دی. بو شکیلده نماز، روزه، زکات، قربان، صدقه فطر، نذر و بنده حقلری، حیوان حقلری اوچون دوره قیلیش کیره ک. فاسد و باطل آیش - ساتیش هم، بنده حقلری ایچیده دیر. عهد و روزه کفارتلری اوچون دوره قیلماق جائز ایمس.

اوندن کین، طالار قیسی غریده قالسه لطف قیلیب، آرزوسی و رضاسی بیلن، ولیگه هدیه قیله دی. ولی آیب، قبول قیلدیم دییه دی. اگر هدیه قیلمه سه، اوز مالی دیر، زور بیلن آینمه یدی. ولی بیر مقدار طالانی ویا کاغذ پول ویا میت نینگ نرسه سیدن بو غریلرگه بیریب، بو صدقه ثوابینی هم میت نینگ ارواحیگه بخشله یدی. قرضی بولگن غریب و بالغ بولمه گن باله، دوره قیلیشگه اشتراک ایتمه یشی کیره ک. چونکه، قولیگه کیلگن طالار بیلن قرضینی توله یشی فرض دیر. بو فرضی قیلمه ی، طالارنی میت نینگ کفارتی اوچون یانیده گی غریگه بیریشی جائز بولمه یدی. دوره قبول بولسه هم، اوزی هیچ ثواب آلامه یدی. حتی گناه گه کیره دی.

مالی بولمه گن میت، دوره قیلینیشینی وصیت ایتمسه، ولی نینگ دوره قیلیشی واجب بولمه یدی. میت نینگ کفارتلرینی اسقاط قیله دیگنچه مالی نینگ همه سینی، میراث نینگ اوچده بیرینی آتمس لیک اوزره وصیت قیلیشی واجب بوله دی. بو شکیلده، دوره گه کیره ک قالینمسدن، اسقاط قیلینه دی. اوچده بیری اسقاطگه بیتیشگنی حالده، اوچده بیریدن، آز مال نینگ دوره قیلینیشینی وصیت ایتمسه، گناه گه کیره دی. ابن عابدین، بیشینچی جلد ایکی یوز بیتیش اوچینچی (۲۷۳) صحیفه ده بویره دی که، (کیچیک باله لری بولگن ویا غریب بولیب، میراثگه محتاج حالده بالغ باله لری صالح بولگن کسل نینگ، نفل بولگن خیرات و حسناتی وصیت قیلمه ی، مالینی صالح باله لریگه قوییشی یخشیراغ دیر.) (بزازیه) ده هدیه نی ایتمیشیده، دییه دی که، (مالنی خیراتگه صرف قیلیب، فاسق بولگن باله سیگه میراث قویمه یشی کیره ک. چونکه گناه گه یاردم قیلماق بوله دی. فاسق باله گه هم نفقه دن اضافه پول، مال بیرمه یش کیره ک).

کوپ عدد ده نماز، روزہ، زکات، قربان و عہد قرضلری بولیب ہم، بولر اوچون، میراث نینگ اوچده بیریدن آز بیر مال نینگ دوره قیلینیشینی و کینگه قالگن مال بیلن، قرآن کریم، ختم تھلیل و مولد اوقیتیلینیشینی وصیت قیلماق جائز ایمس. بولرنی اوقیماق اوچون پول بیرگن و آلگن گناه گه کیره دی. قرآن کریم اورگنماق اوچون پول آلیب - بیرماق جائز دیر. اوقیماق اوچون جائز ایمس.

میت نینگ قرضدار بولگنی نمازلرنی، روزہ لرنی، وارثلرنینگ و قیسی بیر کیشی نینگ قضا قیلیشی جائز ایمس. اما نفل نماز اوقیب، روزہ توتیب، ثوابینی میت نینگ ارواحیگه بخشله ماق جائز و یخشی بوله دی. میت نینگ قرضی بولگن حجینی، وصیت ایتگنی کیشی نینگ قضا قیلیشی جائز بوله دی. یعنی میتنی قرضدن نجات بیرہ دی. چونکہ حج، ہم بدن بیلن، ہمدہ مال بیلن قیلینگن عبادت دیر. نفل حج، باشقہ سی بیریگہ ہر زمان قیلینہ دی. فرض حج بولسہ، یکہ اولگنگہ چہ حجگہ کیتہ آلہ ی دیگن کیشی بیریگہ، وکیلی تمانیدن قیلینہ دی.

(مَجْمَعُ الْأَنْهَرِ) دہ و (دُرُّ الْمُتَّقِي) دہ دیبہ دی کہ، (میت نینگ اسقاطینی دفندن اول قیلیش کیرہ ک). دفندن کین ہم جائز بولگنی (کوهستانی) دہ یازیلگن دیر. میت اوچون نماز، روزہ، زکات، قربان کفارتلری نینگ اسقاطیدہ، بیر غریگہ نصابدن اضافہ بیریلہ آلہ دی. حتی، طلالرنینگ ہمہ سی، بیر غریگہ بیریلہ آلہ دی. اولیم کسلی نینگ، اوقیمہ گنی نمازلری نینگ فدیہ سینی بیریشی جائز ایمس. روزہ توتہ آلہ ی دیگنچہ قری بولگن نینگ، توتہ آلہ گنی روزہ لر نینگ فدیہ سینی بیریشی جائز دیر. کسل نینگ نمازلرنی باشی بیلن اشارہ قیلیب ہم اوقیشی لازم دیر. بوندہ ی اشارہ بیلن بیر کوندن کوپ نماز اوقیبہ آلہ ی دیگن کسل نینگ، اوقیبہ آلہ گنی نمازلری عفو بوله دی. یخشی بولسہ، بولر نینگ قضا سینی اوقیشی لازم کیلمہ یدی. توتہ آلہ گنی روزہ لرنی، یخشی بولگنیدہ توتیشی لازم دیر. یخشی بولمہ ی وفات قیلسہ، بو روزہ لری عفو بوله دی.

سکیزینچی بولیم

اوتیز ایکی و ایلیک تورت فرض

بیر باله بالغ بولگنی زمان و بیر کافر (کلمه توحید) ایتگنیده، یعنی، (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ) دیگنیده و بونینگ معنی سینی بیلیب ایشانگنیده (مسلمان) بوله دی. کافرینینگ گناهلری نینگ همه سی درحال عفو بوله دی. لیکن، بولرینینگ هر مسلمان دیک، امکان تاپگنیده، ایمان نینگ آلتی شرطینی، یعنی (آمنت) نی یاد قیلیشلری و معنی سینی اورگنیب بولرگه ایشانیشرلی و (اسلامیت نینگ همه سینی، یعنی محمد علیه السلام نینگ ایتگنی امرلرینینگ و نھیلرینینگ همه سینی اللہ تعالیٰ نینگ بیلدیرگنیکه ایشاندیم) دییشلری لازمدیر. اوندن کین امکان تاپگینچه، همه خویردن و مواجه بولگنی ایشلردن فرض بولگنلرنی، یعنی امر بولینگنلرنی و حرام بولگنلرنی، یعنی منع قیلینگنلرنی اورگنیشی هم فرض دیر. بولرنی اورگنیش نینگ و فرضلرنی قیلیش نینگ و حراملردن پرهیز قیلیش نینگ فرض بولگنینی انکار قیلسه، یعنی ایشانمه سه ایمانی کیته دی. بو اورگنیلریدن بیرینی خوشله مه سه، قبول قیلمه سه مُرتد بوله دی. مُرتد، (لا اله الا الله) دیماق بیلن و اسلامیت نینگ بعضی امرلرنی قیلماق بیلن، مثلاً نماز اوقیماق بیلن، روزه توتماق بیلن، حجگه کیتماق بیلن، خیرات و حسنات قیلماق بیلن مسلمان بوله یدی. بو یخشیلیکلری نینگ آخرتده هیچ فایده سینی کورمه یدی. انکاریدن، یعنی ایشانمه گنی نرسه دن توبه قیلیشی، پشیمان بولیشی لازمدیر.

اسلام عاملری، هر مسلمان نینگ اورگنیشی، ایشانیشری و تابع بولیشی لازم بولگن فرضلردن اوتیز ایکی و بوندن باشقه ایلیک تورت عددینی سیله گنلر.

اوتیز ایکی فرض

ایمان نینگ شرطی: آلتی (۶)

اسلام نینگ شرطی: بیش (۵)

نمازنینگ فرضی: اون ایکی (۱۲)

طهارت نینگ فرضی: تورت (۴)

غسل نینگ فرضی: اوچ (۳)

تیمم نینگ فرضی: ایکی (۲)

تیمم نینگ فرضیگه اوچ دیگنلر هم باردیر. او زمان، همه سی اوتیز اوچ فرض

بوله دی.

ایمان نینگ شرطلری (۶)

۱- الله تعالی نینگ بارلیگیگه و بیرلیگیگه ایشانماق.

۲- فرشته لریگه ایشانماق.

۳- الله تعالی نینگ نازل قیلگنی کتابلریگه ایشانماق.

۴- الله تعالی نینگ پیغمبرلریگه ایشانماق.

۵- آخرت کونیکه ایشانماق.

۶- قدرگه، یعنی خیر و شرلرنینگ (یخشیلیک و یامانلیکلرنینگ) الله تعالی دن

بولگنیکه ایشانماق.

اسلام نینگ شرطلری (۵)

۷- کلمه شهادت کیلتیرماق.

۸- هرکون بیش دفعه وقتی کیلگنده نماز اوقیماق.

۹- مال نینگ زکاتینی بیرماق.

۱۰- رمضان آئیده هرکون روزه توتماق.

۱۱- گوجی بیتگن نینگ عمریده بیر دفعه حج قیلیشی دیر.

نمازنینگ فرضلری (۱۲)

أ - تشیده گی فرضلری یتدی دیر. بولرگه شرطلری هم دیله دی.

۱۲- حدثدن طهارت.

- ۱۳- نجاستدن طهارت.
- ۱۴- ستر عورت.
- ۱۵- استقبال قبله.
- ۱۶- وقت.
- ۱۷- نیت.
- ۱۸- افتتاح و یا تحریمه تکبیری.
- ب - ایچیده گی فرضلری بیش دیر. بولرگه زکن دیبله دی.
- ۱۹- قیام.
- ۲۰- قرائت.
- ۲۱- رکوع.
- ۲۲- سجده.
- ۲۳- قعدہء آخره.

طهارت نینگ فرضلری (۴)

- ۲۴- طهارت آلیشده یوزنی یوماق.
- ۲۵- قوللرنی تیرسکلری بیلن بیرگه لیکده یوماق.
- ۲۶- باش نینگ تورته بیرینی مسح قیلماق.
- ۲۷- ایاغلرنی آشیقلیکلری بیلن بیرگه لیکده یوماق.

غسل نینگ فرضلری (۳)

- ۲۸- آغیزنی یوماق (مضمضه).
- ۲۹- بوروننی یوماق (استنشاق).
- ۳۰- همه بدننی یوماق.

تیمم نینگ فرضلری (۲)

- ۳۱- جُنْبلیکدن و یا بی طهارتلیکدن پاکلنماق اوچون نیت قیلماق.

۳۲- ایکی قولنی پاک توپراقگه اوریب، یوزنی مسح قیلماق و ینه ایکی قولنی پاک توپراقگه اوریب، هر ایکی بازونی تیرسکدن آووچگه چه سیغه ماق [مسح قیلماق] دیر.

ایلیک تورت فرض

- ۱- الله تعالی نینگ بیر بولگنیگه ایشانماق.
- ۲- حلال بیماق و ایچماق.
- ۳- طهارت آماق.
- ۴- بیش وقت نماز اوقیماق.
- ۵- جنبلیکدن غسل قیلماق.
- ۶- رزق نینگ الله تعالی دن بولگنیگه ایشانماق.
- ۷- حلال، پاک کویله ک کییماق.
- ۸- حقگه توکل قیلماق.
- ۹- قناعت قیلماق.
- ۱۰- نعمتلی نینگ مقابیلده، الله تعالی گه شکر قیلماق.
- ۱۱- قضاگه راضی بولماق.
- ۱۲- بلالرگه صبر قیلماق.
- ۱۳- گناهلردن توبه قیلماق.
- ۱۴- الله رضاسی اوچون عبادت قیلماق.
- ۱۵- شیطاننی دشمن بیلماق.
- ۱۶- قرآن کریم نینگ حکمیگه راضی بولماق.
- ۱۷- اولیمنی حق بیلماق.
- ۱۸- الله نینگ دوستلریگه دوست، دشمنلریگه دشمن بولماق.
- ۱۹- آته گه و آنه گه یخشیلیک قیلماق.
- ۲۰- معروفنی امر و منکرنی نهی قیلماق.

- ۲۱- قرینداشنی زیارت قیلماق.
- ۲۲- امانتگه خیانت قیلمس لیک.
- ۲۳- دایما الله تعالی دن قورقیب، فرحنی (ایرکه لیگی و یره مسلی لیگی) ترک قیلماق.
- ۲۴- الله گه و رسولیگه اطاعت قیلماق.
- ۲۵- گناهدن قاچیب، عبادتله بیلن مشغول بولماق.
- ۲۶- مسلمان آمرلرگه اطاعت قیلماق.
- ۲۷- عالمگه، عبرت نظری بیلن قره ماق.
- ۲۸- الله تعالی نینگ بارلیگینی تفکر قیلماق.
- ۲۹- تیلینی، فُحشگه مربوط کلمه لردن اسره ماق.
- ۳۰- قلبینی پاک توماق.
- ۳۱- هیچ بیر کیشینی مسخره لیگه آلمس لیک.
- ۳۲- حرامگه قره مس لیک.
- ۳۳- مؤمن هر حالده، سوزیگه صادق بولماق.
- ۳۴- قولاغینی مُنکرات [منع بولگن نرسه لر] تینگله ماقدن اسره ماق.
- ۳۵- علم اورگنماق.
- ۳۶- ترازو و اولچاو آلتلرینی، حق اوزره استعمال قیلماق.
- ۳۷- الله نینگ عذابیدن مطمئن بوله ی، دایما قورقماق.
- ۳۸- مسلمان غریبلرگه زکات بیرماق و یاردم قیلماق.
- ۳۹- الله نینگ رحمتیدن امید اوزمس لیک.
- ۴۰- نفسی نینگ آرزولریگه تابع بولمس لیک.
- ۴۱- الله رضاسی اوچون طعام بیدیرماق.
- ۴۲- کفایت مقداری رزق تاپماق اوچون ایشله ماق.
- ۴۳- مالی نینگ زکاتینی، محصولی نینگ عُشری بیرماق.

- ۴۴- حیضلی و نفاس بولگن اهلینگه یقین بولمس لیک.
- ۴۵- قلبینی، گناه لردن پاکله ماق.
- ۴۶- کبرلی بولماقدن پرهیز قیلماق.
- ۴۷- بالغ بولمه گن یتیم نینگ مالینی حفظ قیلماق.
- ۴۸- یاش اوغلان لرگه یقین بولمس لیک.
- ۴۹- بیش وقت نمازنی وقتیده اوقیب، قضاگه قویمس لیک.
- ۵۰- ظلم بیلن، هیچ کیم نینگ مالینی ییمس لیک.
- ۵۱- الله تعالی گه شرک قوشمس لیک.
- ۵۲- زنادن اجتناب قیلماق.
- ۵۳- شرابنی و الکوللی ایچیملیک لرنی ایچمس لیک.
- ۵۴- یوق بیرگه قسم ایچمس لیک.

کُفر بحثی

یامانلیکلرنینگ اینگ یامانی، الله تعالی گه ایشانمس لیک، آتئیست بولماقدیر. ایشانیلیشی لازم بولگن نرسه گه ایشانمس لیک کفر بوله دی. محمد علیه السلامگه ایشانمس لیک کُفر بوله دی. محمد علیه السلام نینگ، الله تعالی دن کیلتیریب بیلدیگنی نرسه لرنینگ همه سیگه قلب بیلن ایشانیب، تیل بیلن هم اقرار قیلیشگه، ایتیشگه، (ایمان) دیله دی. ایتیشگه مانع بولینگنی زمان، ایتمس لیک عفو بوله دی. ایمان حاصل بولماق اوچون، اسلامیت نینگ کفر علامتی دیگنی نرسه لرنی ایتماقدن و استعمال قیلماقدن پرهیز قیلماق هم لازم دیر. اسلامیت نینگ احکامیدن، یعنی اسلامیت نینگ امر و نهیلردن بیرینی خفیف کورماق، قرآن کریم بیلن، فرشته بیلن، پیغمبرلردن بیری بیلن "علیهم الصلوات والتسلیمات" ریشخندلیک قیلماق، کفر علامتلیردن دیر. انکار قیلماق، یعنی ایشیتگندن کیین ایشانمس لیک، تصدیق قیلمس لیک دیمکدیر. شک قیلماق هم انکار بوله دی.

کفر اوچ نوع دیر: جهلی، جهودی و حکمی.

۱- ایشیتمه گنی، اوپلمه گنی اوچون کافر بولگنلر نینگ کفری (کفر جهلی) دیر. جهل هم ایکی تورلی دیر: بیرینچسی ساده دیر. بونده ی کیشی، جاهل بولگینی بیله دی. بولرده غلط عقیده بولمه یدی. حیوان دی دیر لر. چونکه، انسانی حیواندن اییرگن، علم و فهم دیر. بولر، حیواندن هم پست دیر لر. چونکه، حیوانلر، یره تیلگنلری نرسه ده ایلگری دیر لر. جهل نینگ ایکینچسی، (جهل مُرکب) دیر. غلط، گمراه عقیده دیر. یونان فلسفه چیلری نینگ و مسلمانلردن یتیمیش ایکی بدعت فرقه سی نینگ آچیقچه بیلدیریلگن لرگه تابع بولمه گن عقیده لری بونده ی دیر. بو جهالت، بیرینچیسیدن گنده راغ دیر. دواسی بیلیمه گن بیر کسل لیک دیر.

۲- کفر جُهودیه، کفر عنادی هم دیله دی. بیلیب، عناد قیلیب کافر بولماق دیر. کبردن، منصب صاحبی بولیشنی یخشی کورماقدن ویا عییلنماقدن قورقماق سببی بیلن حاصل بوله دی. فرعون و یولداش لری نینگ، بیزانس قرالی هرکلیوس نینگ کفر لری بونده ی دیر.

۳- کفر نینگ اوچینچی نوعی، (کفر حُکمی) دیر. اسلامیت نینگ بی ایمانلیک علامتی دیگنی سوزلرنی ایتگن و ایشلرنی قیلگن، قلییده تصدیق بولسه هم و ایشانگینی ایتسه هم کافر بوله دی. اسلامیت نینگ تحقیرینی امر قیلگنی نرسه نی تعظیم، تعظیمینی امر قیلگنی نرسه نی تحقیر کفر دیر.

۱- الله تعالی، عرشدن ویا آسماندن بیزگه قره یاپدی دیماق کفر دیر.
۲- سن منگه ظلم قیلگنینگ دیک، الله تعالی هم سنگه ظلم قیلیپادی دیماق کفر دیر.

۳- فلان مسلمان منیم کوزیمده یهودی دی دیر دیماق کفر دیر.

۴- یلغان بیر سوزگه، الله تعالی بیلپادی که توغری دیماق کفر دیر.

۵- فرشته لرنی خوار کوروچی نرسه لر ایتماق کفر دیر.

۶- قرآن کریمنی، حتی بیر حرفینی خوار کوروچی سوز ایتماق، بیر حرفیگه ایشانمس لیک کفر دیر.

۷- قرآن کریمنی ساز بیلن بیرگه لیکده اوقیماق کفر دیر.

۸- حقیقی بولگن تورات و انجیلگه ایشانمس لیک، بولرنی یامانله ماق کفردیر. [حاضر، حقیقی تورات و انجیل یوقدیر.]

۹- قرآن کریمنی شاذ بولگن حرفلر بیلن اوقیب، قرآن بو دیر دیماق کفر بوله دی.

۱۰- پیغمبرلرنی خوار کوروچی نرسه لر ایتماق کفر دیر.

۱۱- قرآن کریمده اسملری بیلدیریلگن ییگیرمه بیش پیغمبردن "علیهم الصلوات والتسلیمات" بیریگه ایشانمس لیک کفر دیر.

۱۲- کوپ یخشیلیک قبلگن بیرسی اوچون، پیغمبردن یخشیراغ دیماق کفر بوله دی.

۱۳- پیغمبرلر محتاج ایدی دیماق کفر بوله دی. چونکه، اولرنینگ غریبلیکلری اوز ایسته ک لری بیلن ایدی.

۱۴- بیرسی، پیغمبر بولگنینی ایتسه، بونگه ایشانگنلر هم کافر بوله دی.

۱۵- آخرته بوله دیگن نرسه لر بیلن ریشخندلیک قیلماق کفر بوله دی.

۱۶- قېرده گی و قیامته گی عذابلرگه [عقلگه، ساینسگه موافق ایمس دیب] ایشانمس لیک کفر دیر.

۱۷- جنتده الله تعالی نی کوریشگه ایشانمس لیک، من جنتنی ایسته میمن، الله تعالی نی ایستیمن دیماق کفر بوله دی.

۱۸- اسلامیتگه ایشانمس لیک علامتی بولگن سوزلر، ساینس معلوماتلری، دین معلوماتلریدن خیرلی راغ دیماق کفر دیر.

۱۹- نماز اوقیسم هم، اوقیمه سم هم برابر دیر دیماق کفر دیر.

۲۰- زکات بیرمیمن دیماق کفر دیر.

۲۱- سُود حلال بولسه ایدی دیماق کفر دیر.

- ۲۲- ظلم حلال بولسه ایدی دیماق کفر دیر.
- ۲۳- حرامدن بولگن مالنی غریبگه بیریب، ثواب توقع قیلماق، غریب، بیریلگن پول نینگ حرام بولگینی بیلیب، بیرگنگه خیر دعا قیلماق کفر دیر.
- ۲۴- امام اعظم ابو حنیفه نینگ قیاسی حق ایمس دیماق کفر دیر. و هاییلر، بونینگ اوچون، کافر بولماقده.
- ۲۵- مشهور سنتلردن بیرینی خوشله مس لیک کفر دیر.
- ۲۶- "قبریم بیلن منبریم آره سی، [روضه مطهره] جنت باغچه لریدن بیر باغچه دیر" حدیث شریفنی ایشیتگنیده، من منبر، بویره و قبردن باشقه بیر نرسه کورمه یاپمن دیماق کفر بوله دی.
- ۲۷- اسلام معلومات لریگه ایشانمس لیک، بولرنی و دین عاملرینی تحقیر قیلماق هم کفر بوله دی.
- ۲۸- کافر بولیشنی خواهله گن کیشی، بونگه نیت قیلگنی لحظه کافر بوله دی.
- ۲۹- باشقه سی نینگ کافر بولیشینی خواهله گن کیشی، کفرنی خوشله گنی اوچون خواهله یاتگن بولسه کافر بوله دی.
- ۳۰- کفرگه سبب بولگینی بیلیب و آرزوسی بیلن کفر کلمه لرینی ایتگن کافر بوله دی. بیلمه ی ایته یاتگن بولسه، عاملرینینگ کوپیگه کوره ینه کافر بوله دی.
- ۳۱- کفرگه سبب بولگن بیر ایشنی بیلیب قیلماق کفر بوله دی. بیلمه ی قیلگنیده هم کفر بوله دی دیگن عاملر کوپدیر.
- ۳۲- بیلیگه، زُنا دییلگن پاپ بیل باغینی باغله ماق و کفرگه مخصوص بیر نرسه کیماق کفر بوله دی. بُخارنینگ داؤ الحریده هم استعمال قیلیشی کفر بوله دی.
- بولرنی مزاح اوچون، باشقه لرینی کولدیماق اوچون، هزل اوچون استعمال قیلماق هم کفرگه سبب بوله دی.
- ۳۳- کافرلرینینگ هییت کونلریده، او کونگه مخصوص نرسه لرینی، اولر دیک

استعمال قیلماق، بولرني کافرگه هديه قیلماق کفر بوله دی.

۳۴- عقللی، معلوماتلی، ادبیاتچی بولگیننی کورستماق اوچون ویا یانیده کیلرني حیرتگه توشیرماق، کولدیرماق، شاد قیلماق ویا ریشخند قیلماق اوچون آیتیلگن سوزلرده (کفر حکمی) دن قورقیله دی. غضب، قیزغینلیک و حرص بیلن ایتیلگن سوزلر هم بونده ی دیر.

۳۵- غیبت قیلگن کیشی، من غیبت قیلمه دیم، اونده بولگن نرسه نی آیتدیم دیسه، بونده ی آیتماق کفر بوله دی.

۳۶- باله لیک پیتیده نکاح قیلینگن قیز، عاقل و بالغ بولگنی زمان، ایمانی، اسلامی بیلمه سه، سوره لگنیده آیتیب بیره آلمه سه، زوجیدن طلاق بوله دی، اوزی مُرتد بوله دی. ایرکک هم بونده ی دیر.

۳۷- بیر مؤمننی [ناحق شکیلده]، اولدیگن ویا اولدیریلیشیننی امر قیلگن کیشیگه، یخشی قیلدینگ دیگن کافر بوله دی.

۳۸- قتلی واجب بولمه گن کیشی اوچون، اولدیریلیشی لازمدير دهماق کفر بوله دی.

۳۹- بیر کیشینی ناحق شکیلده یسه گن ویا اولدیگن ظالمگه، یخشی قیلدینگ، بونی حق قیلگن ایدی دهماق کفر بوله دی.

۴۰- یلغان شکیلده، الله تعالی بيله دی که، سنی بالمدن کوپ یخشی کوریاپمن دهماق کفر بوله دی.

۴۱- منصب صاحبی بیر مسلمان عطسه اورگنیده، بونگه (يَرْحُمُكَ اللهُ) دیگن کیشیگه، کتته لرگه قرشی بونده ی آیتیلمه یدی دهماق کفر بوله دی.

۴۲- وظیفه بولگنیگه ایشامه ی، خفیف کوریب نماز اوقیمس لیک، روزه تومس لیک، زکات بیرمس لیک، کفر بوله دی.

۴۳- الله نینگ رحمتیدن امیدینی اوزماق کفر بوله دی.

۴۴- اوزی حرام بولمه ی، سونگره دن حاصل بولگن بیر سبب یوزیدن حرام

بولگن مالگه، پولگه (حرام لغیره) دیبله دی. اوغیرلنگن و حرام یوللردن کیلگن مال بونده ی دیر. بولرگه حلال دیماق کفر بولمه یدی. لاش [اوز اوزیگه اولگن و بی بسم الله سوییلگن حیوان]، دونغز، شراب دیک، اوزلری حرام بولگن نرسه لرگه (حرام لعینه) دیبله دی. بولرگه حلال دیماق کفر بوله دی.

۴۵- حرام بولگنلری، قطعی صورته بیلینگن همه گناه لرگه حلال دیماق هم، کفر بوله دی.

۴۶- آذان، مسجد، فقه کتابلری دیک اسلامیت نینگ ارزش بیرگنی نرسه لرنی تحقیر قیلماق، کفر بوله دی.

۴۷- بی طهارت بولگنینی بیلگنی حالده نماز اوقیماق کفر بوله دی.

۴۸- بیلگنی حالده، قبله دن باشقه طرفگه نماز اوقیماق کفر بوله دی. نمازنی قبله گه توغری اوقیماق لازم ایمس دیگن، کافر بوله دی.

۴۹- بیر مسلماننی یامانله ماق اوچون کافر دیماق کفر بولمه یدی. کافر بولیشینی خواهلب ایتماق کفر بوله دی.

۵۰- گناه بولگنیگه اهمیت بیرمسدن گناه ایشله ماق کفر بوله دی.

۵۱- عبادت قیلیش نینگ لازم بولگنیگه و گناه دن پرهیز قیلیش نینگ لازم بولگنیگه ایشانمس لیک کفر بوله دی.

۵۲- بیغیلگن مالیه لر سلطان نینگ مُلکی بولگنیگه ایشانماق کفر بوله دی.

۵۳- کافرلرنینگ دینی آیینلرینی خوشله ماق، ضرورت بولمه گنی پیتده زُنا قوشانماق و کفر علامتلرینی استعمال قیلماق و بولرگه محبت قیلیب، قُول قاووشترماق کفر بوله دی.

۵۴- رضاسی بیلن، فلان نرسه، فلان کیشیده دیر، یاده یوقدیر، کافر بوله ی، یهودی بوله ی دیب قَسم ایله گن بولسه، او نرسه، او کیشیده بولسین ویا بولمه سین، او کیشی اوز رضاسی بیلن کفرگه بارگن دیر.

۵۵- زنا، لواطه، سود، يلغان ديك هر دينده حرام بولگن بير نرسه اوچون، حلال بولسه ايدي هم، من هم ايشله سه يدیم ديب تمنی قيلماق كفر دير.

۵۶- پيغمبرلرگه "عليهم الصلوات والتسليمات" ايشانديم، اما، آدم عليه السلام پيغمبر می دير، بيلمین ديمق كفر دير.

۵۷- محمد عليه السلام نینگ آخرگی زمان پيغمبری بولگینی بيلمه گن، كافر بوله دی.

۵۸- بير كيشی، پيغمبرلر نینگ ديگنی توغری بولسه، بيز قوتيلديك ديسه، كافر بوله دی. [بو سوزنی شك يولی بيلن ايتگن بولسه كافر بوله دی.]

۵۹- بير كيشيگه، كيل نماز اوقی ديسه لر، او هم، اوقيمین ديسه، كافر بوله دی. اما مرادی، سنينگ گپينگ بيلن اوقيمین، الله تعالی نینگ امری بيلن اوقيمین ديسه كافر بوله يدی.

۶۰- بير كيشيگه، سقالينگ بير تومدن قيسقه قيلمه ويا بير تومدن اضافه سینی قيرق، تيرناغ لر نینگ قيرق، زيرا، رسول الله "صلى الله تعالى عليه وسلم" نینگ سنتی دير ديسه لر، او هم قيرقمین ديسه، كافر بوله دی. باشقه سنتلر هم بونده ی دير. (سنينگ گپينگ بيلن ايشله مین، اما رسول الله نینگ سنتی بولگنی اوچون ايشله ی من ديمق كفر بوله يدی. انكار مقصدی بيلن بولسه كفر بوله دی.)

۶۱- بير كيشی بوروتلرینی قيرقگنده، يانیده گی، بير نرسه گه يره مه دی، ديسه، او ديگن نینگ كفریدن قورقيله دی. [بوروتلرنی قيسقه قيلماق سنت دير. سنتی خفیف كورگن بوله دی.]

۶۲- بير كيشی، - باشدن اياگه - ابريشیم (اپيك) كييسه، باشقه بيریسی بو حالیکه، مبارک بولسین ديسه، كفریدن قورقيله دی.

۶۳- بير كيشی، قبله گه توغری اياغینی اوزه تيب ياتماق ويا قبله گه توغری توپله ماق ويا قبله گه توغری بول قيلماق [يعنی كيچيك طهارت سينديرماق] ديك بير مكروه نی ايشله سه، او كيشيگه بو قيلگنلر نینگ مكروه دير، ايشلمه ديسه لر، او

هم، هر گناه میز بونچه بولسه، دیسه، کفریدن قورقیله دی. یعنی مکروه نی بی اهمیت بیر نرسه کورگنی اوچون.

۶۴- بیر کیشی نینگ خدمتکاری، ایشیکدن ایچکری کیرسه، ارباییگه سلام بیرسه، اربایی نینگ یانیده بولگن بیر کیشی هم، خاموش بول، ارباییگه سلام بیرماق بوله دی می دیسه، او دیگن کیشی کافر بوله دی. اما مرادی، معاشرت آدایی اورگتماق بولسه، سلامنی قلبًا بیرماق کیره ک ایدی، دیماق بولسه، کفر بولمه یدی.

۶۵- ایمان کویپه له دی، آزه له دی دیماق کفر دیر. اما کمال، یقین اعتباری بیلن بولسه کفر بولمه یدی.

۶۶- قبله ایکی دیر، بیری کعبه، بیری قدس دیسه کفر دیر. حاضرگی حالده ایکی دیر دیماق کفر دیر. اما بیت المقدس قبله ایدی، کیین کعبه قبله بولدی دیسه کفر بولمه یدی.

۶۷- بیر کیشی بیر اسلام عالمیگه بی سبب بُغض قیلسه [کین قیلسه]، سوکسه، او کیشی نینگ کفریدن قورقیله دی.

۶۸- بیر کیشی، طعام ییشده گپیرمس لیک، مجوسیلرنینگ یخشی عادتلریدن دیر، دیسه، یاده حیض و نفاس حالیده، خانیمی بیلن یاتمس لیک مجوسیلرنینگ یخشی نرسه لریدن دیر دیسه، کافر بوله دی، دیگنلر.

۶۹- بیر کیشیگه سن، مؤمن می سن دیسه لر، او هم انشاء الله دیسه، تأویل قیله آله سه کفر دیر.

۷۰- بیر کیشی، اولادی اولگن کیشیگه، الله تعالی گه سنینگ اوغلینگ کیره ک ایدی، دیسه، کافر بوله دی، دیگنلر.

۷۱- بیر عیال بیلیگه بیر قره ایپ باغله سه، بونیمه دیر دیسه لر، زنار دیر دیسه، کافر بوله دی.

۷۲- بیر کیشی، حرام طعام ییگنده، بسم الله دیسه کافر بوله دی. حرام لعینه

اوچون، یعنی لاش، شراب دیک حراملر اوچون بونده ی دیر. اوزی حرام بوله گن، حرام لغیره اوچون بونده ی ایمس. غضب قیلینگن مالنی بیگنده بسم الله دیماق کفر بوله یدی. مال نینگ اوزی حرام ایمس، غضب قیلینیشی حرام دیر.

۷۳- بیر کیشی نینگ کفریگه راضی بولماق کفر دیر. بیر کیشیگه بددعا قیلیب، الله تعالی سنینگ جانینی کفر بیلن آلسین دیسه کافر بولیشیده عاملر اختلاف قیلدیلر. کفریگه رضا کفر دیر. اما، ظلم و فسقی یوزیدن - عذابی دایم و شدید بولسین - دیب رضا بولسه کفر ایمس.

۷۴- بیر کیشی، - الله تعالی بیله دی - فلان ایشنی ایشلمه دیم دیسه، حال بوکی او ایشنی ایشله گینی بیلسه، کافر بوله دی. حق تعالی گه جهل ایسناد قیلگن بوله دی.

۷۵- بیر کیشی بیر عیالنی بی شاهد نکاح قیلسه، او کیشی و عیال، الله تعالی و پیغمبر شاهدیمیز دیر دیسه لر، هر ایکیسی کافر بوله دی. زیرا پیغمبریمیز "صلی الله تعالی علیه وسلم" تیریلیگیده غیبی بیلمس ایدیلر. غیبی بیلردیلر دیماق کفر بوله دی. [غیبی، الله تعالی بیله دی و اونینگ بیلدیگنلری بیله دی.]

۷۶- من اوغیرلنگنلرنی و غیب بولگنلرنی بیله من دیسه، ایتگن و ایشانگن کافر بوله دی. منگه جین خبر بیرماقده دیسه، ینه کافر بوله دی. پیغمبرلر و جنیلر هم غیبی بیلمه یدی. [غیبی، الله تعالی بیله دی و اونینگ بیلدیگنلری بیله دی.]

۷۷- بیر کیشی، الله تعالی گه قَسم ایچماق خواهله سه، باشقه کیشی هم، من سنینگ، الله تعالی گه قَسمینگنی خواهله میمن، طلاقگه و شرفگه، ناموسگه قَسمینگنی تیله ی من دیسه کافر بوله دی، دیگنلر.

۷۸- بیر کیشی، یحشی کورمه گنی بیر کیشیگه، سنینگ دیدارینگ [یوزینگ، چهره نگ] منگه جان آلوی دی دیر، دیسه، کافر بوله دی، دیگنلر. زیرا جان آلوی فرشته [عزرائیل علیه السلام] کتته فرشته دیر.

۷۹- بیر کیشی نماز اوقیمس لیک خوش ایش دیر دیسه، کافر بوله دی. بیر

کیشی، بیر کیشیگه، کیل نماز اوقی دیسه، او هم منگه نماز اوقیماق قیین ایش دیر دیسه، کافر بوله دی، دیگنلر.

۸۰- بیر کیشی، الله تعالی، آسمانده منیم شاهدیم دیر دیسه، کافر بوله دی. زیرا الله تعالی گه مکان ایسناد قیلگن بوله دی. الله تعالی مکاندن منزه دیر.

۸۱- الله آته دیگن کافر بوله دی.

۸۲- بیر کیشی، رسول الله "صلی الله علیه وسلّم" طعام ییگندن کیین، مبارک برماغلرینی یلردیلر دیسه، بیر باشقه سی، بو ایش بی تربیه لیک دیر دیسه، کافر بوله دی.

۸۳- بیر کیشی پیغمبر "علیه الصلاة والسلام" قره ایدی دیسه کافر بوله دی.

[قره کوچیکلرنی عرب، عرب دیب قیشقیرماق، حمام حشره سیگه قره فاطمه دیماق یایگین حالده دیر. پرهیز قیلماق لازمدیر.]

۸۴- رزق الله تعالی دن دیر. لیکن بنده دن هم حرکت کیره ک دیسه، بو

سوز شرک دیر. زیرا بنده نینگ حرکتی هم الله تعالی دن دیر.

۸۵- بیر کیشی، نصرانی بولماق، یهودی بولماقدن، امریکا کافری بولماق،

کمونیزست بولماقدن خیرلی دیر دیسه، کافر بوله دی. یهودی، نصرانی دن، کمونیزست عیسویدن شرلی دیش کیره ک.

۸۶- کافر بولماق، خیانت قیلماقدن یخشی دیر دیسه، کافر بوله دی.

۸۷- علم مجلسیده نیمه ایشیم بار، یاده علملرنینگ دیگنینی قیلیشگه کیم

قادر بوله دی دیسه ویا فتوانی بیرگه چیپسه و دین آدملری نینگ سوزی نیمه گه یره یدی دیسه، کافر بوله دی.

۸۸- بیر کیشی، کفر آیتسه، بیر کیشی هم کولسه، کولگن هم کافر بوله دی.

کولیشی ضروری بولسه، کفر ایمس.

۸۹- بیر کیشی، مشایخ نینگ ارواحی همیشه حاضر دیر، بیله دیلر دیسه

کافر بوله دی. حاضر بوله دی دیسه کفر بولمه یدی. [اولیاءنینگ ارواحلری، الله

تعالی دیک حاضر و ناظر بوله آله ی دیلر. ذکر قیلینگلری بیرده حاضر بوله دیلر.
ذکر قیلمسدن آلدین او بیرده یوق ایدیلر.]

۹۰- اسلامیتنی بیلیمین ویا ایسته میمن دیسه، کافر بوله دی.

۹۱- بیر کیشی، آدم علیه السلام بوغدای یمه سه ایدی، بیز شقی بولمس ایدیک
دیسه، کافر بوله دی. اما بیز دنیاده بولمس ایدیک دیسه، کفریده اختلاف قیگنلر.

۹۲- آدم علیه السلام تکه توقیردیلر دیسه، بیرسی هم، اونده ی بولسه بیز
تکه چی اوغیللری ایکن میز دیسه، کافر بوله دی.

۹۳- بیر کیشی، کیچیک گناه ایشله سه، بیرسی اونگه توبه قیل دیسه، او
هم، نیمه ایشله دیم که توبه قیله ی دیسه، کافر بوله دی.

۹۴- بیری بیبانکی سیگه، کیل اسلام عالمیگه کیتیلیک ویا فقه، علم حال
کتابیدن اوقیب اورگنلیک دیسه، او هم، من علمنی نیمه قیله ی دیسه کافر بوله
دی. زیرا علمی استخفاف دیر [کیچیک کورماق، خفیفگه آماق دیر].

۹۵- تفسیر و فقه کتابلریگه حقارت قیلگن، بولرنی خوشلمه گن، یامانله گن
کیشی کافر بوله دی.

۹۶- بیر کیشیگه، کیم نینگ دُریتیدن سین، کیم نینگ ملتیدن سین،
اعتقاده مذهبنگ امامی کیم دیر، عملده مذهبنگ امامی کیم دیر دیب سوال
قیلسه لر، بیلمه سه، کافر بوله دی.

۹۷- قطعی حرامگه حلال دیگن کافر بوله دی. [تباکوگه حرام دیماق
خطرلی دیر.]

۹۸- همه دینلرده حرام بولگن، حلال قیلینیشی حکمتگه مخالف بولگن بیر
نرسه نینگ حلال بولیشینی آرزو قیلماق کفر دیر. زنا، لواطه، قرنی توپگندن کیین
بیماق، سود آلیب - بیرماق دیک. شراب نینگ حلال بولیشینی تمنی قیلماق کفر
ایمس. چونکه، هر دینده حرام ایمس ایدی.

۹۹- قرآن عظیم الشانی، لاف و لطیفه آره سیده استعمال قیلماق کفر دیر.

۱۰۰- یحیی اسملی کیشیگه، (یا یحیی! خُذِ الْكِتَابَ) دیسه کافر بوله دی.

قرآن کریم بیلن ریشخندلیک قیلگن بوله دی. ساز، اویین، غزل آره سیده قرآن کریم اوقیماق هم بونده ی دیر.

۱۰۱- ایندی کیلیم بسم الله دیسه، آفات دیر. بیر نرسه نی کوپ کورسه

(مَا خَلَقَ اللَّهُ) دیسه، معنی سینی بیلمه سه کافر بوله دی.

۱۰۲- بیر کیشی، ایندی سنگه سوکمین، سوکیش نینگ اسمینی گناه

قویگنلر دیسه، آفات دیر.

۱۰۳- بیر کیشی، جبرائیل اوجگی دیک یلنغاچ بولگن سین دیسه، آفات

دیر، فرشته بیلن ریشخندلیک قیلماق دیر.

۱۰۴- اوغلیم نینگ باشی اوچون ویا باشیم اوچون کلمه لریگه، قَسَم بِاللَّهِ

عاطف قیلسه، مثلاً، واللہ اوغلیم نینگ باشی اوچون دیسه، کفر بولیشیدن قورقیله دی.

۱۰۵- قرآن کریمنی، مولدنی و نعتلرنی ساز چلیشده اوقیماق ویا ساز آلتلری

بیلن اوقیماق کفر دیر.

۱۰۶- قرآن کریمنی، مولدنی، نعتلرنی، صلوات شریفه لرنی فسق مجلسلریده

حرمت بیلن اوقیماق حرام بوله دی. ساعت تیری، کیف اوچون اوقیماق کفر بوله دی.

۱۰۷- سنت اوزره ایتیلگن آذان محمدی نی قولاق سالمه ی، ارزش بیرمه سه

درحال کافر بوله دی.

۱۰۸- قرآن کریمگه اوز عقلی بیلن معنی بیرگن کافر بوله دی.

۱۰۹- قرآن کریمده و حدیث شریفلرده آچیقچه بیلدیریلگن و مجتهد اماملرنینگ

سوز بیرلیگی بیلن بیلدیگنلری و مسلمانلر آره سیگه یاییلگن ایمان معلومات لریگه

موافق ایشامه گن کافر بوله دی. کفر نینگ بو تورلیسیگه (الحاد)، بونده ی

ایشانگنلرگه (ملحد) دیبله دی.

- ۱۱۰- کافرگه حرمت بیلن سلام بیرگن، کافر بوله دی.
- ۱۱۱- کافرگه حرمت بیلدیریلگن بیر سوز ایتماق، مثلاً استادیم دیماق کفر بوله دی.
- ۱۱۲- باشقه سی نینگ کفریگه راضی بولگن کافر بوله دی.
- ۱۱۳- قرآن کریم بولینگن باندلر و ریکوردلر، [سی دی وغیره] مصحف شریف دیک ارزشلی دیرلر. بولرگه بی حرمتلیک قیلماق کفر بوله دی.
- ۱۱۴- حین بیلن تانیشگن فالچیلر و یولدوزنامه گه قره ب و سوره لگن هر نرسه گه جواب بیرگنلرگه و جادوگرلرگه کیتیب، ایتگن لرگه، قیلگن لرگه ایشانماق، بعضاً توغری چیقسه هم، الله تعالی دن باشقه سی نینگ هر نرسه نی بیلگنیگه و هر تیله گنینی قیلشیکه ایشانماق بولیب، کفر بوله دی. [ساینس معلومات لرگه ایشانمس لیک بونده ی ایمس].
- ۱۱۵- سنتنی خفیف کوریب، اهمیت بیرمه ی ترک قیلماق کفر بوله دی.
- ۱۱۶- زنار دییلگن پاپ بیل باغینی باغله ماق و بُلرگه یعنی حج، صلیب دییلگن تیک قیرقیلگن ایکی چوب و مجسمه لرگه و بولرینگ رسم لرگه پرستش قیلماق، تعظیم قیلماق و احکام اسلامیه نی بیلدیرگن دین کتابلریدن بیرینی تحقیر قیلماق، اسلام عاملریدن بیرینی استهزا، ریشخند قیلماق و کفرگه سبب بولگن بیر سوز ایتماق و یازماق و تعظیم قیلشیمیز امر ایتیلگن بیر نرسه نی تحقیر و تحقیر قیلشیمیز امر ایتیلگن بیر نرسه نی تعظیم قیلماق کفر دیر.
- ۱۱۷- بیر ساحر [جادوگر]، جادو بیلن خواهله گنینی البته قیله دی، جادو حتمی تأثیر قیله دی دیگن و ایشانگن کافر بوله دی.
- ۱۱۸- مسلمان، اوزیگه کافر دیگنگه، لیک دیک قبول کورستگن جواب بیرسه، او هم کافر بوله دی.
- ۱۱۹- حرام بولگنی بیلینگن بیللی بیر مال بیلن مسجد توزه تیرماق و صدقه بیرماق و باشقه خیر قیلدیرماق و بولرگه مقابل ثواب توقع قیلماق کفر دیر.

۱۲۰- بیر کیشی، قولیده گی قطعی حرام بولگن مالدن صدقه بیرسه، ثواب امید قیلسه، آلگن غریب، حرامدن بولگننی بیلیب، بیرگنگه الله راضی بولسین دیسه، بیرگن هم ویا باشقه بیر کیشی هم آمین دیسه، همه سی کافر بوله دی.

۱۲۱- نکاحی حرام بولگن عیال بیلن اوینیشگه حلال دیگن کافر بوله دی.

۱۲۲- میخانه لرده، اوین بیرلرده، گناه ایشلنگن جمعیتلرده، رادیو بیلن لاسپیکر بیلن قرآن کریم و مولد قولاق سالیب کیفیلماق کفر بوله دی.

۱۲۳- قرآن کریمنی ساز چلیب اوقیماق کفر دیر.

۱۲۴- قرآن کریم نینگ رادیوده و لاسپیکرده ایتیلگن، اوقیلگن کامل اوخشه گنیگه هم بی حرمتلیک قیلماق کفر بوله دی.

۱۲۵- الله تعالی دن باشقه سیگه هر نیمه مقصد بیلن بولسه بولسین، یره توجی دیماق کفر دیر.

۱۲۶- عبدالقادر بیریکه، عبدالقویدور دیماق، قصد بیلن بولسه کفر دیر. عبد العزیز بیریکه عبد العزیز، محمد بیریکه مُو، حسن بیریکه حَسُو، ابراهیم بیریکه ایبو دیماق بونده ی دیر. بو اسملری، کوش و چپلیلرگه یازگنلر نینگ و اوستلریگه باسگنلرنینگ ایمانلری نینگ کیتیشیدن قورقیله دی.

۱۲۷- بی طهارت بولگننی بیلیب نماز اوقیماق و سنت بولگن بیر ایشنی خوشله مس لیک کفر دیر. سنتگه اهمیت بیرمس لیک کفر دیر.

۱۲۸- جاهلرنینگ، اولیاءنی یره توجی فکر قیلشلیردن قورقگنیمیز اوچون مقبره لرنی بیقیتیاپدیک سوزی کفر دیر.

۱۲۹- باشقه سی نینگ، خصوصاً اوز باله سی نینگ کافر بولیشیگه سبب بولگن کافر بوله دی.

۱۳۰- زناگه، لواطه گه جائز دیماق کفر دیر.

۱۳۱- نَص بیلن [یعنی آیت و حدیث بیلن] و اجماع بیلن بیلدیریلگن

حرامگه اهمیت بیرمس لیک کفر دیر.

۱۳۲- کتته گناه لرگه دوام قیلماق، اصرار قیلماق، کفرگه سودره یدی. نمازگه

اهمیت بیرمس لیک کفر دیر.

۱۳۳- اوستیده خط، حتی حرف بولگن کاغذنی، پوشنی، جای نمازنی بیرگه

قویماق [حقارت اوچون توشه ماق ویا استعمال قیلماق] کفر بوله دی.

۱۳۴- ابوبکر الصدیق بیلن عمر الفاروق "رضی الله تعالی عنهم" نینگ

خلافتگه حقاری یوق ایدی دیماق کفر دیر.

۱۳۵- الله تعالی دن غیری بیر اولیکدن بیر نرسه توقع قیلماق کفر بوله دی.

۱۳۶- تیز بیرگن بوبه دیماق کوپ زشت و کفرگه سبب بوله دی.

۱۳۷- میتنی توپراقگه کوماق فرض بولگنی اوچون، بو فرضگه اهمیت بیرمه

ی خدمتدن قاچگن نینگ، علمنی، ساینسنی ایلگری سوریب، اولیلرنی کوماق

پست قالماق دیر، بودا، برهن، کمونیست کافرلری دیک اولیلرنی یاقماق کوپ یخشی

دیر دیگن نینگ ایمانی کپته دی، مرتد بوله دی.

۱۳۸- الله تعالی نینگ ولیلریدن، اولیک ویا تیریک بیریسینی، تیل ویا قلب

بیلن انکار قیلماق کفر دیر.

۱۳۹- اولیاءگه و علمی بیلن عامل بولگنلرگه دشمنلیک کفر دیر.

۱۴۰- اولیاءده عصمت صفتی باردیر دیماق کفر دیر. [عصمت صفتی یکه

پیغمبرلرده بوله دی].

۱۴۱- علم باطندن نصیبی بولمه گن نینگ بی ایمان کیتیشیدن قورقیله دی.

بوندن نصیب آلیش نینگ اینگ پستی بو علمگه ایشانماق دیر.

۱۴۲- قرآن کریمنی، دین عامللریدن هیچ بیرسی نینگ اوقیمه گنی شکیلده

اوقیماق، معیننی و کلمه لرنی بوزمه سه هم، کفر دیر.

۱۴۳- پاپلرنینگ عبادتلیرگه مخصوص نرسه نی استعمال قیلماق کفر دیر.

۱۴۴- قیسی بیر حادثه نینگ اوزدن اوزی بولگنیگه ایشانماق و حیوانلرنینگ، تک حجره لیلردن، بلند جُته لی لرگه توغری [ساده دن مکمل گه توغری]، بیربیریگه و بالآخره انسانگه تبدیل بولگینی ایتماق کفر دیر.

۱۴۵- نمازنی قصداً اوقیمه ی، قضاسینی اوقیشینی اولمه گن، بونینگ اوچون عذاب کوریشیدن قورقمه گن کیشی، حنفی مذهبیده هم کافر دیر.

۱۴۶- کافرلرنینگ عبادتلیرنی، عبادت شکلیده قیلماق، مثلاً کلیسالریده چلگنلری اورگ دیک سازلرنی و زنگلرنی مسجدرده چلماق و اسلامیت نینگ کافرلیک علامتی قبول قیلگنی نرسه لرنی، ضرورت و حیر بولمیدن استعمال قیلماق کفر بوله دی.

۱۴۷- اصحاب کرامگه سوکگنگه ملحد دیله دی. ملحد کافر بولماقده دیر.

۱۴۸- کافرلرنینگ رسملرنی بلندگه آسیب تعظیم کفر دیر.

۱۴۹- رسم نینگ، مجسمه نینگ صاحبیده و صلیبیده [حچده] ویا یولدوز، قویاش، اینک دیک قیسی بیر نرسه ده، اُلوهیت صفتی بولگنیگه ایشانیب، مثلاً، خواهله گینی یره ته دی، هر خواهله گینی قیله دی، کسلگه شفا بیره دی دیب تعظیم قیلماق کفر بوله دی.

۱۵۰- حضرت عائشه نی قذف قیلگن [فاحشه دیگن] و آته سی نینگ صحابی بولگنیگه ایشانمه گن کافر بوله دی.

۱۵۱- عیسی علیه السلام نینگ آسمانن توشیشی هم ضروری بیلینماقده دیر. بونگه ایشانمه گن کافر بوله دی.

۱۵۲- قرآن کریمده و حدیث شریفده جنت بیلن مزده لنگن کیشیگه کافر دیماق، کفر دیر.

۱۵۳- ساینس نینگ، تجربه نینگ تشقرسیده بولگن، ساینس بیلن ربطی بوله گن آیت کریمه لرنی، ساینس معلوماتیگه اوخشتیشگه کوشش قیلماق، سلف صالحین نینگ تفسیرلرنی تغیر بیرماق، کتته جُرم بوله دی. بونده ی تفسیر و ترجمه قیلگنلر کافر بوله دی.

۱۵۴- مسلمان دیلگن بیر قیز، عاقل - بالغ بولگنیده مسلمانلیگی بیلمه سه، بی ملت کافر بوله دی. ایرکک هم بونده ی دیر.

۱۵۵- مسلمان عیال نینگ، باشی، بازوری و ایاغری آچیق شکیلده کوچه گه چیقیشی، ایرککلرگه کورستیشی حرام دیر، گناه دیر. اهمیت بیرمه سه، مهم کورمه سه، ایمانی کیتته دی، کافر بوله دی.

۱۵۶- پیغمبریمیزنینگ بیلدیگرنگلری فرضلر و حراملر هم، قرآن کریمده آچیقچه بیلدیریلگن فرضلر، حراملر دیک ارزشلی دیر. بولرگه هم ایشانمه گن، قبول قیلمه گن دیندن چیقعه دی، کافر بوله دی.

۱۵۷- رکوع تسبیحیده (ظ) بیلن (عظیم) دیمک؛ ربیم بویوک دیر دیمک. اگر انیشکه (ز) بیلن (عزیم) دییلسه، (ربیم منیم دشمنیم دیر) دیمک بوله دی و نماز بوزیله دی، معنی تغییر قیلگنی اوچون کفرگه هم سبب بوله دی.

۱۵۸- قرآن کریمنی تغنی بیلن اوقیگن حافظگه، نه خوش اوقیدینگ دیگن کیشی نینگ ایمانی کیتته دی، کافر بوله دی. تورت مذهبه هم حرام بولگن بیر نرسه گه، یخشی دیگن کافر بوله دی. بوله سه، سیسی، صداسی، قرآن کریمنی اوقیشی یخشی دیماق خواهله گن کافر بوله یدی.

۱۵۹- فرشته لرنینگ و جن نینگ بارلیگه ایشانمه گن کافر بوله دی.

۱۶۰- قرآن کریم نینگ آیتلریگه، کلمه لرنینگ انیق، مشهور معنیلری بیرله دی. بو معنیلرنی تغییر بیریب، باطنیلرگه (اسماعیلیرگه) تابع بولگنلر کافر بوله دی.

۱۶۱- جادو قیلشیده، اگر کفرگه سبب بولگن کلمه و ایش بولسه، کفر دیر.

۱۶۲- مسلمانگه، (ای کافر) دیگن [و یا، مسلمانگه ماسون دیگن،

کمونیست دیگن]، اونی کافر عقیده قیلسه، اوزی کافر بوله دی.

۱۶۳- عبادتلرنی قیلگن کیشی، ایمان نینگ بوزیلیشیده شک قیلر و گناهیم

کوپ دیر، عبادتلریم منی نجات بیرمه یدی دیب اوپله سه، ایمانی نینگ قوتلی بولگنی

توشینیلہ دی۔ ایمان نینگ دوام قیلیشیدن شک قیلگن کافر بولہ دی۔

۱۶۴- پیغمبرلرنینگ سانینی ایتماق، پیغمبر بولمہ گننی پیغمبر قیلماق ویا پیغمبرنی پیغمبر قبول قیلمس لیک بولہ آلہ دی۔ بو بولسہ کفر دیر۔ چونکہ پیغمبرلردن بیرینی قبول قیلمس لیک، هیچ بیرینی قبول قیلمس لیک دہمکدیر۔

ایرکک ویا عیال، بیر مسلمان، عالملرنینگ سوز بیرلیگی بیلن کفرگہ سبب بولیشینی بیلدیرگنلری بیر سوزنینگ ویا ایش نینگ کفرگہ سبب بولگنینی بیلیم، عمدن [تھدید قیلنمسدن، آرزو بیلن] جدی شکیلده ویا ہزل، کولدیرقاق اوچون ایتسہ، قیلسہ، معنی سینی اوپلمہ سہ ہم ایمانی کیتہ دی۔ (مُرتد) بولہ دی۔ بونگہ (کفر عنادی) دیلہ دی۔ کفر عنادی بیلن مرتد بولگن نینگ، اول کی عبادتلرنینگ ثوابلری یوق بولہ دی۔ توبہ قیلسہ، پس کیلمسلر۔ بای بولسہ دوبارہ حجگہ کیتیشی لازم بولہ دی۔ مرتدلیک پیتیدہ اوقیگنی، نمازلرنی، روزہ لرنی، زکاتلرنی قضا قیلمہ یدی۔ ریدتدن اول قیلمہ گن لرنی قضا قیلہ دی۔ توبہ قیلماق اوچون، یکہ کلمہ شہادت ایتیشلری کافی ایمس۔ کفرگہ سبب بولگن او نرسہ دن ہم توبہ قیلیشلری لازم دیر۔ [اسلامیتدن قیسی ایشیکدن چیقگن بولسہ، او ایشیکدن کیریشی لازم دیر۔] اگر کفرگہ سبب بولیشینی بیلمہ ی ایتسہ، قیلسہ ویا کفرگہ سبب بولیشی عالملر آره سیدہ اختلافلی بولگن بیر سوزنی عمدن ایتسہ، ایمانی نینگ کیتیشی، نکاحی نینگ بوزیلیشی درگمان دیر۔ احتیاطاً، تھدید ایمان و نکاح قیلیشی یخشی بولہ دی۔ بیلمہ ی ایتیشگہ (کفر جھلی) دیلہ دی۔ بیلمہ ییشی عذر ایمس، کتتہ گناہ دیر۔ چونکہ، ہر مسلمان نینگ، بیلیشی لازم بولگن نرسہ لرنی اورگنیشی فرض دیر۔ کفرگہ سبب بولگن سوزنی، خطا قیلیب، سہو قیلیب ویا تأویلی شکیلده ایتگن نینگ ایمانی و نکاحی بوزیلمہ یدی۔ لیکن توبہ و استغفار، یعنی تھدید ایمان قیلیشی یخشی بولہ دی۔

بیر کافر، بیر کلمہ توحید ایتماق بیلن مؤمن بولگنی دیک، بیر مؤمن ہم، بیر

سوز ایتماق بیلن کافر بولہ دی۔

بیر مسلمان نینگ بیر سوزیده ویا بیر ایشیده یوز معنی بولسه، یعنی یوز نرسه توشینیلسه، بولردن بیر، او کیشی نینگ ایمانلی بولگینی کورستسه، توقسن توقیزی، کافر بولگینی کورستسه، او کیشی نینگ مسلمان بولگینی آیتماق لازمدیر. یعنی کفرنی کورستگن توقسن توقیز معنیگه قره لمه یدی. ایمانی کورستگن بیر معنیگه قره له دی. بو سوزنی غلط توشینمه یش کیره ک. بونینگ اوچون ایکی نقطه گه دقت قیلش کیره ک. بیرینچسی، سوز ویا ایش صاحبی نینگ مسلمان بولیشی لازمدیر. بیر فرانسوی قرآن کریمنی محته سه، بیر انگلیس، الله بیر دیر دیسه، بولرینگ مسلمان بولگنی ایتله آله یدی. ایکینچسی، بیر سوزینگ ویا بیر ایش نینگ یوز معنی سی بولسه دیلیدی. بولمه سه، یوز سوزدن ویا یوز ایشدن بیری ایمانی کورستسه، توقسن توقیزی کفرنی بیلدرسه، بو کیشیگه مسلمان دیلیشی بیلدیرلمه دی.

- هر مسلمان، ایرتنگ و آقشام، شو ایمان دعاسینی اوقیشی کیره ک:

"اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أَشْرِكَ بِكَ شَيْئًا وَأَنَا أَعْلَمُ وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ."

- تجدید ایمان و نکاح دعاسی:

"اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُجَدِّدَ الْإِيمَانَ وَالنَّكَاحَ تَجْدِيدًا بِقَوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ." ديب هم توبه، تجدید ایمان و نکاح قیلشی کیره ک.

ایمان نینگ بیزده دواملی قالیب،

چیقمه یشی اوچون:

- ۱- غییگه ایمان کیلتیریش کیره ک.
- ۲- غیینی یکه الله تعالی و اونینگ بیلدیگنلری نینگ بیلشیگه ایشانیش کیره ک.
- ۳- حرامنی حرام بیلیب، عقیده قیلش کیره ک.
- ۴- حلالنی حلال بیلیب، عقیده قیلش کیره ک.
- ۵- الله تعالی نینگ عذابیدن مطمئن بولمه ی، دایما قورقیش کیره ک.

۶- اللہ تعالیٰ دن امید اوزمہ بیش کیره ک.

- مُرتد بوله دیگن نرسه نی انکار قیلیشی هم توبه بوله دی. مرتد توبه قیلمسدن اولسه، دوزخ علوئیده ابدیاً عذاب کوره دی. بونینگ اوچون، کفردن کوپ قورقیش کیره ک، آز گپیریش کیره ک حدیث شریفده، (همیشه خیرلی، فایده لی گپیرینگلر. یاده خاموش بولینگلر!) بویریلدی. جدی بولیش کیره ک، لطیفه چی، اوینچی بوله بیش کیره ک. عقلگه، انسانلیک گه موافق بوله گن نرسه لر قیلمه بیش کیره ک. اوزینی کفردن محافظه قیلیشی اوچون اللہ تعالیٰ گه کوپ دعا قیلیشی کیره ک.

حاضر ایمانی بولگنی حالده،

ایلگریده ایمانی نینگ کیتیشیگه سبب بولگن نرسه لر:

- ۱- بدعت صاحبی بولماق. یعنی عقیده سی بوزوغ بولماق. [اهل سنت عامللری نینگ بیلدیگنی عقیده دن کوپ آز هم بولسه ایریلگن گمراه ویا کافر بوله دی.]
- ۲- ضعیف، یعنی بی عمل ایمان.
- ۳- توقیز اعضاسینی توغری یولدن چیقرماق.
- ۴- کتته گناه ایشلشگه دوام قیلماق.
- ۵- نعمت اسلامگه شکرینی اوزماق.
- ۶- آخرتگه بی ایمان کیتماق دن قورقمس لیک.
- ۷- ظلم قیلماق.
- ۸- سنت اوزره اوقیلگن آذان محمدینی قولاق سالمس لیک.
- ۹- آنه گه-آته گه عاصی بولماق.
- ۱۰- توغری بولسه هم کوپ قَسَم ایچماق.
- ۱۱- نمازده تعدیل ارکانی ترک قیلماق.
- ۱۲- نمازنی بی اهمیت فکر قیلیب اورگنیشگه و باله چقه گه اورگنیشگه اهمیت بیرمس لیک، نماز اوقیگنلرگه مانع بولماق.

- ۱۳- الکوللی ایچیملیک ایچماق.
- ۱۴- مؤمنلرگه اذیت قیلماق.
- ۱۵- یلغان بیرگه اولیاءلیک و دین معلوماتی ساتماق.
- ۱۶- گناهینی یاددن چیقارماق، کیچیک کورماق.
- ۱۷- کبرلی بولماق، یعنی اوزینی خوشله ماق.
- ۱۸- عُجب، یعنی علم و عملیم کوپدیر دیماق.
- ۱۹- منافقلیک، ایکی یوزلی لیک.
- ۲۰- حسد قیلماق، دین ایناغه سینی کوره آلمس لیک.
- ۲۱- حکومتی نینگ و استادی نینگ اسلامیتگه مخالف بوله گن سوزینی قیلمس لیک.
- ۲۲- بیر کیشینی، تجربه قیلمسدن یخشی دیماق.
- ۲۳- یلغانده اصرار قیلماق [یلغانگه دوام قیلماق].
- ۲۴- غُلمادن قاچماق.
- ۲۵- بوروتلرینی سنت مقداریدن زیاده اوستیرماق.
- ۲۶- ایرککلر ایپک کییماق.
- ۲۷- غیبتده اصرار قیلماق [غیبتگه دوام قیلماق].
- ۲۸- کافر بولسه هم همسایه سیگه اذیت قیلماق.
- ۲۹- دنیا اهمیتی اوچون، کوپ غضبگه کیلماق، عصبانی بولماق.
- ۳۰- سود آلیب - بیرماق.
- ۳۱- مخته نیش اوچون کویله گی نینگ قوللرینی و ایته کلرینی کوپ اوزون قیلماق.
- ۳۲- جادوگرلیک، جادو قیلماق.
- ۳۳- مسلمان و صالح بولگن محرم قرینداشنی زیارتینی ترک قیلماق.
- ۳۴- اللہ تعالی نینگ یخشی کورگنی کیشینی یخشی کورمس لیک؛ اسلامیتینی بوزماق

خواهله گنلرنی یخشی کورماق. [حُب فی الله، بُغْض فی الله ایمان نینگ شرطی دیر.]

۳۵- مؤمن ایناغه سیگه اوچ کوندن کوپ کینه توتماق.

۳۶- زناگه دوام قیلماق.

۳۷- لواطه قیلیب، توبه قیلمس لیک.

۳۸- آذانی، فقه کتابلری نینگ بیلدیگنی وقتلرده و سنتگه موافق آیتمس

لیک و سنتگه موافق ایتیلگن آذانی ایشیتگنیده حرمت بیلن قولاق سالمس لیک.

۳۹- مُنکرنی (حرامنی) ایشله گننی کوریب هم، کوچی یتگنی حالده، شیرین

تیل بیلن نمی قیلمس لیک.

۴۰- خاتینی نینگ، قیزی نینگ و نصیحت بیرماق حقیگه صاحب بولگنی

عیاللرنینگ باشی، بازولری، یاغلری آچیق، زینتلی، ایسلی [عطرلی] کوچه گه

چیقیشیگه و یامانلر بیلن اوچره شیشی گه [کوریشیشی گه] راضی بولماق.

کسته گناه لر کوپ دیر: [یتیمیش ایکی کسته گناه شولر دیر.]

۱- ناحق بیرگه آدم اولدیрмаق.

۲- زنا قیلماق.

۳- لواطه قیلماق.

۴- شراب و هر تورلی الکوللی ایچیملیکلرنی ایچماق. [بیره ایچماق حرام

دیر. قیسراق (عیال آت)، اینک، تویه سوتلری، آچیتیب، مزه سی اوتکیر (تیز)

بولگنیده، مثلث دیک بوله دیلر. بیرینچی سیگه (قومیس) [قیمیز]، ایکینچی سیگه

(کفیر) دیبله دی. بیره دیک حرام دیرلر.]

۵- اوغیرلیک قیلماق.

۶- کیف اوچون، مخدر موادی بیماق و ایچماق.

۷- باشقه سی نینگ مالینی جبرن آماق. یعنی غصب قیلماق.

۸- یلغان بیرگه شهادت قیلماق. [یلغانچی شاهدلیک].

- ۹- رمضان روزه سینی، بی عذر، مسلمانلرنینگ اونگیده ییماق.
- ۱۰- سودآلیب - بیرماق.
- ۱۱- کوپ قَسم ایچماق.
- ۱۲- آنه گه-آته گه عاصی بولماق، قرشی کیلماق.
- ۱۳- محرم و صالح قرینداشگه صلّه رحمنی ترک قیلماق.
- ۱۴- محاربه ده، حربنی ترک قیلیب دشمن قرشی سیدن قاچماق.
- ۱۵- ناحق بیرگه یتیم نینگ مالینی ییماق.
- ۱۶- ترازوسینی و اولچاوینی حق اوزره استعمال قیلمس لیک.
- ۱۷- نمازنی وقتیدن اول ویا کین اوقیماق.
- ۱۸- مؤمن ایناغه سی نینگ کونگلینی سیندیرماق. [کعبه نی ییقیتماقدن کوپ کتته گناه دیر. الله تعالی نی اینگ زیاده انجیتگن (رنجیتگن) کفردن کین، قلب سیندیرماق دیک کتته گناه یوقدیر.]
- ۱۹- رسول الله "صلی الله علیه وسلم" نینگ ایتمه گنی سوزنی آیتماق و اونگه ایسناد ایله ماق.
- ۲۰- رشوت آتماق.
- ۲۱- حق شهادتدن قاچماق.
- ۲۲- مال نینگ زکاتینی و عُشرینی بیرمس لیک.
- ۲۳- کوچی بیتگن کیشی، منکرنی، گناه ایشله گنی کورگنیده، منع قیلمس لیک.
- ۲۴- جانلی حیواننی علوده یاقماق.
- ۲۵- قرآن عظیم الشاننی اورگنگندن کین، اوقیشینی یاددن چیقیرماق.
- ۲۶- الله عظیم الشان نینگ رحمتیدن امیدینی اوزماق.
- ۲۷- مسلمان بولسین، کافر بولسین، انسانلرگه خیانت قیلماق.
- ۲۸- خنزیر (دونغز) گوشتی ییماق.

- ۲۹- رسول الله نینگ اصحابیدن "رضوان الله تعالى عليهم اجمعين" قیسی بیریسینی یخشی کورمس لیک و سوکماق.
- ۳۰- قرنی توینگندن کین بیشگه دوام قیلماق.
- ۳۱- عورتلر، ایری نینگ توشگیدن قاچماق.
- ۳۲- عورتلر، ایریدن بی اجازه زیارتگه کیتماق.
- ۳۳- بیر ناموسلی عیالگه، فاحشه دېماق.
- ۳۴- نیممه، یعنی مسلمانلر آره سیده سوز تاشیماق.
- ۳۵- عورت بیرینی باشقه سیگه کورستماق. [ایرکک نینگ کیندیک بیلن تیزه سی آره سی، عیال نینگ، ساچی، بازوسی، ایاغی عورت دیر.] باشقه سی نینگ عورت بیریکه قره ماق هم حرام دیر.
- ۳۶- لاش [اوز اوزیکه اولگن و بی بسم الله سویلگن حیوان] ییماق و باشقه سیگه ییدیرماق.
- ۳۷- امانتگه خیانت قیلماق.
- ۳۸- مسلماننی غیبت قیلماق.
- ۳۹- حسد قیلماق.
- ۴۰- الله عظیم الشانگه شرک قوشماق.
- ۴۱- یلغان آیتماق.
- ۴۲- کبرلی لیک، اوزینی اوستین کورماق.
- ۴۳- اولیم کسلی نینگ وارثدن مال قاچیریشی.
- ۴۴- بخیل، کوپ خسیس بولماق.
- ۴۵- دنیاگه محبت قیلماق.
- ۴۶- الله تعالی نینگ عذابیدن قورقمس لیک.
- ۴۷- حرام بولگننی، حرام عقیده قیلمس لیک.

- ۴۸- حلال بولگنی، حلال عقیده قیلمس لیک.
- ۴۹- فالچیلرینگ فالیگه، غییدن خبر بیریشیگه ایشانماق.
- ۵۰- دینیدن قیتماق، مُرتد بولماق.
- ۵۱- بی عذر، بیگانه نینگ خاتینیگه، قیزیگه قره ماق.
- ۵۲- عیالدر، ایرکک لباسی کییماق.
- ۵۳- ایرککلر، عیال لباسی کییماق.
- ۵۴- حرم کعبه ده گناه ایشله ماق.
- ۵۵- وقتی کیلمسدن آذان ایتماق و نماز اوقیماق.
- ۵۶- دولت آدمیری نینگ امرلریگه، قانونلرگه عاصی بولماق، قرشی کیلماق.
- ۵۷- اهلی نینگ محرم ییرلرینی، آنه سی نینگ محرم ییریگه اوخشتماق.
- ۵۸- اهلی نینگ آنه سیگه سوکماق.
- ۵۹- بیریریگه نشان آلماق.
- ۶۰- ایت (کوچیک) نینگ آرتگنی نینگ ییماق - ایچماق.
- ۶۱- قیلگنی یخشیلیکنی باشگه قاقماق.
- ۶۲- ایپک کییماق [ایرککلر اوچون].
- ۶۳- جاهل لیکده اصرار قیلماق. [اهل سنت اعتقادینی، فرضلرنی، حراملرنی و کیره کلی بولگن هر معلوماتنی اورگنمس لیک].
- ۶۴- الله تعالی دن و اسلامیت نینگ بیلدیرگنی اسملردن باشقه نرسه آیتیب قسَم ایچماق.
- ۶۵- علمدن اجتناب قیلماق.
- ۶۶- جاهل لیگی نینگ مصیبت بولگینی توشینمس لیک.
- ۶۷- کیچیک گناهنی دوباره ایشلشده اصرار قیلماق.
- ۶۸- ضروری بوله ی، قهقهه بیلن کوپ کولماق.

۶۹- بیر نماز وقتینی قاچیره دیگن زمانچه جُنُب یورماق.

۷۰- حیض و نفاس حالیده عورتیگه یقین بولماق.

۷۱- تغنی ایله ماق. بی اخلاق غزللرنی آیتماق، موسیقی، ساز آلتلرنی استعمال قیلماق.

۷۲- انتحار قیلماق، یعنی اوزینی اولدیرماق.

متعّه نکاحی، مؤقت نکاح حرام دیر. خاتینلرنینگ، قیزلرنینگ، باشی، ساچی، بازولری، ایاغلری آچیق کوچه گه چیقیشلری حرام بولگنی دیک، نازک، زینتلی، تار، خوش ایسلی کویله ک بیلن چیقیشلری هم حرام دیر.

غلیظ عورت ییرلری تار کویله ک بیلن یاپیلگن عیالگه، بی شهوت هم قره ماق حرام دیر. نامحرم عیال نینگ ایچ پیراهنلریگه شهوت بیلن قره ماق حرام دیر. قیسیق، تار یاپیلگن، غلیظ بولمه گن عورت ییرلریگه شهوت بیلن قره ماق حرام دیر. شهوتگه، حرامگه سبب بولگن رسملرنی تارتماق، چاپ قیلماق، رسم قیلماق حرام بوله دی. [حراملرگه، نیمه بولیمیش دیماق کفر بوله دی].

طهارت و غسلده، کیره گی دن اضافه سو استعمال قیلماق اسراف بولیب، حرام دیر.

اوتگن اولیاءگه تیل اوزه تماق، اولرگه جاهل دیماق، سوزلیدن احکام اسلامیه گه تابع بولمه گن معنیلر چیقیرماق، اولگندن کین هم کرامت کورستگنلریگه ایشانمس لیک و اولگنیده ولیلیکلری خلاص بوله دی فکر قیلماق و اولرنینگ قبرلری بیلن برکتلنگنلرگه مانع بولماق، مسلمانلرگه سوءظن، ظلم قیلماق، ماللرینی غصب قیلماق دیک و حسد، افترا [بهتان] و یلغان آیتماق و غیبت قیلماق دیک حرام دیر.

اون نرسه، آخرنفسده بی ایمان کیتیشگه سبب بوله دی:

۱- الله تعالی نینگ امرلرینی و نھیلرینی اورگنمس لیک.

۲- ایمانینی اهل سنت اعتقادیگه کوره توزه تمس لیک.

- ۳- دنیا مالیگه، رتبه سیگه، شهرتیگه توشکین بولماق.
- ۴- انسانلرگه، حیوانلرگه، اوزیگه ظلم، اذیت قیلماق.
- ۵- الله تعالی گه و یخشیلیک کیلیشیگه سبب بولگنلرگه شکر قیلمس لیک.
- ۶- بی ایمان بولماقدن قورقمس لیک.
- ۷- بیش وقت نمازنی وقتیده اوقیمس لیک.
- ۸- سود آلیب - بیرماق.
- ۹- دینیگه باغلی بولگن مسلمانلرنی پست کورماق. بولرگه مُرتجع دیک نرسه لر ایتماق.

۱۰- فُحش سوزلرنی، خطلرنی و رسملرنی؛ ایتماق، یازماق و قیلماق.

اهل سنت اعتقادیده بولماق اوچون

شو خصوصلرگه دقت قیلش کیره ک:

- ۱- الله تعالی نینگ صفتلری باردیر. و ذاتیدن علیحده دیر.
- ۲- ایمان کویلمه یدی و آزه لمه یدی.
- ۳- کتته گناه ایشله ماق بیلن ایمان کیتمه یدی.
- ۴- غیبیگه ایمان اساس دیر.
- ۵- ایمان موضوعسیده قیاس بولمه یدی.
- ۶- الله تعالی جنتده کوريله دی.
- ۷- توکل ایماننی شرطیدیر.
- ۸- عمللر (عبادتلر) ایماندن پارچه ایمس.
- ۹- قدرگه ایمان، ایمان نینگ شرطیدیر.
- ۱۰- عملده تورت مذهبدن بیریکه تابع بولماق شرطیدیر.
- ۱۱- اصحاب کرام و اهل بیتنی و پیغمبریمیزنینگ زوجه لری نینگ همه سینی یخشی کورماق شرطیدیر.

- ۱۲- تورت خلیفه نینگ اوستینلیکلی، خلافت قطاریگه کوره دیر.
- ۱۳- نماز، روزه، صدقه دیک نفل عبادت‌لرنینگ ثوابینی باشقه سیگه هدیه قیلماق جائز دیر.
- ۱۴- معراج؛ روح و بدن بیلن قیلینگن دیر.
- ۱۵- اولیاء‌نینگ کرامتی حقدیر.
- ۱۶- شفاعت حقدیر.
- ۱۷- مسی اوستیگه مسح جائز دیر.
- ۱۸- قبر سوالی باردیر.
- ۱۹- قبر عذابی روح و بدنگه بوله دی.
- ۲۰- انسانلرنی و ایشلرنی هم الله تعالی یره ته دی. انسانده اراده جزئییه باردیر.
- ۲۱- رزق، حلالدن هم بوله دی، حرامدن هم بوله دی.
- ۲۲- ولیلرنینگ روحلری بیلن توسل قیلینه دی و اولرنینگ خاطرگیگه دعا قیلینه دی.

سیسلندی اول مؤذن، توخته دی قامت ایله دی،
کعبه گه ایلندی یوزینگ، همده نیت ایله دی.
ایشیتگنده اهل ایمان، حرمت بیلن تینگله دی،
کیین نمازگه توخته ب، ربگه بنده لیک ایله دی.
یامان خویلر:

- ۱- کُفر.
- ۲- جهالت.
- ۳- عییلنماق قورقیسی. [انسانلرنینگ یامانله شلریگه، دیدی قودیلریگه، عیبله شلریگه دق بولیب، حقنی قبول قیلمس لیک].
- ۴- محته لیشنی یخشی کورماق. [اوزینی خوشلب، محته لماقنی یخشی کورماق].

- ۵- بدعت اعتقاد. [بوزوغ ایمان].
- ۶- هوای نفس. [نفس نینگ آرزولریگه، لذتلیریگه، شهوتلیریگه تابع بولماق].
- ۷- تقلید بیلن ایمان. [بیلمه گنی کیشیلرنی تقلید].
- ۸- ریاء. [کورستیش، آخرت عمللرینی قیلیب دنیا آرزولریگه قاووشماق].
- ۹- طول امل. [ذوق و صفا سورماق اوچون کوپ یششنی خواهله ماق].
- ۱۰- طمع. [دنیا لذتلیری حرام یوللردن آخترماق].
- ۱۱- کبر. [اوزینی اوستین کورماق].
- ۱۲- تذلل. [بی حد تواضع].
- ۱۳- عُجب. [قیلگن یخشیلیکلرینی، عبادتلیری خوشله ماق].
- ۱۴- حسد. [قیسقماق، کوره آلمس لیک، نعمت نینگ اوندن چیقیشینی خواهله ماق. ابولیت سمرقندی دییه دی که، (اوج کیشی نینگ دعاسی قبول بولمه یدی: حرام بیگن نینگ، غیبت قیلگن نینگ، حسد قیلگن نینگ).]
- ۱۵- حقد. [باشقه سینی پست کورماق].
- ۱۶- شماتت. [باشقه سیگه کیلگن بلاگه، خساره گه قوئماق].
- ۱۷- هجر. [دوستلیکنی قویبرماق، اوریشلی توخته ماق].
- ۱۸- جُبْن. [قورقاولیک، شجاعت نینگ آز بولیشی].
- ۱۹- تَهْوَر. [غضب نینگ، سختلیک نینگ بی حد و ضررلی بولیشی].
- ۲۰- غَدْر. [عهدیده و میثاقیده توخته مس لیک].
- ۲۱- خیانت. [منافقلیک علامتی؛ امنیتنی بوزه دیگن سوز و ایش].
- ۲۲- وعدینی بوزماق. [بیرگنی سوزنی بوزماق. حدیث شریفده (منافقلیک علامتی
- اوج دیر: یلغان آیتماق، وعدینی ایفا قیلمس لیک، امانتگه خیانت قیلماق) بویریلدی].
- ۲۳- سوءظن. [سوءظن (یمان گمان) حرام دیر. گناهلرینی عفو بولینمه یشینی گمان قیلماق، الله تعالی گه سوءظن بوله دی. مؤمنلرنی حرام ایشلاوچی،

یعنی فاسق گمان قیلماق سوءظن بوله دی.]

۲۴- مالگه محبت. [مالگه توشکین بولماق.] حلال مالنی، احتیاجدن اضافه بیغماق مکروه دیر. زکاتینی بیرمه سه، عذابگه سبب بوله دی. حدیث شریفده، (طلا و نقره گه قُل بولگن گه لعنت بولسین!) بویریلدی. غلام، دایما اربابی نینگ یوره گینی تاپیشیشنی اویله یدی. دنیا مالی کیتیده چاپماق، نفسی نینگ شهوتلری [آرزولری] کیتیدن چاپماقدن گنده راغ دیر. مال، پول کیتیده چاپماق، الله تعالی نینگ امرلرینی یاددن چیقرتسه، (دنیا محبتی) دییله دی. الله ذکری [فکری] بولینمه گن قلبگه شیطان ییرلشه دی. شیطان نینگ اینگ کتته حيله سی، انسانگه خیرلی ایشلر قیلدیریب اوزینی صالح، یخشی فکر قیلدیریشی دیر. بونده ی کیشی، اوزی نینگ بنده سی بوله دی. حدیث شریفده، (اوتگن اُمتر نینگ هر بیریکه فتنه لر بویریلدی. منیم امتیم نینگ فتنه سی، مال، پول بیغماق بوله دی) بویریلدی. دنبالیک کیتیده توشیب، آخرتی یاددن چیقره دیلر.

۲۵- تسویف. [خیرلی ایش قیلیشنی کین گه تشله ماق.] حدیث شریفده، (بیش نرسه کیلمسدن آلدین بیش نرسه نینگ قدرینی بیلینگلر: اولمسدن آلدین حیات نینگ قدرینی، کسل لیکدن اول صحت نینگ قدرینی، دنیاده آخرتی قولگه کیلتیریش نینگ قدرینی، قریمسدن جوانلیک نینگ قدرینی، غریبلیکدن اول بایلیک نینگ قدرینی) بویریلدی.

۲۶- فاسقلرنینگ یخشی کورماق. [فسق نینگ اینگ یامانی ظلم دیر. حرام ایشله گنگه فاسق دییله دی.]

۲۷- عالملرگه دشمنلیک. [اسلام علملری و عالملری بیلن ریشخندلیک کُفر دیر.]

۲۸- فتنه. [انسانلرنی مشقتگه، بلاگه توشیرماق دیر. حدیث شریفده؛ (فتنه

اویقوده دیر، اویغاتگنگه لعنت بولسین!) بویریلدی.]

۲۹- مُداهنه و مُدارا. [کوچی بیتگنی حالده، حرام ایشله گنگه مانع بولمس

لیک و دنیاسی اوچون دینی بیرماق مداهنه دیر. دینی اوچون دنیاسینی بیریشگه مدارا دیبله دی.]

۳۰- عناد و مُکابره. [حقنی، توغرینی ایشیتگنیده قبول قیلمس لیک.]

۳۱- نفاق. [منافقلیک، ایچی بیلن تشینی نینگ بیر بوله یشی.]

۳۲- تفکر قیلمس لیک. [گناهلرینی، مخلوقلرنی و اوزینی اوپلمه یشی.]

۳۳- مسلمانگه بددعا.

۳۴- مسلمانگه یامان آت تاقماق.

۳۵- عُذرنی رد قیلماق.

۳۶- قرآن کریمنی غلط تفسیر قیلماق.

۳۷- حرام ایشلشده اصرار قیلماق.

۳۸- غیبت.

۳۹- توبه قیلمس لیک.

۴۰- مال و منصب حرصی.

[یامان خویردن اجتناب قیلش کیره ک، یخشی خویلی بولیشگه کوشش

قیلیش کیره ک. حدیث شریفلرده بویریلدی که: (عبادتلری آز بولگن بیر بنده،

یخشی خوی بیلن، قیامتده بلند درجه لرگه قاوشه دی.)

(عبادتلرنینگ اینگ آسانی و کوپ فایده لسی، آز گپیرماق و یخشی خویلی

بولماق دیر.)

(اوزیدن اوزاقلشگنلرگه یووغلشماق، ظلم قیلگنلرنی عفو قیلماق، اوزینی

محروم قیلگنلرگه احسان قیلماق خوش خویلی بولماق دیر.)

بویوک عالملر

(سلسله عالییه)

نبی، صدیق و سلمان، قاسم، جعفر، بسطامی،
عرفان منبعی بولدی، ابوالحسن خرقانی.
ابو علی فارمدی کیلدی سونگره بو میدانگه،
کوپ ولی بیتیشتیردی، هم یوسف همدانی.
عبدالخالق غجدوانی، معرفتله سماسیده،
دنیانی آیدینلتدی، هم عارف ریوگری.
ماوراء النهر ایلی، طورسینا دیک بولدی،
نورلتیره نلردن بیر، محمود انجیر فغنوی.
علی رامتنی دیر عزیزان و پیر نساج،
کوپ کرامت کورستدی، مُحمد بابا سماسی.
سید امیر کللال هم، علم دریاسیده صدف،
آندن میدانه کیلدی، بهاء الدین بخاری.
علاءالدین عطار، زمانی نینگ قُطب ایدی،
یعقوب چرخیده بولدی ظاهر، انوار رحمانی.
عُبید الله احرار و خواجه مُحمد زاهد،
درویش مُحمد کیلدی و خواجه مُحمد آمکنگی.
باقی بالله دن کیلگن، نورلرگه اوزی هم قوشیب،
مینگلرچه قلب پاکله دی، امام احمد ربانی.
عُروة الوُثقی معصوم و سیف الدین بیلن سید نور،
و مظهر بیلن عبدالله، سونگره خالد بغدادی.
فیض بیردیله بولر هم، سونگره بو نورنی عبدالله،
آنادولوگه یایدی، همده طه حکاری.

هم سید صالح هم، ایناغه سی نینگ بیرینی توتیب،
فنا فی الله گه قاووشدی صبغة الله حیزانی.
بو اوچ ولی نینگ صحبتلریده ترقی قیلیب
مُرشید کامل بولدی، سید فهیم آرواسی.
بو اوتوز تورت ولی نینگ قلبلری، بیر آئینه دیک،
یایدیلر همیشه جهانگه، انوار رسول الله نی.
بوتون بو نورلر اینگ آخر، ییغیلدی بیر خزینه ده،
اسمی بو خزینه نینگ: عبد الحکیم آرواسی.
کیلگینچه قلبلرگه مُجدد الف نینگ فیضی،
ییتیشدی هر بیرده بیر حقیقی ولی.
بو حالی کورگینچه ماسون بیلن یهودی،
مسلمانلرگه هجوم قیلدی، جانآور دیک.
بو هُجوملری، اسلامنی یوق قیلماق اوچون ایدی،
بوننی خبر بیره دی، مائده سوره سی.
هم بو سوره، اسلامگه مُشکرلر هجوم قیله دی دییه دی،
ماسونلر نینگ مُشرک بولگنلرینی خبر بیره دی.
مشهور یلغانلری بیلن الدتیب جاهلرنی،
اهل سُنتدن اییردیلر، مینگرچه مسلماننی.
هجوملردن اسره نه دی، (آیة الکرسی) اوقیگن،
حفظ الهی ده بوله دی، (استغفار دعاسی) اوقیگن.^[۱]
واندن کیلگن بیر ولی استانبولده، سنه لرحه،

(۱) استغفار دعاسی، (اَسْتَغْفِرُاللهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ) دیر. استغفار، (اَسْتَغْفِرُالله) دیر. معنی سی، (منی عفو قیل الله یم) دیر. عُرْوَةُ الْوُثْقَى معصوم مجددی، بیش وقت نمازیدن کیین، اوچ دفعه استغفار دعاسی و ۶۷ دفعه استغفار اوقییردی و بیر لک قیرق مینگ طلبه سیگه اوقیشینی امر قیلر ایدی.

بولرني هميشه ايتدي، بيرلشدي حقيقي ايمان.
آنقره نينگ توپراغي، مينگ اوچوز آلتيمش ايکيده،
جمع ضدین قیلیب، شاد بولدی حاجی بايرمی.
دعا قيله ديگنينگ زمان، سلسله نی اوقی همان!
صالحلرني ایتگينچه، ياغه دی رحمتِ رحمان!
سلام بولسين، دعا بولسين، بو يازوچیدن. ^[۱] دايماء،
سلسله عالیه نينگ ارواحيگه يا سُبْحان!

کيين، بير فاتحه بيلن استغفار دعاسی اوقیب، ثوابینی محمد عليه السلام نينگ
مبارک روحلريگه و انبياء نينگ و اولياء نينگ و سلسله عالیه نينگ و آبا و اجدادی
نينگ ارواحيگه هديه و نورلی قیلبريگه التجاء قیلیش کیره ک.

---

(۱) حسین حلمی ایشیق "رحمة الله عليه" [۲۰۰۱-۱۹۱۱ ایوب- استانبول]

بو (حقیقت کتاب ایوبی) نشرلی نينگ ناشری، حسین حلمی ایشیق "رحمة الله عليه"، ۱۳۲۹ [۱۹۱۱ م. سنه
سیده، استانبولده ایوب سلطان دیاریده تولد قیلگن. آلتیمش اوچ عربی، ییگیرمه بیش فارسی، اونتورت تورکی و
بولردن ترجمه قیلدیرگنی، فرانسوی، آلمانی، انگلیسی، روسی و باشقه تیللرده گنی کتابلر نينگ مقداری بیر یوز
آلتیمش یتتی عدد بولیب، لیستی کتابیمیز نينگ آخریده هم بیر آلماقده دیر. بو کتابلر نينگ همه سی (حقیقت
کتاب ایوبی) تمانیدن چاپ قیلدیریلماقده دیر. دین معلوماتلریده چوقور عالم و تصوف معرفتلیده کامل و مُکمل
بولگن کرامتله و خارقه لر صاحبی سید عبدالحکیم آرواسی "رحمة الله عليه" نينگ یتیشترگنی صلاحیتلی، کامل
و مُکمل بیر اسلام عالمی بولگن حسین حلمی ایشیق "رحمة الله عليه" ۲۰۰۱-۱۰-۲۵ [۸ شعبان ۱۴۲۲]
کونی نينگ ۲۰۰۱-۱۰-۲۶ [۹ شعبان ۱۴۲۲] کونیه باغله گن کیچه وفات قیلگن. تولد قیلگنی استانبول
ایوب سلطانده دفن ایتیلگن دیر.

حياتي و اثرلری باره سیده وسیع راغ معلومات اوچون کلیک قیلیب قره نگر:

www.hakikatkitabevi.com ; www.huseyinhilmiisik.com

توقیزینچی بولیم

نماز سوره لری و دعالری

سوره و دعالر لاتین حرفلری بیلن یازیله دی می؟

سوره لرنی و دعالرنی لاتین حرفلری بیلن یازیشگه اورینگیمیز حالده، بو ممکن بوله دی. لاتین حرفلریگه قنده ی اشاره قویلسه قویلسین، سوره لرنی و دعالرنی توغری اوقییه آماق ممکن بوله یدی. بولرنی قرآن کریمده گی حرفلر دیک اوقییه آماق اوچون، بیر بیلگن نینگ اوقوتیشی و تکرار تکرار تعلیم قیلدیریشی لازمدیر. بو تعلیم حتمی لازم بولگنیگه کوره، بیلگن کیشیگه توغریدن توغریگه قرآن کریم حرفلرنی تانیتماق و اورگتماق امکائینی و نعمتینی قولگه کیلتیرته دی. بو نعمت نینگ کتته لیگینی، دنیاده و آخرتده فایده سینی حدیث شریفلر و فقه کتابلری اوزون اوزون ایتماقده، ثواینی نینگ کویلیگینی بیلدیرماقده لر.

او حالده هر مسلمان، باله سینی مسجدرگه، قرآن کریم کورسلریگه یوباریشی کیره ک، قرآن کریم نینگ حرفلرنی و بولرنینگ قنده ی اوقیلیشین یخشیلب اورگتیش کیره ک و بو کتته ثوابگه قاووشیشگه کوشش قیلش کیره ک.

پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" بویره دیلر که، (همه نگیز بیرگله نینگ

چوپانی دیک سیزلر.

چوپان گله سینی اسره گنی دیک، سیز هم اوایلرینگیزده و امرلرینگیز تگیده بولگنلرنی دوزخدن اسره شینگیز کیره ک! اولرگه مسلمانلیگی اورگتیشینگیز کیره ک! اورگتمه سنگیز مسئول بوله سیزلر). بیر دفعه هم بویردیلر که، (کوپ مسلمان اولادی، آته لری یوزیدن ویل اسمیده گی دوزخگه کیتته دیلر. چونکه، بولرنینگ آته لری، یکه پول تاپماق و کیف سورماق حرصیگه توشیب و یکه دنیا ایشلرنی آرقه سیده یوگیریب، اولادلریگه مسلمانلیگی و قرآن کریمنی اورگتمه دیلر. من بونده ی آته لردن اوزاقمن. اولر هم، مندن اوزاق دیر. باله لریگه دینلرنی اورگتمه گنلر، دوزخگه کیتته دیلر). ینه بویردیلر که، (باله لریگه قرآن کریم اورگتنگنلرگه ویا قرآن کریم

معلمیگه یوبارگنلرگه، اورگنیلگن قرآن نینگ هر حرفی اوچون، اون دفعه کعبه معظمه زیارتی ثوابی بیرپله دی و قیامت کونی، باشیگه دولت تاجی قویپله دی. همه انسانلر کورپ غبطه قیله دی [خوشلریگه کیتیب اوزلریده هم بولیشینی خواهله ی دبلر].
ینه بویردیلر که، (بیر مسلمان نینگ اولادی عبادت قیلگنیده، آلگنی ثوابچه، آته سیگه هم بیرپله دی. بیر کیشی، باله سیگه فسق، گناه اورگتسه، بو باله قنچه گناه ایشله سه، آته سیگه هم اوشنچه گناه یازپله دی).

قرآن کریم اوقیشده اون ادب لازمدیر:

- ۱- طهارتلی و قبله گه توغری حرمت بیلن اوقیش کیره ک.
- ۲- آغیر آغیر و معنی سینی اویلب اوقیش کیره ک. معنی سینی بیلمه گن هم آغیر اوقیشی کیره ک.
- ۳- بیغلب اوقیش کیره ک.
- ۴- هر آیت نینگ حقینی بیریش کیره ک، یعنی عذاب آیتینی اوقیشده، قورقیب، رحمت آیتلرینی هوسلنپ، تنزیه آیتلرینی تسبیح قیلیب اوقیش کیره ک. قرآن کریم اوقیشگه باشله ییشده اعوذ و بسم الله آیتیش کیره ک.
- ۵- اوزیده ریاء یعنی کورستیش اویغانسه ویا نماز اوقیگنکه مانع بوله یاتگن بولسه، آهسته سیس بیلن اوقیش کیره ک. حافظلرنینگ مصحفگه قره ب اوقیشلری، یاد اوقیماقدن کوپراغ ثوابدیر. چونکه، کوزلر هم عبادت قیلگن بوله دی.
- ۶- قرآن کریمی خوش سیس بیلن و تجوید اوزره اوقیش کیره ک. حرفلرنی، کلمه لرنی بوزیب تغنی قیلماق حرام دیر. حرفلر بوزیلمه سه، مکروه بوله دی.
- ۷- قرآن کریم الله تعالی نینگ کلامی دیر، صفتی دیر، قدیم دیر. آغیزدن چیقگن حرفلر، علو دیشگه اوخشه یدی. علو دیماق آسان دیر. اما علوگه هیچ کیم چیده آله یدی. بو حرفلرنینگ معنیلری هم بونده ی دیر. بو حرفلر، باشقه حرفلرگه اوخشه مه یدی. بو حرفلرنینگ معنیلری میدانگه چیقسه، بیته طبقه بیر و بیته طبقه

آسمان چیده آله یدی. الله تعالی اوز سوزی نینگ بویوک لیگینی، یخشیلیگینی بو حرفلر نینگ ایچیگه سقلب انسانلرگه نازل قیلگن دیر.

۸- قرآن کریمی اوقیمسدن اول، بونی ایتگن الله تعالی نینگ بویوک لیگینی اوپله ش کیره ک. قرآن کریمگه تماس اوچون، پاک قول لازم بولگنی دیک، اونی اوقیماق اوچون هم، پاک قلب لازم دیر. الله تعالی نینگ بویوک لیگینی بیلمه گن، قرآن کریم نینگ بویوک لیگینی توشینه آله یدی. الله تعالی نینگ بویوک لیگینی توشینماق اوچون هم، اونینگ صفتلرینی و یره تگنلرینی اوپله ماق لازم دیر. همه مخلوقات نینگ صاحبی، حاکمی بولگن بیر ذات نینگ کلامی بولگنینی اوپلب اوقیش کیره ک.

۹- اوقیشده باشقه نرسه لر اوپلمه یش کیره ک. بیر کیشی، بیر باغچه نی دوره قیلشده، کورگنلرینی اوپلمه سه، او باغچه نی دوره قیلگن بولمه یدی. قرآن کریم هم، مؤمنلر نینگ قلبلری نینگ دوره قیلشی بیر دیر. اونی اوقیگن، اونده گی عجایبلیکلرینی و حکمتلرینی اوپله یشی کیره ک.

۱۰- هر کلمه نی اوقیشده معنی سینی اوپله ش کیره ک و توشینگنکه چه تکرار قیلشی کیره ک.

نماز سوره لری نینگ مآلری

فاتحه سوره سی:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (۱)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۲) الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (۳) مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ (۴)
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (۵) اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (۶) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ. (۷)

رحمن و رحیم بولگن الله نینگ اسمی بیلن.

حمد، عالم‌ر نینگ ربی، رحمن، رحیم و دین کونی (قیامت کونی) نینگ صاحبی بولگن الله گه مخصوص دیر. یکه سنگه عبادت قیلر، یکه سندن یاردم ایسته ی میز. بیزنی توغری یولگه، اوزلریگه نعمت بیرگنلری نینگ یولیگه تقدیم قیل. غضبگه دچار بولگنلر نینگ کیگه، گمراه لر نینگ کیگه ایس.

فیل سوره سی:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الْمَ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ (۱) أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ (۲)
وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ (۳) تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ (۴) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ (۵)
رحمن و رحیم بولگن الله نینگ اسمی بیلن.

(ای رسولیم!) ربی نینگ، فیل ایگه لریگه نیمه لر قیلگنینی کورمه دینگ می؟ او، بولر نینگ یامان پلانلرینی بوشگه چیقرمه دی می؟ او، بولر نینگ اوستیگه گروپ گروپ قوش (لر) یوباردی. که بولر اولرگه (فیل ایگه لریگه) بیشیع خشتدن (قیلینگن) تاش (لر) آتر ایدی. نهایت (الله) اولرنی اییلگن ایکین برگی دیک قیلیب بیردی.

فیل واقعه سی: حبش حُکمداری نجاشی نینگ، یمن والیسی بولگن "ابرهة" اسمیده بیر آدمی بار ایدی. ابرهة انسانلرنی مکه مکرمه ده گی کعبه نی زیارتیدن صرف نظر قیلدیرماق اوچون صنعاء شهریده کتته و زینتلی بیر کلیسا توزه تدیددی. لیکن مقصدی حاصل بولمه ی، کعبه نی زیارت قیلگنلر او کلیسانی زیارتگه کیلمه دیلر. بوندن باشقه فوکایم قبيله سیدن نفیل اسملی بیر جوان، کیچه اوغرینچی کیلتیرگنی چتل لیکلری بیلن کلیسا نینگ هر طرفینی کیرلتدی. بونی بهانه قیلگن ابرهة کتته بیر اردو تیارلب مکه اوستیگه یوریدی. اردوسی نینگ اونگیده نجاشیدن کیلتیرگنی کتته بیر فیل بار ایدی. فیلی اردو نینگ اونگیده یوریتماق بیلن اردوسی

نینگ غالب کیلیشینی فکر قیلر ایدی. بو سبب بیلن اردو مکه اوستیگه یوریدی. شهرگه کیره دیگنی زمان فیل بیرگه چوکدی و بوندن کین ایلگری کیتمه دی. همه اورینیشلر اونى مکه استقامتیگه آلیب باره آله دی. باشقه جهتلرگه بولسه یوگریه یوگریه کیتردی. اوشبو وقتلرده الله تعالی اباییل دییلگن قوشلرنی یوباردی. آغیزلریده و ایاغلریده تاشیگنلری تاشلرنی ابرهه نینگ اردوسی اوستیگه چیدیلر. آیت کریمه ده هم افاده قیلینگنی دیک، اردو "اییلگن ایکین برگی" دیک بولدی.

بو حادثه نینگ وقوع بولگنی ییلگه عربلر "فیل ییلی" دیدیلر. بو واقعه دن ۵۵-۵۰ کون کین پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" دنیاگه تشریف بویردیلر.

قریش سوره سی:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

لَا یَلَافِ قُرَیْشٍ (۱) اِیْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّیْفِ (۲) فَلِیَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا
الْبَیْتِ (۳) الَّذِیْ اطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ (۴)
رحمن و رحیم بولگن الله نینگ اسمی بیلن.

قُریشنی امنیت و سلامتگه، قیش و تابستان اولرنی (قریشیلی لرنی) کیتیش و کیلیشلرده راحتلیک گه قاووشتیرماق سببی بیلن (هیچ بولمه سه) شو بیت نینگ (کعبه نینگ) ریگه عبادت قیلسینلر. او، (الله که) اولرنی آچلیکدن (نجات بیریب) تویرگن، اوزلریگه قورقودن امین لیک بیرگن (دیر).

ماعون سوره سی:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ارَآیْتَ الَّذِیْ یُکَذِّبُ بِالذِّیْنِ (۱) فَذَلِکَ الَّذِیْ یَدْعُ الْیَتِیْمَ (۲) وَلَا یَحْضُرُ
عَلَى طَعَامِ الْمُسْکِیْنِ (۳) فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّیْنَ (۴) الَّذِیْنَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ (۵)
الَّذِیْنَ هُمْ یُرَآؤْنَ (۶) وَیَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ (۷)

رحمن و رحیم بولگن الله نینگ اسمی بیلن.

دینی (مسلمان لیکنی) یلغان قبول قیلگنی کوردینگ می؟ انه یتیمی^[۱] شدیدلیک بیلن ایترگن، مسکینی تویغزیشنی تشویق قیلمه گن او دیر. ^[۲] انه (بو وصفلر بیلن برابر) نماز اوقیگن (منافق) لر نینگ وای حالیکه که، اولر نمازلریدن غافل دیرلر. اولر ریاءکارلر نینگ تا اوزی دیر. اولر، زکاتنی^[۳] هم منع قیلرلر.

کوثر سوره سی:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ (۱) فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ (۲) إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ (۳)

رحمن و رحیم بولگن الله نینگ اسمی بیلن.

(حییسم!) حقیقت، بیز سنگه، کوثرنی^[۴] بیردیک. او حالده رینگ اوچون نماز اوقی و قربان سوی. توغریسی سنگه (نسلی اوزیلگن دیب) تیل اوزه تگن دیر، بی خیر نسلی اوزیلگن.

ایضاح: بو مبارک سوره، پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" نینگ نائل بولگنلری نعمتلرنی و اولر نینگ ایکی قدسی وظیفه سینی بیلدیرماقده دیر. آیت کریمه ده گی "کوثر" لفظی اوچون اسلام عالملری تورلی معنی لر بیرگنلر. جمهور علماگه کوره:

(أ) جنتده بیر اریغ دیر ویا بیر حوض دیر که سوی عسلدن شیرین، سوتدن زیاده راغ آق و قاردن سووغ راغ دیر.

(ب) قرآن عظیم دیر که: او دُنوی و أُخروی خیرلرنی بییگن بیر کتاب دیر.

(۱) بیر روایتده ابو جهل نینگ وارثی بولگنی غلام

(۲) ابو جهل

(۳) ماعون، زکات و صدقه معنی سیگه کیلگنی دیک، بیر کیشی نینگ باشقه سیدن قرض آلگنی نرسه گه هم دییله دی.

(۴) اسلام عالم لریگه کوره.

(پ) رسول اکرم "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" نینگ حائز بولگنی شرفِ نُبوت دیر.
 (ت) آسمانده و بیرده رسول الله "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" اوچون کوپ ذکر و ثنا دیر.
 (ث) رسول الله نینگ اولاد و اتباعی دیر.
 (ج) رسول نینگ اصحاب و علماء امتی دیر.
 پیغمبریمیز "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" نینگ اوغیلری قاسم وفات قیلگنیده، عاص بن وائل، مُحمد نینگ "عليه السلام" بوندن کیین نسلی اوزیلدی، اوزینی یاد قیلدییره دیگن اولادی قالمه دی، دیدی. بونی باشقه مُشرکله هم آیتگنله. اولر مسلمان لرگه بیر شدیدلیک، تارلیک عارض بولگنیده بونینگ بیلن قوانیب، فراخله ی دیرلر. انه بو سورهٔ جلیله او کافرله نینگ باطل مفکوره لرینی رد قیلدی. جوده قیسقه بیر سوره بولگنی حالده بیر کوپ حقیقت لرگه اشارت قیلماقده دیر.

کافرون سوره سی:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ (۱) لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ (۲) وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ (۳)
 وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ (۴) وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ (۵) لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ (۶)
 رحمن و رحیم بولگن الله نینگ اسمی بیلن.

یا حبیبیم! اولرگه دیگین^[۱]: ای کافرله من سیز نینگ پرستش قیلماقده بولگن لرینگیزگه (بُت لرینگیزگه) پرستش قیلمیمن. منیم عبادت قیلیشیمگه هم (الله تعالی گه) سیز بنده لیک قیلوچیلر ایمس سیزلر. من سیز نینگ پرستش قیلگن لرینگیزگه (هیچ بیر زمان) پرستش قیلگن ایمس من. سیز هم منیم بنده لیک قیلماقده بولگنیم

(۱) مکه مشرکلریدن ابو جهل، عاص بن وائل، أسود بن عبد المطلب، ولید، أمیه بن خلف و باشقه لری، عباس رضی الله عنه واسطه سی بیلن پیغمبریمیزگه "صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" خبر یویاریب، شو تکلیفنی قیلدیله: "بیر بیل او بیز نینگ الهی میزگه عبادت قیلسین. بیر بیل هم بیز اونینگ الله سیگه عبادت قیلدیک. " بونگه بناء بو آیت کریمه نازل بولدی.

گه (هیچ بیر وقت) بنده لیک قیلوچیلر ایمس سیزلر. سیز نینگ دینینگیز سیزگه، منیم دینیم منگه.

نصر سوره سی:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ (۱) وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا

(۲) فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا (۳)

رحمن و رحیم بولگن الله نینگ اسمی بیلن.

الله نینگ نُصرتی و فتح کیلگنیده، سن هم انسانلر نینگ فوج فوج الله نینگ دینیکه (مسلمانلیک گه) کیریشلرینی کورگنینگده، درحال رینگنی، حمد بیلن، تسبیح قیل. اونینگ عفو قیلیشینی ایسته. بی شک که او، توبه لرنی کوپ قبول قیلگن دیر.

[۱]

تبت سوره سی:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ (۱) مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ (۲) سَيَصْلَىٰ

نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ (۳) وَأَمْرَاتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ (۴) فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ (۵)

رحمن و رحیم بولگن الله نینگ اسمی بیلن.

ابو لهب نینگ ایکی قولی قوریسین. (اوزی هم) قوریدی (هلاک بولدی یه).

اونگه نه مالی (آته سیدن میراث فالگن مالی)، نه قولگه کیلتیرگنلری فایده بیرمه دی.

(۱) بو سوره ده، پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" نینگ وفاتلریگه اشارت باردیر. بو سوره نی پیغمبریمیز اوقیگنلریده، عباس "رضی الله عنه" بیغله دیلر. رسول الله نیمه اوچون بیغله گنبنی سوره گنلریده، عباس "رضی الله عنه": "بو سوره ده سیز نینگ وفاتینگیزگه اشاره باردیر" دیدیلر. رسول علیه السلام، دینگینگ دی دیر، بویردیلر.

او شعله لی بیر علوگه کیره دی، خاتینی هم اوتین حمالی صفتیده. گردنیده بوکیلگن
بیر ایپ هم بولگنی حالدہ.

ایضاحی: بو سورهٔ حلیله، رسول اکرم "صلی الله علیه وسلم" گه آذا و جفا
قیلگن ابو لهب و زوجه سی نینگ هلاک شکیلده، شدید بیر عذابگه توشیشلرینی خیر
بیره دی. پیغمبر علیه السلام؛ "قرینداشینگی قورقیت" امیر الهی سینی آلگنیده، صفا تپه
سیگه چیقگن، یقینلرینی قیشقیریب، اولرنی اسلام دینگه دعوت قیلگن ایدی. ابو لهب
بورده پیغمبریمیز نینگ ایتگن لریگه قرشی چیقگن و اونگه حقارت قیلیب اوردن ایریلگن
و اورده کی لرگه مانع بولگن ایدی. ابو لهب نینگ خاتینی هم رسول علیه السلام نینگ
یوریه دیگنی یول لرگه کیچه ده تیکانلی درختلر، اوتلر یوکلر کیلتیرر، توکردی. بوندن
باشقه پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" نینگ آرقه لریدن چوغولچی لیک قیلر ایدی. ابو
لهب، هجرت نینگ ایکیچی سنه سیده بدر غزوه سیده گی، اسلام مجاهدلری نینگ
موفقیّت لریگه چید آله ی، یتتی کون کین اولدی. بدنی تیلیک تیشیک بولیب، باله
لری هم یانینگه یووغلشنه آله دی. اونده ی که اوچ کون کین دفن قیلینه آلدی. بالآخره
زوجه سی هم اولیب لایق بولگنی جزاگه قاووشدی.

اخلاص سوره سی:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ (۱) اللّٰهُ الصَّمَدُ (۲) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (۳) وَلَمْ يَكُنْ لَهٗ

كُفُوًا اَحَدٌ (۴)

رحمن و رحیم بولگن الله نینگ اسمی بیلن.

یا محمد "صلی الله علیه وسلم" دیگین که؛ او، الله بیر دیر، صمد دیر. او،

توغیرمه گن دیر، توغیریلمه گن دیر. هیچ بیر نرسه اونینگ تینگی (و اوخششی) ایمس دیر.

فلق سوره سی:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (۱) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (۲) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ (۳) وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ (۴) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ (۵)

رحمن و رحیم بولگن الله نینگ اسمی بیلن.

(یا محمد! "علیه السلام") یره تگنی نرسه لر نینگ شریدن، قرانغیلیگی چوکیب باسگنیده کیچه نینگ شریدن، توگون لرگه (جادوگرلر نینگ اپیلیک لریگه باغله گنلری توگون لرگه) اوفورگن (نفس) لر نینگ (جادوگر و اوفوروکچیلر نینگ) شریدن و حسد قیلگن نینگ، حسدی (نی بیللی) قیلگنی زمان، شریدن، صباح نینگ ریگه سیغینه من دیگین [۱].

ناس سوره سی:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ (۱) مَلِكِ النَّاسِ (۲) اِلٰهِ النَّاسِ (۳) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (۴) الَّذِي يُّوسْوِسُ فِي صُدُوْرِ النَّاسِ (۵) مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ (۶)

(۱) لیبید بن اعصم اسمیده گی بیر یهودی، رسول الله "صلی الله علیه وسلم" نینگ ساچلریدن اون بیر قیلنی توگونلب جادو قیلگن و بیر قودوقگه چیپگن ایدی. بو سبب بیلن پیغمبریمیز "صلی الله علیه وسلم" ناراحت بولدیله. سونگره جبریل آمین، رسول علیه السلامگه بو ایشنی خبر بیردی. ایپلر حضرت علی "رضی الله عنه" واسطه سی بیلن قودوقدن چیقریلدی. بوندن کیین رسول علیه السلام اول کی صحتلریگه فاووشدیله. مُعوذتین سوره لری نینگ اون بیر آیت بولیشی بونگه اشارت دیر.

رحمن و رحيم بولگن الله نينگ اسمى بيلن.

(يا محمد! "عليه السلام"). انسانلر نينگ ريگه، انسانلر نينگ ملكيگه، انسانلر نينگ معبوديگه، انسانلر نينگ سينه لريگه دايمًا وسوسه بيرگن، كيره ك چيندن، كيره ك انساندن (بولسين)، او سيني شيطان نينگ شريدن، سيغينه من ديگين^[۱].

آية الكرسي:

بسم الله الرحمن الرحيم.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ (۵۵۲)

رحمن و رحيم بولگن الله نينگ اسمى بيلن.

الله، اوزيدن باشقه هيچ بير إله يوق دير. (او) حى و قيوم دير. اوني نه بير اويقوسيره ماق، نه هم بير اويقو توته آله دى. آسمانلرده و بيرده نيمه بار بولسه همه سى اونينگ دير. اونينگ اجازه سى بولسدن، نزديده كيم شفاعت قيله آله دى؟ او (يره تگلرى نينگ) اونگلريده گى و آرقه لريده گى محفى و آشكار هر نرسه نى بيله دى. اونينگ علميدن، يكه اوزى نينگ تيله گنيدن باشقه هيچ بير نرسه درك قيله آله دى ديلر، (مخلوقاتى). اونينگ كرسيسى آسمانلر و بيرنى احاطه قيلگن دير. بولر نينگ (بير نينگ و

(۱) تفسير لُبَابِگه كوره بو سوره ده واقع بولگن بيش عدد "ناس" لفظى، بيش عليحده صنف انسانگه اشارت دير. بولر: ۱- باله لر، ۲- جوان لر، ۳- قرى لر، ۴- صالحلر، ۵- انسان شيطانلرى دير.

آسمان نینگ (محافظ لیگی اونگه آغیر هم کیلمه یدی. او، کوپ عالی، کوپ بویوک دیر.

نماز دعاری نینگ مآلری

سُبْحَانَكَ: سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ * وَتَبَارَكَ اسْمُكَ * وَتَعَالَى جَدُّكَ *
وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ * وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ *

ای الله یم! سنی نقصانلیکلردن تنزیه قیلر. همه کمال صفتلری بیلن توصیف قیله من. سنگه حمد قیله من. سنینگ اسمینگ عالی دیر. (و سنینگ شانینگ هر نرسه نینگ اوستیده دیر)^[۱]. سندن باشقه إله یوقدیر.

التَّحِيَّاتُ: التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ * أَسْلَامٌ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ
وَرَحْمَةٌ مِنَ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ * أَسْلَامٌ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ * أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا
اللَّهُ * وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ *

هر تورلی حرمت، صلوات و همه یخشیلیکلر الله گه مخصوص دیر. ای نبی! الله نینگ سلام، رحمت و برکتی سنینگ اوستینگه بولسین. سلام، بیزنینگ و الله نینگ صالح بنده لری نینگ اوستینگه بولسین. شهادت قیله من که، الله بیر دیر و ینه شهادت قیله من که، محمد (علیه السلام) اونینگ بنده سی و رسولی دیر.

اللَّهُمَّ صَلِّ: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ * كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى
إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ * إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ *

ای اللهم! ابراهیمگه "علیه السلام" و عالیگه رحمت قیلگنینگ دیک، (بیغمبریمین) محمدگه "علیه السلام" و عالیگه هم رحمت ایله. بی شک سن حمید و مجیدسین.

اللَّهُمَّ بَارِكْ: اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ * كَمَا بَارَكْتَ عَلَى
إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ * إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ *

(۱) بو قسم جنازه نمازی اوقیلیشده علاوه قیلینه دی.

ای الله یم! ابراهیمگه "علیه السلام" و عالیگه برکتلر احسان قیلگنینگ دیک،
(بیغمبریمیز) محمدگه "علیه السلام" و عالیگه هم برکتلر احسان ایله. بی شک سن
حمید و مجیدسین.

رَبَّنَا آتِنَا: رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ.
یا ربی! دنیاده و آخرتده بیزگه یخشیلیکلر بیر و بیزنی نارینگ (علوئینگ)
عذابیدن اسره. ای مرحتلیلرنینگ اینگ مرحتلیسی، سنینگ رحمتینگ بیلن...

قُتوت دعاسی:

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنَسْتَهْدِيكَ * وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتُوبُ إِلَيْكَ *
وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ * وَنُثْبِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ كُلَّهُ نَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ * وَنَحْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ
يَفْجُرُكَ * اللَّهُمَّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ * وَإِلَيْكَ نَسْعَى وَنَحْفِدُ * نَرْجُو
رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَكَ * إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ *

ای الله یم! بیز سندن یاردم تيله ی میز. سنگه استغفار قیله میز. سندن
هدایت ایسته ی میز. سنگه ایمان کیلتیره میز. سنگه توبه و سنگه توکل قیله میز. همه
خیرلر بیلن سنی محته میز. سنگه (نعمتترینگه) شکر قیلر، کفران نعمت قیلمه ی میز.
سنگه قرشی فسق و فجور قیلگننی چپیر و ترک قیله میز.

ای الله یم! یکه سنگه عبادت قیلر، نماز اوقیر، سجده قیلر، سنگه یوگیرر و
التجاء قیله میز. رحمتینگنی رجاء (امید) ایلر و عذابینگدن قورقه میز. چونکه سنینگ
عذابینگ حقیقتنی یاپگن کافرلرگه قطعی صورتده بیتیشه دی.

آمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ
تَعَالَى وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ * أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا
عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

تَسْبِيحَاتُ التَّرَاوِيحِ

١- سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ، سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ وَالْعِظَمَةِ وَالْجَمَالِ وَالْجَلَالِ وَالْجَبْرُوتِ، سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْمَوْجُودِ، سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْمَعْبُودِ، سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَنَامُ وَلَا يَمُوتُ. سُبُوْحُ قُدُّوسٌ رَبُّنَا وَرَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ.

٢- مَرْحَبًا، مَرْحَبًا، مَرْحَبًا يَا شَهْرَ رَمَضَانَ، مَرْحَبًا مَرْحَبًا مَرْحَبًا يَا شَهْرَ الْبَرَكَةِ وَالْغُفْرَانِ، مَرْحَبًا مَرْحَبًا مَرْحَبًا يَا شَهْرَ التَّسْبِيحِ وَالتَّهْلِيلِ وَالدُّكْرِ وَتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ. أَوَّلُ هُوَ آخِرُ هُوَ ظَاهِرُ هُوَ بَاطِنُ هُوَ، يَا مَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ.

٣- اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ بِعَدَدِ كُلِّ دَاءٍ وَدَوَاءٍ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ كَثِيرًا.

يَا حَنَّانُ، يَا مَنَّانُ، يَا دَيَّانُ، يَا بُرْهَانَ، يَا ذَا الْفَضْلِ وَالْإِحْسَانِ، نَرْجُو الْعَفْوَ وَالْغُفْرَانَ وَاجْعَلْنَا مِنْ عَتَقَاءِ شَهْرِ رَمَضَانَ، بِحُرْمَةِ الْقُرْآنِ.

هَذَا الدُّعَاءُ لِلْمَيِّتِ فِي صَلَاةِ الْجَنَازَةِ

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَعَائِبِنَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرِنَا وَأُنثَانَا *
اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ *
وَخُصَّ هَذَا الْمَيِّتَ (هَذِهِ الْمَيِّتَةَ) بِالرُّوحِ وَالرَّاحَةِ وَالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ وَالرِّضْوَانِ *
اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ (كَانَتْ) مُحْسِنًا (مُحْسِنَةً) فَرِّدْ فِي إِحْسَانِهِ (هَا) وَإِنْ كَانَ (كَانَتْ) مُسِيئًا (مُسِيئَةً) فَتَجَاوَزْ عَنْهُ (هَا) وَلَقِّهِ (هَا) الْأَمْنَ وَالْبُشْرَى وَالْكَرَامَةَ وَالرِّزْقَ *
اللَّهُمَّ اجْعَلْ قَبْرَهُ (هَا) رَوْضَةً مِنْ رِيَاضِ الْجَنَانِ وَلَا تَجْعَلْ قَبْرَهُ (هَا) حُفْرَةً مِنْ حُفْرِ النَّيِّرَانِ * رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلِجَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

تَلْقِينُ الْمَيِّتِ (لِلرِّجَالِ)

عَلَيْكَ سَلَامٌ يَا عَبْدَ اللَّهِ ابْنَ عَبْدِ اللَّهِ (٣ دفعه) كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ. فَأَعْلَمَ بَأَنَ هَذَا آخِرُ مَنْزِلِكَ مِنْ مَنَازِلِ الدُّنْيَا وَأَوَّلُ مَنْزِلِكَ مِنْ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ. وَأَعْلَمَ بِأَنَّكَ خَرَجْتَ مِنْ دَارِ الدُّنْيَا الدُّنْيَا الدُّنْيَا وَوَصَلْتَ إِلَى دَارِ الْعُقْبَى الْآبِدِيَّةِ. خَرَجْتَ مِنْ دَارِ الْغُرُورِ وَوَصَلْتَ إِلَى دَارِ السُّرُورِ. خَرَجْتَ مِنْ دَارِ الْفَنَاءِ وَوَصَلْتَ إِلَى دَارِ الْبَقَاءِ. وَأَعْلَمَ بِأَنَّ الْآنَ الْآنَ قَدْ يَنْزِلُ بِكَ الْمَلَكَانِ الرَّفِيقَانِ الشَّفِيقَانِ الْأَسْوَدَانِ الْوَجْهَانِ وَالْأَزْرَقَانِ الْعَيْنَانِ، أَحَدُهُمَا مُنْكَرٌ وَأَخْرُهُمَا نَكِيرٌ لَا تَخْفَ عَنْهُمَا وَلَا تَحْزَنْ فَإِنَّهُمَا عَبْدَانِ مَأْمُورَانِ مِنْ قِبَلِ الرَّحْمَنِ، سَائِلَانِ عَنكَ وَقَائِلَانِ لَكَ: مَنْ رُبُّكَ وَمَنْ نَبِيُّكَ وَمَا دِينُكَ وَمَا إِمَامُكَ وَمَا قِبْلَتُكَ وَمَنْ إِخْوَانُكَ وَمَنْ أَخَوَاتُكَ فَقُلْ فِي جَوَابِهِمَا بِلَفْظٍ فَصِيحٍ وَلِسَانٍ صَرِيحٍ: اللَّهُ رَبِّي وَمُحَمَّدٌ نَبِيِّي، وَالْإِسْلَامُ دِينِي وَالْقُرْآنُ إِمَامِي وَالْكَعْبَةُ قِبْلَتِي وَالْمُؤْمِنُونَ إِخْوَانِي وَالْمُؤْمِنَاتُ أَخَوَاتِي. فَأَعْلَمَ بِأَنَّ الْمَوْتَ حَقٌّ وَالْقَبْرَ حَقٌّ وَسُؤَالَ الْمُنْكَرِ وَالنَّكِيرِ حَقٌّ وَالْحَشْرَ حَقٌّ وَالنَّشْرَ حَقٌّ وَالْحِسَابَ حَقٌّ وَالْمِيزَانَ حَقٌّ وَالصِّرَاطَ حَقٌّ وَالْجَنَّةَ لِلْمُؤْمِنِينَ حَقٌّ وَالنَّارَ لِلْكَافِرِينَ حَقٌّ. مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى. أَذْكَرَ الْعَهْدِ الَّذِي كُنْتُ عَلَيْهِ فِي دَارِ الدُّنْيَا الدُّنْيَا وَهُوَ شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ. اللَّهُمَّ ثَبِّتْهُ عَلَى الْجَوَابِ وَأَنْطِقْهُ بِالصِّدْقِ وَالصَّوَابِ.

[اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَرِّدْ فِي إِحْسَانِهِ وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَاعْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَتَجَاوَزْ عَنْهُ]

«٣ دفعه» آمين. وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

تَلْقِينُ الْمَيِّتِ (لِلنِّسَاءِ)

عَلَيْكَ سَلَامُ اللَّهِ يَا أُمَّةَ اللَّهِ بِنْتَ عَبْدِ اللَّهِ (٣ دفعه) كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ. فَأَعْلَمِي بِأَنَّ هَذَا آخِرُ مَنْزِلِكَ مِنْ مَنَازِلِ الدُّنْيَا وَأَوَّلُ مَنْزِلِكَ مِنْ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ. وَأَعْلَمِي بِأَنَّكَ خَرَجْتِ مِنْ دَارِ الدُّنْيَا الدُّنْيَا وَوَصَلْتِ إِلَى دَارِ الْعُقْبَى الْأَبَدِيَّةِ. خَرَجْتِ مِنْ دَارِ الْغُرُورِ وَوَصَلْتِ إِلَى دَارِ السُّرُورِ. خَرَجْتِ مِنْ دَارِ الْفَنَاءِ وَوَصَلْتِ إِلَى دَارِ الْبَقَاءِ. وَأَعْلَمِي بِأَنَّ الْآنَ الْآنَ قَدْ يَنْزِلُ بِكَ الْمَلَكَانِ الرَّفِيقَانِ الشَّفِيقَانِ الْأَسْوَدَانِ الْوَجْهَانِ وَالْأَزْرَقَانِ الْعَيْنَانِ، أَحَدُهُمَا مُنْكَرٌ وَآخَرُهُمَا نَكِيرٌ لَا تَخَافِي عَنْهُمَا وَلَا تَحْزَنِي فَإِنَّهُمَا عَبْدَانِ مَأْمُورَانِ مِنْ قِبَلِ الرَّحْمَنِ، سَائِلَانِ عَنْكَ وَقَائِلَانِ لَكَ: مَنْ رَبُّكَ وَمَنْ نَبِيُّكَ وَمَا دِينُكَ وَمَا إِمَامُكَ وَمَا قِبْلَتُكَ وَمَنْ إِخْوَانُكَ وَمَنْ أَخَوَاتُكَ فَقُولِي فِي جَوَابِهِمَا بِلَفْظِ فَصِيحٍ وَلِسَانٍ صَرِيحٍ: اللَّهُ رَبِّي وَمُحَمَّدٌ نَبِيِّي، وَالْإِسْلَامُ دِينِي وَالْقُرْآنُ إِمَامِي وَالْكَعْبَةُ قِبْلَتِي وَالْمُؤْمِنُونَ إِخْوَانِي وَالْمُؤْمِنَاتُ أَخَوَاتِي. فَأَعْلَمِي بِأَنَّ الْمَوْتَ حَقٌّ وَالْقَبْرَ حَقٌّ وَسُؤَالَ الْمُنْكَرِ وَالنَّكِيرِ حَقٌّ وَالْحَشْرَ حَقٌّ وَالنَّشْرَ حَقٌّ وَالْحِسَابَ حَقٌّ وَالْمِيزَانَ حَقٌّ وَالصِّرَاطَ حَقٌّ وَالْجَنَّةَ لِلْمُؤْمِنِينَ حَقٌّ وَالنَّارَ لِلْكَافِرِينَ حَقٌّ. مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى. أَذْكَرِي الْعَهْدَ الَّذِي كُنْتِ عَلَيْهِ فِي دَارِ الدُّنْيَا الدُّنْيَا وَهُوَ شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ. اَللَّهُمَّ ثَبِّتْهَا عَلَيَّ الْجَوَابِ وَأَنْطِقْهَا بِالصِّدْقِ وَالصَّوَابِ.

[اَللَّهُمَّ إِنْ كَانَتْ مُحْسِنَةً فَرِّدْ فِي إِحْسَانِهَا وَإِنْ كَانَتْ مُسِيئَةً فَاعْفِرْ لَهَا وَارْحَمْهَا وَتَجَاوَزْ عَنْهَا]

«٣ دفعه» آمين. والحمد لله رب العالمين.

خُطْبَةُ الْجُمُعَةِ

الخطبة الاولى

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ أَضْعَافَ مَا حَمَدَهُ جَمِيعُ خَلْقِهِ كَمَا يُحِبُّ وَيَرْضَى وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ أَرْسَلَهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ. كُلَّمَا ذَكَرَهُ الدَّاكِرُونَ وَعَقَلَ عَن ذِكْرِهِ الْغَافِلُونَ. كَمَا يَنْبَغِي وَيَحْرَى وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَأَزْوَاجِهِ وَأَوْلَادِهِ الْبِرَّةِ التَّقَى وَالتَّقَى. خُصُوصًا مِنْهُمْ عَلَى الشَّيْخِ الشَّفِيقِ قَاتِلِ الْكُفْرَةِ وَالزَّنَادِقِ الْمَلَقَبِ بِالْعَتِيقِ وَفِي الْغَارِ الرَّفِيقِ الْإِمَامِ عَلَى التَّحْقِيقِ خَلِيفَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) ثُمَّ السَّلَامُ مِنْ أَلَمَلِكِ الْوَهَّابِ عَلَى الْإِمِيرِ الْأَوَّابِ زَيْنِ الْأَصْحَابِ مُجَاوِرِ الْمَسْجِدِ وَالْمِنْبَرِ وَالْمَحْرَابِ النَّاطِقِ بِالْحَقِّ وَالصِّدْقِ وَالصَّوَابِ الْمُوَافِقِ رَأْيُهُ حُكْمَ الْكِتَابِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) ثُمَّ السَّلَامُ مِنْ أَلَمَلِكِ الْمَنَانِ عَلَى الْإِمِيرِ الْأَمَانِ حَبِيبِ الرَّحْمَنِ صَاحِبِ الْحَيَاءِ وَالْإِحْسَانِ الشَّهِيدِ فِي أَثْنَاءِ تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) ثُمَّ السَّلَامُ مِنْ أَلَمَلِكِ الْوَلِيِّ عَلَى الْإِمِيرِ الْوَصِيِّ ابْنِ عَمِّ النَّبِيِّ قَالِعِ بَابِ الْخَيْبَرِ زَوْجِ فَاطِمَةَ الزَّهْرَى (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ أَسَدِ اللَّهِ الْغَالِبِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) وَعَلَى الْإِمَامِينَ الْهُمَامِينَ السَّعِيدِينَ الشَّهِيدِينَ الْمَظْلُومِينَ الْمَقْبُولِينَ الْحَسِيِّينَ النَّسِيِّينَ سَيِّدِي شَبَانَ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَقُرَّتِي أَعْيُنِ أَهْلِ السُّنَّةِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) وَعَلَى الْعَمِينَ الْمُعْظَمِينَ الْأَسْعَدِينَ الْأَمْجَدِينَ الْأَكْرَمِينَ عِنْدَ اللَّهِ وَالنَّاسِ الْحَمْرَةَ وَالْعَبَّاسَ (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) وَعَلَى جَمِيعِ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالتَّابِعِينَ الْأَخْيَارِ مِنْهُمْ وَالْأَبْرَارِ (رَضُوا لِلَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ).

أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ الْحَاضِرُونَ اتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوهُ. أَوْصِيَكُمْ عِبَادَ اللَّهِ بِتَقْوَى
اللَّهِ وَعَلِّمُوا أَنَّ إِلَى اللَّهِ الْمُنْتَهَى وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتٌ وَآخِيَا إِنَّ هَذِهِ تَذَكُّرَةٌ لِمَنْ يَخْشَى
وَأَلَى اللَّهِ الْمُشْتَكَى. يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ.
قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ الْكَرِيمِ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ...

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ...

الخطبة الثانية

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِلْإِيمَانِ وَالصَّلَاةِ
وَالسَّلَامِ عَلَى مُحَمَّدٍ صَاحِبِ الْفَضْلِ وَالْإِحْسَانِ الْمُنَزَّلِ عَلَيْهِ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ
تَعْظِيمًا وَتَكْرِيمًا إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ
وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ. يَا
اللَّهُ بِكَ تَحَصَّنْتُ يَا اللَّهُ بِكَ تَحَصَّنْتُ يَا اللَّهُ بِكَ تَحَصَّنْتُ وَبِعَبْدِكَ وَرَسُولِكَ سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَجَرْتُ وَبِعَبْدِكَ وَرَسُولِكَ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَجَرْتُ وَبِعَبْدِكَ وَرَسُولِكَ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
اسْتَجَرْتُ. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ
وَالْأَمْوَاتِ آمِينَ. وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ
بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ. وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اسلامیتنی بیلدیرگن کتابلر جوده هم کویدیر. بولریننگ ایچیده اینگ عالی قدریسی، امام ربانی نینگ اوچ جلد (مکتوبات) کتابیدیر. بوندن کین، محمد معصوم نینگ اوچ جلد (مکتوبات) کتابیدیر. محمد معصوم حضرتلری، مکتوبات نینگ اوچینچی جلد نینگ اون آلتینچی مکتوبیده بوییره دی که، (ایمان، کلمه طیه نینگ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ و مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ ایکی قسمیگه بیرگه لیکده ایشانماق دیر). یعنی، مسلمان بولماق اوچون، محمد علیه السلام نینگ پیغمبر بولگنیگه هم ایشانماق لازم دیر. یعنی محمد علیه السلام، الله نینگ پیغمبریدیر. الله تعالی، جبرائیل اسمیده گی فرشته بیلن، اوزیگه (قرآن کریم) نی نازل قیلگن دیر. بو قرآن کریم، الله کلامیدیر. محمد علیه السلام نینگ اوز فکرلری و فلسفه چیلر نینگ، تاریخچیلر نینگ سوزلری ایس. محمد علیه السلام، قرآن کریمی تفسیر قیلگن دیر. یعنی ایضاح قیلگن دیر. بو ایضاح لرگه، (حدیث شریف) دیبله دی. اسلامیت، (قرآن کریم) بیلن (حدیث شریف) لردیر. دنیانینگ هر بیریده گی، میلیونلرچه اسلام کتابی، (قرآن کریم) بیلن (حدیث شریف) لر نینگ ایضاحلری دیر. محمد علیه السلامدن کیلمه گن بیر سوز، اسلام کتابی بوله آله یدی. ایمان و اسلام دیمک، (قرآن کریم) و (حدیث شریف) لرگه ایشانماق دیمک دیر. اونینگ بیلدیرگن لرگه ایشانمه گن، الله کلامیگه ایشانمه گن بوله دی. محمد علیه السلام الله تعالی نینگ بیلدیرگن لرینی اصحابیگه بیلدیردیلر. اولر هم، طلبه لرگه بیلدیردیلر. بولر هم، کتابلریگه یازدیلر. بو کتابلرنی یازگن عالمرگه (اهل سنت عالمی) دیبله دی. اهل سنت کتابلریگه ایشانگن، الله کلامیگه ایشانگن بوله دی. مسلمان بوله دی. الحمدلله، بیز دینیمیزی اهل سنت عالملری نینگ کتابلریدن اورگنیایمیز. دینده اصلاحاتچیلر نینگ، ماسونلر نینگ و زندیقلر نینگ [یعنی مخفی اسلام دشمنلری نینگ] ساخته کتابلریدن اورگنمه یاپمیز.

رسول الله "صلی الله علیه وسلم" بویردیلر که، (امتیم آره سیده فتنه، فساد

یابیلگنی زمان، سنتیمگه یاپیشگنگه، بیر یوز شهید ثوابی بیرله دی. سنتگه یاپیشماق، اهل سنت عالمترینگ کتابلرینی اورگنماق بیلن و بولرگه تابع بولماق بیلن بوله دی. مسلمانلر نینگ تورت مذهبیدن هر قیسی بیرسی نینگ عالمیری (اهل سنت عالمیری) دیر. اهل سنت عالمیری نینگ رئیس، امام اعظم ابوحنیفه نعمان بن ثابت دیر. انگلیسلر، عصرلرچه [یوز ییلرچه] اورینیب، بیر مسلماننی عیسوی قیله آله دیلر. بونگه کامیاب بوله آماق اوچون، ینگ یی یول آختردیلر. ماسونلیکنی قوردیلر. ماسونلر، اسلامیتگه، یعنی اهل سنت عالمیری نینگ بیلدیگرلری علملرگه، یعنی محمد علیه السلام نینگ سوزلریگه و همه دینلرگه، اولگندن کیین ینه تیریلیشگه، جنت نینگ و دوزخ نینگ بارلیگیگه ایشامه ی دیلر.

استغفار دعاسی

[بیر کوپ آیت کریمه ده، (منی کوپ ذکر قیلینگ) و (اذاجاء) سوره سیده، (منگه استغفار قیلینگ. دعالرینگیزنی قبول قیلر، گناهلرینگیزنی عفو قیله من) بویریلدی. کورپله دی که، الله تعالی، کوپ استغفار قیلینیشنی امر ایته دی. بونینگ اوچون، محمد معصوم حضرتلری، ایکینچی جلد، ۸۰. نچی مکتوبیده، (بو امرگه موافق شکیلده، هر نمازدن کیین، اوچ دفعه استغفار دعاسی اوقییاپمن و ۶۷ دفعه (أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ) دییاپمن. استغفار دعاسی، (أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومَ وَآتُوبٌ إِلَيْهِ) دیر. سیز هم بونی کوپ اوقینگیز! هر بیرینی آیتیشده، معنیسینی، (منی عفو قیل الله یم) دیب اوپله ش کیره ک. اوقینگنی و یانیده کیلرنی، دردلدن، مشقتلدن نجات بیره دی. کوپ کیشی، اوقیدی. فایده سی همیشه کوریلدی) بویردی.] [یاتیشده، یا الله، یا الله و اوچ دفعه (أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْ كُلِّ مَا كَرِهَ اللَّهُ) دیش کیره ک و اوخله گنگه چه، تکرار قیلش کیره ک.]

شیخ الاسلام احمد نامقی جامی، ه. ۵۳۶، م. ۱۱۴۲ ده وفات قیلدی. (مفتاح النجات) کتابیده بویره دی که، بیر کیشی توبه و استغفار قیلر و شرطلرینی قیلسه،

هر اوتنگی کوچه و هر اولتیرگنی بیر افتخار قیله دی. آی، قویاش، یولدوزلر، اونینگ اوچون دعا قیله دی. قبری جنت باغچه سی بوله دی. بونده ی توبه نصیب بوله گن کیشی، بونده ی توبه قیلگنلر بیلن برابر بولیشی کیره ک. حدیث شریفده (عبادتلرنینگ اینگ عالی قدریسی، اولیاءنی یخشی کورماق دیر) بویریلدی و (توبه و استغفار قیلگن نینگ همه گناهلری عفو بوله دی) بویریلدی. [توبه قلب بیلن بوله دی. استغفار آیتماق بیلن بوله دی.]

نماز

مسلمان نینگ، هرکون بیش دفعه نماز اوقییشی فرض دیر. نماز دین نینگ ستونی دیر. بیر نمازنینگ وقتیده اوقیمه گن نینگ، بونی درحال قضا سیننی اوقییشی هم فرض دیر. بیر نمازنینگ اوقیمه ی، قضا سیننی هم اوقیمه گن دوزخده مینگلرچه ییل یانه دی. یا، نمازگه اهمیت بیرمه گن، وظیفه بولگنیگه ایشانمه گن مُرتد بوله دی، ایمانی کیته دی، دوزخده ابدیاً یانه دی. نماز ایاغده اوقیله دی. ایاغده توخته آلمه گن کسل، اولتیریب اوقیدی. اولتیره آلمه گن کسل، یاتیب، اشاره بیلن اوقیدی. بونی هم قیله آلمه گن، اولگندن کین، اسقاط قیلینیشی اوچون وصیت قیله دی. بای قرینداشی بوله گن نینگ، همسایه لری اسقاط قیلیب، بونی دوزخدن نجات بیره دی. مسلمانلرنینگ، مسلمان همسایه لر آره سیده اوی توتیشلری لازم بولگنی بوردن هم توشینیلماقده دیر.

نمازده ایاغده توخته بیشگه (قیام)، ایگیلیشگه (رکوع)، باشینی بیرگه قوییشگه (سجده)، اولتیریشگه (قعدده) دیله دی. بو تورتی نمازنینگ رکنلری، رکعتلری دیر. بامداد نمازی تورت رکعت بولیب، ایکیسی سنت، ایکیسی فرض دیر. پیشین نمازی نینگ اول تورت رکعتی سنت، تورت رکعتی فرض، ایکی رکعت آخرگی سنت، عصر نینگ تورت رکعتی سنت، تورت رکعتی فرض، آقشام نینگ اوچ رکعتی فرض، ایکی رکعتی سنت، خفتن نینگ بیرینچی تورت رکعتی سنت، تورت رکعتی فرض، ایکی رکعتی آخرگی سنت، اوچ رکعت وتر نمازی واجب دیر.

فهرست الكتاب

الموضوع	رقم الصفحة
كتاب الصلاة	۱
نماز كتابي	۱
تيار لاوچي	۱
حسين حلمي ايشيق	۱
مقدمه	۴
نماز كتنه امردير	۷
بيرينچي بوليم ايمانيميز و نماز همه، اول ايمان كيلتيريشي كيره ك	۱۲
ايمان توغري بوليشي كيره ك	۱۳
اهل سنت اعتقادي	۱۵
اهل سنت اعتقادیده بوليش نينگ نشانه لری:	۱۶
ايمان نينگ شرطلری	۱۸
بيرينچي شرط الله تعالی گه ايشانماق	۱۸
صفت ذاتيه	۱۹
صفت ثبوتيه	۲۰
ايکينچي شرط فرشته لرگه ايشانماق	۲۱
اوچينچي شرط كتابلرگه ايشانماق	۲۱
تورتينچي شرط پيغمبرلرگه ايشانماق	۲۳
پيغمبريميز محمد "عليه السلام"	۲۵
اصحاب كرام	۲۸
تورت مذهب امامي و باشقه عالملر	۳۰

- ۳۱ ..... بیشینچی شرط آخرتگه ایشانماق.
- ۳۲ ..... آلتینچی شرط قدرگه ایشانماق.
- ۳۴ ..... ایکینچی بولیم عبادتلهیمیز و نماز.
- ۳۵ ..... مکلف کیمگه دیله دی؟
- ۳۶ ..... افعال مکلفین (احکام اسلامیه)
- ۳۷ ..... سنت ایکی خیل دیر.
- ۳۸ ..... حرام ایکی خیل دیر.
- ۴۰ ..... اسلام دشمنلری.
- ۴۱ ..... اسلام نینگ شرطلری.
- ۴۳ ..... اوچینچی بولیم نماز اوقیماق.
- ۴۵ ..... نماز کیملرگه فرض دیر؟
- ۴۶ ..... نماز اوقیگنلرنینگ حاللری.
- ۵۱ ..... تورتینچی بولیم نماز نوعلری.
- ۵۱ ..... بیش وقت نماز.
- ۵۳ ..... نمازنینگ فرضلری.
- ۵۶ ..... نمازنینگ شرطلری.
- ۵۷ ..... طهارت نینگ فرضلری.
- ۶۰ ..... طهارت نینگ سنتلری.
- ۶۱ ..... طهارت نینگ آدابى.
- ۶۳ ..... طهارت آلیشده قیلینیشی منع بولگن نرسه لر.
- ۶۵ ..... طهارت آلیشده دقت قیلینه دیگن خصوصلر.
- ۶۶ ..... طهارتنی سیندیره دیگن نرسه لر.
- ۶۸ ..... طهارتنی سیندیره ی دیگن نرسه لر.

- طهارت اوچون آسانلیکлер (مسی ویا یاره اوستیگه مسح) ۶۹
- غُسل ۷۱
- غسل نینگ فرضلی ۷۲
- غسل نینگ سنتلی ۷۳
- غسل طهارتی قنده ی آینه دی؟ ۷۳
- ایضاح (تولغی و قاپلمه تیشی بولگنلر) ۷۴
- عیالرنینگ حیض و نفاس حاللی ۷۵
- تیمم ۷۷
- تیمم نینگ فرضلی ۷۸
- تیمم نینگ سنتلی ۷۹
- تیممده شولرگه دقت قیلش کییه ک ۷۹
- تیمم قنده ی آینه دی؟ ۸۱
- تیممنی بوزه دیگن نرسه لر ۸۲
- طهارت نینگ، غسل نینگ و تیمم نینگ فایده لری ۸۲
- ۲- نجاستدن طهارت ۸۴
- ۳- ستر عورت ۸۷
- ۴- استقبال قبله (قبله گه ایلماق) ۹۲
- ۵- نماز وقتلری ۹۲
- ایضاح (قطبلرده نماز و روزه): ۹۴
- آذان و اقامه ۹۵
- آذان و اقامه قیسی حاللرده ایته دی؟ ۹۵
- آذان نینگ ایتهلیشی ۹۸
- آذان دعالی ۹۹

- ۶- نیت ۱۰۰
- ۷- تحریمه تکبیری ۱۰۰
- نمازنینگ رکنلری: ۱۰۱
- نماز قنده ی اوقيله دی؟ ۱۰۴
- نمازنینگ واجبلری ۱۰۷
- تشریق تکبیری: ۱۰۸
- سجدهٔ سهونی ایجاب قیلدیرگن خصوصلر: ۱۰۹
- نمازنینگ ستلری ۱۱۱
- نمازنینگ مستجلری ۱۱۲
- نمازنینگ مکروه لری ۱۱۳
- نماز تشقیری سیده گی مکروه نرسه لر ۱۱۵
- نمازنینگ بوزه دیگن نرسه لر ۱۱۶
- هر نمازی بوزیشنی مباح قیلگن نرسه لر ۱۱۷
- هر نمازی بوزماق اوچون فرض بولگن نرسه لر ۱۱۷
- جماعت ییلن نماز ۱۱۷
- اماملیک نینگ شرطلری ۱۱۸
- امامگه اقتداء قیلش نینگ توغری بوله آلیشی اوچون، اون شرط باردیر: ۱۲۱
- مسبوق نینگ نمازی ۱۲۲
- افتتاح تکبیری نینگ فضیلتلری ۱۲۴
- جمعه نمازی ۱۲۶
- جمعه نمازی نینگ فرضلری ۱۲۸
- جمعه نمازی نینگ وجوب شرطلری توقیزدیر: ۱۲۹
- جمعه نمازی قنده ی اوقيله دی؟ ۱۲۹

- ۱۳۰..... جمعہ کوئی نینگ سنت و آدابی:
- ۱۳۱..... ہییت نمازلی.....
- ۱۳۲..... ہییت نمازی قندہ ی اوقیلہ دی؟
- ۱۳۲..... تشریق تکبیرلی:
- ۱۳۳..... اولیمگہ تیارلیک
- ۱۳۴..... اولیم نیمہ دیر؟
- ۱۳۵..... اولیم حقدیر.....
- ۱۳۵..... جنازہ نمازی.....
- ۱۳۵..... جنازہ نمازی نینگ شرطلی.....
- ۱۳۶..... جنازہ نمازی نینگ فرضلی.....
- ۱۳۶..... جنازہ نمازی نینگ ستلی.....
- ۱۳۷..... جنازہ نمازی قندہ ی اوقیلہ دی؟
- ۱۳۷..... تراویح نمازی.....
- ۱۳۸..... تراویح قندہ ی اوقیلہ دی؟
- ۱۳۹..... بیشینچی بولیم سفرده نماز.....
- ۱۴۲..... کسل لیکده نماز.....
- ۱۴۷..... قضا نمازلی.....
- ۱۵۰..... ایضاح: (ستلر بیرگه قضا اوقیلہ دی می؟)
- ۱۵۱..... قضا نمازلی قندہ ی اوقیلہ دی؟
- ۱۵۲..... آلتینچی بولیم نماز اوقیمہ گنلر.....
- ۱۶۴..... نمازنینگ حقیقتی.....
- ۱۶۶..... نمازده گی اوستینلیکلر.....
- امام ربانی حضرتلری، (مکتوبات) کتابی نینگ ۱. نچی جلد، ۲۶۶. نچی مکتوبیده بویره

- دی که:..... ۱۷۰
- امام ربانی "رحمة الله عليه" (مکتوبات) کتابی نینگ ینه ایکینچی جلد، آلتیش توقیزینچی مکتوبیده بوییره دی که:..... ۱۷۳
- نمازنینگ اسراری..... ۱۷۵
- امام محمد معصوم حضرتلری، (مکتوباتی) نینگ، ایکینچی جلد، اونبیرینچی مکتوبیده بوییره دی که:..... ۱۷۸
- نماز دن کیین دعا..... ۱۸۰
- تجدید ایمان و نکاح دعاسی..... ۱۸۲
- کوپ مهم تنبیه..... ۱۸۳
- کلمه تنزیه..... ۱۸۴
- استغفار دعاسی..... ۱۸۴
- نمازنینگ حکمتلری (نماز و ساغلیغیمیز)..... ۱۸۴
- ییتینچی بولیم نماز اسقاطی میت اوچون اسقاط و دوره..... ۱۸۷
- اسقاط و دوره قنده ی قیلینه دی؟..... ۱۹۰
- سکیزینچی بولیم اوتیز ایکی و ایلیک تورت فرض..... ۱۹۸
- اوتیز ایکی فرض..... ۱۹۸
- ایمان نینگ شرطلری (۶)..... ۱۹۹
- اسلام نینگ شرطلری (۵)..... ۱۹۹
- نمازنینگ فرضلری (۱۲)..... ۱۹۹
- طهارت نینگ فرضلری (۴)..... ۲۰۰
- غسل نینگ فرضلری (۳)..... ۲۰۰
- تیمم نینگ فرضلری (۲)..... ۲۰۰
- ایلیک تورت فرض..... ۲۰۱

- ۲۰۳..... کُفر بحثی
- ۲۰۴..... کفر اوچ نوع دیر: جهلی، جهودی و حکمی.
- ۲۲۱..... ایمان نینگ بیزده دواملی قالیب، چیقمه بیشی اوچون:
- ۲۲۲..... حاضر ایمانی بولگنی حالده، ایلگریده ایمانی نینگ کیتیشیگه سبب بولگن نرسه لر:
- ۲۲۴..... کتته گناه لر کوپ دیر: [یتیمیش ایکی کتته گناه شولر دیر.]
- ۲۲۸..... اون نرسه، آخرنفسده بی ایمان کیتیشیگه سبب بوله دی:
- ۲۲۹..... اهل سنت اعتقادیده بولماق اوچون شو خصوصلرگه دقت قیلش کیره ک:
- ۲۳۰..... یامان خوویلر:
- ۲۳۴..... بویوک عالملر (سلسله عالیه)
- ۲۳۷..... توقیزینچی بولیم نماز سوره لری و دعاری سوره و دعالر لاتین حرفلری بیلن یازیله دی می؟
- ۲۳۹..... نماز سوره لری نینگ مآللی
- ۲۴۸..... نماز دعاری نینگ مآللی
- ۲۵۰..... تَسْبِيحَاتُ التَّرَاوِيحِ
- ۲۵۰..... هَذَا الدُّعَاءُ لِلْمَيِّتِ فِي صَلَاةِ الْجَنَازَةِ
- ۲۵۱..... تَلْقِينُ الْمَيِّتِ (لِلرِّجَالِ)
- ۲۵۲..... تَلْقِينُ الْمَيِّتِ (لِلنِّسَاءِ)
- ۲۵۳..... حُطْبَةُ الْجُمُعَةِ
- ۲۵۶..... استغفار دعاسی

امام ربانی حضرتلری، (مکتوبات) کتابی نینگ

۲. نچی جلد، ۲۰. نچی مکتوبی

بو مکتوب، مولانا طاهر بدخشی گه یازیلگن بولیب، نمازنینگ اوستینلیکلرینی

و ارکانینی، شرطلرینی، ادبلیری و تعدیل ارکانینی بیلدیرماقده دیر:

الله تعالی گه حمد و ثنا بولسین! اونینگ یخشی کورگنی، یخشی انسانلرگه سلامتلر بولسین! "جونپور" دن یوبارگنینگیز مکتوب کیلدی. ناراحت بولگنینگیزنی اوقینگیمیزده دق بولدیک. صحت خیرینی کوتیاپمیز. بو تمانگه کیلگنلر بیلن صحت خیرینگیزنی بیلدیرگن مکتوبنی یوبارینگیز! حاصل بولگن حاللری هم یازینگیز! ای سیوگیلی ایناغم! بو دنیا، ایشله ماق بیر دیر. مُرد آینه دیگن بیر، آخرت دیر. صالح عمللرنی قیلشگه اورینگیز! بو عمللرنینگ اینگ فایده لیس و عبادتلرنینگ اینگ اوستینی، نماز اوقیماق دیر. نماز، دین نینگ ستونی دیر. مؤمن نینگ معراجی دیر. او حالده، اونی یخشی اوقیشگه غیرت قیلش کیره ک. ارکانینی [یعنی فرضلرینی] و شرطلرینی و سنتلرینی، خواهله نگی و لایق بولگنی دیک قیلش کیره ک. نمازده طمأنینه گه [یعنی رکوع و سجده لرده و قومه ده و جلسه ده، همه اعضانینگ بی حرکت قالیشیگه] و تعدیل ارکانگه [یعنی، بو تورت بیرده سکون و طمأنینه بولگندن کین، بیر مقدار توخته بیشگه]، دقت قیلش کیره ک. کوپ کیشی بولرگه دقت قیلمه ی نمازلرینی قولدن قاچیریاپدی. طمأنینه نی و تعدیل ارکانی قیلمه یاپدیلر. بولرگه عذابلر و تهدیدلر بیلدیریلگن دیر. نماز، توغری اوقیلگنده، قوتیلش امید کوپه له دی. چونکه، دین نینگ ستونی تیکیلگن بوله دی. سعادت ابدیه گه اوچماق اوچون طیاره صاحبلنگن بوله دی.

دُعَاءُ التَّوْحِيدِ

يَا اللَّهُ يَا إِلَهَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ يَا عَفُوُّ يَا كَرِيمُ
فَاعْفُ عَنِّي وَارْحَمْنِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ اللَّهُمَّ
اغْفِرْ لِي وَلِأَبَائِي وَأُمَّهَاتِي وَلِأَبَائِهِ وَأُمَّهَاتِهِ رُؤُوسِي وَلِأَجْدَادِي وَجَدَّاتِي وَلِأَبْنَائِي
وَبَنَاتِي وَلِأَخْوَاتِي وَأَخَوَاتِي وَلِأَعْمَامِي وَعَمَّاتِي وَلِأَخْوَالِي وَخَالَاتِي وَلِأَسْتَاذِي عَبْدِ
الْحَكِيمِ الْأَرَوَاسِيِّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ «رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى
عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ» بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

دُعَاءُ الْإِسْتِغْفَارِ

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

إن ناشر كتب - دار الحقيقة للنشر والطباعة - هو المرحوم حسين حلمي ايشيق عليه الرحمة والرضوان المتولد عام ١٣٢٩ هـ. [١٩١١ م] بمنطقة - أيوب سلطان إستانبول- وأعداد الكتب التي نشرها ثلاث وستون مصنفا من العربية وأربع وعشرون مصنفا من الفارسية وثلاث مصنفات أوردية وأربع عشرة من التركية ومقدار الكتب التي أمر بترجمتها من هذه الكتب إلى لغات فرنسية وألمانية وإنجليزية وروسية وإلى لغات أخر بلغت مائة وتسعة وأربعين كتابا وجميع هذه الكتب طبعت في - دار الحقيقة للنشر والطباعة- وكان المرحوم عالما طاهرا تقيا صالحا وتابعا لمشيئة الله وقد تلمذ للعلامة الحبر البحر الفهامة الولي الكامل المكمل ذي المعارف والخوارق والكرامات عالي النسب السيد عبد الحكيم الارواسي عليه رحمة البارئ وأخذ منه وظهر كعالم إسلامي فاضل وكامل مكمل وقد لى نداء ربه المتعال وتوفي ليلة ٢٥ على ٢٦/١٠/٢٠٠١ (الثامن على التاسع من شهر شعبان المعظم سنة اثنتين وعشرين وأربعمائة وألف من الهجرة النبوية) ودفن في محل ولادته بمقبرة أيوب سلطان تغمده الله برحمته الواسعة واسكنه فسيح جناته آمين

اسماء الكتب العربية التي نشرتها مكتبة الحقيقة

عدد صفحاتها

اسماء الكتب

- ١ - جزء عم من القرآن الكريم..... ٣٢
- ٢ - حاشية شيخ زاده على تفسير القاضى البيضاوى (الجزء الاول)..... ٦٠٤
- ٣ - حاشية شيخ زاده على تفسير القاضى البيضاوى (الجزء الثانى)..... ٤٦٢
- ٤ - حاشية شيخ زاده على تفسير القاضى البيضاوى (الجزء الثالث)..... ٦٢٤
- ٥ - حاشية شيخ زاده على تفسير القاضى البيضاوى (الجزء الرابع)..... ٦٢٤
- ٦ - الايمان والاسلام ويليهِ السلفيون..... ١٢٨
- ٧ - نخبة اللآلي لشرح بدء الامالي..... ١٩٢
- ٨ - الحديقة الندية شرح الطريقة المحمدية (الجزء الاول)..... ٦٠٨
- ٩ - علماء المسلمين وجهلة الوهابيين ويليهِ شواهد الحق ويليهِما العقائد النسفية ويليهِما تحقيق الرابطة..... ٢٢٤
- ١٠ - فتاوى الحرمين برحف ندوة المين ويليهِ الدرة المضيئة..... ١٢٨
- ١١ - هدية المهديين ويليهِ المتنبي القادياني ويليهِما الجماعة التبليغية..... ١٩٢
- ١٢ - المنقذ عن الضلال ويليهِ الجاه العوام عن علم الكلام ويليهِما تحفة الاريب ويليهِما نبذة من تفسير روح البيان..... ٢٥٦
- ١٣ - المنتخبات من المكتوبات للامام الرباني..... ٤٨٠
- ١٤ - مختصر (التحفة الاثني عشرية)..... ٣٥٢
- ١٥ - الناهية عن طعن امير المؤمنين معاوية ويليهِ الذب عن الصحابة ويليهِما الاساليب البديعة ويليهِما الحجج القطعية ورسالة رد روافض..... ٢٨٨
- ١٦ - خلاصة التحقيق في بيان حكم التقليد والتلفيق ويليهِ الحديقة الندية..... ٥١٢
- ١٧ - المنحة الوهبية في رد الوهابية ويليهِ اشد الجهاد ويليهِما الرد على محمود الآلوسي ويليهِما كشف النور..... ١٩٢
- ١٨ - البصائر لمنكري التوسل باهل المقابر ويليهِ غوث العباد..... ٤١٦
- ١٩ - فتنة الوهابية والصواعق الالهية وسيف الجبار والرد على سيد قطب..... ٢٥٦
- ٢٠ - تطهير الفؤاد ويليهِ شفاء السقام..... ٢٥٦
- ٢١ - الفجر الصادق في الرد على منكري التوسل والكرامات والخوارق ويليهِ ضياء الصدور ويليهِما الرد على الوهابية..... ١٢٨

- ٢٢ - الحبل المتين في اتباع السلف الصالحين ويليهِ العقود الدرية ويليهِما هداية الموفقين ١٣٦
- ٢٣ - خلاصة الكلام في بيان امراء البلد الحرام (من الجزء الثاني) ويليهِ ارشاد الحيارى
في تحذير المسلمين من مدارس النصارى ويليهِما نذرة من الفتاوى الحديثة ٢٨٨
- ٢٤ - التوسل بالنبي وبالصالحين ويليهِ التوسل للشيخ محمد عبد القويم القادري ٣٣٦
- ٢٥ - الدرر السننية في الرد على الوهابية ويليهِ نور اليقين في مبحث التلقين ٢٢٤
- ٢٦ - سبيل النجاة عن بدعة اهل الزيغ والضلالة ويليهِ كف الرعاع عن المحرمات
ويليهِما الاعلام بقواطع الاسلام ٢٨٨
- ٢٧ - الانصاف ويليهِ عقد الجيد ويليهِما مقياس القياس والمسائل المنتخبة ٢٤٠
- ٢٨ - المستند المعتمد بناء نجاة الابد ١٦٠
- ٢٩ - الاستاذ المودودي ويليهِ كشف الشبهة عن الجماعة التبليغية ١٤٤
- ٣٠ - كتاب الايمان (من رد المحتار) ٦٥٦
- ٣١ - الفقه على المذاهب الاربعة (الجزء الاول) ٣٥٢
- ٣٢ - الفقه على المذاهب الاربعة (الجزء الثاني) ٣٣٦
- ٣٣ - الفقه على المذاهب الاربعة (الجزء الثالث) ٣٨٤
- ٣٤ - الادلة القواطع على الزام العربية في التوابع ويليهِ فتاوى علماء الهند
على منع الخطبة بغير العربية ويليهِما الحظر والاباحة من الدر المختار ١٢٠
- ٣٥ - البريقة شرح الطريقة (الجزء الاول) ٦٠٨
- ٣٦ - البريقة شرح الطريقة ويليهِ منهل الواردين في مسائل الحيض (الجزء الثاني) ٣٣٦
- ٣٧ - البهجة السننية في آداب الطريقة ويليهِ ارغام المرید ٢٥٦
- ٣٨ - السعادة الابدية في ما جاء به النقشبندية ويليهِ الحديقة الندية
في الطريقة النقشبندية ويليهِما الرد على النصارى والرد على الوهابية ١٧٦
- ٣٩ - مفتاح الفلاح ويليهِ خطبة عيد الفطر ويليهِما لزوم اتباع مذاهب الائمة ١٩٢
- ٤٠ - مفاتيح الجنان شرح شرعة الاسلام ٦٨٨
- ٤١ - الانوار المحمدية من المواهب اللدنية (الجزء الاول) ٤٤٨
- ٤٢ - حجة الله على العالمين في معجزات سيد المرسلين ويليهِ مسئلة التوسل ٢٨٨
- ٤٣ - اثبات النبوة ويليهِ الدولة المكية بالمادة الغيبية ١٢٨

- ٤٤ - النعمة الكبرى على العالم في مولد سيد ولد آدم و يليه نبذة من الفتاوى الحديثية و يليهما كتاب جواهر البحار..... ٣٢٠
- ٤٥ - تسهيل المنافع و بهامشه الطب النبوي و يليه شرح الزرقاني على المواهب اللدنية و يليهما فوائد عثمانية و يليها خزينة المعارف..... ٦٢٤
- ٤٦ - الدولة العثمانية من كتاب الفتوحات الاسلامية و يليه المسلمون المعاصرون..... ٢٧٢
- ٤٧ - كتاب الصلاة و يليه مواقيت الصلاة و يليهما اهمية الحجاب الشرعي..... ١٦٠
- ٤٨ - الصرف و النحو العربي و عوامل و الكافية لابن الحاجب..... ١٧٦
- ٤٩ - الصواعق المحرقة في الرد على اهل البدع و الزندقة و يليه تطهير الجنان و اللسان..... ٤٨٠
- ٥٠ - الحقائق الاسلامية في الرد على المزارع الوهابية..... ١١٢
- ٥١ - نور الاسلام تأليف الشيخ عبد الكريم محمد المدرس البغدادي..... ١٩٢
- ٥٢ - الصراط المستقيم في رد النصارى و يليه السيف الصقيل و يليهما القول الثبت و يليها خلاصة الكلام للنبهاني..... ١٢٨
- ٥٣ - الرد الجميل في رد النصارى و يليه ايها الولد للغزالي..... ٢٢٤
- ٥٤ - طريق النجاة و يليه المكتوبات المنتخبة لمحمد معصوم الفاروقي..... ١٧٦
- ٥٥ - القول الفصل شرح الفقه الاكبر للامام الاعظم ابي حنيفة..... ٤٤٨
- ٥٦ - جالية الاكدار و السيف البتار (مولانا خالد البغدادي)..... ٩٦
- ٥٧ - اعترافات الجاسوس الانكليزي..... ١٩٢
- ٥٨ - غاية التحقيق و نهاية التدقيق للشيخ السندي..... ١١٢
- ٥٩ - المعلومات النافعة لأحمد جودت باشا..... ٥٢٨
- ٦٠ - مصباح الانام و جلاء الظلام في رد شبه البدعي النجدي و يليه رسالة فيما يتعلق بادلة جواز التوسل بالنبي و زيارته صلى الله عليه و سلم..... ٢٢٤
- ٦١ - ابتغاء الوصول لحب الله بمدح الرسول و يليه البنيان المرصوص..... ٢٢٤
- ٦٢ - الإسلام و سائر الأديان..... ٣٣٦
- ٦٣ - مختصر تذكرة القرطبي للأستاذ عبد الوهاب الشعرائي و يليه قرعة العيون للسمرقندي..... ٣٥٢

اسماء الكتب الفارسية التي نشرتها مكتبة الحقيقة

اسماء الكتب	عدد صفحاتها
۱ - مکتوبات امام رباني (دفتر اول)	۶۷۲
۲ - مکتوبات امام رباني (دفتر دوم وسوم)	۶۰۸
۳ - منتخبات از مکتوبات امام رباني	۴۱۶
۴ - منتخبات از مکتوبات معصومية ويليه مسلك مجدد الف ثاني (با ترجمه اردو)	۴۳۲
۵ - مبدأ ومعاد ويليه تأييد اهل سنت (امام رباني)	۱۵۶
۶ - كيميائي سعادت (امام غزالي)	۶۸۸
۷ - رياض الناصحين	۳۸۴
۸ - مكاتيب شريفه (حضرت عبدالله دهلوي) ويليه المجد التالذ ويليهما نامهای خالد بغدادی	۲۸۸
۹ - در المعارف (ملفوظات حضرت عبد الله دهلوي)	۱۶۰
۱۰ - رد وهابي ويليه سيف الابرار المسلول على الفجار	۱۴۴
۱۱ - الاصول الاربعة في ترديد الوهابية	۱۲۸
۱۲ - زبدة المقامات (بيركات احمدية)	۴۲۴
۱۳ - مفتاح النجاة لاحمد نامقي جامي ويليه نصايح عبد الله انصاري	۱۲۸
۱۴ - ميزان الموازين في امر الدين (در رد نصارى)	۳۰۴
۱۵ - مقامات مظهرية ويليه هو الغني	۲۰۸
۱۶ - مناهج العباد الى المعاد ويليه عمدة الاسلام	۳۲۰
۱۷ - تحفه اثني عشرية (عبد العزيز دهلوي)	۸۱۶
۱۸ - المعتمد في المعتقد (رساله توريشتي)	۲۸۸
۱۹ - حقوق الاسلام ويليه مالا بلذ منه ويليهما تذكرة الموتى والقبور	۲۷۲
۲۰ - مسموعات قاضى محمد زاهد از حضرت عبيد الله احرار	۱۹۲
۲۱ - ترغيب الصلاة	۲۸۸
۲۲ - أنيس الطالبين وعدة السالكين	۲۰۸
۲۳ - شواهد النبوة	۳۰۴
۲۴ - عمدة المقامات	۴۸۰
۲۵ - اعترافات جاسوس انگليسى به لغة فارسى ودشمنى انگليسىها به اسلام	۱۶۰

الكتب العربية مع الاردوية والفارسية مع الاردوية والاردية

۱ - المدارج السنية في الرد على الوهابية ويليه العقائد الصحيحة في ترديد الوهابية النجدية	۱۹۲
۲ - عقائد نظاميه (فارسي مع اردو) مع شرح قصيدة بدء الامالي ويليه احكام سماع از كيميائي سعادت ويليهما ذكر ائمه از تذكرة الاولياء ويليهما مناقب ائمه اربعة	۱۶۰
۳ - الخيرات الحسان (اردو) (احمد ابن حجر مكي)	۲۲۴
۴ - هر كسى كى لازم ايمان مولانا خلد بغدادى	۱۴۴
۵ - اعترافات جاسوس انگليسى به لغة اردو ودشمنى انگليسىها به اسلام	۱۶۰

**HAKİKAT KİTÂBEVİNİN
YAYINLADIĞI TÜRKÇE KİTÂBLAR**

KİTÂBIN ADI

FİYATI

SE'ÂDET-İ EBEDİYYE (TAM İLMİHÂL): (Hüseyn Hilmi Işık), 1248 sahîfe, üç kısım bir arada. Yüzotuzdördüncü Baskı (2016)	25 ₺
MEKTÛBÂT TERCEMESİ: (Hüseyn Hilmi Işık) (512) sahîfe. Yirmiikinci Baskı (2016).	15 ₺
1— FÂİDELİ BİLGİLER: Fâideli Bilgiler (Hüseyn Hilmi Işık) ve Din Adamı Bölücü Olmaz ve Doğruya İnan, Bölücüye Aldanma, kısımları ile (480) sahîfe. Doksanikinci Baskı (2016)	4 ₺
2— HAK SÖZÜN VESİKALARI: Hucec-i Kat'iyye (Hüseyn Hilmi Işık), Redd-i Revâfîd, Tezkiye-i Ehl-i Beyt, Birleşelim-Sevişelim, İmân ile ölmek için kardeşim Ehl-i Beyt ile Eshâbı sevmelisin, Peygamberlik nedir?, Eyyühel-veled tercemesi (İmâm-ı Gazâlî), Bir din câhiline cevâb, kısımları ile (400) sahîfe. Altmışüçüncü Baskı (2016).	3.5 ₺
3— HERKESE LÂZİM OLAN İMÂN: Herkese Lâzım Olan İmân (Hüseyn Hilmi Işık), Müslimânlık ve Hıristiyanlık, Kur'ân-ı Kerîm ve İnciller, İslâm dîni ve diğer dinler, kısımları ile (480) sahîfe. Yüzondördüncü Baskı (2016)	4 ₺
4— İSLÂM AHLÂKI: İslâm Ahlâkı (Hüseyn Hilmi Işık), Cennet Yolu İlmihâli, Ey oğul İlmihâli, kısımları ile (592) sahîfe. Yüzyirmidokuzuncu Baskı (2016).	5 ₺
5— ESHÂB-I KİRÂM: Eshâb-ı Kirâm (Hüseyn Hilmi Işık) Müslimânların İki Göz Bebeği, İslâm'da İlk Fitne, kısımları ile (416) sahîfe. Seksenüçüncü Baskı (2016)	4 ₺
6— KİYÂMET VE ÂHİRET: Kıyâmet ve Âhret (Hüseyn Hilmi Işık), Müslimâna Nasîhat, kısımları ile (384) sahîfe. Doksanaltıncı Baskı (2016)	3.5 ₺
7— CEVÂB VEREMEDİ: (Hüseyn Hilmi Işık). (368) sahîfe. Elliyedinci Baskı (2016)	3.5 ₺
8— İNGİLİZ CÂSÛSUNUN İTİRÂFLARI: (M.Sıddık Gümüş) (128) sahîfe. Yüzaltıncı Baskı (2016)	1.75 ₺
9— KIYMETSİZ YAZILAR: (Hüseyn Hilmi Işık) (416) sahîfe. Elliikinci Baskı (2016).	4 ₺
10— NAMÂZ KİTÂBI: (Hüseyn Hilmi Işık) (192) sahîfe. Yüzkırküçüncü Baskı (2016).	2.5 ₺
11— ŞEVÂHİD-ÜN NÜBÛVVE: (Hüseyn Hilmi Işık) (448) sahîfe. Ellisekizinci Baskı (2016)	4 ₺
12— MENÂKIB-I ÇİHÂR YÂR-İ GÛZİN: (Hüseyn Hilmi Işık) (592) sahîfe. Kırksekizinci Baskı (2016)	5 ₺

BOOKS PUBLISHED BY HAKİKAT KİTABEVİ

ENGLISH:

- 1- Endless Bliss I, 304 pp.
- 2- Endless Bliss II, 400 pp.
- 3- Endless Bliss III, 336 pp.
- 4- Endless Bliss IV, 432 pp.
- 5- Endless Bliss V, 512 pp.
- 6- Endless Bliss VI, 352 pp.
- 7- The Sunni Path, 128 pp.
- 8- Belief and Islam, 128 pp.
- 9- The Proof of Prophethood, 144 pp.
- 10- Answer to an Enemy of Islam, 128 pp.
- 11- Advice for the Muslim, 352 pp.
- 12- Islam and Christianity, 336 pp.
- 13- Could Not Answer, 432 pp.
- 14- Confessions of a British Spy, 128 pp.
- 15- Documents of the Right Word, 496 pp.
- 16- Why Did They Become Muslims?, 304 pp.
- 17- Ethics of Islam, 240 pp.
- 18- Sahaba 'The Blessed', 384 pp.
- 19- Islam's Reformers, 320 pp.
- 20- The Rising and the Hereafter 112 pp.
- 21- Miftah-ul-janna, 288 pp.
- 22- Book of Namâz, 240 pp.
- 23- O Son, 352 pp.

DEUTSCH:

- 1- Islam, der Weg der Sunniten, 128 Seiten
- 2- Glaube und Islam, 128 Seiten
- 3- Islam und Christentum, 352 Seiten
- 4- Beweis des Prophetentums, 160 Seiten
- 5- Geständnisse von einem Britischen Spion, 176 Seiten
- 6- Islamische Sitte, 288 Seiten

EN FRANÇAIS:

- 1- L'Islam et la Voie de Sunna, 112 pp.
- 2- Foi et Islam, 160 pp.
- 3- Islam et Christianisme, 304 pp.
- 4- L'évidence de la Prophétie, et les Temps de Prières, 144 pp.
- 5- Ar-radd al Jamil, Ayyuha'l-Walad (Al-Ghazâlî), 96 pp.
- 6- Al-Munqid min ad'Dalâl, (Al-Ghazâlî), 64 pp.

SHQIP:

- 1- Besimi dhe Islami, 96 fq.
- 2- Libri Namazit, 208 fq.
- 3- Rrefimet e Agjentit Anglez, 112 fq.

ESPAÑOL:

- 1- Creencia e Islam, 112.
- 2- Libro del Namâz, 224.

ПО РУССКИ:

- 1- Всем Нужная Вера, (128) стр.
- 2- Признания Английского Шпиона, (144) стр.
- 3- Китаб-ус-Салат (Молитвенник) Книга о намазе, (224) стр.
- 4- О Сын Мой (256) стр.
- 5- Религия Ислам (256) стр.

BOSHNAKISHT:

- 1- Iman i Islam. (128) str.
- 2- Odgovor Neprijatelju Islama, (144) str.
- 3- Knjiga o Namazu, (192) str.
- 4- Nije Mogao Odgovoriti. (432) str.
- 5- Put Ehl-i Sunneta. (128) str.
- 6- Ispovijesti Jednog Engleskog Spijuna. (144) str.